Financial Support:- Sri Narendra Kumar Jain
Virginia, U.S.A
Process & Digitized by:-ZEN INFORMATICS,
Devashram, Mahadeva Road,
Arrah, Bihar (INDIA)
Mob:- 09431419369

Only for study & research not for commercial use

Manuscripts

JAMBUSWAMI CHARITRA

By

Pt. Raj Mal

Copy ® Reserved for Sri Syadwad Mahavidyalaya, Varanasi

सरस्वती भवन
५४३५

भा० दि० जैन महासभा
कार्यालय,
INDIA DIGAMBER JAIN MAHASABHA

॥ऐं॥ नमः श्री[illegible]परमेष्ठिने॥ ॥ ध्यानीकृतपरमानंदाद्यानमवत्त्वन्प्रयंद्भुधाः॥ निगदंनिरस्यगतांश्च अगमि
हांस्तुवेवीरं॥१॥ बहिरंगमंगसंगच्छिदिः स्वनावपर्यायैः॥ परिणममाणाः शुद्धाः सिद्धसमूहापिवोश्रियं दिशतु॥२॥ च
रित्रमोहारिविनिर्जयाद्यांतर्वैरजाशाथाद्यायनाशनादीपि॥ दूतंतनयः श्रीलघुरांम्बरधीरंस्वार्थविजयियाद्यदिवामांन
वयी॥३॥ रयकरालविविधुद्यततिमायदांतरस्यान्पदवादिशारता॥ पदाद्धमाद्योयदवींदंदश्यामनांबुजमयदमातं।
नोतुसा॥४॥ अथास्तिढिल्लीपतिरद्भुतोदयोदयाद्विभावस्वरनंदनंदनः॥ अत्रकश्चनश्रीपद्माशालिनोमितो नकेवलं ना
मतयार्थेनापियः॥५॥ आसीत्समवायायांपिल्लाजातिजातिः॥ परावगन्नाशिभ्ययादपृथिव्यांपरंपरासूरिवदभूपतीनांमहाद्भु
तानामपिमाननीया॥६॥ तदैवजातात्पुवपिजाताजन्मनः॥ संमकच्छवीकृतदिग्वक्षवराव॥ प्रकाशितंनालमिहानुच्च
त्रुजाः॥ कवींद्रवृंदोलसद्धिद्धकीर्त्तिः॥७॥ अतःकृतांश्रिश्रृतसादिसंज्ञकः समानयोविधिवद्यथाद्दितां॥ यथाकथ
वावरवंशमाश्रिताप्रकाश्यतसद्गिरथामिरंतरं॥८॥ सुश्रीवीरवरपातिमाहिरत्नवानिर्जितन्यशत्रुनवलाद्दिल्ल्याआंचि
समुद्रयाश्विसमनां॥ ज्ञाणीकलत्रायतो॥ कर्द्धन्नेकवलातिगंगजमलंऋीडन्नय्येढांवितुः॥ स्याद्रूपांतकपालमौलि
शिखरस्थायीकृत्स्मयष्वरः॥९॥ ततःपश्चात्जनितासुमानिवागरराज्यमध्यममंडलंछूपेत्यःकरमाहरन्नपिधन्यवद्भव १

४न×

जनेभ्योधिकं । उच्छ्रकुवारयत्नापत्रसामामाज्ञार्योमे श्वरेधः प्राज्ञापालनतयाजउत्तमहरनलामाश्राउमाऊशयः ॥२०॥ तन्मृनुः ।
श्रियमुधृहन्नृप्तुजवलादेकातपत्रोसुविश्रीमभाहिद्रक श्वरोश्वरमतिः मायाज्यराजद्भुः तेजप्तुंजमयुःजलद्दीनजज्वा ॥ नल २
लाकरालानलः सर्वारिन्दहतिस्मनिर्दयमनात्तमूलादपि ॥२१॥ शशीवदीप्तः विलसेशवोपियः कलाकलापैर्द्दृशं
मुद्रालैः । तदापिनप्राकृतत्र्पिमपालकः ॥ कायालमालामलिनिद्यांविद्धियां ॥२२॥ ततः क्रमाद्यौवनमाश्रितोवयः ॥ का
दाम्बवसंगमसंगताः क्षणात् । स्त्रियोपिकंदर्पमपत्रपारते प्रियस्थवनाविवतापसंज्ञके ॥२३॥ गजाश्वपादातिरथादि
केष्वयोमंत्रासिद्धगोष्ठिवणिष्ठकोटिषु । लिलेखलेखानाविनयतास्थितोवलंघ्रसाधिक्रमममात्रमंतरं ॥२४॥ लब्धावका
शापिकथाप्रसंगाद्यतोहताऽज्ञोनकिंकराकराः ॥ नदत्तनामापिनरूप्यतेमयालघुप्रहाणोननुपौरुषीकियत् ॥२५॥
यथास्मिकिंपिद्यविविचत्रकूटकंयुक्तयानलेखविहितश्चित्रकूटकं ॥ ध्यातोरणांतसमवायहेलयाकिमद्धुतंतत्रसमानमा
नतः ॥२६॥ नगाक्रगाजीगुजरातमध्यगोष्टगाधिपादव्याधिकापलावः । मदस्युनावैरिगजाम्नदानामितकातायांति
पलायमानः ॥२७॥ ततोपिदृष्ट्वागिरिगह्वरादितः श्रितावधंकेवनवधनंक्षणात ॥ महाद्भयामंत्रबलादिवाहृताप्ययत्त्र
रापन्निधिसंनिधानकः ॥२८॥ नकेवलंदिग्विजयेप्ययत्नतांमहस्त्रसंडैरिहृलावितस्ततः । सुवापानिम्नान्नतभानयन्नय

स्वलक्षमूलारत्नराशिभाव्रतः ॥१९॥ अथैकदा स्मरति मंज्ञाको गिरिपरां निधिः संनिधितः समात्सरः । कदापि केनापि भरवं
ङ्गिनायतस्ततो भिक्षुगोवालिनादिक्रजो यः ॥२०॥ अनेन सोपि दक्षिणमात्रवेगादनेककखंडैः कृतजरूरोजितः क्षितिं ध्यवर्ति देव
धनाथवत्तया । परं विशेषः कालिकोत्तकादिव ॥२१॥ अथावाघुःवोरिपवःपयोनिधिः परंतरंकोशिरटानटंतः । ततास्पदृत्त्वाभ
कृतोप्यपूर्ययंतप्रचंडदोर्द्विकमसमक्रमोन्नवं ॥२२॥ क्षितेरूपागमस्य विदारितारितः । पलात्रानाक्रंद्दतिपानमस्थितः । ततो
पिकं क्षारतयाद्युतुक्तितः । जगत्रयं त्रासमभगादतद्गसः ॥२३॥ तथापि विधाप्युक्तावीरकर्माणि दयालुतावास्यानिमग्नोजास
वत् । क्रमेणगुगयत्नववारसाः स्फुटमचिंत्यविचारमहंतोदिक्षिशाक्रयः ॥२४॥ प्लावयामास प्रजाः प्रजापतिरदंडखंडयदखं
डमंडलं । अखंडलक्ष्मंडदकःसुरालयं क्षितं तथापरानेव संवृद्धु बुधितां ॥२५॥ कसंनमेनेजगतातिः करंपरंतकोलोयाहियाप्यव ।
नष्टः । मदनंजयाहकृतोपि कारणादयिक्षिपेज्ञानिहतःकृतोथवा ॥२६॥ सुमोवस्तुत्वं स्वथ जेङ्क्षियानिधंसयावदंतोधरा ।
धराधरं धराश्वनद्यः सरितांपतेः पयः शशांश्रीमदकद्दूरस्यत्व ॥२७॥ वन्देनमेत ब्रजनं तदास्मतोनानिगतं क्वापि निमार्गं ।
नष्टिति । अनेनतद्वतगुदत्तमेनसः सुधर्मराजः किलवन्नितेधुना ॥२८॥ प्रमादमादाय जनः प्रवर्त्तते धर्मवर्गे स्वयतः पा
मन्नवीः । ततोपि मध्यं तदवयकारणं निवारयामास विदंबरःमहि ॥२९॥ अथेषयतस्तोत्तमलंनमादृशो समानदानादिषु २

गानसंबंधरवात्तः ॥ ततोस्यादिगमात्रतयास्रितुंकभेधयाधिनोवाजलमंजलिस्थितं ॥ ३० ॥ चिरंचिरंजीवचिरायुरायनोप्रजाश्रियः सं
ततमाश्रिमायिमं । यथाक्लिनंदुर्वंशुभस्युधाधियंकलानिरिनंयरयामुदामुदे ॥ ३१ ॥ अथाधियानामिवराजंयत्रनंमहानिधिस्मनगरा
श्रियाश्रियः येनाधिद्वयंमनुते स्मानूयानिः समस्तावरत्नाकरस्यागराख्यायः ॥ ३२ ॥ यदीयशालः सुविशालतामयाद्दिवोदिदृक्षुः
सुरनिम्नगामिव । शिलोच्चयोडुंबरमंबरंनयन्नुवप्रकाडुंबैः यदभारुरोहय ॥ ३३ ॥ यदभ्रमशालिरूसौधमंडलीशिरः सवलवारदृशय
दृढर्यानिः यदंवकारोन्नरदक्षिणायनेसलीलंमीनोद्वयनामिरावति ॥ ३४ ॥ नानानतोः समाकीर्णं सरितां सादिलेरिव । सधापरा
निगरीरिरूर्ज्जंतमिवार्मिताः ॥ ३५ ॥ महाद्विश्वमहासागरेत्ना लोकेस्मंदघितंगजाश्वादिघनाघानेयंदोसिरिवकुर्वंतं ॥ ३६ ॥
पंकजाननमंचारेदधंतंकमलाकृति । महामोल्यारनिवरूस्निनीत्रागबद्धिः सनमना ॥ ३९ ॥ सिलानामानिश्चक्रांतमायणान
यक्रूनिवै । अंतरीयाणिनानीचमवस्त्रनिरूग्नूनिव ॥ ४० ॥ मोधस्थितमदोतुंगकेतुमालानिरासुत । पतत्रिभिः समुड्डीनंतद्वयं
क्रोचरूशोस्तिं ॥ ४१ ॥ राजनीतिमहामार्गोडुतयद्यायधगामिनं । नियुहाचसाधुवर्गाणां संग्रहाचारसंयहे ॥ ४२ ॥ वर्द्धिद्रुमहा
वीथ्योपयंतवीथ्यस्ततोपरा ॥ इतिकश्चिज्जमेत्रीनोद्भुमावत्रमिवाश्रितं ॥ ४३ ॥ राज्ञोयशः शशांकेनवर्द्धमानंदिनंदिनं वासंयामि
कश्चैवेनंनगरेशमदाणेवं ॥ ४४ ॥ परंकश्चिद्दिशोयात्रनाचवंजलतातमतां ॥ नागडंबैः यदारूढैः कनकाद्रिमिवोन्नतं ॥ ४५ ॥ जा

त्याजांबूनदाकारां सोऽष्टयोधैः समुल्लिकं । गायंती किंनरीतिष्ठ निधिद्व्यां विद्वप्रधीधियः ॥४६॥ क्रमोपर्यंतमूलागनूपरोजः प
तद्वाचित ॥ रम्यैः फलाद्यसहाय्यैर्नंदनादिवनैरिव ॥४७॥ गजदंतसमाकारैर्द्वितिदंतैः सुविष्ठितं पंचवर्णमयैर्यत्नैः क्वचित्कृर्मारितं
नृत्रं ॥४८॥ चत्वार्हिं गंगलनागेष्टमध्यगं वलयाकृति । ज्योतिर्दैवविमानेष्ठसुरसैरिवसावितं ॥४९॥ जिनचैत्यसदैः सांगैः श्रद्धोरि
वसमन्वितं । तत्र स्वैर्जिनबिंबैश्च सततं रत्नमयैः स्तुतः ॥५०॥ जन्माभिषेकमादाय जिनाद्योदिमहोत्सवे । गंधोदैरिव राजतं ज्ञोल।
मूर्द्धि यथामरैः ॥५१॥ कालिंदीसरिदंता सिन्नैर्मंवर्धपंक्तिभिः । नाकिनाथैरिवाहत्तं कौष्ठिलौकांतिककर्माणि ॥५२॥ जयनाथ
महाघोषैरित्यादि स्तुतिभिः सदा स्तूयमानं महानागैः श्रावकैर्यतिभिः मम ॥५३॥ कोष्ठिदिष्ठ स्वस्तिराज्यमानमुपादयमतः प
रं हेयं सर्वमिहरूढं धर्मध्यानावलंबिभिः ॥५४॥ इत्यादिभिति ज्ञायश्रुज्ञातु महामकर्ममया । सर्वेरत्राषतः प्रागेनिरखंड्रोषत
यादधे ॥५५॥ ॥कुलकं॥ ॥तत्र चक्कुरसंज्ञकश्चतुरराजानं सिद्धान्त्या स्थयाकृत्स्ना मंगलबोधश्रीति विदितः सूत्रः।
स्ववंश्याधियः ॥ श्रीमन्माहिजिलालदीननिकरः सर्वाधिकारक्षमः । सार्द्धैः सर्वमयप्रतापनिकरः श्रीमान् सदास्ते ध्रुवं ॥५६
जेनाकारि महारिमानदमनं चित्रं महच्छ्राजितं । कालिंदीसरिदंबुभिः सविधिना स्नात्वाघविश्रांतिके । नामरूपं तु लाभत्र
त्यमहिमा सोवर्णोत्तमयी भांड श्रीपदमात्ममाकृतवता संराजितं स्तुतस्ते ॥५७॥ तस्याय गदमहासाक्रामहत्तिमा धन्नि 3

रच्चर्द्धतो यस्मात्स्वामिपरस्व लेशमपि तं स्पृशति जिनव्रताश्रयं ॥ श्रीमद्देल्हव धर्म्मकर्म्मो निरतो मांगादितद्धीरतः ॥ श्रीमानस्य परायका
रकरणो लस्याह्लियं श्राम्वती ॥ ५८ ॥ तयोर्द्वयोः प्रीतिसाधृतात्मकः भरतातिनानाटकसारदक्षकोः ॥ कथं कथायां श्रवणास्तुक
स्याउपासकः कस्थ तदन्वयं वदे ॥ ५९ ॥ श्रीमति काष्ठासंघे माथुरगच्छेथ पुष्करेव गणे ॥ लोहाचार्य्यप्रभूतो समन्वये वर्त्तमानेथ
॥ ६० ॥ तत्पदे परममलयकान्तिर्दिवाकरनः परं चापि ॥ श्रीगुणभद्रः सूरिर्भट्टारकसंज्ञकश्चास्ति ॥ ६१ ॥ तत्पद्मसुस्वमुदयाद्रिमिवाशु
तावुनः ॥ श्रीभानुकीर्त्तिरिह भातिनिहतांधकारः ॥ यद्योतयन्निखिलसूक्ष्मपदार्थसार्थान् भट्टारको भुवनपालकपद्मबंधुः ॥ ६
२ ॥ तत्पदमानुमत्तिवर्द्धनहेतुरिंदुः सौम्यः सदोदयमयोल्लसदंशुजालैः ॥ ध्वस्तद्वतावरण्यनिर्जितमारसेनो भट्टारको विजय
तेथ कुमारसेनः ॥ ६३ ॥ अग्रायोतकवंशजो वरमतिगोत्रे च गर्ग्यो स च तत्काष्ठासंघसद्यानियां चननगरे कोल्लेतिनाम्नावरान् ॥ श्री
साधुर्म्मदनाह्वयात्तदनुजो त्रातात्मथ्यासुकीर्त्तस्तत्सुतो जिनधर्म्मनिरतः श्रीस्त्यपरवंशाश्रयः ॥ ६४ ॥ तत्पुत्रः पुनरत्नतोदयगुण
ग्रामैकचूडामणिः श्रीपासांवरसाधुसाधुगदितः सद्भिः सर्मसाधुभिः रेखायस्य विराजते धरित्तदारंसे महौजस्विनो ॥ धर्म्म
श्रीसुखदानमानयश्चसां जैनेश्वधर्म्मरतः ॥ ६५ ॥ तत्पुत्रोप्यत्र विख्यातः श्रीमात्रुटोडरसुधीः ॥ महोद्धारो महात्यागो महिमा
कुलदीपकः ॥ ६६ ॥ श्लाघ्यासाधुमनाम्नोपि क्रियावान्धर्म्मतत्परः देवशास्त्रगुरूणां वत्सलो विनयान्वितः ॥ ६७ ॥ परखां।

नायकाऽयं शक्तिस्त्यागे वयस्यधीः । विज्ञं च धर्मकार्येषु अदित्सन्मर्हद्गुणादिषु ॥ ६८ ॥ रागांधितो मोक्षकाले धर्मेऽक्षः धर्मेऽनन्तप्रियः प्रियः
विमुखः परदारासु सन्मुखो दानसंगरे ॥ ६९ ॥ सद्गुणांशोऽपि बालोऽपि कोऽपि दोषं शतैरपि । नात्मा कर्षेत् विधोऽचात्मगुणैरपि
न दुराशयः ॥ ७० ॥ किमन्यदङ्गेनाऽक्षीणेन । सर्वकार्येषु विक्षेपस्तु मः विनयधर्मादिसंपल्लभ्यो श्रेष्ठे कोऽपि लक्ष्यते ॥ ७१ ॥ स्वयाऽलंकृः सर्व
जनेषु सर्वशास्त्रेषु बुद्धिमान् । दक्षः सद्भावधानेषु श्रावकेषु महत्तमः ॥ ७२ ॥ तस्यास्ताऽयं यस्य नाम्ना कोसुला जातसंतानना सा ।
ध्यायति व्रतदायिसत्क्रीडं दाम्पत्यगामिनी ॥ ७३ ॥ तयोः सुताः स्युरः संततिश्चात्ता नाऽरिविंशादेः । स्यात्तस्यापि सदोषेषु निर्दोषे प्र
एकाकिनः ॥ ७४ ॥ कथंचित्सस्थिरं जायान्तर ज्यायान्गुणेरपि । स्वतनश्चाप्युन्नतेवं शोदि दिवायि धिकृत्तेजसा ॥ ७५ ॥ मोहनाख्य
स्थिरा स्तु स्वाद्धितीयो द्वितीयकः करणाद्यन्नेयैर्यथादाद्ध्वंस ममता कुरुते रिपुः ॥ ७६ ॥ वर्द्धन्तामान्तुरं कस्वासूत्रनीयो रूप
मंगदः । श्रियश्चरण्यं पृष्ठमालाहि सम्मेहानवमणिर्यथा ॥ ७७ ॥ एते यांत्वध्ववर्गाणां मध्ये श्रीमा ध्वरेऽदरः ॥ ख्यातवल्मितोऽपियः स्त
द्वैसंबंधः स्व्यपतेऽधुना ॥ ७८ ॥ अथैकदा महाश्रेष्ठी मथुरायां कृतोद्यमः । यात्रायै सिद्धक्षेत्रस्य चैत्यानामगमत्सुखं ॥ ७९ ॥ त
स्याः पर्यन्तस्थलागे दृष्ट्वा स्थानं मनोहरं । महर्षिभिः समासीनं स्तुतं सिद्धाख्यदायमं ॥ ८० ॥ तत्रायमद्य स्मध मोत्मानिः सदी ।
स्थानस्तुतमंत्रं त्यक्त्वे वालिनो जंबूस्वामिनो मध्याम मादिमं ॥ ८१ ॥ ततो विधिकृच्चरो नाम्नाऽग्रतः स्यान्नद दुग्रहात्त्रस्तस्ये व ४

पदांते स्थापितः सर्वैः सूरिभिः ॥ ७२ ॥ ततः केऽपि महासत्त्वाः दुःखसंसारभीरवः । संनिधौ ॥ तं तयोः प्राप्य पदं सामर्थ्यं समदं स्थुः ॥ ७३
॥ रुद्रकं च ॥ ॥ कोलाहललक्खिणिपडाजह्नजसं नवइ लद्धसरिससा तहत्त जायइ इत्थं । सुसंगा सामग्रिमा स्वहं ॥ ७४ ॥ ते न
धूतमहामोहत्र्यखंडव्रतधारिणः । स्वायुरंते यथास्थानं जग्मुस्तोस्यानमोनमः ॥ ७५ ॥ ततः स्थानानि तेषां हि तया यथास्थैः सुनि
तः स्थापितानि यथाम्नायं प्रमाणनयकोविदैः ॥ ७६ ॥ कश्चित्पंच कश्चिन्नाष्टौ कश्चिद्दश ततः परं । कश्चिद्विंशति रक्षम्यात् ।
स्थापनां च यथायथं ॥ ७७ ॥ तत्रापि चिरकालेन द्रव्याणां परिणामतः । स्थापनां कृतकत्वाच्च जीर्णतां स्यादवाश्रिता ॥ ७८
तोऽद्धारास धर्मात्मानव्यमुद्धर्तुमुत्सुकः । भ्राज्यघाजीर्णयत्राणि च संतः समयोनवं ॥ ७९ ॥ मनो व्यापारयामास सर्वे कं
कार्यं समबुधिमान् । नावधर्मफलास्तिकं श्रद्धधीनो न धनवान् ॥ ८० ॥ अरूपात्मा नादिवद्द्रव्यत द्रूयान्मोदनाशवत् ।
तत्रानंतसुखावाप्तिर्नवस्के ज्ञायरक्षियान् ॥ ८२ ॥ संयाबलानं वद्मानाशाद्यत्सर्वैः सुखः करः । कालसद्भावाद्धिमासप्त्यंससमा
श्रोषिमहात्मनां ॥ ८३ ॥ येषां साद्धत्स्वनलाजनस्तानवदिष्यति । तेषां निंद्यात्मनां पावत्का कथा नित्यदुःखिनां ॥ ८४ ॥ ता
थापि धर्ममाहात्म्यात्क्रियामात्रादुरंजनात् । आप्नुवंति महासौख्यं तेषां ये देयकं सुख ॥ ८५ ॥ स्वायुरंते ततस्त्वाधुना
तिर्यग्गादि गतिभ्रमी । काका स्तावेदुःखान्नैः पर्यटंति यतस्ततः ॥ ८६ ॥ तन्न मोस्त्वसुधर्मो यस्य ततः सोख्यानिरंतरं क्षिका ।

पापायरं नाम मिथ्यात्वं कर्मशर्मभित्॥९७॥ यस्योदयाद्दयाजैनोपदयाख्याक्षथंवनयद्वत्सर्वंदया नावोघटेतविद्वधपि

व॥९८॥ तद्दलेश्याख्याधायाचाग्यदाचांवक्षुमश्राक्षयाएकंमूलमनन्तानांयाद्वत्तांतत्परापरं॥९९॥ स धर्मः कथितो द्वि

धा निश्चयाद्व्यवहारतः। तत्रस्वात्माश्रितस्त्वाद्यः स्यादितीयःपराश्रितः॥१००॥ आत्माचैतन्यमेकार्थंरूपाद्यावाचामगोचरः स्वा

नुभूत्यैकगम्यश्चात्मधर्मः पारमार्थिकः॥१०१॥ स एवातीन्द्रियश्चात्मासपद्यपरमात्मनः। स एव दर्शनं ज्ञानं चारित्रं सुखमुच्यते॥१

०२॥ स एव संवरः प्रोक्तः निर्जराचाष्टकर्मणां किमत्रविस्तरेण प्रितत्फलं मुक्तिरात्मनः॥१०३॥ अथ तत्रासमर्त्थः सन्।

कश्चिन्मोहोदयाद्धतः व्यावहारिकधर्मेषु स्यान्निराक्षेपिवद्भवेत्॥१०४॥ माकार्षीन्मंशयं कश्चिदत्र देहो नाद्यो निश्चयान् पि

पासुरूऽं लन्तरस्थोप्यावत्तरंगोन्नितितद्गुणात्॥१०५॥ तथा स्फटिकालुः महक्षिः स्वात्मोत्पन्नसुखाश्रुतेतस्सुखामेसुसंप्रीतिः

पारतवे जायते॥१०६॥ तत्र रागादिकल्याणमात्तद्गुणायामभविनर्यन्। व्यावहारिकधर्मे स्यादारूढो व्रतवाविनि॥१०७॥

कषायादिविषडध्यांन। वंदनाश्चैतदग्रेवा। अर्हत्पूजादिकं चेत्। दानाध्ययनादिविधेः क्रमात्॥१०८॥ एकादश्यादिसुपर्वस्त्रा।

पर्यंतेषु च जन्मसु। समता स्यात् स्वतन्त्रस्यः। स्वयंऽः खलीतवः॥१०९॥ हिंसादेर्विरतिः प्रोक्तं व्रतं तद्द्विविधं मतं। देशतः स

र्वतो धत्ते। श्रावको ण्यति मदद्व॥११०॥ यत्फलं चास्य धर्मस्य महेन्द्रादिमहोदयः। मर्द्धयप्ताजानाक्कादेस्यधानानार्थ्यवक्रोटविनः ५

॥२०२॥ ज्ञातधर्मफलः सोयं स्नपनादिनिनव्रतः । कारयामास तुन्याद्वं यशः केनानिवार्यते ॥२०३॥ यशःकृते धनं तेनुः के।
चिद्धर्मं कृते र्थतः । तन्न्यायार्थं मसौ दध्ये यथा ह्वाङमहोदधेः ॥२०४॥ श्रीसुस्थाद्दिने लग्ने मंगलद्रव्यसद्यंके । सोत्साहः समसारं।
भं कृतवान् स्नपनादिह ॥२०५॥ ततोपि कायचिंत्तेन सावधानतयानिशं । महोदारतया शश्वल्लिन्य प्रसौ निपुण्यवानहो ॥२०६
शतानां पंचवापैर्कं । श्रेष्ठं तोधिपयो दृष्टं स्नपनानंतसमीपे बुद्धादशकावि दिकं ॥२०७॥ संवत्सरगता द्यानां शतानां षोड
शकं मान्यं । श्रेष्ठेष्विंशतिर्हैष्ट्य साधिकं दध्यतिस्फुटं ॥२०८॥ श्रेत्रज्ये हेम महामासेस्फुल्लेकपक्षे महोदये । द्वादश्यां तु द्वावामरस्य ।
ष्टदीनां वनवोपरि ॥२०९॥ परमाश्चर्यपदं स्फीतं स्नानं तीर्थसमप्रभं । स्वत्तुंरुक्मगिरेः साक्षात्कारं लक्ष्मिवोद्भित ॥२१०॥ स्वज।
याव्रजथाशक्ति सूरिभिः प्रतिष्ठितं । चतुर्विधमहासंघं समाहूयात्र धीमता ॥२११॥ ततोप्याद्यैव स्वर्द्धे परमानंदशालिनां।
गुरुणाग्रेन दत्तानि दधौ कुसुमानि मस्तके ॥२१२॥ ततो धिवर्द्धयामास धर्मो माहः सुदर्शनात ॥ यथेष्टं दर्शनोत्कांदिवर्द्ध धेनोप
यमाधिकं ॥२१३॥ अथ मध्ये समं स्निग्धात्कृताञ्जली कृतकरद्वयं । इष्टं तिस्मस स्वस्थः मद्यमेत कथानकं ॥२१४॥ सूर्यं परो।
पकाराय वद्धकक्षो महाधियः ॥ वत्तात्स्योप्यपरं तीरं कृपावारिमहोदधेः ॥२१५॥ ततोनुग्रहमाश्रय वोधयद्वंधमेमनः ॥ नंद्व
हापि पुराणस्य । श्रुष्टु पादं दिवत्नंते ॥२१६॥ कथं श्रेयो जितं तेन कथं प्रामं नवानरं । कथं श्रेव समुत्पाद्य । सुखं वे सुख

मवाप्यं।१२७॥कथंचित्क्षेमंकरोनाम्नातान्निमित्तादद्रूशन्मुनिः।तेनसार्द्धंमुनीनांस्याच्छ्रुतंप्रव्राजितेद्रियं॥१२८॥देवंप्रणम्यमर्यो
हि।समाधायसहिष्णवः।वज्रवत्तेमहात्मानोनस्खलेयुःसमाधितः॥१२९॥कथंवैतत्कथायाश्चतत्कथायधर्मविस्तरात्।यथा
वालोरपिप्रावाच्यस्याच्छ्रुत्वैवदिक्षितः॥१३०॥श्रेयस्कत्वायुक्तितोविद्वःस्थितोवावंयमीवसः।साधुसाध्वीनिराम्नातंसाधायाम्नि
मिदंत्त्वया॥१३१॥ततःश्रीवृषभप्रज्ञोमहात्मःप्रावाचमिथवाक्तः।मध्येसमस्तपुरुषाणांवाक्यपाशलालितोयतः॥१३२॥सर्वेस्या
पिलघीयांश्चकेवलंनकमादिह।वयमोपिलघुर्बुद्धोपगुणोज्ञोनादिनिस्तथा॥१३३॥गुरोरस्तुपदंज्ञात्वासद्वैरादेशितंत्व
यं।अन्यथानाहंगोरंकःकथंवाबालतांदधे॥१३४॥श्रीगारिरतिनाम्नास्याडंकर्षेनगजादिषां।अत्रदोषावतारोपम
हत्त्वंमहतांकियत॥१३५॥किंतत्रप्रश्रयेनेहयेनिसर्गाश्चसज्जनाः।धाराधरायतेयेषांरूपांबुक्षितिरिपंवदः॥१३६॥पाविद्या
ऊरुतेविश्वंनिर्वापयतितत्त्वयः।गुणपसमादिकंसत्तेतदास्तांहृदिमेनित्रं॥१३७॥उर्जोगोप्यधर्मोपाताः।द्विक्रियायैस
ज्वधीः।यतोप्युन्नतेनश्रेयवक्रःसन्मानितोपिरु॥१३८॥संवेगसाधुरसाधुर्वाश्रुतंविनतयानया।स्वेष्टंसुखावहंकार्यं।
सर्वस्वार्थसमीहितं॥१३९॥यादिमांतिगुणाचापाप्रमत्तोदाक्षयोद्यक्रमान्।माधवःसाधुमन्यंतेकाशीतिःश्रावाविद्धि।
सं॥१४०॥अथमाधूनसाधुष्टु।प्रतिविज्ञापयामाहं॥अत्रश्रोतेःप्रमादाद्वाकर्मसंस्खलितंमयि॥१४१॥श्रृद्धत्क्याकथितं। ६

किंविघ्नमयाप्यल्पमेधसा ॥ स्वाद्युन्नत्यादितश्चर्येयरीक्षोद्धृतंमर्हत्थ ॥ २५२ ॥ स्वयाराधितामध्यात्मिर्हेद्दिव्यं गुरूनयन्
जंबूस्वामिकथाव्याजादात्मानंडऊनामहं ॥ २५३ ॥ सोहमात्माविशुद्धात्माविद्वद्योऽल्पयवर्जितः ॥ त्वत्तयरंयकामंजामा
मदीयानसर्वतः ॥ २५४ ॥ यज्ञानातिनतन्नामयन्नामापिनबोधमत ॥ इतिवेदान्नयोर्नामकथंकर्ष्टनिष्ठज्यते ॥ २५५ ॥ अथ
सख्यातदेशिवाद्येकोहंस्यानिश्चयात ॥ नाम्नांपर्यायमात्रवादनंतत्वेपिकिंवदे ॥ २५६ ॥ धन्यास्तियरमात्मनतत्वममलंप्रत्य
क्षतः माक्षात्स्वानुनवैकगम्यमहसां विंदंतियेमाधवः ॥ मांज्ञमज्ञल्पयानमज्ञ नतया प्रक्षालितां नर्म्मलास्तत्रानंतसुखा
श्रितांबुमरसीहंसाश्चतेभ्योनमः ॥ २५७ ॥ इतिश्रीजंबूस्वामिचरितेसगवद्याग्नश्रीमतीर्थकरापदेशानुसारितस्यादा
दनवद्यगद्यपद्यविद्याविशारदपं० राजमल्लविरचितेसाधुपासात्मज साधुटोडरसमभ्यर्थितेकथामुखवर्णनो ।
नामप्रथमसर्गः ॥ ॥ सम्यक्त्वरत्नंतस्यनाद्भवक्षोयातायमानंनियतद्रुनानां श्रीमाधुसाधोस्तुविटोडरस्याय
सात्मजस्याविलसत्प्रसंगावे ॥ १ ॥ ॥ आशीर्वादः ॥ ॥ श्रीनाभेयजिनंवंदेव्रषतीर्थप्रवर्त्तकं ॥ श्रीजितंनिर्जिता
शेषकर्म्मारातींस्जगद्गुरुं ॥ १ ॥ नानांतरायनिकरैः परितः परीतः स्वर्गापवर्गचलचलक्ष्मनातयवारणोमा गंगौघवामरसुवीजि
तपक्षजंबूद्धीपाधिराजइस्वराजतिमध्यवर्त्ती ॥ २ ॥ तत्रार्द्धेडमगाकारंद्रूत्वंस्यादृरताध्वयं ॥ तत्रार्धिण्यावसर्पिण्योः द्वितीयंत्रा

मिवासादं ॥३॥ गंगासिंधुनदीभ्यां च षट्खंडीकृतविग्रहं। विजयार्द्धेन नगेनापि द्वागतास्यां लवणांबुधेः ॥४॥ द्वितस्मात्सुखमा।
श्चैस्याद्वितीया सुखमामता। सुखमा दुःखमांतान्या। सुखमांता च दुःखमा ॥५॥ पंचमी दुःखमा ज्ञेया समा षष्ठी ततोऽतिदुःखमा
त्येताः स्मेवसर्पिण्यां उत्सर्पिण्यां च विपर्ययः ॥६॥ उत्सर्पिण्यवसर्पिण्यौ कालौ मांतस्तिदाविमौ। स्थित्वस्मात्योपमर्यये।
स्यातां लब्धावृद्धिहानिकौ ॥७॥ कालचक्रपरिज्ञानं त्यास्ससमाः परिवर्तनैः। नाब्धिशोपरिवर्तन्नेता मिश्रेनरपदृवत् ॥८॥ उ
रास्यामवसर्पिण्यां द्वेते भिन्नलरताह्वये। मध्यमं खंडमाश्रित्य प्रथते प्रथमा समा ॥९॥ सागरोपमकोटीनां। कोटी
साद्धृउराहता। तस्य कालस्य परिमाणं तदा स्थितिरियं मता ॥१०॥ देवोत्तरकुरुष्मासु यास्थितिः समवस्थिता सा स्थितिर्
स्तेव पैंद्युगारं भस्मजायते ॥११॥ तदा स्थितिर्मनुष्याणां त्रिपल्योपमसंमिता। षट्सहस्राणि चापानामुत्सेधो वपुषः स्मृतः
॥१२॥ सौम्याः सुंदराकारवारवः निष्प्रकनककायादीप्यंते ते नरोत्तमाः ॥१३॥ मुकुटैः कुंडलैर्हारो मेखलाकटकांगदैः।
केयूरं ब्रह्मसूत्रं च तेषां शश्वद्विभूषणं ॥१४॥ गतेतु गोपादयोद्भूतरूपलावण्यसंपदः। रमंते विरंस्त्रीभिः सुरा इव सुराल
ये ॥१५॥ महासत्वा महाधैर्या महोरस्का महौजसः। महानुभावास्ते सर्वे महीयंते महोदया ॥१६॥ तेषामाहारसंप्रीतिर्जा
यते दिवसैस्त्रिभिः। कवलीफलमात्रं च दिव्यान्नं विश्राणंति ते ॥१७॥ स्त्रियोपि नायंदासुक्काः स्तावत्कुष्यधहन्नयः। कल्पद्रु ७

मधुसंज्ञकाः ॥ कल्पवल्ल्यादिवोज्ज्वलाः ॥१८॥ धरूपेष्वतुरक्तास्ते वनास्वनुरागिणः ॥ यावज्जीवसमं स्निग्धास्तु जंतेसोगमंथ।
दः ॥१९॥ स्वभावसुंदरं रूपं स्वभावमधुरं वचः । स्वभावचतुरा चेष्टा । तेषां स्वर्गौकसामिव ॥२०॥ कृत्याहारगृहातोद्यमाल्यच्छ
छांवरादिकं ॥ भोगसाधनमेतेषां सर्वं कल्पतरूद्भवं ॥२१॥ मंदा गोधवहाभूतवलदंष्ट्रकपुष्टवाः ॥ नित्यालोका विराजंते कल्पाय
पदपादपाः ॥२२॥ कालानुभावसंभूतक्षेत्रसामर्थ्यबृंहिताः । कल्पद्रुमास्तदा तेषां । कल्पांते स्ताछितमांछिये ॥२३॥ मनोनिर्गवि
तान्भोगान् । यस्मात्पुण्यकृतां हरणं । कल्पयंति ततस्तज्ज्ञैर्निरुक्ताः कल्पपादपाः ॥२४॥ मद्यभृंग्याख्यचित्ररसतुमद्य । ज्योतिर्दी।
पगृहांगकाः । तोजनामयवस्त्रांगाद्दशधा कल्पशाखिनः ॥२५॥ तथानुच्चाविरं भोगान्स्वपुण्यपरिपाकजान् । स्वायरंते
विलायेते । तेयनाढ्यसारवः ॥२६॥ जंत्तिकारत्नमात्रेण तत्कालोऽभ्युक्तेनवा । जीवितांते तत्पुंत्यपत्यद्वितयोत्पनेनमः ॥२७॥
इत्याद्यकालसेदोष मर्पिण्यं वाणितो मनाक् ॥ लम्बल्लासममः स्वोधो विधिरेनावधापर्यतां ॥२८॥ ततो यथाक्रमं तस्मिन्नुरका।
लेगच्छति मंदतां । याताः कृहदृक्पहतमुन्तः शरीरोन्धर्धन्त्रिशु ॥२९॥ सुखमालक्षणः कालो द्वितीयः समवर्ततां ॥ मागरो
पमकोटीनां । तिस्रःकोटिकोट्यस्य समितिः ॥३०॥ तदास्यनारतेवर्षेमध्यसोगतुर्वास्थितिः । जायत स्मरांतूमितमन्नानाकल्प
पादपैः ॥३१॥ तदामर्त्यमन्नोऽहिमत्तात्ताद्वियत्नोऽप्यमजीविनः दतं मदश्चवापोत्तविग्रहा स्मृत्वारेद्दिता ॥३२॥ कल्पाधरकल्प

सार्द्धं दिव्यज्योतिस्तामिस्रे तेज्वलाः । दिनक्षयेन तेऽस्मिन् तिवाहं समं धेनुमात्रकं ॥ ३३ ॥ शेषा विधिस्तु निःशेषाहारवर्गे समन्ततः । त-
तः क्रमेण कालेऽस्मिन् व्यवसर्पत्यतिक्रमात् ॥ ३४ ॥ प्रहीणाश्चाङ्कवीर्याद्यादि विशेषाः प्राक् क्रमायदा । जघन्ययोगभूमीनां मर्या-
दाविरहस्तदा ॥ ३५ ॥ यथावसरं संप्राप्तस्तृतीयः कालपर्ययः । प्रवर्तन्ते सुराजेव स्वां मर्यादामलंघयन् ॥ ३६ ॥ सागरोपम-
कोटीनां कोट्यौ द्वौ लब्धसंस्थितौ । कालेऽस्मिन्नारते वर्षे मर्त्याः पल्योपमायुषः ॥ ३७ ॥ गव्यूतिप्रमितोच्छ्रयः प्रियंगुश्यामा-
विग्रहाः । दिनान्तरेण संप्राप्ता । धात्रीफलमिताशनाः ॥ ३८ ॥ ततस्तृतीयकालेऽस्मिन् व्यतिक्रामत्यनुक्रमात् । पल्योपमाष्टभा-
गस्तु यदास्मिन् परिशिष्यते ॥ ३९ ॥ तदा कुलकरानाम्नाप्रतिश्रुत्यादयः क्रमात् । वृद्धिं दधान वंत्यैव कर्मभूस्थितिरूपवत् ॥ ४-
० ॥ तदा कर्मभुवामेषां व्यवहारः प्रवर्तते । प्रत्याय न्नृपते राज्ञामनुलंघ्य प्रजाश्च ॥ ४१ ॥ कालेऽपांत्यस्यवार्यास्य मेघवृष्ट्यादयः
क्रमात् । जायंते घयघानान्तिराज्ञः कुलकरस्य वै ॥ ४२ ॥ तस्यैव काले जलदाः कालिकाकर्बुरत्विषः । प्रादुरासन् सलीलागो-
सांद्रः संद्रसरासनोः ॥ ४३ ॥ नवोनारध्वमारुं ध्वनज्जे स्तेनो मुर्वीदयः । कालाङ्कुरतमामस्थैरारब्धः सुक्ष्मपुष्पलैः ॥ ४४ ॥ घि-
छद्यतो महाध्वानावर्षंतोऽरिंजिरेघनाः । सहेमकक्षामदिनोनागाश्च समेहिताः ॥ ४५ ॥ घनाघनघनध्वानैः प्रहताः गिरिसिन्धवः
प्रत्याक्रमिशंवानेवुः प्रत्युद्गाः पनिशाश्चवैः ॥ ४६ ॥ ववैश्च वाततां ऊर्ध्वं न्नूक लायैघान्कलापिनां घनाघनाल्लिमुक्तोस्सः ८

कणवाहीसमीरणः ॥४७॥ वातकाममधुरं रेणुरसिनं द्युघनागमं । अकस्मात्ताडवारं नमातेने द्योखिनां कुलं ॥४८॥ अग्नि
श्रेष्ठकुरामिवारब्धाः भिरानांतोमुखांस्वया । मुक्तधारं प्रवर्षतः प्रक्षरद्धारिनिर्झरान् ॥४९॥ धनं नो वहदूष्यर्युक्तमन्द्रलधराः गया
धरा ॥ रुदंतस्वशो कान्त्रीः कल्पहद्र्यपरीक्ष्ये ॥५०॥ विद्युन्नदीनतोरांगोधिविचित्राकारधारिणी । प्रतिक्षणविहन्त्रांगीव्य
रंसामिवातनोत् ॥५१॥ तडित्कलत्रसंयुक्तैः कलापैर्द्यैर्महाजलैः । अपिप्रवर्त्तकैर्मेघैर्व्योमसंशोभारकारयित ॥५२॥ तदा जल
धरोन्मुक्ताः मुक्ताफलरुचस्फुटाः । महीं निर्वापयामासुर्दिवाकरकरोष्मतः ॥५३॥ गुणानाश्रित्य सामग्रीं प्राप्य द्रव्यादि
लक्षणां । संस्फुटात्यंकुरावस्थाः प्रष्टत्याकणिमाश्रितः ॥५४॥ शनैः शनैर्द्विलक्षणानि क्षेत्रेषु विरलं तदा । सस्यान्यंकुरप्रपद्या
भिनानात्मेदानिसर्वतः ॥५५॥ प्रजानां पूर्वसुकृतात्कालादपि परताद्ध्रुवान् । सुपक्कानि यथाकालं फलदायीनि याङ्जिरे ॥५६॥
नातिवृष्टिरवृष्टिर्वा तदासीत् किन्तु मध्यमा । ततस्सर्वधान्यानां फलावाप्तिरविप्लुता ॥५७॥ षाष्टिकाकलमव्रीहियवगोधूमकं
गवः श्यामाककोद्रवोदारनीवारवरकास्तथा ॥५८॥ तिलातस्यौ मसूराश्च सर्षपो धान्यजीरके । मुद्गमाषाढकी राजमा
षांटकी राजमाषनिष्पावकाश्चणाः ॥५९॥ कुलत्थत्रिपुटौ चेति धान्यभेदास्त्विमे मताः । सकुसुंभाः सकार्पासाः प्रजाजी
वनहेतवः ॥६०॥ तदुपयोगविधानेषु मरुघ्नेषु तदा प्रजाः । तदुपायमजानानाः स्वतो मुमुहुर्मुहुः ॥६१॥ कल्पद्रुमे ।

छुकाक्रोनफलानेछुनिराश्रया। युगास्पपरिवर्तेस्मिन्नल्पवृक्ला कुलाकुला: ॥६२॥ नीवायामश्वानामायामुदा [illegible] संज
या। जायतेनापपसंज्ञातिव्याकुलाकृतवेतस: ॥६३॥ भगमुखमुपासीनानास्तिमनुमयाश्रिमंतोनंविशायपयामास्त्रीरति
दीनगिरिनरा: ॥६४॥ जीवामः कथमेवाद्यनाथानाथाविनाद्रुमै: । कल्पदायिस्तिराकल्पमविस्मार्यैरभाग्यकौ ॥६५॥ इ
मकेविहितोदिव्यतरुखेदा: मखुक्षिता: । शाखासिष्फलनशास्तिराद्रुयंतविनोधुना ॥६६॥ किमिमेयरिहर्तव्या किंवाना
ष्यफलाइमे। फलेयहानिमेमाच्छा निरुङ्क्ष्यतुपांनिवा ॥६७॥ अमीषामुपशल्पेछुकेप्यमीश्यागुल्मका: फलनम्रति
खाशंतिविष्वदिक्रूमिताम्रुत: ॥६८॥ एतेषामुपयोग: स्यात्किनियोज्य: कथंनुवाकिमिमेस्वैरसंयाह्यानवेतीदंवदाय
न: ॥६९॥ त्वमेवसर्वमप्येतत्केन्विनानातनविज्ञका: । इत्थामोवरामयाानीस्नतान्ब्रहिप्रमादन ॥७०॥ इतिकर्तव्यतामूढा
ननिश्रोतास्तदार्यकाश्वनास्तेर्नस्तैयमित्यक्षाजहारभुन: सताम् ॥७१॥ इमेकल्पतरूच्छेदेद्रुमा: पक्कफलानता: ब्र
श्रानयाद्विस्तंतिश्वराकल्पद्रुमायया ॥७२॥ तद्रकास्तदिमेयोग्या: कार्यानचांतिरस्ववः। अमत्यियरिहर्तव्या हूरतोवि
षद्रूरुका: ॥७३॥ इमाश्चकस्य नौषधसंवकार्थादयोमता: । एता: संसोज्यमन्नाद्यंव्यंजनाद्य: सुसंस्कृतं ॥७४॥ स्वभाव
मधुराश्वैतेदीर्घा: खंडद्रुदंडका: रसात्कृत्यपपातव्यादैतैर्यंत्रैश्वयीडिता: ॥७५॥ गजस्कंधसमाकलेननदृदासिद्धिनामि ९

वस्त्राणि विविधान्येषां माल्यादीनि द्रुमास्तु ना ॥७६॥ इत्याद्युपायकथनैः प्रीत्या मन्वगमत्तं मनुं ॥ तेजेस्तद्दर्शितां तां द्रष्टत्रिप्र
जः कालोचितां तदा ॥७७॥ प्रजानां हितकृत्त्वाच्चानेगपत्नीमिन्विति स्थितौ ॥ नाभिराजस्तदोत्पन्नस्तेजो कल्पतरु स्थितिं ॥७८॥
तस्योद्वाहकल्याणे मरुदेव्या सममन्तदा यथाविधि सुराधीशः पाकशासनशासनात् ॥७९॥ ततश्चापि महादेव्यामन्वयो ध्वं
शकुरीश्वरः ॥ श्रामयन्ननमीमादि सर्वं चक्रे सुरास्तदा ॥८०॥ ततः प्रभृति दृष्टेषु भिन्नवन्नं तेषु कर्मभेदैरिति प्रवर्तितारमेव ।
स्यात्कालचक्रपरिभ्रमात् ॥८१॥ सागरोपमकोटीनां कोटिः स्यान्नदवस्थितिः । तृतीयं पंचमषष्ठाश्च तेदामानत्रयमात्रमात् ॥८
२॥ ततोत्कसंख्यकस्तुर्यः कालः स्यात्किंचिदूनका । द्वाचत्वारिंशदब्दानां सहस्राणि विनिर्दिसः ॥८३॥ तत्रादौ तुर्यकालस्य
वृषभस्तीर्थकृन्नचैव ॥ ततः प्रभृति मोक्षस्य मार्गोः प्रकटो भवत् ॥८४॥ ततोऽस्मिंश्च शरीरस्य धनुः पंचशतं मतं तत्क्रमेण मनु
ष्याणां पंचविंशतिमाधिकं ॥८५॥ आयुः प्रमाणमासान्नं पूर्वाणां कोटिरुत्तमं मध्यमं च निकृष्टं च विज्ञेयं परमागमात् ।
॥८६॥ तत्र तीर्थकराः सर्वे चतुर्विंशतिसंख्यया जायंते यं च कल्याणप्राप्तपूजाद्धिचैभवा ॥८७॥ तत्र केचिन्महात्मानः ॥ अ
कालब्धिवलादिह ॥ प्राप्तानंदियसौख्याः केनिर्धौता स्वात्ममोचयः ॥८८॥ केचित्सम्यक्त्वसंप्रोरिव्रतानि यात्यमहा
धियः । सर्वार्थसिद्धिपर्यन्तेष्वच्युजंति सुखमंगिनः ॥८९॥ परेव्रतानि संप्राप्य सम्यक्त्वेन विनाप्यपि ॥ ऊद्दशोपि क्रियायोगा ।

ह्रदयकमुषंयघ्र:॥९०॥केचित्सम्यक्त्वरत्नाढ्यास्तेनापियरिश्चुनानप्रादानरानिप्राप्य सोगरुमोप्रयांतिहि॥९१॥परस्त्रंद्रदिव
दाश्च: पश्चाडत्यन्नदरो।ना।मनराञ्जादानेनाहूनमवाप्रसंगाश्चमुक्तयं॥९२॥केचिन्नागमुखंत्राज्ञाप्राणिवर्गोश्चनिर्दया:।धा
म्मोन्यराश्चुखाडगा:ऊंखंश्चत्रेयनंत्यमी॥९३॥हाऊस्यार्जयंभुङ:कम्मंडुर्न्नोध्यंप्राणिनांमहत्व।येनधर्म्मस्यमार्गंग्रीमबी।
थिविफलाकृता॥९४॥इत्थंतुर्यकालोसोपंथा:स्याद्धंधर्मोक्षयो:।तस्मान्निगद्यतेमद्रि:कम्मेभूरितिनामत:॥९५॥
अपिवासिरुमहानागाश्चक्रिणोहादशस्मृता:।केशवास्तद्विपश्चैवबलाश्चापिनवस्मृता॥९६॥त्रिषष्टिलक्षणाश्चैते
महापुरुषगोचरा:।जायंतेयत्रनिर्दिष्टा:सोयंकालश्चतुर्थक:॥९७॥सर्वत्रमुनय:शास्त्रमेतिसद्व्रतधारिण:।देवव्रत
धराकेचिस्मंतितन्द्रमधिन:॥९८॥गृहस्थाश्चसदाचारा:प्रजादानादितत्परा:।एकादिकंयथाशक्तिप्रतिमारव्यंव्रतंदधु:
॥९९॥किंचैकादसमंज्ञात्मा।व्रतवानिष्कच्छनन्यज्ञ।गार:सनिर्दिष्टोनतिष्टेन्तेमुनिवत्सया॥१००॥आगोपालमथ्यावाले
मधोजैन:प्रजाजन:।कदाचिङ्ङवेतस्याद्धस्क्रंपारवंडिनामिह॥१॥किंतुहुंडावसर्पिण्यांकालदोषादिहक्वचित्।प्राड
र्भवंतियाखंडास्त्वधापिवहृयद्धति:॥२॥गतायामवसर्पिण्यामुत्सर्पिण्यांतथैवच।असंखकोटिवारंस्यादेकाहुंडावा
सर्पिणी॥३॥अवस्यांसावनामियं।दुःखावापिगताष्टरा।अनंतानंतशास्त्रापिवअरेमलयाभवत्॥४॥नदासवत्यनबो। १०

थोनां ॥ प्राकृतो वा बलादिह ॥ मीमानं कालचक्रं मा ये सेतुं ज्ञाको ऽपि न कश्चन ॥ ५ ॥ यथा स्वयं स्वभावाद्धि वर्षाने शरदिष्यते ॥ तथा का-
लपरिज्ञातानां द्रव्याणां व्यवस्थितिः ॥ ६ ॥ न द्यथा न त्र कुंडावसर्पिण्यां त्वि घागमं ताक्षेत्रामु यमगो हि भद्दानन्दो महात्मनां ॥ ७ ॥ मा-
नसं गश्च वक्रेशं जायते जानसुर्घकः ॥ इत्यादि बहवो नन्दाः ॥ मंनि वा वामगोचराः ॥ ८ ॥ हिंसा प्राणिवधः श्वंकुंकर्म्मो ऽर्जनका-
रणं ॥ यागार्थं श्रेयसे हिंसा मन्यंते ऽपि द्विजाः ॥ ९ ॥ एकमेवाद्वयं ब्रह्म न द्वितीयो नास्ति कश्चन संति वेदांतिनः केचित् ब्रह्माद्वैतवा-
दिनः ॥ १० ॥ ॥ तन्मतं यथा ॥ ॥ विश्वतश्चक्षुरुत विश्वतो मुखो विश्वतो बाहुरुत विश्वतः पात् ॥ संबाहुभ्यां धमति संपतत्रै-
र्द्यावाभूमी जनयन् देव एक एव ॥ ११ ॥ सर्वथा नित्यमेवेतद्वं ॥ केचिदूचुर्यथा ॥ आकाशं च तथात्मादि सर्वमेकांतवादिनः ॥ १२ ॥ य-
स्मिन् क्षणिकं सर्वं यथा शब्दघटादिः ॥ इति बौद्धादयः केचित् क्षणिकैकांतवादिनः ॥ १३ ॥ पंचभूतात्मकं तत्त्वं जीवो नास्तीह
कश्चन ॥ नेता [illegible] मोक्षो ऽपि जल्पुः कापालिका इति ॥ १४ ॥ ज्ञानानां च दि धर्माणां संतानो ऽविच्छेदनात्मकः ॥ मोक्षो वाच्यः सजा-
तस्य मन्यंते ऽपि द्वैतवादिनः परे ॥ १५ ॥ इत्यादि बहवो प्रोक्ता स्तेषामंतर्भिदात्मकाः ॥ ते च कुंडावसर्पिण्यां जायते नान्यदा क्वचित् ॥
॥ १६ ॥ स्याद्वादसागरे निर्णीय [illegible] सिद्धांतपद्धतिः ॥ ये च वक्रमारेण खंडिताः कुतर्कादयः ॥ १७ ॥ नियतस्थानमेतेषां पुरस्ता-
द्दर्शयते कविः ॥ मुखो [illegible] वाच्य ॥ मत्र दिग्मात्रतोपरः ॥ १८ ॥ प्रपिरिषां कुलिंगानि नानारूपाणि [illegible] ॥ त्रिशलादिज

रात्समै। विकृतान्निवृत्यहो ॥१९॥ एकदंडी द्विदंडी वा त्रिदंडी वापि कश्चन हंसः परमहंसोपि महाराज्यपदावमा ॥२०॥ इ
तिप्रभृति यावंति कौलिंगानि कुलिंगिनां। नाममात्रतया तानि निद्रूमे वक्तुं न कश्चन ॥२१॥ अलं वर्म्मनया ॥ ॥ वाम्यपत्रयायः
ममकृतः इदृयं तत्पिवनाक्षूयाः। माधवोव्याधिर्यो डिनाः ॥२२॥ इदमत्र ममाकूतं निजं यंपरमार्थिनिः। जोनो धर्मः कृणोयाव
द्विमार्थी न महात्मनि ॥२३॥ यथाप्यातापि मौवर्णं जात्यजो वृतदः स्वतः न जहाति तथा साधुः कुडे ः कुल्लोपि धर्मव
त् ॥२४॥ ॥ तत्कूंच ॥ ॥ एषलोकवडातावस्तावितः स्वार्जितेन विविधेन कर्म्मणा। पृच्छ्यतस्तुसद्धिकृतार्जितात्मनः।
कोत्रमेतिहृदयेन जोगिनः ॥२५॥ इतिव्याचार्मितः सोयतुर्यः कालो महानिरुड्डो येविधि रसुमहो पिजैयः परमागमात् ।
॥२६॥ यदावतुर्थकालस्य। शेषमासोवतिष्ठते। तदास्यात्तीर्थनाथस्य यथावीरस्य निर्हतिः ॥२७॥ तदाकेवलवोधस्य। प्राद्
भूतिस्तथैव हि ॥ यथाऽवर्द्धमानस्य यथा नोहृंगतास्त्वयः ॥२८॥ सधर्म्मो वसु धर्म्मोवजंबूनामान्यकेवली। यावद्द्वापष्ठि।
वर्षमाद्गवन्निवृत्तोःपरं ॥२९॥ ततोयथाक्रमं विष्णु नंदिमित्रोपराजितः ॥ गोवर्धनो भद्रवाहुरित्याचार्यामहाधि।
यः ॥३०॥ चतुर्दशमहाविद्या स्थानानां पारगाइमे। कालप्रमाणमेतेषां कात्स्न्येन शारदः शतं ॥३१॥ विसाषापोष्ठिलावा
र्थोक्रत्रियाजयसाह्वयः। नागसेनश्च सिद्धार्थो धृतिषेणाद्वदेवर ॥३२॥ विजयोबुद्धिमांगंगदेवो धर्म्मादिकृतितः ॥ग्रण। ११

श्रुदसमस्तपूर्वाणां धारकाः स्फुटं यथाक्रमं ॥३३॥ त्र्यशीतं शतमब्दानामेतेषां कालसंग्रहः ॥ तदाप्यात्मादितत्त्वानां त्र्यंगोपदेश
स्य वा हि ॥३४॥ ततो नक्षत्रनामा च जयपालो महातपाः । पांडुश्च ध्रुवसेनश्च कंसाचार्य इति क्रमात् ॥३५॥ एकादशांगविद्यानां
पारगाः सुमुनीश्वराः । विंशाद्विशतमब्दानामेतेषां कालसंग्रहः ॥३६॥ तत्त्वोपदेशमप्यंगानां ज्ञो हीनो निरयाति करस्थानां ।
रत्नत्रयात्मकं चिह्नं विमारदैः ॥३७॥ सुभद्रश्च यशोभद्रो भद्रबाहुर्महायशाः । लोहार्यश्चेत्यमी ज्ञेयाः प्रथमांगाब्धिपा ।
रगाः ॥३८॥ अष्टादशशतमेषां स्यात् । कालोऽब्दानां निरंतरः । तदा तत्त्वोपदेशश्च सांगो ज्ञानाद्विशिष्यते ॥३९॥ ततो द्वितीयमा ।
नो मे श्रेयमात्रोऽवतिष्ठते । दोषात्पंचमकालस्य हीयंते बुद्धयो नृणां ॥४०॥ तत्र दुःखमकालोऽस्मिन् रूप्यमाणं जिनदेशि
तं ॥ श्रूयवर्षसहस्राणा ॥मेकविंशतिसंख्यया । ॥४१॥ ततः श्रेणापारस्ता च स्यान्मनःपर्ययबोधयोः ॥ देशावधिं विना परमसर्व ।
वधिबोधयोः ॥४२॥ ऋद्धीनां चापि सर्वासामभावस्तपसः कृतेः । मा भूदिदं वा गमस्तत्र कल्याणानामभावतः ॥४३॥ कदाचि
त्कुत्रचित्को विनिर्ज्जरेद्देवाः कथं च न । आगच्छंति धुन न स्तत्र मासिः प्रोक्तं जिनागमे ॥४४॥ ततो दुःखमदुःखाख्याणामासोऽब्दशतं । म
नंविंशत्याधिकमेव हि धनुरेकं च तुःस्त्रं ॥४५॥ क्रमाद्वपुःशरीराणां हानिः स्याच्च प्रतिक्षणं धर्मस्याप्य विवेकस्मिं विदेशो
मंदेषु देशतः ॥४६॥ तत्राप्युक्ता निराबाधं ॥सम्यक्त्वमादितः ॥ क्षायिकं च न वेदं तत्र यत्र केवलिनो जिनाः ॥४७॥ ...ऋक्त्व

पद्मोपदेशमागायद्भूपं मंविद्धियंवरावकालेषु । स्वाश्यसमनोनगणजन्मजिणाकेवलीनाहि ॥४८॥ मदाबन्ताभिमुंच्च मित्र
दशताणुव्रतानिवं सूझेनानाहिकपांविदागुणस्थानसमक ॥४९॥ चिन्त्वापि नृकादे विद्यादानादितत्परः । श्रीनाथ
वाससंप्राप्तः । स्वर्गेगब्दो तानारतं ॥५०॥ इत्यदाणि कार्य्याणि विधेयं तयत्रवांगिनां ॥ श्राभाषदे ज्ञातः मायं कालो दुःखम ।
संज्ञकः ॥५१॥ पर्य्यंतेवाम्यपंक्ति विदत्रातंतस्मिगद्यते । तन्नानो यत्नपुर्द्धसंमर्पणाक्रमं ॥५२॥ यायिनिःदुःखमकालेत्रि
त्र । शीघ्रमप्यतिवापरे । षष्ठेदुःखमदुःखाख्ये पंचक्रमाणाक्रमस्वयं ॥५३॥ कुत्रविसर्व विदक्षेदेशेयापिधर्म्मदा । स्याक्कु
लकीर्तिविख्यातो हालाहलविषोपमः ॥५४॥ तस्य क्रियाः समस्तास्ताः पूजीयीडाकराः स्मृताः । तासामुद्दामात्रेपि ।
नक्कमोज्ञोपिकेवयं ॥५५॥ तावताधातवः सर्वे विलीयंते लयं यथा सांकवम्मेतयः सर्वेः स्यात्क्रियो विक्रयो यथा ॥५६॥ ब
धवंधनमेनंवववेजल्पातिदुष्टधीः मन्ये प्राणविनाशाय केवलं कालनोदितः ॥५७॥ अथ तत्रापि विद्ययःसाक्षा । दृब्बुद्धि
ल्पप्रवाहतः । यस्मादेको मुनिर्जैनो विद्यते सावलिंगवान् ॥५८॥ एकाखाप्या र्जिकातत्र । यथोक्तव्रतधारिका । सजानिः
श्रावकश्रेष्ठो । जैनधर्म्मपरायणः ॥५९॥ श्राध्यानेषु दुःकलंकात्मा ध्यायन्येवंसपापधीः ॥ नकोप्यत्रमदाज्ञायाः परोमास्ति
कराहतः ।६०॥ एवंक्रूराधमाकेविक्रगुनिष्टुरयागिरागुनिसुद्दित्र्यदेवोयंस्यादेकः करवर्जितः ॥६१॥ ॥त्रक्रंच॥ ॥रा १२

त्रिधर्मेतीर्थमिष्टाः । पापे पापाः समे समाः । लोकाः स्तदनवर्त्तंते । यथा राजा तथा प्रजाः ॥ ६२ ॥ इत्याकर्ण्य मया पापात्म
वाचः प्रोवाच निर्दयां । यथा कथंचिदयं दद्याः स्यात्तथाद्य विधीयतां ॥ ६३ ॥ ततोऽहं याज्ञया कैश्चित्खलैः पार्श्वात्कुबेरदत्तदायेह
याचितः संक्रुद्धा । निक्षार्थमटतिस्म ॥ ६४ ॥ क्रमात्प्राप्तो विशुद्धात्मा नत्रायाम सकमसमनिष्ठा मिलनमोक्तनिष्ठात्रयाव ।
केनापि सत्कृतः ॥ ६५ ॥ यथाम्नायं विधानज्ञः प्रसारितकरद्वयः । सोऽकुंकामः सतोऽग्यस्य त्यासं जग्राह शुद्धधीः ॥ ६६ ॥ याव
द्भुंक्ते मतात्कश्चो नारीतोऽस्यकिंकरः ॥ मामाऽत्र दृष्टे निडः शाहैर्बद्धाघातायते रिव ॥ ६७ ॥ अयं वणिक्थ मोऽधामो । नागधेयोवि
तस्त्रयादेयः प्रतिदिनं नावद्यावदज्ञोनिमंत्रणं ॥ ६८ ॥ तत्क्रमात्कुराचारेषु निरागमको विदः सर्व्वं विज्ञापयामास कालाव
स्थांतरादिकं ॥ ६९ ॥ कुनमेतत्क्रमायल्लंघ्यकालावधिक्षितं । अन्यथा नर्ह्ये संप्राप्तिरियं पापक्रियाकथं ॥ ७० ॥ इति ध्यात्व
ज्ञात्वजो ॥ जीवनाज्ञा परिच्युतः ॥ त्यक्त्वा यावज्जीवमाहारं । सावधंनो नसवेत्सुनिः ॥ ७१ ॥ जावज्जीवं चतुर्द्धोपि मनोवाक्का
यजोगतः ॥ तत्क्षमाहारकं सर्व्वं मुनिना नवनीकृतं ॥ ७२ ॥ ततो यां क्वचित्कयसाद्धा न्युत्क्रं स्वाद्यादिकं स्वतः ॥ सत्वेपण
विधिवत्तिं । सावधानतयाहृतं ॥ ७३ ॥ मस्वीकः श्रावकश्चापि तत्क्षसत्वेयणाविधिं कृत्वा निवद्यवरो गरन्या विरक्तः स्वशरीरके
७४ ॥ चत्वारोऽपि महश्यमानो । लब्धसम्यक्त्वभूमिकाः ॥ क्रमात्तत्क्षशरीराणि त्यक्त्वा दिवि यांता संख्यायं ॥ ७५ ॥ तदा न्वजं स्त्राव भू ।

द्विरागोपतत्यद्भिः । ततोऽप्यनंतरं पत्रस्य द्विद्धिनाशार्थीग्रहादिकं ॥७६॥ दधि उप्यहतानाद्याष्ट्रसमेवंगोरसपर्ययाः । ...गादिव
विलीयंते पायांश्रगाद्दिवसंपदः ॥७७॥ ततोऽथ दुःखमदुःखमाख्यः षष्ठः कालः प्रवर्त्स्यति निःशेषागमसंपर्क्कोऽथ दुःखदाख्यो
मंडलकः ॥७८॥ तत्र षोडशवर्षाणां परमायुर्जिनोदितं हस्तैकं वपुरुत्सेधः युग्मकार्ये गणहृणामतं ॥७९॥ मध्यं तथा जघन्यं चाव
ज्ञेयं परमागमात् । तदा दग्धाः शरीरस्थितिरस्थामापन्नत्रयं ॥८०॥ यथाऽसुराः मेघांतिर्यं वह्मनथा नराः फलाद्याहारना
क्षीराग्राह्यं क्षेत्राभिधाभिताः ॥८१॥ नरादल्ककलपक्षाद्याद्यामिथस्तानां विरोधितः । तिर्यंचोऽपि महाक्रूराः सुखं कुट्वंत्युदन्लिंगं ।
॥८२॥ दुर्वापरस्परं पापाः फलं खादंति निर्दयाः । धर्मं तु द्विरन्नावात्युऽह कालप्रभावतः ॥८३॥ मेघाः क्वचित्कदा ।
चित्तु । तत्र वर्षंति चर्यंचयंतः । तेषां नैसर्गिको दुःखनाथ उपमंयातिनक्वचित ॥८४॥ दुःखं च परमं ह्यत्र शरणं । सकाविश्रातिस ।
ख्यकः ॥ काले गच्छति जंतूनां दुःखदुःकर्मपाकतः ॥८५॥ तदंते प्रलयो भवस्या सायां स्वभावतः वर्षंति मम समसाद्दं का
रीघ्राम्याद्ययः क्रमात् ॥८६॥ दुःखमेकोनयं चाद्या द्विनया च दुःपदवः । महाऽसुरवाकरो रीमोरुद्रकमभीरम कोलवत ॥८७॥
धामसमतिजीवानां दंपत्तीमिथुनं तदा । तत्राधिकारिनिर्दैवेनाग्नं नगद्धरादिषु ॥८८॥ ऽपमत्राद्यर्यंडमित्र । कृत्रिमंत
स्मसमाञ्चवेत । श्रकृत्रिमं तु केनापि कर्तुं शक्यं न वान्यथा ॥८९॥ ततश्चित्राद्यानि नित्यान्यपि माद्याचातिष्टत । सूत्रमवोल । 13

यः सोयमिष्टामिष्टमनंतशः ॥ ९० ॥ गवाक्षकुंजमयाग्यत्र । वहंतिपारिणामिका । अनुलोमैर्विलोमैश्चात्रद्विकैश्चसरताङ्क्रयं ॥ ९१
नत्राक्षिमगधेदेशो ॥ विख्यातोस्तुविमारवत् । नित्यप्रमुदितायत्र प्रजालोगैःस्तृताःसदा ॥ ९२ ॥ वलाकालीयताका
द्या । स्नानितायत्रवर्षीहिता ॥ जीमूतायत्रवर्षंतो । संतिमत्राइवधियाः ॥ ९३ ॥ नस्पृशंतिकराबाधं यत्रराजन्वतीःप्रजाः म
दासुकालमानिध्या ॥ नेतयोनाप्यनीतयः ॥ ९४ ॥ यस्यसीमविसरोगेषु । शाल्यादिक्षेत्रसंपदः । सदैवफलशालिन्यो ।
संतिधर्मार्थइवक्रिया ॥ ९५ ॥ यत्रशालिवनोपांतेरवात्पतंतीशुकावली । शालिगोप्यान्नुमन्यंतेदधतीतोरणश्रि
यं ॥ ९६ ॥ मंदगंधवहाधूपाः शालिवप्राःफलानताः । स्तनसंरावियोयत्रश्लोकंदुध्नंतीवपांथिकाः ॥ ९७ ॥ यत्रपुंड्रेक्षुवा
टेषु । यत्रचीकारहारिषु । पिबंतिपथिकाःस्वैरंरसंसुरसमेक्षवं ॥ ९८ ॥ यत्रकूपतडागाद्याः कामंसंतिजलाश्रयाः त
थापिजनतातापंहरंतिरसवत्तया ॥ ९९ ॥ जनतायद्भिदायत्रवाप्यस्वच्छोदकंभरंपूरिताः । संतितारतरुश्छायानिरुद्धा
श्लाबहुप्रपाः ॥ २०० ॥ विपंकायाहवंत्यस्त्रमवाहाः कुटिलःखलः । अलंध्यासद्वत्तोगणाश्चविवित्रायत्रनिम्नगाः ॥ २०
१ ॥ सरसांतीरदेशेषु ॥ कृतंहंसाविकुर्वते । यत्रकंबविलालस्य । श्रुणाणगाकलाकुलाः ॥ २०२ ॥ वनेषुवनमातंगा ।
मदामीलितलोचना । भ्रमंत्यविरतंयस्मिन्नालाकानुगमिवदिग्गजाः ॥ २०३ ॥ यत्रशृंगायसंलग्नकर्दमाडंबरश्रां । वन्य

नंतिष्ठत्याहस्ता । स्थलेषु स्थलपद्मिनी ॥२०४॥ स्वर्गौघास्समाः प्रयेयुर्निगमाः कुरुसंन्निभाः । विमानस्पर्धि...द्धाः प
जायत्र सुरोपमाः ॥२०५॥ यत्रस्तंगस्तारंगेषु गजेषु मदविक्रिया । दंडयारुष्य मजेषु सरः सुजलसंग्रहः ॥२०६॥ मघागण
यच्छाकालमात्रेगस्तेः कृतस्थना । पोषयंतियंयोसिः स्वैजनंयत्रघनेः समाः ॥२०७॥ निसर्गेषुसगानार्थेनिसर्गोत्सवु
रानराः निसर्गललितापोलाः । बालायत्रशहसृद्ध ॥२०८॥ यत्रसत्पात्रदानेषु प्रीतिः पूजासुवार्हतां । शक्तिरात्यंतिकी
ज्ञानेष्टा पक्षेवरतिश्रुणां ॥२०९॥ दिशाम्यासोकंदेशोस्तिनाम्नाराजगृहंपुरं यत्र राजन्यकंशाश्वद्राजतेदिविराडिव ॥२
१०॥ यत्राशंलिहसौधप्रकलशोः । शांतकुंभजोः । सदासंध्यायनेपौरैः शातकुंभस्तलं ॥२११॥ जिनप्रासादमिसरं
दंडोत्रंसितकेतनैः । किंकिलाकाशगंगायाः । प्रवाहशतधाभवेत ॥२१२॥ गवाक्षवातायनस्थानां नारीणां मुखमंडलैः
वद्दंडखंडराकानां । मरमांश्रियमावहन ॥२१३॥ यस्सुंदरीणां मोदर्थे दर्शसुरस्त्रियः । प्रत्यूहवकितामन्येतस्थुरुन्मे ।
षितःहरणाः ॥२१४॥ यत्रनो ... र्थ्येत्रिकधीनेश्वेयप्रमावियन्नेनेः । मदेवकोईनशोन्या केकांतत्वंतिकेकिनः ॥२१५॥ तत्र
राजाधिराजोयं । राजतेश्रेणिकः सुधीः । निर्जितोज्ञायपश्रयालक्ष्मीतुं वितयद्वयः ॥२१६॥ सर्वनोम्यसुखक्ष्मा णिनालं
वर्मो यिर्षकविः । तस्मादिग्मात्रमेवात्र । लक्ष्मैसामुद्रिकं यथा ॥२१७॥ सिरस्यवस्तुनीलाः मूर्द्धजाः कुंचितायताः । का १४

मक्षलक्ष्मजंगस्य त्रिशाखोत्थुपिडन्निना ॥२१८॥ नेत्रस्त्रंगे मुखाब्जे मामिनां स्वचारकेसरे । भ्रमं भ्रमम धुरांवाणी मकरंदरसो
यमां ॥२१९॥ नेत्रयोर्द्वितयं रेजे मंडनं कांतमस्य कर्णयो । सुश्रुतीताविवाश्रित्य मिश्रितुं सूक्ष्मदर्शिनां ॥२२०॥ नायकं च ।
ममोदश्रेहारं नीहारसच्छवि । तारानिकरमामंदोरिवमेवान्हमागतं ॥२२१॥ वक्षःस्थलेन हस्तुनामो धात्रे दनवीज्ञे कां ।
मेरानिर्जितटालयो शारदोविमर्विद्रिकं ॥२२२॥ मुक्तटोज्ज्वामिनो मेरुमन्यस्य शिरसोंतिके । वास्तुतमस्याततोनीलनि
प्रभाविवरजत्वः ॥२२३॥ मीरवावर्नंगं तारानारिमध्येध्येस्य निर्झिसौ । नारीहद्धारिणारो प्रेवारिखातवद्दशुवा ॥२२४॥ रमा
नाविष्टितं तस्य कटिमंडलमाबभौ । हेमवेदीपरिक्षिप्तमिवजंबुद्रुमस्थलं ॥२२५॥ ऊरूद्वयमस्तास्य । स्थिरं हस्तं सुसंहतं
रामामनोगजालानस्तंभलीलांसमुद्वहत ॥२२६॥ चरणद्वितयं सो यादारक्तं शुद्धिमाश्रितं । श्रितं श्रियानपायिन्याप्रसं
चारिवस्तलं भुजं ॥२२७॥ रूपसंपदसुरव्योपा भूषिताश्रुतसंपदा । शास्त्रेंद्रिकयं वंदोर्भूत्रिरानंदिनी हठां ॥२२८॥ पद
वाक्यप्रमाणेषु परं प्रावीण्यतागतां । तस्यधीः सर्वशास्त्रेषु दीपिकेन व्यदीप्यत ॥२२९॥ सकलाः सकलावि द्या
च । विनीतात्मा जितेंद्रियः । राज्यलक्ष्मीकटाक्षाणां लक्षतामगमत्कृती ॥२३०॥ श्रुतरागं परस्त्वत्यां कीर्त्योप्रणयानि
घ्रतां । लक्ष्मीबालस्यमातत्सद्विडस्वांगं सुद्धिमासवत ॥२३१॥ यस्याः हलस्थतापागो । सदर्थ्यो रिपवः श्रागात । रक्षेषुर्षस्म

मात्मवैदववक्तोन्यथास्य ॥२३२॥ यस्यपादद्वयंशश्वन्नमंतिमहीश्वराः यत्रोगौगंभैरिवाक्रुशाः त्रमस्त्रैवकृतो
श्रयं ॥२३३॥ सोर्यमज्ञानजःस्पर्द्धो मुनेश्चास्युपसर्गतः तीव्रमंत्र्केशनावेश्चवद्धाउर्नरकस्यच ॥२३४॥ पश्चाज्जातोवि
शुद्धः मन् कालल्डिप्रमादतः लब्धमद्दर्शनःसोयमासीक्रमीतत्कुसुधीः ॥२३५॥ नयथाहन्नकांतस्यविशेयंतक्क
थानकात् अत्रसंख्यमात्रह्वान्लोक्कं विस्तरतोमया ॥२३६॥ तस्ययन्नोडिनामासमिच्चिलनेतियातिव्रताव्रतशील्लसु
धर्माह्वासम्यग्दर्शनशालिनी ॥२३७॥ संख्यंतःपुरवासिन्यः प्रियाःशतमहस्त्रशः कलत्रवंतमामानंतयेवमवृंतेस्म
मः ॥२३८॥ महयर्येवनलावण्यगुणवारितरंगिणी सान्नमारिदिवांशोभेर्त्तर्श्चदानुगामिनी ॥२३९॥ अजन्यंतनम्मो
यंमा विनत्रिमम्मगाधरा तदासीकल्यवह्नीवसंमक्कारतकर्म्मणि ॥२४०॥ अथान्यद्धर्म्मेद स्थानमासमिंदारवि
ह्वारे नमक्कोटिकिरीटाग्रेधृपेरासिवितंश्रहुं ॥२४१॥ निर्झरनीरसंकाशां चलद्धामरराजिभिः वीज्यमानंसत्ताम्यध्य
गिरीन्द्रमिवनिश्चलं ॥२४२॥ इंदुबिंबसमाकारसितछत्रत्रयलक्षितं श्रेणिकंतंमहाराजं ददर्शवनपालकः ॥२४३
तंद्रिष्ठाघस्रगम्यादाववाचविनयांचितः देवाश्चर्यपदंकिंचिद्दृष्टंप्रत्यक्षतोमया ॥२४४॥ तन्मर्द्धेलत्तायीह्व
कुंशक्यानकस्यनन तथाश्वस्मरवतीवख्यं वाच्यंत्वन्निनराधिपः ॥२४५॥ श्रीवर्द्धमानतीर्थेसस्य महत्तस्त्रिजगद्गुरो। १५

समवसृतिसंस्थमासीद्विपुलाचलमस्तके ॥२४६॥ दूरमेयामि किमत्राहं श्रोतातिशयशालिनि यत्रासंख्यनाके ।
शा किंकरा इव कर्मणा ॥२४७॥ नत्वप्रभुं तिनां सोधर्वेंलाधुनानुकारिणी । घंटा सुरवरस्यामासजगत्कृत्यामरात्रिनं
॥२४८॥ ज्योतिष्केलोके महाशुसिंह ॥ प्रणादो नभस्युक्तिः ॥ येनाप्त्वविमद्वीनावसवायसुरवारणाः ॥२४९॥ दध्वानदं
नदंतोदध्वनिता नितिरोदधश्च । वैयंतरश्च गेहेषु महानानकनिःस्वनः ॥२५०॥ संख्यः संख्यवेः सर्वे ध्रुवं सवाजिद्वन्द्व
वः । स्त्रीवर्गोपि च सन्नु । फणाश्चिन्तवनेसनरु ॥२५१॥ विहारानागमेरेश्वाना । मानावैः प्रश्नकं च पिरे । उद्भूमाणीवतरंगं मोदं ।
जिनजयोत्सवे ॥२५२॥ छत्रांजलि मिवातेभुः । समंतान्मुरनंरूदः । चलत्खागवाकारे हैमे र्द्विगलत्कुसुमोत्करैः ॥२५३॥
दिशः प्रसतिमासेदुर्ववौ राजोवधु रमेदरं । चिरंजीवीत्वलोकः । त्रिविष्टपिरीमरुदावर्वा ॥२५४॥ इति प्रमोदमात्वैकल्यवकस्म ।
नव्वक्लकसमस्तुवनोदरे । केवलज्ञानमुत्सेडं । जंगद्विश्वमवश्यधत ॥२५५॥ तेमेरायागामारूढाः । सद्दृश्यासहो धन्नानंरा
यथाकरइवोत्तुल्यपंकजोगिरिमस्तके ॥२५६॥ द्वात्रिंशदिनानस्य ॥ प्रत्यासंप्रवरदाहस्कं ॥ सरः प्रतिरदंतास्मिन्न
च्छिन्नका सरः प्रति ॥२५७॥ द्वात्रिंशत्पुसवास्सस्याचत्वाभित्तपत्रका । ते श्वायतेनुदेवानां नर्त्तकास्तन्मसमाः पृथक्
॥२५८॥ इत्यंतिमलयस्मेर । वक्त्राञ्जालिनस्तुवः । पश्यस्थितश्चमेरवेनेशयंतः प्रमदांकुराः ॥२५९॥ तामांसह

महाशृंगाररसद्भावलुप्यान्विता ॥ पश्यंतः कौतुकाक्रांतं इत्यं पिष्टपिरेश्वराः ॥ २६० ॥ प्रायोगो सुरराजस्य ॥ नेकरम्य
रसः पुरः ॥ रक्तकंवाष्ठ्य किंनर्यो ॥ जगुर्जिनयतेरूयं ॥ २६१ ॥ ततो द्वात्रिंशद्दिव्यानां ॥ प्रतंनावकुकेतनाः ॥ प्रमञ्चाद्विलम
ल्लत्र ॥ वामरः पतनामराः ॥ २६२ ॥ श्यमरः कुंकुमारक्त ॥ कुचचक्राकृद्युग्मके ॥ तद्वक्त्रपंकजच्छन्नेर्लसंतनयनोत्पले ॥ २
६३ ॥ नत्तसरामिहारोश्चस्वच्छवारिणिहारिणि ॥ वलंतश्चामरास्तत्र ॥ हंसायंतमनाकिनां ॥ २६४ ॥ इंद्रनीलमयाहा ।
यांरुचिरिः क्वचिद्दातत ॥ स्वामाभासो विसरामास धोना सिनिसमंबरं ॥ २६५ ॥ पद्मरागरूवाव्याप्तं क्वचिद्व्योमतलं वना ।
मोध्यरागमिवावस्थ दस्तुरंजितदिङ्मुखं ॥ २६६ ॥ क्वचिन्मरकतच्छाया ॥ समाक्रांतमसालिनः ॥ सप्रवलमिवाभोधेर्ज्ञ ।
लं पर्यंतसंस्थितं ॥ २६७ ॥ तत्र स्फुरकुचिरराकारालमदंष्ट्राकरूपगाः ॥ तत्रामरस्त्रियोरेजुः ॥ कल्पवल्लिरिवांबरे ॥ २
६८ ॥ तस्यो स्मेराणि वक्त्राणि पद्मबुद्ध्यानुधावतां ॥ रेजे मधुलिहां माला ॥ धनुर्ज्येव मनोभुवः ॥ २६९ ॥ सुरानकमहा
ध्वानैः ॥ ध्वजावलापरदधत ॥ प्रचलो लोलकल्लोलावलीवसोदंवा गमांबुधिः ॥ २७० ॥ तत्र दिव्यांगनारूपे हंस्य हृस्त्यादि ।
वाहनैः ॥ शश्वाद्धि वैर्व्वनतोवर्मरे जेविचित्रपटश्रिया ॥ २७१ ॥ सुरेह्न्राद्धस्थालोक्यविनोरास्थानमंडलं ॥ सुरशिल्पिनिरारब्ध
परारब्ध ॥ परार्द्धिरत्नप्राकारं ॥ २७२ ॥ एकयोजनविस्तारं ॥ महद्धास्थानमाश्रितः ॥ हरिनीलमहारत्नघटितं क्षितिमत्तलं २६

॥२७३॥ सुरेंद्रनीलनिर्म्माणं समहत्त्रंतदा व्यसौ । त्रिजगत्स्वामिमुखालोकमंगलादर्शविभ्रमं ॥२७४॥ संस्थानमंडलं ।
स्यास्य । संस्थानं कोनवर्म्मेयेत । म्वत्वामास्त्रवधरारात्रूह्निर्म्माणायस्यकर्म्मठः ॥२७५॥ तत्थायन्नस्यते किंचिद्विस्पष्टे ।
त्तासमुच्चयः । श्रुतेनयेन संप्रीतिर्नैजेसव्यात्मनोमनः ॥२७६॥ पंचवर्णमयोज्जामिरत्नयोष्टिशिराचितः । तस्यपार्श्वे
तत्रूत्तागोधूलिशालः परिस्फुरत ॥२७७॥ चतसृष्वपिदिक्ष्वस्यहेमस्तंभाग्रलंबिता । तोरणानां करस्याशे । रत्नमा
लाविरेजिरे ॥२७८॥ ततोंतरांतरं किंचिदूर्ध्वाहाटकनिर्म्मिताः । रेजेमध्ये भूवीथीनां मानस्तंभाः समुच्छ्रिताः ॥२
७९॥ अधिष्ठिताविरेजुस्तेमानस्तंभामनोलिहः । येहरावीक्षितामानं स्तंभयंत्याशुदुर्दृशां ॥२८०॥ ॥तत्र्वे ।
च ॥ ॥मानस्तंभाः सरांसिप्रविमलजलसत्त्वातिकावाटी । प्राकारोनाट्यशालाद्वितयमुपवनं वेदिकांतर्ध्वजा
ग्राः । शालः कल्पद्रुमाणां । सुपरिहृतवनं स्तूपहर्म्यावलीव । प्राकारः स्फाटिकोंतर्नृसुरमुनिसभापीठिकाग्रेस्व
यंभूः ॥२८१॥ तत्रात्रिमेघलम्यामम । स्वर्द्धिपवित्स्याचिस्वतो ॥ स्फुरन्माणिक्यजालरचितामरकार्म्मुके ॥२८२॥ चल
च्चामरसंघातप्रतिविंबनिभागतैः । हंसैरिवसरोबुध्यासेव्यमानतलेष्वथो ॥२८३॥ मार्त्तंडमंडलच्छाया । प्रसर्पद्दिनिम
र्द्धिके । स्वर्धनीफेननीकाशैः । स्फटिकोर्घ्वेष्टिकाचिते ॥२८४॥ श्रेवोस्तिग्यष्टक्रस्पर्शेजिनांघ्रिस्पर्शयावने । य

र्यंतरचितानेकमंगलद्रव्यसंपदि ॥ २७५ ॥ त्रिमेखलां क्रित यावस्तूपाग्रं धर्मचक्रांकितं विभो । यत्र त्रैलोक्यनाथस्य । संभ्राम ।
वोतिशायिनी ॥ २७६ ॥ अथ प्रासादपंक्तिसिद्धिवीथिका शिविरभ्रूर्जंनि । तथाग्रं धर्मचक्रादीप्रायासविस्मापितजनं वसा ॥ २७
७ ॥ सुगंधिक्षपनिःश्वासा भुमा लवनावनी । नानारत्नगणादीप्रांगी यावद्भूमिधाम्नि विहते ॥ २७८ ॥ तस्या मध्ये दृहसंपत्तिं । नाना
रत्नवृतां कौम्र ॥ मेरोः शृंगं नयच्छकृत्स्वीकारणं ॥ तत्के शक्रादेशात्किन्नरः ॥ २७९ ॥ विष्टरं तद्दलं च केसरगाचानंतं तीर्थकृत् ॥ चतु
र्णिशं गुले: स्वेन महिम्ना पृष्ट्यतत्तलं ॥ २८० ॥ तत्रासनीनं तमिंद्राद्याः परि रुधर्म देहभाजया । श्यामेहद्दिष्टचरं तैनतोमानं
द्यनाश्व ॥ २८१ ॥ तत्राशोकतरूरेजे । पर्यंते त्रिजगत्पतेः । रुंधन्मार्गौ दिवशानां धन्वखशाखाः सदा श्रुति: ॥ २८२
कत्र्यं धवलं रुचि मकौत्याचां डीमजायद्द्विरोलक्ष्मी । ते ध्मा रुरुचे हाश्शशरक्षनेसयां विदधत्कागतां प्रभु: ॥ २८३ ॥ पयः ।
पयोधेरिवचीविमालाप्रकीर्णकानां समितिः समंतात् । जिनेंद्रपर्यंते निषेवियंद्धः । करोत्कर्कोरावचिरत्नं दिक्षुना ।
। २८४ ॥ जैनी किमंगाद्घतिरुज्वलंती । किं मिंडलासंतानतिराय तंती । इति स्मशंकां तनुते पतंती । भावामराली श्वार
दिंडुमुत्रा ॥ २८५ ॥ स्फारदुंडुत्स्वनयोमधुरध्वनया जिनदंति तदाऽस्मिन्नतो विदवे । जलदागमशंकि स्निरुध्मा दिति: । शि
खिलि: परिवीक्षितपक्षनयः ॥ २८६ ॥ प्रसयायापरिनो जिनदेहसुवा । जगतीमकलामसमवाविस्फृतैः । रुरुचे मस्वरा ११

चरमत्रे जनाः किमथान्यत्र मा ऽस्मिन् सिद्धानि विस्मिताः ॥२९७॥ दिव्यमहाध्वनिरस्य मुखाब्जान्मेघरवानुकृतिं निरगच्छत्
भव्यमनोगतमोहतमोघ्नन्नद्युतदेष यथैव तमोरिः ॥२९८॥ इत्याद्यष्टाभिः प्रातिहार्यैरन्वितोर्च्चितो जिनेशिनः । विबु
लाद्यैस्थितादेव । देवदेवैरधिष्ठिता ॥२९९॥ अपि तत्र विमुंचंति मिथो वैरं परस्परं ॥ जन्मसंतानसंस्काराबद्धक्रोध
विरोधिनः ॥३००॥ केचित्तत्कालपर्यायस्वभावाद्वा विरोधिनः ॥ नापि तत्र विक्रियां रे जुमत्तानां निध्यप्रभावतः ॥३०१॥
तद्यथा करिणा ऽकरिं दोग्ध्या वहरिशावकः । मान्द्रबुद्धा तथा सिंहीमामनंति मृगार्भकाः ॥३०२॥ यत्र दर्दुरकाः नाग
फणायां चक्रुतासनाः ॥ आश्रयंति हि च्छायायै यां यथाः साई द्रुमोपि च ॥३०३॥ द्रुमा सर्वेपि सर्वर्तुफलदा दलशालि
नः । आनंदादिव नृत्यंति चलच्छाखाकरायताः ॥३०४॥ व्रीहयः फलसंपन्नाः स्वादयक्वास्थ संपत्तं । विद्यते मधेच्छू
ह्वक्षुक्षितानामिवांकुराः ॥३०५॥ सर्वौषध्यो महावीर्याः सर्वामयविनाशकाः । दीप्यंते जिनराजस्य प्रजानां सुख
हेतवे ॥३०६॥ दुर्भिक्षादीतयो नश्यंत्या निर्मूलादपि दूरगात ॥ ग्रामस्यांचोदयादेव तमो नेशाम्यथा विना ॥३०७॥ इ
त्यादितिशयाः सर्वे संति श्रुगयाज्जिनेशिनः ॥ तो मत्वानुह्वन खवनतो वक्तुं नाहं शक्नोमि संप्रति ॥३०८॥ इति श्रावा
नेनाश्रयो वनपालमुख्यादिह । आनंदामृतसंसिक्तदेहो हृष्टुक्ति निर्भरः ॥३०९॥ अथोत्थाय नृपस्तत्र सप्तमासनात्संमु

रवंविलो। गत्वा समयदं यावत्त्रिधा सत्कोनमाक्रियां ॥३१०॥ मानुजन्मासमेतांतः पुरयोरपुरोगामि। प्राज्यापि जयांथ्रु।
राश्यायसमसजोतूरुमंपाति ॥३११॥ गुरोरालेकिंपरांतन्नकुर्वविधधर्मप्रभावनां। मन्नूनयापरयात्र स्थैलागवदंदनाविधौ ॥३
१२॥ अथस्मेतांबुधैः क्षोसमातचवलाबुनिःस्वनः॥ आनंदपटहोमंद्रदध्वानधनवदुदितः॥३१३॥ प्रतस्थेथमहाना
गोवंदारुः श्रीगिरिनृपः। महाहस्त्यपृष्ठपादातिरथकच्याहतोमिताः॥३१४॥ रेजे प्रचालितामेना। ततानकहेष्ठध्वनि। च
लेवद्वारिधिः प्रेषदसंख्याध्वजवीचिका॥३१५॥ नयापरिवृतःप्राय श्रीजिनास्थानमंडपं। प्रसर्प्यंतप्रसयादिक्कुजितमा
र्त्तंडमंडले॥३१६॥ परित्यजत्यजयन्मानस्तेनानमान्यैः ततःपरं। स्वातांतोवनंञानालंघनानाचरत्नश्रयं ॥३१७॥ विनी
यंत्रान्नसुरैभाधजानूकल्पद्रुमावलीस्तूपान्प्रासादमालांश्चयक्यच्चित्रमयमायमः ॥३१८॥ ततोद्वारिकैर्देवैःसं
भ्राम्यद्भिः प्रवेशितः। श्रीमंडपस्यवैदग्धीसोपश्यस्त्वर्गोजिनेश्वरी ॥३१९॥ ततःप्रदक्षिणीकृत्यधर्मचक्रचतुष्टयं।
लक्ष्मीवानिजयामासप्राप्यप्रथमपीठिकां ॥३२०॥ ततोद्वितीयपीठस्थान्विलोकहेमहाध्वजान्। मोदयामासस
पीतिश्च ततेगंधादिवस्तुभिः॥३२१॥ मध्येगंधकुटीधाद्यं पाराद्धहरिविष्टरे। उदयाचलमूर्द्धस्थमिवार्कं जिनमैक्षतः॥
३२२॥ चलचामरसंघातः। वीज्यमानं महातनुं। प्रपतन्निर्झरंमेरुमिवचामीकरच्छवि॥३२३॥ इत्याद्यष्टप्रतीहारैर्वि १५

त्राजंतंजिनेश्वरं। भक्तिःप्रदक्षिणीकृत्य नमार्हतंजगद्गुरुं ॥३२४॥ ध्यायध्यायस्तकानां। ज्यायांस्त्राज्यपदप्रापकं। सुजा
तप्राणिपत्येशंमहानिहितजाड्वमो ॥३२५॥ नमस्तुभ्यंनमस्तुभ्यं नमस्तुभ्यंमहात्मने। वचःप्रसूनमालाभि रित्यानर्च्च
गिरांपतिं ॥३२६॥ त्वंजिनःकामजित्कांतश्चमहन्नरिहारुहः। धर्मध्वजोधर्मपतिः। कर्म्मारातिनिशुंभनः ॥३२७॥ न
वहस्त्वोमनंतानिविश्वन्नन्तर्तेदवत्स्वरं। कृतयत्नैरिवोद्धाद्दुंत्यग्रहोयंयुगादिपैः ॥३२८॥ नवायोपवलक्षाख्या। स्तुगोडाक
महाक्षियः। स्वच्छायासंश्रितान्पातिव्रतःशिरव्यामिवाश्रितान् ॥३२९॥ नवामीवामरव्रातायदेरुरुच्छ्रियध्ववीजिनाः।
निर्द्धुनंतीवनिर्धूजमागोवेमागसांनृणां ॥३३०॥ वामामनंतिपरितःसुमनोजलयोदिवाः। उद्दृष्ट्यास्वर्गात्लक्ष्मीव
मुक्ताहारवीक्ष्यविंदवः ॥३३१॥ देवदुंदुभयस्त्वामीनिनदंतिनरःस्थिताः। घोषयंतिजयोचत्पार्हंनिर्जिताखिलकर्म्म।
णः ॥३३२॥ ज्ञानदर्शनवीर्याणिविरतिःशुद्धदर्शनं दानादिलब्धयश्चेति। क्षायिकास्तवशुद्धयः ॥३३२॥ छत्रत्रयमत
निसृष्टंजिनतावकं। मुक्तालंबनविज्ञाजिलक्ष्म्याक्रीडास्थलायितं ॥३३३॥ तवदेहप्रभोऽन्यर्य्यैरदिमाक्रम्यतेमदः
पुण्यानिषेकसंतारलंबयत्किरणानिति ॥३३४॥ तवचामरराशिद्व्यःपुनातिजगतांमनः। मोहांधतमसोधुन्वंस्त्रा
गानांक्षीराकोयमः ॥३३५॥ ज्ञानमप्रतिघंविश्वंयत्र्येद्धेत्रमीत्रवाक्रमात्। यथाज्ञानंतथेवासूत्रकापिकंतवदर्शनं ॥३

३६ ॥ विश्वंजानन्नपित्यात्रा । यत्रेनाप्तोश्रमल्कमो । अनंतवीर्यतांत्राशक्तो । न्नत्माहात्म्यंपरिस्फुर ॥ ३३७ ॥ रागादिचित्र ।
कालुष्यव्यपायाउद्दिनतव । विरतिः सुखमात्मोत्थंव्यनक्यात्यंतिकंविभोः ॥ ३३८ ॥ प्रशांतकलुषंनाथंयथेहस्वच्छतां
व्रजेत । मिथ्यात्वकर्दमापाया दृक्प्रसादिस्तथार्हतो ॥ ३३९ ॥ संतोषिस्लब्धयःशेषास्वापिनाद्वेक्रियकृतनः ॥ कृतकृ ।
त्यवदिदृंच्य । मंवेधोहिनिरस्तैक्यः ॥ ३४० ॥ एवंप्रायायगुणानाथस्तवतोनंतधामतः । तानल्लेशतोपीशज्ञानमात्रमत्वम
ल्पधीः ॥ ३४१ ॥ तगवंतमनिष्टुत्यविष्टपातिगवैभवं । सत्रुः श्रीमंडपारंनेस्वकोष्टवीतिशान्चयः ॥ ३४२ ॥ तंत्रद्वीयत्रच ।
र्मसमयमधिगनेसारनेतवेदेशेनाम्नाविख्यातकीर्तो विहत्तुविनगधेगाधसंयत्निधाने । तत्राप्यथोगिरराजगृह ।
इतिमहाराजधानीत्वेरस्मिन ॥ नृपःश्रीश्रेणिकोगाद्विपुलगिरिगिरोवर्धमानस्यनूमो ॥ ३४३ ॥ ॥ इतिश्रीजं ।
बूस्वामिचरितेभगवच्छ्रीपश्चिमतीर्थकरोपदेशानुसरितस्याद्वादानवद्यगद्यपद्यविद्याविशारदपं०राज
ल्लविरचिते । साधुपासात्मसाधुटोडरसमास्पर्थितश्रेणिकमहाराजसमवसरणगमनवर्णनोनामद्वित
योधिकारः ॥ ॥ छ ॥ ॥ जीयात्सटोडरः साधुः साधुपासांगजः कृतीदानाबुद्धिस्तुयस्याद्यः श्रेयां ।
सनापमीयते ॥ १ ॥ ॥ श्रीमिदीहा ॥ ॥ छ ॥ ॥ मंसवृंतवउःखानांहर्तारंतीर्थनायकं । अभिनंदनंचवं । १५

द्ग्रामो वंदितं त्रिदशेश्वरैः ॥१॥ ततोनिश्चतमामानि । प्रबद्धकरकुड्मले । सदःपद्माकरे नंतुः । प्रबोधमनिलाघके ॥२
॥ श्रेणिकः श्रेणिकल्पेन विनयानतमौलिना । विज्ञापनमाकारि श्रीमान् तत्त्वजिज्ञासुना गुरोः ॥३॥ भगवन्द्वोक्षमिक्षामिको
द्द्रास्तन्वविस्तरः । मार्गो मार्गफलं चापि कीदृक्तत्त्वं विदांवर ॥४॥ तस्य श्रावमितावित्वं भगवानंततीर्थकृत् । तत्त्वं
प्रत्ययामास गंभीरतरया गिरा ॥५॥ प्रवक्तुः रस्य वक्त्राब्जे विकृतिर्नैव काप्यहृत् । दग्धयोगे कि मुसावानां । विक्रिया
क्तिप्रकाशने ।६। ताल्वोष्टमपरिस्पंदि स्मिद्वांगवसमकं ध्वनी । अस्य क्रकरणा वर्मा मुखावास्य विनिर्ययौ ॥७॥ स्फु
रुक्किगिरुहोद्भूतप्रतिध्वनितसंनिभः । प्रस्यष्टार्णिको गिरा गादर्द्धनिः स्वायंभुवान्मुखात् ॥८॥ विबद्धामंतरेणापि
विविक्तार्भावस्ववतीं ॥ मदीयसामर्थ्यं चिंत्या हि योगजाः शक्तिसंपदः ॥९॥ श्रेणिकत्वमर्थान्वरूभाणा ।
नुक्रमात् । जीवादीन्कालपर्यंतेनानू । गौतमस्याब्रवीत्तदा ॥१०॥ जीवाजीवावाश्रवबंधौ किल संवरस्य निर्ज्जे
रणं । मोक्षस्तत्त्वं सम्यग्दर्शनसबोधविषयमखिलस्यात् ॥११॥ श्रास्वेवें धवक्षुरिदं पुराण्यपायं स्वसावतीनहृष्यक
तस्मान्नो हि सं । स्खलु तत्वहृग्नास्मरिणासमाकृ ॥१२॥ षोढाद्यव्यपदेशाः स्याद्वद्यलक्षणयोगतः ॥ द्रव्याण्यूनाम ।
किंचित्स्याद्गुणपर्यायवत्तु तः ॥१३॥ तल्लक्षणस्वसावाद्वा । जीवः स्याद्द्व्यसंज्ञकः । उक्तलंस्याप्रित्योगाद्गुणानि

त्वाप्तिलप्यते ॥१४॥ धर्माधर्मौ विहायाकाशं कालश्चापि न तथाविधः। चत्वारोप्यि च सर्वान्त्रद्रव्यसंज्ञात्मकाः स्मृताः ॥१५॥ अस्ति
कायत्वमेतेषां पंचास्तिकायकः। प्रदेशप्रचयाभावात् कालस्य नास्तिकायता ॥१६॥ जीवादीनां पदार्थानां। यथात्तत्त्व
तत्त्वं मिथ्यात्वे। सम्यग्ज्ञानं हित ... ज्ञानं श्रद्धानं दर्शनं मतं ॥१७॥ कर्मादानानिदानानां भावानां च विरोधतः॥ चारित्रं तत्
त्रयं विद्धि मुक्त्यंगं कर्मशातनात् ॥१८॥ सम्यग्दर्शनमाद्यं स्यात्साध्याच्च ज्ञानमितः परं। यस्मात्तद्ध्यानमूलस्य॥ ज्ञानस्य
ज्ञानता मता ॥१९॥ ॥उक्तं च॥ ॥जीवादीसद्दहणं सम्मत्तं रूवमप्पणो तं तु। दुरभिणिवेसविमुक्कं। णाणं सम्मं खु
होदि सदि जम्हि ॥२०॥ ज्ञात्वांप्स्वंहि चारित्रं। शीतं चांतां क्रियाकरं। क्रियामात्रं उतत्तु नं स्याद्दधत्रिवधतः ॥२१॥ त
त्त्वज्ञानार्थमेतेषां॥ वाच्यं लक्षणं यथागमं। अस्तित्वादिसामान्यात् ज्ञानादिद्वंविशेषतः ॥२२॥ तत्र तथा तत्र जीवोस्ति
संचानाद्यवमानकः। नित्यः स्वतत्वसिद्धत्वात् सत्वकार्यादिसावतः ॥२३॥ सदासंख्यातदेशोस्यादनंतगुणवानयं।
व्यानांतस्य व्ययोत्पादौ कथंचिदितिपर्ययैः ॥२४॥ चेतनालक्षणो जीवो विज्ञो ग्राह्यलक्षणादिह। ज्ञाता द्रष्टा च कर्ता
च। सोक्तादेहप्रमाणकः ॥२५॥ गुणवान् कर्मनिर्मुक्तो। ऊर्ध्वव्रज्यास्वभावकः। परिणामी नोयसंहार। विसर्पाभ्यां।
प्रदीपवत् ॥२६॥ जीवः प्राणी च जंतुश्च। क्षेत्रज्ञः पुरुषस्तथा। पुमानात्मांतरात्मा च। ज्ञो ज्ञानीत्यस्य पर्ययाः ॥२७॥ य २०

तोजीवस्यजीवोऽजीविष्यतिचजन्मसु। ततोजीवोयमाम्नातःसिद्धः स्याद्व्यवहारतः॥२८॥ तथ्यात्स्वच्छात्तथामुक्तं।
इतिजीवस्त्रिधोदितः। तस्मिन्नात्सिद्धिकोनन्यः सुवर्णोपलसंनिभः॥२९॥ अनन्यस्तद्वियुक्तः स्याद्ध्यायायोग्यसंनिभः
मुक्तिकारणसामग्र्यानतस्याप्तिकदाचन॥३०॥ कर्मबंधननिर्मुक्तस्त्रिलोकशिखरालयः। सिद्धोनिरंजनःप्रोक्तः॥प्र
प्तानंतसुखोदयः॥३१॥ इतिजीवपदार्थस्तोमंक्षेपेणनिरूपितः। अजीवस्यतथाप्येवमवधानतयाशृणु॥३२॥ अजी
वलक्षणंतत्त्वं। पंचधैवप्रपंच्यते। धर्मोधर्मोनभाकाशं। कालःपुद्गलइत्यपि॥३३॥ जीवपुद्गलयोर्यस्स्याद्गत्युपग्रह।
कारणं धर्मद्रव्यंतदुद्दिष्टमधर्मं स्थित्युपग्रहः॥३४॥ यथामत्स्यस्यगमनंविनानैवास्समाचरेत्। नचांभःप्रेरयत्यनंत।
थाधर्मोस्त्वनुग्रहः॥३५॥ तरुच्छायायथामर्त्यं। स्था पयत्यध्वनिंस्थितः। नचैषाप्रेरयत्येनमथवास्थितिकारणं॥३६॥
तथैवाधर्मकायोपि। जीवपुद्गलयोर्द्वयोः। स्थितेस्तत्रोदासीनोनस्वयंप्रेरकःस्थितेः॥३७॥ जीवादीनांपदार्थानामव
गाहनलक्षणं। यत्तदाकाशमस्पर्शमव्ययंव्यापिनिःक्रियं॥३८॥ वर्तनालक्षणःकालोवर्तनांपरपाश्रया। यथा
स्वगुणपर्ययैः परिणंतृत्वयोजना॥३९॥ यथाकुलालचक्रस्य। भ्रमणोधःशिलास्थयं। धत्तेनिमित्तमात्रं। कालो। २ तं
पिकलितनाबुधैः॥४०॥ व्यवहारात्मकाकालोमुख्यकालनिर्णयः। मुख्यस्यसत्यवगौणस्य। वाहीकोटःप्रतीतितः॥४१

सकालोलोकमात्रैः। स्वैरणुभिर्न्निचितःस्थितैः। ज्ञेयोन्योन्यममुक्तैरत्नानामिवराशिभिः॥४२॥ प्रदेशप्रचयायोगाद
कायोयं प्रकीर्त्तितः। शेषाःपंचास्तिकायाःस्युः प्रदेशप्रचितात्मकाः॥४३॥ धर्मोधर्मोवियत्काल। पदार्था मूर्त्तिवर्ज्जिताः
मूर्त्तिमान्पुद्गलोद्रव्यं। तस्यभेदानितःशृणु॥४४॥ वर्णगंधरसस्पर्शयोगिनः पुद्गलामताः। पूरणाद्गलनाच्चैवसंप्राप्ता
न्वर्थनामकाः॥४५॥ स्कंधोणुभेदतो द्वेधा पुद्गलस्यव्यवस्थिति। स्निग्धरूक्षात्मकाणूनां। संघातः स्कंधइष्यते॥४६॥ द्व्य
णुकादिमहास्कंधपर्यंतंतस्यविस्तरः॥ छायातपतमोज्योत्स्नापयोदादिप्रभेदतः॥४७॥ सूक्ष्मसूक्ष्मास्तथासू।
क्ष्माः॥ सूक्ष्मस्थूलात्मकाःपरे। स्थूलसूक्ष्मात्मकाःस्थूलाः। स्थूलस्थूलाश्चपुद्गलाः॥४८॥ सूक्ष्मसूक्ष्मोणुरेकःस्याददृ।
श्योदृश्यएवच। सूक्ष्मास्तेकार्म्मणस्कंधाः प्रदेशानंतयोगतः॥४९॥ शब्दः स्पर्शोः रसोगंधः। सूक्ष्मस्थूलोनिगद्यते।
अचाक्षुषत्वेसत्येषामिंद्रियग्राह्यतेक्षणात्॥५०॥ स्थूलसूक्ष्माःपुनर्ज्ञेयाश्छायाज्योत्स्नातपादयः। चाक्षुषत्वेपिसंहा
र्य्य। रूपत्वादिविघातकाः॥५१॥ द्रवद्रव्यंजलादिस्यात्स्थूलभेदनिदर्शनं। स्थूलस्थूलःपृथिव्यादिर्भेद्यस्कंधःप्रकीर्त्तितः
॥५२॥ आश्रवोद्विविधःप्रोक्तो। द्रव्यभावविभेदतः। आद्योजीवात्मकोभावः। सर्वाशुद्धःपरस्ततः॥५३॥ मिथ्यात्वंचकषा
याश्च। योगाविरतिरेवच। भावाश्रवस्यविज्ञेयाभेदास्त्वामीयथागमं॥५४॥ सद्गुणावाश्रवेह्याशु। योग्याः कार्म्मणवर्ग्गो २२

णाः । गृह्णंति कर्म्मपर्यायैः स बंध्याश्रवः स्मृतः ॥५५॥ आश्रवस्तं च कोबंधो द्विविधः सोपि सर्वतः । आत्मीनास्रायते
बंधे ॥ प्रकृत्यादिप्रभेदतः ॥५६॥ आश्रवस्य निरोधाय संवरनदाहृतः ॥ तत्रादौ सावशुद्धिः स्याद्वरः कार्म्मणरोधनः
॥५७॥ निर्जरा च द्विधा प्रोक्ता सविपाका विपाकतः ॥ आद्य संवरस्य द्वीया निर्जरा मोक्षाय न बंधे ॥५८॥ सा च द्रव्यात्मिका
द्विधा निर्जरा तत्त्ववेदिनां ॥ तत्राद्यास्तु द्रव्यादावः स्यात्कर्म्मनिर्जरणं परा ॥५९॥ पुंमोक्षस्तातंर मोक्षः कृत्स्नकर्म्मक्षयः स
ति ॥ ज्ञानानंदादिद्धिधर्म्माणां माविशीवात्मकः स्मृतः ॥६०॥ श्रुत्वेत्या स्वाचोद्विश्रणय सायाधम्मास्तुनपवव । द्विवोत्राद्दि
रूपात्मा तद्विपक्षः परः स्मृतः ॥६१॥ वदन्नेव जिनेशानं तत्रानिश्रेणिकं प्रति । तत्री संसमंदराह्नि विस्मातो त्रेजोमयं तदा
॥६२॥ विंवरेवद्विभव्य दृष्ट्वा किमागच्छ प्रभूतले ॥ दृष्ट्वं लक्ष्मी विरागस्य जिनस्यानंतवैभवं ॥६३॥ इदृक्कस्माल्लराधीशा ।
धीधीमान्विस्मयतांगतः ॥ पप्रच्छ स्वामिनं सूर्यः किमिदं दृश्यते धुना ॥६४॥ दृष्टः प्रत्याह धर्म्मेशो राजानं श्रेणिकं प्रति
विद्युन्मालीति विख्यातो । देवोयं स्यान्महर्द्धिकः ॥६५॥ वतम्हसिनीरानिः समम धर्म्मानुरागतः । सगवद्वंदनायेमोली :
शीघ्रं तत्रागतः स्तदा ॥६६॥ किंचिंनः सप्तमेचाह्नि दिवश्च्युत्वायवं तकः ॥ सुवमेष्यति सख्यात्माश्वरमांगस्तिविष्यति ॥६७
श्रुत्वेति तद्वचो स्यायो ह्येयोलब्धिक्रियपरायणः ॥ प्रीतो विज्ञापयामास भगवंतं जगद्गुरुं ॥६८॥ कृपया मागरनोस्वामिन् । यत्र

र्याणां सुखान्वितः। षण्मासमायुषः शेषे यदास्यांहि दिवौकसां॥६९॥ तदा मंदारमालाम्लानता कंठवर्त्तिनी। दे
हकांतिस्त्विषस्तुच्छा मंदायंते सुरद्रुमाः॥७०॥ तेजोव्यासं दिशां चक्रमस्य कांतिमयं वपुः। दृश्यंते ध्रुवस्नायीज्ञातकथं।
चित्रकारणं॥७१॥ इत्यदः संशयध्वांतं निराकुर्वन् जिनांशुमान्। उवाच विश्वविश्वेशो गंभीरतरया गिरा॥७२॥ राजन्न।
स्य कथावृत्तं मर्त्यचित्रास्पदं शृणु। संवेगवर्द्धने हेतुर्निर्वेदजननक्षमं॥७३॥ तद्यथा मगधे देशे रम्ये तैववपामिदक्षे।
धनधान्यहिरण्यादिसंपूर्णे प्राग्विवर्णिते॥७४॥ तत्रैकदेशे शाश्वत्संवर्द्धमानाभिधं पुरं। वनोपवनजीलीरा जितयारि ५।२।४
स्वादिभिः॥७५॥ चतुर्गोपुरसंयुक्तं विशालशालवेष्टितं। सुंदरीभिः समाकीर्णं दिव्यचूडावरादिभिः॥७६॥ तत्र।
विप्रा वसंत्येव वेदमार्गानुरागिणः। याजिकाः श्रेयसे हिंसां कुर्वंतो हा धमाधमा॥७७॥ हनंति पशवस्तत्र गोगजा।
जानरादयः। मिथ्यांधकारसंछन्नदृष्टिभिः पथगामिभिः॥७८॥ अथ तत्र वसेत्काश्चिद्विप्रो वेदविदांवरः। स्वधर्मकर्म
निष्णातो। नाम्नार्योवसुरीरतः। तस्य साध्वी सती नाम्ना शोमशर्मी पतिव्रता। सा तौ वैकपतिः साध्वीसत्कुशब्दानुगा
मिनी॥८०॥ तयोः पुत्रावभूतां द्वौ सुखप्रदौ ताविवाचयते। नाम्नाद्योसावदेवस्यास्य द्वितीयोस्त्ववदेवकः॥८१॥ क्रमादवा
प्तिने शास्त्रे वेदव्याकरणादिषु। निदानादिति किज्ञाने वैद्ये तर्केच्छन्दसि॥८२॥ ज्योतिःसंगीतगानेषु। काव्यालं। २२

कारणोत्थत । किमत्र बहुनोक्तेन विद्यावद्भिः पारगामिव ॥५३॥ बाल्ये कोऽसुखी देशे ज्ञानविज्ञानकोविदौ ॥ अपि चान्य-
तस्नेहाढ्यौ मिथ्याशुण्यसुखाधिव ॥५४॥ इत्थं सुखं सुखं घंतौ । यावद्व्योनि रूपद्वयं । ज्येष्ठोऽयं द्वादशवर्षीयोऽल्पवृद्धौ दशाव-
र्षिकः ॥५५॥ अत्रांतरे पुरा दुष्टकर्मोपार्जितपाकतः । जातस्तातस्तयोः कुष्ठी महाव्याधिप्रपीडितः ॥५६॥ कुष्ठव्या-
धिशरीरस्य गलत्कुष्ठीकृतनाशिकः । श्रीमें यं गस्थ्म सर्वांगो । यातनाभ्याकुलः क्लिन्नाः ॥५७॥ अज्ञानिना स्वयं तेन कर्मणा-
विपाको हि दुस्तरः ॥ स्वाङ्गसंशोज्य ने पथ्यं ॥ तत्पाकेऽदुःखवानिवा ॥५८॥ मद्यति धामतां त्याज्या विषयाविषमं निशाः :
धर्माश्रितं तपानीयं ॥ निर्विकारपदप्रदं ॥५९॥ अत्यंत दुःखितौ विप्रौ । जीवनाशापरिच्युतः । प्रविष्टोग्ज्वालिते वह्नौ ।
चितानाम्निपतंगवत् ॥६०॥ तद्वियोगातुरौ शोकात्तौ सोमशर्मापिता स्त्रिया । वेगात्तत्र चितायां वै तेन सार्द्धं मृतौ विह्वा-
त ॥६१॥ मृत्यपयो मर्माहृपौ त्राष्ठजातौ तौ दुःखसाजनौ । शोकसंतापसंतप्तौ । मलपत्कुरुणारवौ ॥६२॥ ततो न्यका-
रत्मयिः ॥ माप्रेव प्रतिबोधितौ ॥ तदा शोकं विमुच्याशु कृतवंतौ पितुः क्रियां ॥६३॥ संतर्प्यर्णं यथाम्नायं । सर्वं कृत्वा
विमत्सरौ ॥ सर्वं वंशभवं कार्यं शमोद्यतेन वर्तस्तदा ॥६४॥ इत्थं दिनगणे कोऽपि ऋतेथ्य मुनिपुंगवः ॥ आगतस्तत्र मे ।
धर्मो नाम्ना धर्मवत्स्तु शमी ॥६५॥ सर्वसंगविमुक्तात्मा । बाह्याभ्यंतरभेदतः ॥ यथाजातस्वरूपोऽपि ॥ सज्जोगुप्ता ।

श्रुतमिति: ॥९६॥ निःशंको जिनसूत्रार्थे । शमं क्रोधतनपरिच्युतौ । दयालुः सर्वजीवेषु । निर्द्वयः कर्मशातने ॥ ९७
स्याद्वादी क्रमतः ध्रुंते । निजस्वीलालसमानिवा । सोमयः शाश्रीवमहीगांभीरा मेरुरिवान्नतः ॥ ९८ ॥ सवदाया ग्नितमानो ।
स्याजैनो जलदोपमः ॥ धर्म्मोपदेशनीरेण योपिताव्यघातकः ॥ ९९ ॥ सर्व्वसंघाष्टकोपेतो । तोंडितो विजितेंद्रिय । ज्ञा
नविज्ञानसंपन्नो गणी गुणनिधिः शमी ॥ १०० ॥ समः शात्रौ च मित्रे च जीविते मरणे समः । समो लाभे सुलाभे च । मानमा
५५× नापमानयोः ॥ १०१ ॥ रत्नत्रयपरो धीरो । स्तपसालंकृतविग्रहः । त्रुजस्वेमाद्यधानस्थ । संयमप्रतिपालने ॥ १०२ ॥ नृपस्त्री
वानपित्रायीः । करुणारसपूरितः । मुनिरुद्द शयामास । जैनं धर्मं दयामयं ॥ १०३ ॥ तो सो सव्याजनाह्वये श्रुणु त्वं धर्म
मुत्तमं । स्वर्गोपवर्गयोर्बीजं । त्रैलोक्यशरणांसुखं ॥ १०४ ॥ संसारे व सुखं नस्या । दासर्व्वत्रिवो कर्मा । कर्म्मोधीनतया । ७६×
दर्त्तंतदुदयवशावर्त्तिनो ॥ १०५ ॥ तथापि मोह माहात्म्या त्स्वत्यस्त मिति लोचनः । संसारी मनुते सौख्यं । स ज्ञात्को विषये
षधी ॥ १०६ ॥ अनित्येषु शरीरेषु तनयो नादिकेषु च । संयतस्य म कलत्रेषु । नित्यत्वं मनुते जडः ॥ १०७ ॥ दुःखवी
जेषु भोगेषु रमते स्वसुखाशया । नहियोगवडः धात्रोः सीदत्येव पशुर्यथा ॥ १०८ ॥ क्षणं कामी क्षणं लोभी क्षणं
शोकपरायणः ॥ क्षणं रोगी क्षणं रोगी । चुतो विष्टड्वांवरेत ॥ १०९ ॥ रागद्वेषमयी स्तस्य श्रूयस्त्वत्रजडात्मकः । ६ मौ ९३

यं कर्म्मैव भ्राति ॥ येन तद्दुर्गतिं व्रजेत् ॥ ११० ॥ कदाचिन्निर्जरकोऽस्त्येव ॥ तत्र ग्रंथं कर्म्मपाकतः । असंख्येयैर्न नाकस्था
स्थापेत सागरावधि ॥ १११ ॥ क्वापि तिर्यग्गतिं प्राप्य जन्मनीचकुलेष्टवा । दुःखानां सह मध्यपीडितायत्र मन्यते ।
॥ ११२ ॥ ततो नाद्य स्थिरः क्वापि । मध्ये गति वदत्य । विना सम्यक्त्वबोधं हत्वा जेद्धरनंतशः ॥ ११३ ॥ भ्रांत सुखात्मिनोननं ।
प्राणिनां धर्म्मसंग्रहः ॥ कर्त्तव्यावश्यमेवायमजरामर जिनस्यापितः ॥ ११४ ॥ इमां निरूपमावाचं प्रश्रमांबुगर्भितांगु
नः ॥ श्रुत्वा स्वपतावदेवस्य कोपितं हृदयं तदा ॥ ११५ ॥ ततो निर्विण्णचित्तेन तेन सांसारवीक्षणा ॥ विज्ञप्तो गुरुरेवासौ
मुनिः सौ धर्म्मसंज्ञक ॥ ११६ ॥ स्वामिंस्त्वायस्वमामद्य निमज्जंतं भवांबुधौ । यथा कथंचिदात्मीयं । लभेयं सुखमव्य
यं ॥ ११७ ॥ ततो नाथ कृतं कृत्वा । दीक्षां मे देहि निर्मलां । सर्वसंगपरित्यागं । लक्षणां सर्वनाशिनी ॥ ११८ ॥ श्रुत्वेन
ज्ञावदेवस्य । वाष्पं लोगलिंतं वचः । अवादवाद सो धर्म्मा ॥ मुनस्तत्प्रीणन क्षमं ॥ ११९ ॥ निर्विघ्नो भवदावश्यक ।
लोगाख्ये रागवत । तदादीक्षां गृहाणाशु ॥ रागिनिर्वेदकारामिमां ॥ १२० ॥ गुरूपदेशतो ज्ञानं । धैर्यमालंब्य सुधीः । नि
: शल्यो भावदेवो सौ प्रवव्राज द्विजोत्तमाः ॥ १२१ ॥ ततः प्रभृति योगीशः सद्धाघाधैर्यमायया स्वयसंयमाविरो
धनविजहर्ष महीतले ॥ १२२ ॥ गुरोर्गुरूणा ‸ गुरुणा सार्द्धं गच्छन्नकृ लमषः ॥ घोरमुग्रं तपः कुर्वन् । समसमः सुख
दुःखयोः ॥ १२३ ॥ ॥

स्वाध्यायध्यानमेकाग्र्यं । ध्यायन्निति निरंतरं । आद्यव्रतमयं तत्र मत्यसान्निनयानतः ॥ १२४ ॥ धन्यास्म्यहं कृतार्थोस्मि ये
न्मया प्राप्तमुत्तमं । जैनधर्मो मितिप्राज्ञो मन्यमानः कृतार्थतां ॥ १२५ ॥ अथान्यदा क्रमेसो धर्म्मः सूरिः संघसमन्वि
तः । विहरंस्तागतास्तूर्यो वर्धमानाभिधे पुरा ॥ १२६ ॥ तावदेवो मुनिस्तत्र समस्मारा विशुद्धधीः । यत्रांते मनुजान्तासी । उ
रामस्नेहिन्निति चिंतनरस्य ॥ १२८ ॥ तथैव इति ख्यातो विप्रः स्याद्विप्रयं धधीः । स्वात्मा हितमजानानो ऽकः कृतिग्रस्तो ऽदः । न
र्थ्य ॥ एकसा वक्ष्याम्येनं । यस्मा पेक्षकवानयि । ख्यातं गत्वापितत्कं देवियत्नेमे मनोरथः ॥ १२९ ॥ अर्हं दृष्टमेयंदत्तश्चित्वा
निश्चिद्धः कथं पुनर्विरक्तोस्तव लोगस्या । निश्चितं स तवेन्मुनिः ॥ १३० ॥ चिंतयित्वेति चित्ते स्वे तावदेवो मुनिस्तदा ॥ अत्रि
श्रियकुरोः पार्श्वे माज्ञामादातुकाम्यया ॥ १३१ ॥ दीयतां भगवन्नाज्ञा मह्यं ज्ञाप्टविबोधने वधकद्वायकारुण्यं स्वत
मादेकस्मये ॥ १३२ ॥ एवं प्रमादयित्वाथ गुरुं नत्वागमन्मुनिः । तथैव दत्तर्ग्रहे रम्ये कृते यांयत्स्थाद्विलाक्षु ॥ १३३ ॥ अनं
तरं दद्दशों मो । शास्वगहे सविस्मतः । मंडपाडंबराढ्यं हि । तोरणश्रीविराजितं ॥ १३४ ॥ मंगलातोद्यनादेश्च वाधिरीकृत
दिक्चयं । विचित्रोल्लेखैः समाकीर्णं । मरुद्दोदोलितध्वजं ॥ १३५ ॥ तरुणप्रधूर्म्मनारीभिः । कृतगानमहोत्सवं ॥ वंदिभिः स्तूय
मानं च । वंदवाद्यैरलंकृतं ॥ १३६ ॥ जातकिं दाहिशप्येश्च । वासितं धूपसालिभिः ॥ मकपूरादि विमिश्रैश्च । श्रीखंडोक्षा । २४

स्थितं नृश्च ॥१३७॥ मुनिनापि श्रुतः सोऽर्हन्नाथं वंदत्सुसंयतः ॥ अविलंबं तया प्राह मातस्त्वां गृहसंगारणे ॥१३८॥ ततो गृह्य
समुद्यताय धर्ममत्तु जमोविधि ॥ प्रथ्य यात्कार्य गामम् । सर्वदेवोनताननः ॥१३९॥ गुरुः स्थाने निवश्च पाश्वनमस्कृ ।
त्य पुनः पुनः ॥ शरणं प्रेशरणोतं शो यतिधर्मा गुरुसंनिधौ ॥१४०॥ योगिनात्वाद्वमन्ये तं धर्मध्याने दिदानततः ॥ संस्ता
विनः पुनः प्राह । सर्वदेवस्तीरितः ॥१४१॥ दृश्यते ऊक्षालं त्राणं ॥ संयम तप सां शेय ॥ एकाय चिंतने ध्याने । ज्ञाने स्वा ।
त्मसमुज्ज्वले ॥१४२॥ मुनिः प्राह महाप्राज्ञः । सोऽभवत्सात्तरं प्रति ॥ ममाधुना पराक्रम प्रक्ष कामावयं विदं ॥१४३॥ कि
मेतस्मिन्नरे सावि । स्वतं वाचनं ते धुना ॥ दृश्यते मंडपारंसा ॥ श्रातस्त्रु क्षमतोयतः ॥१४४॥ पद्मावालेकृतं सोऽप्ये व पुः
परम सुंदरं । कोरकं करणमेतत्त्वं । दृश्यते रोस्यचावदं ॥१४५॥ आकर्ण्य दंपुरोद्धीकं । सर्वदेवानताननः ॥ इत्वष्मि
ते सचलधाव मुवाच श्रीउयाश्रुतः ॥१४६॥ स्वामिनत्र वसद्विप्रो । नाम्नाडमर्मयंगः स्मृतः । नागदेवीव नार्या सा । कुलश्री
लयुगांकिता ॥१४७॥ तयोर्नागवसु पुत्री । मयोद्धाह्य विवाहिता ॥ आज्ञामादाय वंधूनां वेदवाक्यममस्कृकं ॥१४८॥
मुनिः प्राह ततः श्रुत्वा युक्तिसंगर्भितां गिरं । भ्रातर्धर्मो रूगत्य स्मिन् स्वल्पेनं नाकि मयप्यहो ॥१४९॥ धर्मादेवं पदं वृ ।
णां । सर्वसंपत्समन्वितं । नाकित्वं चार्धचक्रित्वं त्रयवं च विशेषतः ॥१५०॥ सद्धेश्रागिदयालक्ष्मो [illegible] मिनोद्विध

रत्नत्रयमयो धर्म्मः। सत्रिधा जिनदेशितः॥१५१॥ नरत्वं प्राप्य दुःप्राप्यं। यो न धर्म्मं समाचरेत्। स नं मन्य च्युतं तस्य। अल्प
प्राप्तमपि स्फुटं॥१५२॥ यत्नाद्वाक्यामृतं पीतं। प्राग्मुनिमहोदधेः। भवदेवोऽग्रतस्तुष्टैः॥ श्रावकस्याग्रहीत्सदा॥१५३॥ सं
ग्रहात्तत्र तेनासु। विहारो मुनिनायकः। स्वामिन्नत्र गृहेऽपि च। द्वयास्तोऽज्यं हृत्ययापर॥१५४॥ विज्ञप्तेरनुजस्यैव साग्रह धर्म
सुरागतः॥ मुनिः संशुद्धमाहारं। निःसावद्यं जयासमः॥१५५॥ ततश्चैर्यापथस्थायी श्रीवालमुनिपुंगवः। तिष्ठते त्र सा
धर्म्मो। यतिवृन्दसमन्वितः॥१५६॥ ततः पौरजनाः केचिद्विनाय्यनुमन्ति मुनेः॥ वलुस्तामनुगच्छन्तं। पश्चाय सपहृत्तेन्नतः
॥१५७॥ तस्मान्नं न्वमिवादाय। कियद्दूरं यथायथं॥ गच्छत्सु नेन्नं मम्कृत्य। व्याहृत्य गृहमाययुः॥१५८॥ गुरुदेवो नु जा
ज्ञाता तेन सार्द्धं मजागमत॥ गृहे गच्छ गुरो राज्ञो। प्रतीक्ष स्निति गौरवात्॥१५९॥ मुनिना सालितं तं वाक्यमाहिमाव
ते क्षत्रे धन्त कं॥ धर्म्मेहं मासियाद्वाच्य। इकृतासंजमादिकान्॥१६०॥ एवमेवगतोऽदूरे। दूराद्दूरतरेपि च। मुमुक्षुः कंक
णयंथिं॥ व्याकुलात्मतवेतसः॥१६१॥ स्मारं स्मारं पुनः चित्ते। नागावस्त्रस्वाभुजं। मूर्द्धान्निचपदं धत्ते। प्रस्खलत्कृति।
चित्रमं॥१६२॥ किं चिन्मो यायमालोच्य। व्याजाद्गृहं मुक्तस्त्रुक्तः॥ गृहे जिगामिषयास्तावदेवं प्रतिमहोदरः॥१६३॥ स्व
मिंस्मरस्यायं हृदीत्यूति प्रमितःपुरः। क्रीडाक्षेत्र महत्वाक्रांता प्रत्ययं यत्र साद्यतः॥१६४॥ इतः पच्चयतडागं नो पंकजाली २५

विराजिते। श्रोतुं रुतं मरालस्य यत्रावात्तस्त्वतुः पुरा ॥१६५॥ कृत्रिमं काननं पश्यन्नानानोकहसंकुलं। पृथ्व्यावत्तया।
यायां यत्रजगमत्तुरादरात् ॥१६६॥ मेयं स्थली कृपानाथ वज्रस्फटिकोज्ज्वला ॥ यत्र कंडुकखेलायै। नमः मयैसमदा।
दायः ॥१६७॥ इत्यादि विविधालापै। राजमाकृतं वदन्नपि ॥ नवदेवो नहङ्ग्रहा कोऽत्र मे मोहितं नृनमनोमनाक् ॥१६८॥
न्यापिपश्यति नेत्राभ्यां। नोकिंचिद्विनयान्मुनिः। वचसापि न ओंकारं। वदे वाचा ऽऽमंजया ॥१६९॥ क्रमादेव सुगान्हा।
नो। प्रापत्तु गुरु संनिधौ। कुरं धर्मेर्मध्यस्यतेनादारोहणपत्ताम्बिक ॥१७०॥ ततस्तं मुनिमुद्दिश्य ग्रामस्थः। सर्वेपि संयतः। धन्ये।
सित्वं महाभाग येनानीतो कुंजः क्षणात् ॥१७१॥ ततो स्तन्यावश्रणमध्ये गुरुसौ धर्मसंज्ञकं ॥ उपाविद्वाय यथास्थाने। स्ता
वदेवामुनिस्तदा ॥१७२॥ इतिकर्त्तव्यताभूढः पर्याकुलितचेतसः। चिंतयामास चित्तेस्वे। सवदेवो नवो दृढः ॥१७३
निःप्रत्याख्यः गृहं यामि किं वा गृह्णामि संयमं ॥ इति संशयदोलायां क्षणं नास्थापितन्मनः ॥१७४॥ तदहस्यावलिंगस्य
कार्य्यकृद्धानयासमं ॥ कांतया ऽक्लिष्टेनानुरागात्। स्तुजाम्मीतियं नोप्रितान्। १७५॥ इदमाकूतं शुभावित्रेन ववृते तव्रम।
नीपितं। कस्याग्रेकथयामित्र। व्रीडयावृतमानसः ॥१७६॥ केवलं यदं मुनीश्वानोऽव्रं मदतामपि। अस्मादृशान्चराकाः
कृष्टाः। कामसुजंगकैः ॥१७७॥ अथ चेत्न करोम्यत्र गुरुवाक्यमहं क्षणात्। अयं ज्येष्ठो मम भ्राता। मत्र हजाया

रायणः ।१७८॥ विमृश्येत्यानयत्क्षे पितृभ्यां कृत्यविशेषतः ॥ महाशल्यः कृतस्तेषु यो मा दीक्षामादातुमुद्यतः ॥१७९॥ ।
चिंतितं तेन विश्वस्य । महाशल्येन विमृश्यता ॥ गमिष्यामि गृहान्नेतो यथाकालमतः परं ॥१८०॥ विमृश्येति तन्मनस्कः स
सर्वदेवान् नतानन्ः ॥ अथ वादीन्दुमुनिमुद्दिश्य । यथाश्लेषे विनिक्षितं ॥१८१॥ मुनेर्परायकाराय । वध्यकर्मदानाय । मायिदी
नेष्ठुयां कृत्वा । देहि दीक्षां त्वमार्हतीं ॥१८२॥ विज्ञाता मुनिना तूर्णं साधुविज्ञानचक्षुषा । गोपयन् नीति उच्छन्नं द्वात्वादिपश्रा
यं द्विजोत्तमः ॥१८३॥ दीक्षामादातुकामोपि । विद्यते सा शिलायवारु ॥ विरागो नाविनीतत्वं मम दीक्षां ददौ महामुनिः । १८
४ ॥ अथादायापि नैर्ग्रंथीं दीक्षां सर्वसमक्षतः । दर्पः स्मरानलेनेति हृदि शल्यमधारयत् ॥१८५॥ मुग्धं मंत्रगणेन
रूपं । स्वर्णवर्णनिभाननं । इक्षाम्यहं कदा दीनां मृगाक्षीं तां सुमध्यमां ॥१८६॥ घनस्तननरानम्रा । कोमलांग्यस्तनाधा
रां । मामृते विरहव्याप्तां । चिंतयंती मुहुर्मुहुः ॥१८७॥ एवं चिंतयतस्तस्याजस्रमद्धिन्नधारया । स्वाध्यायं ध्यानमप्यतन ।
ज्ञानमासीत्रिपोव्रतं ॥१८८॥ अथैकदा स सौधर्मा । गणसिंघसमन्वितः । विहरन्नागतो भूयो वर्द्धमानाभिधे पुरे ॥१
८९ ॥ वास्तव्यानप्रदेशेषु । स्थिताः सर्वेपि संयताः । कायोत्सर्गेणगारेकाण्डं शुद्धामध्यानासिक्ये ॥१९०॥ पारणस्य ।
कृते व्याजादनुग्रामं चचाल सः । स्वपदे वर्घुलचित्तो । नार्योद्गत्तुं समुत्सुकः ॥१९१॥ पर्यटन्नथ पीपांथः संस्थितां निस्म २६

सस्मरः । अथ तं जामिकां तां तां सालंकारां सकौतुकां ॥ १९२ ॥ तां प्रत्यजल्पद् बंधो लालाकस्यो कामदेवाभिव । मत्वा
मिवविना तोयं मा स्थात्तत्व विरहातुरा ॥ १९३ ॥ चिंतयन्निति मार्गे सौ । कुमारो ग्राममध्यविशत् । सौधाग्रारामाक्षणेनानुः प्र
तोलीविदिग् गगनं ॥ १९४ ॥ प्रविष्टः सद्वदनाङ्को जिनचैत्यगृहं श्रुतं । उत्तुंगतोरणोपेतं । ध्वजमालाविराजितं ॥ १९५ ॥
मणिमुक्तामयैर्बाढं । भूषितं भूषणैः शुभैः । यातायातं गणानां स्थितं कृतगानमहोत्सवं ॥ १९६ ॥ त्रिःपरीत्याथ तत्रस्थ
तं वंदित्वा प्रतिमा विभोः । उपविष्टस्य यथास्थाने तत्र देवो नाम्ना मुनिः ॥ १९७ ॥ तत्र चैत्यालये ख्यातो । मार्जिकायाव्र
तान्विना । धर्मोपदेशकः सर्वयोगी । मुनिदृष्ट्वाभिवंदितं ॥ १९८ ॥ समाधानं मुनेस्तेन । सम्यग्मतं यमिश्रितं । ध्यानेज्ञानेनवस्त्रा
ध्याये । तया कंचिद्दिनानि रितिं ॥ १९९ ॥ मुनिनापि जथाजोग्यं । पृष्ठा न कुशलं तदा । साम्नेव नाम स्मुद्दिस्य । प्रोक्तं मतः स्व
दा लुना ॥ २०० ॥ आर्य पूर्वमभूतां द्वौ विद्वांसौ ललिताकृती । द्विजस्यार्थ्यवसोः पुत्रौ विख्यातौ सर्वसंमतौ ॥ २०१ ॥
तत्र ज्यायान् अजोयान्यसौ वदेच इति स्मृतः । तत्र देवो लघीयांश्च । धर्मविद् विदांवराः ॥ २०२ ॥ यावन्तौ द्विजौ तामिषु
हिमत्रं शायन्निद ॥ क कथं तिष्ठत स्ताद्धो काक थावाधुनातयोः ॥ २०३ ॥ सोवत द्वाक्यमाकर्ण्य निर्विकारा सुचेष्टि
ता । धन्यातो मुनिनाथो द्वौ जातौ काल्यादि लब्धितः ॥ २०४ ॥ कृत्वैतज्जवदेवो साधु ऋवानसमंजसं । तज्जिनीविषदा

द्वे। मात्माहृतं तदाखरः॥२०५॥ आर्ये वद किमप्यन्यत् तुभ्यामीह महादरात्। नमं देव्याववचो ऽध्य। मद्वत्तामपि संमतं।
२०६॥ नाम्ना। नागवसूद्यामि द्विवेदवीविवाद्धिता। मत्विना यतिना चालायायाद्यानवकृथं॥२०७॥ इति वाचं वि
कारोः सत्ता नो सत्तंवरमाया। पश्चात्त्राप्यसु ज्ञार्यत्वा। नियाकं चिंतयेद्वचा॥२०८॥ इनं सुनिपदं स्नकुं। मयसिद्धातिह
दधीः। त्यक्त धैर्योस्य कामांधो। ऽःमहस्मरया ऽङ्तिः॥२०९॥ अतोधर्मानुरागादि वोधव्यायमयाधुना। यथाकर्ण्यं वि
सद्वाक्यो। ऽझिनोत्तैरघृतायमो॥२१०॥ अथ तेनसमस्थायां ज्ञागानि ह्वाति मर्द्वनः। हट ब्रतवमङ्ग्रया। त्याणांनापि
गरीयसी॥२११॥ विविंत्यति क्रियाकोना मावेमाक्षा हढव्रता। विनयोनाननताम्भूर्ध्नि। नारती विप्रियं वदा॥२१२॥।
स्वामिन्नुद्धृ महाप्रज्ञ धन्योसि त्वं जगाक्षयो। चारित्रं यद्वयाप्राप्तं। ऽःप्राप्यं महतामपि॥२१३॥ वद्व ज्यास्त्रिदिवीश्रानं
मुनिः परमपावनः। सर्वसंपन्निधानस्त्वं। मोक्षलक्ष्मी स्वयंवरः॥२१४॥ तारुण्येपि महाभोगान्कृष्यंती मपकृत्य मदं
ति। तवत्तोन्यत्र सोमीप सुलोकोपि दुर्लभो सान्न॥२१५॥ प्रारंभे मधुरा भोगा। विपाके कटुकाः स्फुटं। हालाहलनि
भा भोगाः। सद्यः प्राणापहारिणः॥२१६॥ कश्चाभृतं परित्यज्य। विषमिच्छति मूढधीः। कश्चाश्मानं समादत्ते त्यक्त्वा
जं ह्वनदंसवः॥२१७॥ स्वर्गापवर्गयोः शर्मसंयुक्ता। कोनरकं व्रजेत्॥ त्यक्त्वा जेनश्च रीदीक्षां भोगानकामयंते धे २१

म:॥२१८॥ इत्यादिविविधैर्वाक्यैः प्रतिबोधविधायकैः। बोधितः सनया वेगाज्ज्ञकायाप्युद्धिसुखः॥२१९॥ हा हा
नाथ वस्त्वयात्यक्तया। किं चित्तं स्पृहालुना। मामिवाध्यक्षतः पद्मपनाम सोगाविचित्तां मुने॥२२०॥ वद्धस्तस्याः क्रमि।
स्नानंश्चव द्वारमण्डपं नं। मुखं लालाविलशति। कालिंगसदृशं शिरः॥२२१॥ स्खलद्वाक्यमसंबद्धं चलन्नेत्राद्यधं
स्वनः। गात्रीकारोकपोलाढ्यो। सुरूपाविवचक्षुषी॥२२२॥ श्रुक्षमामोलुजोतस्याः। पतितेवापयाधरौ। स्त्राभि
कारस्थमस्नोधौ। नराविर्वक्रसवया॥२२३॥ किंवावडातरालायैः। सवैषाद्दमसक्षतः। चर्म्मास्थिविद्युतमं द्वीगीनिः
कामाद्यनतत्परा॥२२४॥ धिग्धिग्दैवमिदं यन्मां। स्मारं स्मारं पुनः पुनः। सशल्येन त्वया धीर कालोयं गमितो हहा।
था॥२२५॥ सुंदरं न किमप्यस्ति। स्त्रीनेयो धिग्कुटीरके। श्रुत्वेति विरज्यास्तु निः। शल्यं तत्र पराक्रमुः॥२२६॥ तपसा
जीनप्रणींते। स्वर्यगौ गोद्भसुखानिच॥ किं ह्यथा विषयैरतिः। सौख्याला मा निबंधने॥२२७॥ कामिन्याद्धिमहागो
गा। सुक्तो ह्विष्टाहं नंतशः॥ यतमत्त्रारागेन। किं सुनेडः दायना॥२२८॥ श्रुत्वा मुनिरिमां वाचं॥ निर्गतो कामि
नीमुखात। धिक्कुचं निर्वोत्मा। नमाय ह्रक्षापरो नवत्॥२२९॥ तस्याः प्रसंशानं चक्रे प्रतिबुद्धमना मुनिः। नवेद
चाग्निसंयोगा। दिवाकरस्वरोमलः॥२३०॥ धन्योत्वमद्य नो कामान्नित्वा कुन्तरगेनमः। विनिमज्जतः ज्ञातावत्रैमोह

३म = ३ख =

गाधतलच्छदं ॥२३१॥ इत्युक्त्वाथ गतो वेगान्निःशल्यात्सुनिसंनिधौ । मुक्त्वा पापं शुभं भावैर्न्नैः संयुद्दीत स्थिरादित ॥२
३२॥ नत्वाथ मुनिनाथं तमुपविश्य यथाक्रमं । यथाहं नश्वहं तातं तत्सर्वमद्य भवीकथात् ॥२३३॥ छेदोपस्थापनं क
त्वा ततस्तत्समसंयमी । जातः सात्त्विकस्तु निर्जिताकर्मणा तावश्रुक्षितः ॥२३४॥ आत्मध्यानरतो व्यासी । द्वामाई पिविव
र्जितः । तपः कुर्वन्नजस्त्रं स सद्यश्रोसार्द्धमतिस्पृयत ॥२३५॥ निस्पृहः स्वशरीरेपि । सस्पृहो मुक्तिसंगमे । मोहमुः ।
क्षान्तियामादि । दुःखानाममनावृतः ॥२३६॥ श्रीरमित्र शुभणस्वर्ण । लाभालाभसमः शमी । निंदास्तुतिसमो धीमाञ्जी
विनेमरणे समः ॥२३७॥ अंते समाधिनाशत्वं । संप्राप्य विमलाचले ॥ पंडितं मरणं प्राप्य । द्वात्रिंशत्सुभयोगतः ॥२३८॥
ततस्तृतीयस्वर्गे । क्षेमनत्कुमार मांहिके । अभूत्ता दिवि जोराजन् । सप्तसागरजीवितो ॥२३९॥ तत्र दिव्याप्सरोसे ।
गात्र । भुंजानोसुखमामतुः । द्वावपि व्रतमाहात्म्यात्खुत्राचार्य्येच मोक्षय ॥२४०॥ यस्य धर्मस्य माहात्म्या । तोजातो
वमरेश्वरो । स धर्म्मः शर्म्मसंसिद्धौ सेव्याः सज्जिनिरंतरं ॥२४१॥ इतिश्रीजेंद्रस्वामिदीरत्ने सगवत्पार्श्विम
तीर्थकरोपदेशानुसारितस्याद्वादानवद्यगद्यपद्यविद्याविशारदपंडरजमल्लविरचिते । माह्येपामात्मज
साधुटोडरसमस्याञ्चितेसावदेवसनत्कुमारनामस्वर्गागमनवर्णनोनामद्वितीयःपरिच्छेदः॥ । २८

॥ ॥ग्रंथाग्रं २४४५॥ ॥अग्रोतकवंशोद्भवः श्रीपासातनयः ॥कृती। वर्द्धतां टोडरः साधू रसिकोत्र कथा
मृते ॥१॥ ॥श्रीमीदीद॥ ॥सुमतिं सुमतिं वंदे। कुमतिध्वांतशांतये। पद्मप्रभं त्रिधा नौमि पद्मभासं प्रभावतः
॥२॥ अथ तस्यां सुखं तिष्ठन् शास्त्यां। मगधाधिपः। निर्गमहिनो निजः काल। महाभ्यासमन्वितः ॥३॥ एकदाथ तत्र
राजगृ। न्यासंबंधिनों मत। मगधेशो जगाम हि। निशायाः प्रदीपवत् ॥३॥ मालाधारं तत्र तन्नाना मंडलैः स्वगताः।
चिनी ॥ श्रेष्ठवत्तत्व संबंधि। लक्ष्मीविशेषवत्तीसुकाः। ॥४॥ प्रवकृयतंतदावामसंबंधीकल्पपादपः। तद्वियोगमहावातनष्ट
तः साधुममादरः ॥५॥ वक्त्रः कांतिमयाराम स्निग्धा मंदाय निनादा। उत्पातपवक्लिष्टपत्तच्छायाक्रांतिदृष्टेन ॥६॥ ना
वालोक्यतदाधस्ता। कांता विज्ञाय तां गतो। दृष्टमद्भुमकाः। सर्वे मनस्कु मारकल्पजाः ॥७॥ नयौ हैन्यात्परिश्रामा।
देन्यं तत्परिवारकाः। तरो वलनि शाखया या विशेषा व्यवलंति किं ॥८॥ आजन्मनाथ दास्यां हिमप्राणसुखो मा
मरं। तन्नदापि धिंडितं सर्वे। डः खंदृष्यमिवागमत् ॥९॥ अथ सर्वं क्षिनौ देवा म्लाभ्युपेत्य यथोचितं। तत्याचिंत्यादनाशाय
त्सुभ्कलं च वनं जगुः ॥१०॥ सो धीरो धीरतां मेव। कुर्वी नाथात्र नाभकिं। जन्ममृत्युजरातंक। तयानां कोन गोचरः ॥११॥ सा
धारणीत्वन्येषा। सर्वेषां प्रसृतिर्द्विवः। घोरा दुःखिपरा दृशा। नवा दुंदुभमंतेत्कृणं ॥१२॥ नित्यालोकाय्य नात्र्यो को द्वि
२४

लोकः प्रतिलासते । विरामात्सुगणदीपस्य । समंतादंधकारितः ॥ १२ ॥ यथा रतिनिरस्तस्वर्गो । भ्रमपथाकाद्दवारतं । तथे
वात्रारतिर्द्धयः । क्षीणायुष्यस्य जायते ॥ १३ ॥ न केवलं परिम्लानि । मौलायाः महजन्मनः । पापातपे नयत्यंते । जंतो
म्लानिस्तनोरपि ॥ १४ ॥ कंपते हृदयं पूर्वं । वरमंकल्पपादपः । गलंतिश्रीः पुरायश्चाक्षतु लायासमं क्रिया ॥ १५ ॥ प्रत्यासं
न्नच्युतेरेव यद्दो म्लानिस्त्रिदिवौकसां । नतच्चान्नारकस्यापि । प्रत्ययं दुःखयोर्द्वितं ॥ १६ ॥ यथोदितस्य सूर्यस्य निश्चितो
स्तमयः पुरः । तथा पातान्सुरवास्वर्गे जंतोरंस्तु दयोपचय ॥ १७ ॥ तस्मान्मागात्मनः । शोकं कुर्याज्यावत्तंपातिनं । कार्यो
तास्मतिंधर्मे स्वबाभय्योपायाङ्गने ॥ १८ ॥ इत्थंततस्ततिवो ध्वंद्वो धैर्यमालंब्य धीधनो कारयामास कुर्वमैमतिजिनमु
खपूदे ॥ १९ ॥ निरूद्धेंद्रियरूपाणि । श्रमान्यादातुमक्षमो । तत्पर्यायस्वभावज्ञो । नेक्षाराधीदिवौकसां ॥ २० ॥ ततः
केवलमिज्याहो । यक्ष्वत्रुद्धिनवेश्मिनां । प्रजांतत्रत्यबिंबानां । मयिमाचविश्रुद्धयो ॥ २१ ॥ तत्रैत्य दुमसूलस्थो स्वायु
रंतसमाहितो । प्रतिमाध्यानजोगेन । ध्यानेकायाबलंबिनो ॥ २२ ॥ नमस्कारपदान्सुद्धोः स्मरंतोनिर्जयांविह । मुक्त
लीकृतकरो साक्षात्कूणादहृश्यतांगतो ॥ २३ ॥ जंबूद्वीपेमहामेरो । विदेहपूर्वदिग्गते । तत्रार्यक्षेत्रवसार्यत्रपाः
कालसेदविराजिते ॥ २४ ॥ द्विरूक्तसुरवमादीनाडः खांतानामनाम्पदे । सदातीर्थंकरोत्पत्तौ । तत्पदद्मपद्मपाव २९

नां ॥ २५ ॥ चित्तहरणां प्रतिविस्फुरणां । चक्रेश्वराणां तथैव च । तत्पार्श्वे स्थानके रम्ये लांगलाङ्कध्वजशालिनां ॥ २६ ॥ कर्मभूमिरिति
ख्याते ॥ धनधान्यसमन्विते । नीहंसं पद्यते तत्र नाम्ना वपुष्कलावती ॥ २७ ॥ यत्र ग्रामाः समासन्ना । कुक्कुटोड्डीनमा
त्रकाः ॥ पदे पदे समासीना हृद्यरूपं तेसमयसंपदः ॥ २८ ॥ सरांसि यत्र राजंते पद्माढ्यानि वमकूलं । हंसा तत्र त्यनारीणां
वक्त्रांविभा सा श्रुतोयश्च ॥ २९ ॥ अपि जन्म महामाना । मानमानसरोमिरुष्टसं । कलहंसरवैर्मूर्छं गायंतीव हितायकाः ।
॥ ३० ॥ सप्रपाः कूपका यत्र । वापीवापीविराजिलोचनाः । घनवनानि मार्गेषु निधाना नि पदे पदे ॥ ३१ ॥ ग्रामाः यत्र विराज
ते । पुरंदरपुरोपमाः । नरा मोदय्योत्सुकाढ्या नार्यश्चाप्यतिसुंदराः ॥ ३२ ॥ किमत्र वर्ण्यते विद्वान् यत्र मोक्षं निरंतरं । दि
ह्यन्यास्ति हि शा । नादिवाः खंडमिवागत ॥ ३३ ॥ तत्रास्ति महती नाम्ना रम्या पूः पुंडरीकिणी । द्वादशयोजनायामा ।
नवयोजनविस्तृता ॥ ३४ ॥ यत्रोद्यवनराजीस्ति राजते भूमिरुत्तमा । खातिका यत्र प्राकारो लंका लक्ष्याः पुंभरं स्मरतो श्रोत । ३
५ । जैनधर्मरता यत्र । श्रावका मुनयस्तथा । रमंते व्रतती ह्लैषु मराला मानसेष्विव ॥ ३६ ॥ तपः कुर्वंति घोरं च । सुया
यतेंद्रतपोधनाः । वाह्योद्यानेषु निर्भीकाः सर्वसंगविवर्जिताः ॥ ३७ ॥ यत्र कर्मक्षयं कृत्वा केवलोद्भूतिरद्भुया ॥ जा
यते प्राणिनां शाश्वत्पदे पदं विद्वन्मुक्तिसज्ञिनां ॥ ३८ ॥ केषांचित् सिद्धिसंपत्कौ त्यजेर्गुरुत्नगर्भाचानिर्यथा ॥ सार्व भूषणोंदि सो ।

ख्यातां । प्राप्तौ निःश्रेणिकेव ॥३९॥ तत्र श्रेयांसिनाम्ना पिवङ्कादंते वलान्वितः ॥ केवलं नरदाम्नत द्वसंबंधंचक्रामयंच
खुः ॥४०॥ ज्वलन्यस्य प्रतापाग्नौ । मोहमहन्मकाःपेर ॥ क्षणादेव पलायंते हृदराद् दर्शनमात्रतः ॥४१॥ तस्य पत्नी च नाम्ना
ख्याता पद्मावती यशोधना । मन्मथस्य प्रभुत्वं यो हि रिषिसौदर्य्येराजिता ॥४२॥ तावदेवचरः सोयं देवाद्वृतीयदिवि ॥ त
तश्च्युत्वा तयोः पुत्रो । संजातः स्वायुषः क्षये ॥४३॥ ततो वृद्धिं गतः प्राप्तः । परमानंदवर्द्धनात् ॥ नाम्ना सागरचंद्रोसौ ।
विंद्धवद्वर्द्धते क्रमात् ॥४४॥ अपि तत्रैव देशास्ति चंपिनिग्रणाकापुरीवरा ॥ चंद्रगृहमधारितायत्र । स्त्रियोसांति कांतितः
॥४५॥ यत्र नार्यः समालोक्य स्त्रियोस्वधाति विंबकं ॥ मयनीस्त्रां तितायांति । विमुखाः रत कर्मणि ॥४६॥ यत्र क्रीडा
चलेक्षवौः खेलंति नवयौवनाः ॥ क्रीडाद्रौ पतिभिः सार्द्धं ॥ क्वचिद्भापिलताग्रहे ॥४७॥ कदाचिज्जलकेलीतार मंतो
रमणीमहः । यत्रोपवनवीथीषु ॥ कम्भकपःपर्य्यटंति च ॥४८॥ तत्रास्ति बलवान् श्रेष्ठी । महापद्मोभिधानतः ॥ यस्यांतेजा
सर्वकीर्त्तिः । विस्तृता भुवनत्रये ॥४९॥ निधानां चनवानां स्याद्दक्ष धीशः सर्वसंपदां ॥ चतुर्द्दशप्रमितानां रत्नानां
मधिपः स्मृतः ॥५०॥ षट्खंडवसुधायाश्च । पतिश्चैकोद्वितीयाकः । द्वात्रिंशत्कसहस्राणां भूपानां सेवितैकमः ॥५१॥ न
षण्णवति सहस्राणां योषितां वल्लभः स्मृतः ॥ अक्षीणनाम्ना समुत्साहे । सहस्रांशुरिवोदितः ॥५२॥ तत्र काचिन्मा ३०

हृद्देवी । वनमालानाम्ना मता । रतकर्मे चिक्षेपे सासीद्दिव्यायधवज्रिकिणः ॥ ५३ ॥ तस्मैत्रैव तता रामो नवदेववा ।
रोमरः । क्रमाड्डुसेद्दिनेलग्ने पुमानजनि सूतले ॥ ५४ ॥ ततो जन्मोत्सवस्तस्य कृतो मुदितचक्रिणा ॥ याचके
भ्योजथाकामं दत्तं स्वर्णादि कंचनं ॥ ५५ ॥ तूर्याणां निनदैस्तत्र वधिराहृतदिङ्मुखं ॥ गायंती मंगलोक्तीति
वृत्तिंतिसम्वरास्त्रियः ॥ ५६ ॥ पठुस्थ्वारणगृहं दाम्ध्य गद्यपद्यादि संस्तुतिं । नराक्ककुममं मिश्र चंदनद्रवरांजिताः ॥ ५
७ ॥ अथ पुत्राननं दक्षौ निरीक्ष्य मुदमाययुः । मनुवादीयथानंदं लक्ष्याप्य परमायनं ॥ ५८ ॥ ततश्च केशवक्रेशो
वंधवर्गसमाहितः । नाम्नाश्रितकुमारं तं लक्ष्मार्थे त्रिवानकं ॥ ५९ ॥ स्तनंधयन्नयं यत्नेनेहि दिमापादिनोदिन ।
यथा वलक्षशशीक्लूनं । कलानिर्बर्द्धत निशं ॥ ६० ॥ शैशवे माद्दरकस्त्वः केवलं नंनदासवत् । किंतु या स्वर्णं हेमैर्हा
लिताः स्वजने परि ॥ ६१ ॥ क्रमात्क्रमात् कुमारोमावक्ष्य वयः प्रमानृतः । यपावशाक्षशास्त्राणि तद्द्वा सुगतानिवे ॥ ६२ ॥
अथातिशास्त्रविद्यायां संगतिथापिनाटके । उद्वेदीरशुणायेतो नूत्नारोघारणाद्भ्रमः ॥ ६३ ॥ उद्धाहितोथ कन्या
भिः ॥ समंतत्वत्रयं वनितिः । निर्ज्जिताशेषनक्षत्रैः कांतिरिंडारिवैककाः ॥ चक्रिणानंदयुक्तेन परमात्मवकारि
णा ॥ ६४ ॥ राजते स्मकुमारोमो । समं सामंतमंत्रितिः । निर्ज्जितामेषनक्षत्रैः कांतिरिंडारिवैककाः ॥ ६५ ॥ कदाचि

रुगतिगोष्टारिरिमनेस्म श्रुत्वानताः । क्वचिद्दानेष्वनादेन प्रीतिं वंष्ट्र क्विनंदनाः । ६६ ॥ क्वापि विद्वाद षुविद्यानां । सद्रा
नांच ज्योतिषकानां । केचित् कीनक्रे वदिह्न । परस्पर विरोधिषु ॥ ६७ ॥ क्वचित् क्वविविगोष्टीषु क्वविन्नाट्यरसेषु च । क्वापि
क्रीडाद्रिविलायां । चक्री उमदयावतोः ॥ ६८ ॥ वनोपवनवीथीषु सरितां पालिन षुच । सरः सुजलक्रीडायै । कौतनिर
गमन्मुदं । ६९ । श्रीलिंगनंद दोस्त्रिणां । कदाचित् कमाणि । नासां स्मितकटाक्षैश्च रंजमानोप्युज्झमुक्तः ॥ ७० ॥
कदाचित् मानिनं स्निग्धां कोपनां प्रणयात्मिकां । नयति स्म यथोपायं मंत्तुनयनयात्मकः ॥ ७१ ॥ क्वचिच्चैत्यालये गत्वा
जिनबिंबानप्त्जयत् । वारिगंधादिसामग्र्या । स्नावसुधा व पावनः ॥ ७२ ॥ क्वचिद्धर्मं शृणोति स्म गुरुरास्यः सुखकार
कं । स्त्रं शिवकुमारोसौ । यौवनेप्यगमन्मुदं ॥ ७३ ॥ अंतरे डंडरी कियत्भक्तिसागरचंद्रमाः । स्नावदेववरः सोयं स्ना
गसागर मध्यगः ॥ ७४ ॥ अस्मानेद्युः समायात त्रिगुप्तिस्मुनिसत्तमः । प्रतिस्नातिजगामश्च । यस्यज्ञानवक्तुमन्दये ॥ ७५
सर्वे पौरजना स्तत्र वंदनार्थं वनेयंतुः । वीक्ष्य सागरचंद्रोपि जगाम मुनिसंनिधौ ॥ ७६ ॥ ततो नागरिकाः धर्मं पश्चा
द्विनयानताः । स्वीयं सागरचंद्रस्तु पृच्छति स्म संयतं ॥ ७७ ॥ ततो वाद्दीन्मुनि स्तत्र विशिष्ट ज्ञानबंधिरं बुधाः । शृणु
वत्समहाभाग । हृतं पूर्वभवं ॥ ७८ ॥ जंबूद्वीपस्य क्षेत्रेस्मिन् । भारते स्वरतान्विते । देशोत्र मगधे रम्ये । वर्द्धमानाख्ये ३१

पुष्करे ॥ ७९ ॥ अर्वाग्धिजन्मतोस्यातां वेदवेद्यौ विदांवरौ । प्रथमो भावदेवाख्यो द्वितीयो भवदेवकः ॥ ८० ॥ अन्यदा ।
कदा स सौधर्मो मुनिना प्रतिबोधितः । भावदेवस्तपः शीघ्रमग्रहीज्जिनदीक्षकः ॥ ८१ ॥ भवदेवो लघुर्भ्राता नाम्नि ।
ष्पतिसमनि । स्त्रीगतः क्रियात्कालः स्वाधिकाराप्रमत्ततः ॥ ८२ ॥ धर्मानुरागतः सोयं भावदेवो मुनिस्तदा । भ्रा
तरं बोधितुं तत्र व्याजगाम सुतनः शमी ॥ ८३ ॥ ततो धर्मोपदेशेष्टं नीयमानोप्यस्वीकृतं । सशल्यो पि च लज्जावान्दी
क्षां जग्राह शुद्धधीः ॥ ८४ ॥ ततः कृतस्थिरो नोसौ निःशल्यो व्रततत्परः । स्तूयमानो मुनिसिंहो निध्याच्चारित्रैकनिधिः ७ ।
नः ॥ ८५ ॥ क्रमाच्चिरतरं कालं चारित्रं चरतो ध्रुवं । अन्ते समाधिमरणं आयतुः सुरलोकमुपागतः ॥ ८६ ॥ ततः सनत्कुमा
राख्ये । स्वर्गे द्विजसुतावुभौ । तत्रायपादसंप्राप्ते । जातौ स्वर्गे शरीरकौ ॥ ८७ ॥ तत्र स्वो दिव्यसौ गांक्ष । सुक्त्वा वि
प्रत्यनीकतः । मनोभिलषितान्भोगान्यानत्रागर समकं ॥ ८८ ॥ स्वायुरंते ततश्च्युत्वा । वज्रदंतस्य पालये । आय ।
स्त्वं भावदेवोयः । सत्त्वं सागरचंद्रमाः ॥ ८९ ॥ भवदेव वरस्त्वं तु चक्रवर्तिगृहे जनि । नाम्ना शिवकुमारो भावतो जस्वी
तानुमानिवः ॥ ९० ॥ भवदर्शनमात्रेण प्राप्यसीयां स्ववस्मृति । बुद्धः संसारभोगेषु विरक्तश्च भविष्यति ॥ ९१ ॥ आ
कर्ण्येदं कुमारो सौ मुनिवाक्यामृतं ततः । संसारासारतां मत्वा । जातो धर्मपरायणः ॥ ९२ ॥ अहो जगाद्दिदं स्त्री ।

स्त्रं । जन्ममृत्युजरास्पदं । अत्रसारः किमस्तीति । चिंतयामाससन्मनाः ॥ ९३ ॥ सारोस्त्यत्र दया धर्मो जैनो मुक्तिसुख
प्रदः । मनोवाक्कायकार्याणां । कर्मेदं दमनक्षमः ॥ ९४ ॥ कार्यः सप्तव्यजनिनं स्वात्मनः सुखमिच्छता इति सागरचंद्रो
मो । निश्चिकाय विदांवरः ॥ ९५ ॥ ततस्तस्य मुनेः पार्श्वे दीक्षां जग्राह कोविदः । सार्द्धं कोटित्रयस्पालैर्निःशल्यः स
र्वजंतुषु ॥ ९६ ॥ ततः समसुखदुःखो मोरिमित्रसमः शमी । समः पिंडवने सोधजीवितमरणे समः ॥ ९७ ॥ बाह्या
भ्यंतरतो द्वेधा तपश्चोयं चकार सः । परीषहोपसर्गौश्च नवबालसमाधितः ॥ ९८ ॥ ग्रामान्कुर्वन्विहारं सचारणा ।
द्धिविराजितः । संप्राप्तः श्रुतसंसर्गो वीतशोकां पुरीं वरां ॥ ९९ ॥ तत्र मध्याह्नकाले सोकृतेर्यापथशुद्धित्वा
कः । पारणार्थं मनोज्ञत्वाद्विजहर्म्यं यथाविधि ॥ १०० ॥ राजसौधसमीपस्थे । कस्यचिद्विजश्रेष्ठिनो गृहे । नवकोटिवि
शुद्धं स ग्रासं जग्राह शुद्धधीः । मुनिदानस्य माहात्म्यात् नरहश्चिरत्नवृष्टिस्तद्गृहे । नत्वा मागोक्षु धारासिद्धांतु सुप्राप्य गृहां
गणे ॥ १०२ ॥ अवलोक्य जनाः सर्वे वावदूकाः परस्परं । जजल्पुः किमिदं त्वस्मिं । जातं चित्रास्पदं महत् ॥ १०३ ॥ परस्प
रविवादाद्धि तत्र कोलाहलोजनि ॥ ततः शिवकुमारोपि श्रुत्वा निर्गत्य हृष्टकः ॥ १०४ ॥ आनंदात्कौतुकाच्चापि ।
सौधस्याग्रे निरीक्ष्यतं ॥ मुनीद्रं विस्मयं प्राप्य । किंचिच्चित्ते व्यचिंतयत् ॥ १०५ ॥ अहो क्वापि मया दृष्टो मुनिरयं सदा ३२

तरे। स्नेहाद्देमेमनोह्लादिसंस्काराग्रद्येजन्मनः॥१०६॥ स्वामेतंमुनिंगत्वा। संज्ञायद्धशांतनतये॥ दानिनिव्वोचिंत
यामास। तावज्ज्ञानानवस्मृतिः॥१०७॥ तयामद्यंतादप्ताधि। मंत्रंसर्व्वसंदोक्षितं। नूनंममजाहृगा। ध्यानयेन स्वामंम
हामुनिः॥१०८॥ अनेनैवतदाधर्मे। स्थापिताहमनुग्रहात॥ येनसम्यादयोनेवप्राप्तासोरव्यपरंपरा॥१०९॥ सु
कासनकुमारोद्वाग्र। महानेगाननंतरं॥ प्रामांचक्रिसद्देजनमवासदेसर्व्वमंपदां॥११०॥ स्वामुत्रममज्ञाता। गनि
श्चायंरूपायरः। स्मरत्नसवांतरंप्राज्ञसासमभियगमन्नदा॥१११॥ स्नेहार्दोक्कसटः सोयंदृष्ट्वातंमुनिकुंजरं। सुसूसुमु।
नियार्थस्थः प्रेमोज्ञारगहादिव॥११२॥ चक्रवर्तीततः श्रुत्वादेगात्रागतःक्षणात। मोहाकुदितबाष्पांसोविललाप
पमहीपतिः॥११३॥ अहोउत्र किमेतद्वित्रयाकारिविरूपकं। किमत्रकारणंब्रूमवददाकथमन्नीतिदं॥११४॥ काचित
कांतातिस्नेहार्द्रोकंपमानाममाधुमात। श्वासोङ्गा ममहादातो। पुप्रस्तुकंपलतायथा॥११५॥ काचिन्मुग्धापित्र
मोद्या। विसीतानवशंगमे। साश्रुपातप्रवाहौश्व्युक्तं रोदितिकेवलं॥११६॥ काचिन्मथ्यानितारूपण्याद्वहाकाम
रसेस्फुटं॥ नद्धियेगासयार्दावज्वलतिस्मस्मराडरा॥११७॥ काचित्प्राढारमझावतदालायेसुक्षेपमे॥ स्मारंस्मारंगु
णांतस्य। स्विनाविराग्यितांवसा॥११८॥ मद्येपौरजनाश्चापिव्याकुलीकृतचेतमः॥ रुणयात्सहमोह्निन्याधवं।

ध्यानं च नादत्तः ॥११९॥ एवं तत्र महानूशोको ऽकः मंदोऽजनि भूतले । हा नो धुरमय यदाद्धं स्वजीतिः । कथं न जायते ॥१२०
त तोयथा कथं विधेयं नैली नायधानतां ॥ कुमारः प्रतिबुद्धोऽभूत् महस्त्राश्वरिवाहनि ॥१२१॥ दृष्टः सद्यैः कुमारो मोक्ष
शं मूर्छाभीत वत्तत्र ॥ कथयाश्रु यथार्द्धं त्वं शान्तिं मदवाक्यमुत्तमं ॥१२२॥ ततो वादी दिक्षुदत्रणामो गृहस्थमात्कृतमात्मनः ।
सुहृदे मंत्रिपुत्राय नामाहदत्वमभेरोण निर्द्धां ॥१२३॥ चिंताद्भृद्गादात्री नो मित्रः स्यात्परमो यक्षः । यतो युक्तमद्य कंचा ।
सर्वं तत्र निवेद्यते ॥१२४॥ मित्राद्हं सवत्लोगरुपः । संत्रस्तास्मि सवाक्षितः नानायोनिशतावर्त्तेर्डः स्वन्नीमे ऽकृतरात्र ।
॥१२५॥ तदाहतं समादाय । कर्त्तुं मिच्छाम्यर्यं तपः । सर्वं च कथरस्याग्रे । कथितं हृदयमर्मणा ॥१२६॥ स्वामिन्न सोऽसम
सन्न । सत्यजातो विशुद्धदृक् । विद्यते मन्यमानः सच्चमाम्राज्यं तृणवद्वित्तः ॥१२७॥ सर्द्वेश्याद्यविरक्तात्मा । सर्वं त्तोग
भुनिस्पृहः । न चास्य लेशनोपाशामूर्छा स्यात्क्रीवने धने ॥१२८॥ अयं स्वात्मस्वरूपज्ञः । तत्त्ववेदी विदांवरः । सर्वं हेय
मुपादेयं वेत्ति जिनोपतिर्यथा ॥१२९॥ न केनाप्यन्यथा कर्तुं शक्यते दृढबुद्धिमान् । रागवाकामदावाते । स्व लोच
लवद्गुवं ॥१३०॥ सांप्रतं वीर वैराग्यः । संस्कारात्पूर्वजन्मनः । निःशल्यः सर्वजीवेषु प्राप्नुजिनधर्म संश्रयं ॥१३१॥ अ
कर्मोदयं वनस्थकी । निष्ठुरं दाघानत । व्ययं वेतु श्रमकारं । न च कारोत्तरस्पदं ॥१३२॥ श्रुणं वपधुरस्यामी हृदि व्यामो ३३

व व

हंसालिनी। अवदच्च सभामध्ये नृ वक्त्रः पद्मावलीबलात् ॥२३४॥ गजदंतबद्धो जल्पन्नल्पकल्याणसूचनः। वि
लापमहीपालो। हा धिग्धिग्दैवचेष्टितं। अन्यथा चिंतितं कार्यं दैवात्संपद्यतेऽन्यथा। यथा चारिजिमध्यस्थः। यच्च दः
कारणाद्धतः ॥२३५॥ मद्दत्त्वैवं समं तायं च कचित्रिन्यनल्पशः। अंतःपुरजनैः सर्द्धं वनमालागता तदा ॥२३६॥ पुत्र
केनापि दुःखेन प्रापितस्त्वं सुतं नं धयः। अथ प्रगल्भा मतिश्रेयं वियातेन व संप्रति ॥२३७॥ बाल्यावस्थाकृते पत्र। कथ
ब्रूज्यापदं मन्त्र। इदं कार्यं मम नं ना विघटते न कदाचन ॥२३८॥ ततो लुं द्दश महानोगा हि ध्यानं नरकुर्वन्ति सानृ। आत्म
नभर्तृनृपालसाम्राज्यपदसंस्थितः ॥२३९॥ इत्यादि कं पितुर्वाक्यं श्रुत्वा नांगीचकार मः। कुमारः प्रतिवाक्यं
चददौ कोमलया गिरा ॥२४०॥ नात कर्मचह्रान्ननं वंधुंमंयते पुजं गुप्तिः। वनुर्मोतिसवावचे। स्थितं कापि न नि
श्चलं ॥२४१॥ कदाचिन्नारकोऽभूत्वा भवति तिर्यग्यो नरः। ततः स्वाधुः क्षयेष्टत्वा। स्यादेवाथ तदन्यकः ॥२४२॥ पु
त्रः कोऽपि न कस्यापि न कस्यापि पिता तथा बिभुत्तमत्वैः। जन्मकर्मांति निमकांति। जीवा जलतरंगवत् ॥२४३॥ नेयं लक्ष्मी
पितः साध्वी मन्त्रिर्लुंको छिनायतः। एकं त्यक्त्वाश्रितान्यत्र यन्मदारे खवंचला ॥२४४॥ कन्नेवोनाश्वविश्वामः।
कर्णोवानवसानतः। वकारिमारिकाकल्या। कारगंडः रवसंकटः ॥२४५॥ सोगातुजंगासोगासाः। मघः प्राणाय

पहारिणः । स्वप्नेंद्रजालवत्सर्वं तारुण्यं विषयास्पदं ॥२४६॥ इदं प्रत्यक्षतो ज्ञानं प्रत्यभिज्ञानकारणं । स्यात्मा धी
यदि राज्यश्रीः । कथं त्यक्ता महर्षिभिः ॥२४७॥ श्रूयते च पुरा ह्यत्र श्रीमंतो ज्ञानलोचनः । तत्काल सद्योगमायाज्यं तप
श्चक्रुर्विमुक्तये ॥२४८॥ कुर्वंतानंतसमाधानममलं तो महेनाप्यकौः । आपातमधुरैरम्यैर्विपाके कटुकैरिह ॥२४९॥
स धर्मो यत्र नाधर्मस्तत्पदं यत्र नापदः । तज्ज्ञानं यत्र नाज्ञानं तत्सुखं यत्र नासुखं ॥२५०॥ श्रुत्वा पुत्रवचश्चक्री । आह
संदर्लगारितं । निश्चिकाय ततः प्राज्ञः सुतस्याभिमनीषितं ॥२५१॥ नूनं स्वात्महितायैष निर्विण्णो भवचारकः । नय
तपः समादाय गंता तः परमां गतिं ॥२५२॥ जानन्नपि महामोहात्कुर्वाव धरणीपतिः । मनो विधेहि कारुण्यं मयि यथाभ्य
र्थारिरिष्ठ ॥२५३॥ वात्सल्यैकनिधे सौम्य पर्य्यालोकेऽस्य सांप्रतं । यथा तत्तपसः सिद्धिर्मम स्यात्तव दर्शनं ॥२५४॥
ततः सद्भाक्तितोऽस्त्वा कुरु उत्तरयत्ताभितं तद्ग्रंतपोव्रतादीनि । यथाशक्ति समाचर ॥२५५॥ रागद्वेषानविध्यतप
श्चात्मजस्त्वेननिवं ॥ स्यातां च दत्यसंल्के ज्ञातदानेन वने न किं ॥२५६॥ इत्यादिकं पितुर्वाक्यं श्रुत्वा सो करुणास्पदः
क्षणं वाचंयमानिस्थानिस्तरंगमसुख्यजन् ॥२५७॥ ततो भृङ्गगिरा वा च कुमारः करुणार्दितः । एवमस्तु करिष्येऽहं य
था तात मनोमितं ॥२५८॥ कुमारस्तद्दिनान्नूनं सर्वसंगपराङ्मुखः । गृहवास्येकवस्त्रोऽपि मुनिवत्तिष्ठते गृहे ॥२५९॥ ३४

अकामी कामिनीमध्ये स्थितो वारिजपत्रवत् ॥ अहो ज्ञानस्य माहात्म्यं दुर्लक्ष्यं महतामिति ॥१६०॥ क्वचिदेकांतर
तुंते ध्यांतरे थ कदाचन । एकांतरेथ मासांते स्वच्छं सजलमोदनं ॥१६१॥ प्रासुकं शुद्धमाहारं कृतकारितवर्जितं । आ
ददे निःस्पृहयानीतं मित्रेण दृढवर्मणा ॥१६२॥ तत्रतीव्रतपोवन्हौ दह्यमानं विलोक्य वै ॥ मारं क्रोधादयो नष्टाः । प्रा
दुरासन्नेपि पुनः ॥१६३॥ एवं च द्वादशाब्दानि सहस्राणि तपस्यता । नीतानि यापनीतानि कुमारेण महात्मना ॥१६४॥
स्वायुरंते ततो ज्ञानी । यथाजातो महामुनिः । तस्थाचतुर्विधाहारं त्यात्या विधौ जितेंद्रियः ॥१६५॥ ततस्तपः फलान्ब्र
नमागिमादिगुणान्वितः । ब्रह्मोत्तरे सुरेंद्रोभूद्विद्युन्मालीतिदाख्यया ॥१६६॥ आयुःप्रमाणमस्यापीह दश सागर
संख्यकं । महादेव्यो पि विद्यते चतस्रः प्राणवल्लभाः ॥१६७॥ सोयमत्यद्भुतोरजन्यराजते दिवि देवराट् ॥ नास्य कां
तिरत्नजुष्टा । सम्यक्त्वस्यातिशायिनः ॥१६८॥ अथ सागरचंद्राख्यो यो मुनिः श्रुतनन्दरः ॥ संन्यासेन वपुस्त्यक्त्वा प्रांतेद्रि
स्त्रमोत्तरे ॥१६९॥ सोपि नानाविधं सौख्यं भुंक्ते यच्चर्कसंभवं । मनोतिलषितं रम्यं । निर्दिष्टं च यथेप्सितं ॥१७०॥
धर्मात्सुरवकुलं शीलं । धर्मोत्सद्बोधिसंपदः । इति मत्वा सदा भव्या धर्मो न्यस्त्वं हि संपदेष्ट-कृः प्रयत्नतः ॥१७१॥ इ
ति श्री जंबूस्वामिचरित्रे भगवच्छ्रीपश्चिमतीर्थकरोपदेशानुसारिणि स्याद्वादानवद्यगद्यपद्यविद्याविशारद पं

०राजमल्लविरचिते साधुपासातनयश्रीसाहुटोडरसमभ्यर्थिते तत्रावदेवसर्वदेवभ्रात्रशमगोगमन
वर्णनो नाम चतुर्थः सर्गः ॥ ॥ कुर्वंतु मंगलं नित्यं चतुर्विंशजिनाधिपाः ॥ श्रीसाधोः टोडरस्यास्य
साधुपासात्मजस्य वै ॥१॥ ॥इत्याशीर्वादः॥ ग्रंथाग्रं ११६॥ ॥सुपार्श्वं पार्श्वरोगविभुं | वंदे विघ्नौघशांत
ये | चंद्रप्रभमहं नेमिं | चंद्रशोचिःप्रशस्यथं ॥२॥ अथातः श्रेणिको नम्रः सन्नतिम्मगणाधिपं | इमादेव्याश्रुतस्तोपि |
कृतः पृच्छाद्विलागताः |२| भ्रामोसर्वातराणीव | यदसंज्ञायविह्वलं | ततस्तवाग्गणेशानो विनयी धीधरप्रियो |
गिनः ॥३॥ शृणु श्रेणिक देशोस्मिन्नगरीस्यात्त्वंपापुरी | तत्राद्यः स्वरमेनोस्ति श्रीमत्तामयनोवर ॥४॥ तस्य नार्या
श्रुतस्व | सुतासांनामानर्यथश्रृणु | जयसेनासुतसेनावधारिणीवयमोमती ॥५॥ श्रास्तिर्सोगास्तुनक्रिस्म चिरंजाव |
ह्लुसोदयः | ऊनशोदीरितः पापस्तीव्रमंक्लेशमंस्तवः |६| ततः पापोदयादेव | स्यादम्मयमयं वपुः | सुगपस्मर्वरोगा
णांमनुपातमिवासवत् ॥७॥ कासः श्वासः क्षयश्चैव जलोदरभगंदरौ | संधिस्तेदामहावातुरमश्रक्तस्यवासवत् |
प ॥ व्याधिव्याप्तशरीरस्त्वा घातवः स्युर्विपर्य्ययाः | ततस्तीव्राभिलाषीस्यात्कुष्ठीकृसितवत्सुनि ॥९॥ रोगिवाद |
स्यवोधेपिसद्योमंदायतेयतः | यष्टिमुष्टिप्रहारैश्च | ताडयेत्ताश्चयोषितः ॥१०॥ अकस्मात्र्रांतितोडव्हा | मसवाक्यं | ३५

वेदेक्कुधीः विटः कश्चिन्नरोरंहे। सवतीनांयात्र्येस्थितः। ११। पुनः कंचिन्नरंपांथेदृष्ट्वामद्यकदात्वना। छेत्सेनामादिकं
रंडेपाणाहंतास्मिवःस्फुटं। १२। इत्यादिकंवचस्तीक्ष्णांकर्णशूलकरंवदत्। पापाङ्गःततःसर्वास्तन्मारौद्रध्यानपराय।
णः। १३॥ दृष्ट्वादृष्टामहत्र्यंतंजातास्ताउःखपीडिताः। धिग्जीवितंवरंमृत्युरतश्चेद्देवयोगतः॥ १४। चिंतयंत्योतिनीतास्ता
यात्रार्थंनिर्ययुर्यंहात्। यत्रारण्येमहानासीत्तावास्पुरजपजिनालयः। १५। आलोक्यचैत्यविंबानिचतत्रापयुगमच्युदं।
अस्माकंसफलंजन्मजातमद्यकृतार्थतां॥ १६॥ ततोमुनिमुखात्तासिधर्माख्यानंश्रुतंमहत्। ज्ञातधर्मस्यफलंतास्ति
स्तुमंयरहीतंपरहीव्रतं। १७। व्रतमादायतानिस्तुस्थितंसमनिजावता। सूरसेनोमहापापोयावत्तागायमालयं। १८। त
तःपरंतत्रमर्त्येश्वंरहीचास्तुजिनालयः। तुंगःकारापितस्तानिःकेवलंधर्मबुद्धितः॥ १९॥ वतश्रोपितत्त्सूरसेनं। निर्द्वि
त्मानवसीतितः। आर्यिकाव्रतमादाय। निर्ययुःसम्रबंधनात्॥ २०। यथागमंतपस्तीव्रं। संतप्तास्ताःशुभाशयाः। सं
न्यासेमरणंकृत्वादेव्योवुलोत्तरेसवत्॥ २१। विद्युन्माल्लिसुरस्यास्य संजाताम्ताउमाश्रय। सायोप्राणसमारम्यानाना
मोस्वाभिमध्यगाः। २२॥ श्रुत्वाधर्मकथामेनां। श्रेणिकोमुदमादधे। मनोव्यापारयामास्तु पुनःप्रष्टुंसमाहितं। २३
स्वामिन्नेषत्वयाप्रोक्तं। विद्युन्मालिसुरस्य यत्॥ ममसंदिग्धचारेणगामेतपसीडंयदीयानि॥ २४॥ कोसिविधचरोनाम्ना

उत्तमो किंकलेर्महान्। कथंचैरत्वमापन्नो नाविष्यति कथंमुनिः॥२५॥ एतद्वृत्तं कृपालुः श्रीभूद्धिपृष्टं विदांवरा। भव्या
मंश्रोतुमिछाभिवक्तो धर्म्मफलाश्रयो॥२६॥ ततो वादी जिनेशानो कृपावारिपयोनिधिः। शृणु श्रेणिक धर्म्मस्य। माहात्म्यं परमा
द्भुतं॥२७॥ अथात्र मगधे देशे विद्यते नगरं महत्। हस्तिनागपुरं नाम्ना स्वर्ल्लोकैकखंडोपमं॥२८॥ तत्रास्ति संवरो नाम्ना भूपालो दृ
ढसंस्थितः। तस्य राजपत्नि श्रीसेना। कामयष्टिः प्रियंवदा॥२९॥ तयोः सूनुरत्नं नाम्ना विद्वान्विधृत्वरोद्धरसिद्धिताः सकला
विद्यावर्द्धमानकुमारतः॥३०॥ यद्यदृष्टं श्रुतं वाथ ज्ञानं विज्ञानमेकदाः। तान्निशिद्धि तत्क्षणादेव ज्ञातस्तद्वृद्धिमिवामुना॥३१॥
शास्त्रशास्त्रादिविद्यासु। दुःकरं नास्य किंचन। दृष्टश्रुतानुवृत्तत्वा। दस्यामंऊर्द्धतानिरु॥३२॥ अन्यद्युः श्रेष्ठितया मामं। डिंडं वा
डष्टबुद्धिमान्। शिक्षितं न मया स्थैर्य। मेकं सद्गुरुणां पदं॥३३॥ निध्यायेति स्वचित्ते सौ रात्रौ गाढा पितुर्गृहे। शनैः शनैः प्रविश्या
श्रु तत्र तस्करवत्क्रियः॥३४॥ ततः श्रादाय रत्नानि महार्घाणि मनीषया। गत्वा गृहं स्वं सकेनापि रत्नोद्योतैरनन्यकैः॥३५॥ प्रात
स्तेन हृतसर्वं। रूपस्यायोनिवेदितं। श्रुत्वा भूपस्ततो वादी। द्रुगादानीयतां मदि॥३६॥ इत्याकर्ण्य स्वधावज्जि रानीतोपि निजा
लयात्। धैर्यो वाच्चि रिक्तकम्मो सौम्य खं त्थितवानितः॥३७॥ नतो चोध्यायितुं राज्ञा। साम्नेव सौम्यया गिरा। वत्स चौर्यमिदं नि
द्यं कृतं कस्य कृते त्वया॥३८॥ सोगानोऽयं कुसकामो मियदृत्वं ममकांक्षतिः। यद्यपि तातान्नोगान्कृंकृत्यो पित्तं कवं दन ३६

द्विकारः ।३९॥ यत्किंचिद्दुष्कृतं लोके । तन्मूलत्वं ममालय । यत्किंचिद्दीयते तत्तु त्वं तत्कृते दाणममकातरः ॥४०॥ इदं चौर्यं महा
निंद्यं मिहामुत्र च दुःखदं । मा कुरुष्व महाप्राज्ञः । सर्वसंतापकारणं ।४१॥ श्रुत्वाचार्यादिवं वक्त्रात्तथ्यं नैमित्तिकं स्वयं । गाढ़ंकरा
दियष्यायथ्यं सद्धरायन रोचते ।४२। ततः प्रद्युम्नरं वाक्यं ददौ चौर्यरतः शठः । अहो चौर्यं सपरं राज्यं मम । नेदं मन्ये त्र महानि
ति ॥४३॥ राजास्य प्रमिता लक्ष्मीः चौर्यस्याप्रमितावसा ॥ उल्पनानत यौरासीत्रिनौघ्रा धौगुणानन्वयं ॥४४॥ अवधार्ये पि
५ कृत्वाः× तुः सूक्तिं कृत्या समीहकः । आगात्सराङ्गुखोत्कृष्टे ॥ नाम्ना राजगृहं पुरं ॥४५॥ तत्रास्ति मन्मथरसस्मेरा वेश्या कामलतेन्द्रा
या ॥ आसक्तो सेतयासार्द्धं सो गाढ़ं तु कुमनीषितान ॥४६॥ चौर्यं राजितं द्रव्य मनायामाद दूष्निंतं । यथाकामं सवेश्या ।
यै ददाति स्म स्मरातुरः ॥४७॥ इति पश्चान्नरं शाप्य निर्ग्रंतं तगवान्मुखाद्व ॥ उत्तोष्मेत्रोतिको भूपो । भूयः पश्चादायतो सवत ॥४
८॥ नगोनाबयद्व्यापोक्तं । विद्युन्मालिकथानकं । सत्नमेवासरेस्वर्गोदयमेक्ष तिभूतले ।४९। कस्य ढण्यवतः सप्रज
न्मनात्रूपयिष्यति । दृष्टः कुर्व्वन्नूसमाधानं जगाद ज्ञानतायतिः ।५०। अत्र राजगृहे राजन्नू राजते श्रीसमन्वितः । अर्हद्दा
सानिधः श्रेष्ठी । जैनधर्मैकतत्परः ॥५१॥ तस्यास्ति भार्या स्वस्त्यान्द्या । नाम्ना जिनमती स्मृता । धर्म्मं धृत्वा महासाध्वी । मदि ।
व्येवसुखावहा ॥५२॥ तस्या गर्भे महाहेतुः उण्यादवतरिष्यति । सम्यग्दर्शनसत्तात्मा । मुक्तिस्तज्जी सवष्यति ।५३। अथ यक

ष्ठिमद्धायक्षोनंतज्ञानंदनिर्भरः । जिनवाक्यसुधासारैः परिप्लावितसज्जनः ॥ ५४ ॥ जयनाथजयस्वामिन् जय केवललो
चन । त्वत्प्रसादान्मयानाथ प्राप्तं पुण्यफलं मया ॥ ५५ ॥ धन्यमेतत्कुलं श्लाघ्यं येनोत्पन्नाति केवली । नातुमानिव सालमिव
केवलज्ञानताब्धिः ॥ ५६ ॥ सणवपावनोदेशस्तदेवनगरं श्रुतं । तत्कुलं तत्गृहं स्तुतं यत्र धर्मपरंपरा ॥ ५७ ॥ नत्वेति द्विजनाथयक्षो
सौ स्वासने स्थितिवान्मुदा । श्रेणिकः पृच्छतिस्मेति किमिदं ब्रूहि नो विभो ॥ ५८ ॥ व्याजहार गणाधीशो राजानं श्रेणिकं
प्रति नगरेत्रैवतत्रोराजगृहामीद्धनिवसुतोवरः ॥ ५९ ॥ धनदत्तनामाग्रामो । मालक्ष्म्याश्री धनदोपमः । तस्य स्त्रायाश्चसमाख्या
ता नाम्नागोत्रमतीश्वरा ॥ ६० ॥ महायानात्कृमोख्यास्य । केवलं श्रेयमोपित । ज्येष्ठः पुत्रस्तयोरासी । दर्हद्दासोतिबुद्धिमा
न् ॥ ६१ ॥ ततः स्याद्धलधीयांश्च जिनदासस्त्रीरितः । तयोर्मध्ये कनिष्ठोयो जिनदासः समाख्यया ॥ ६२ ॥ कुदैवयोगतो ।
द्यूतं स्यात्सर्वव्यसनातुराः । पलमत्तिपिबेन्मद्यं सेवते गणिकां कुधीः ॥ ६२ ॥ द्यूतंक्रीडतियापात्मा निंद्यं कर्म करोति च ।
कुर्याच्चैर्यादिकं सर्वमिहामुत्रदुःखदं ॥ ६३ ॥ किमत्र बहुनोक्तेन सस्यात्रिमद्रक्रियामयाः । अहो प्राणिद्विष्टो कोस्मि ।
न्ध्यूताधर्मसुताव्ययः ॥ ६४ ॥ एकस्मात्व्यसनान्नष्टाः प्राप्ता दुःखपरंपरां । अयं सर्वैः समयैस्तु व्यसने लोलमानसः ।
६५ । अयः श्चावापरश्चस्य क्षं दुःखपतिष्यति । पचं पौरजनाः सर्वे जानंती ह्यपरस्परं । कुतृंत्वनं वदंति जास्तस्य त्रि । ३१

क्षादिहेतवे ॥ ६६ ॥ अथान्यदुर्दिने तेन क्रीडता द्यूतमंजसा । हारितं कांचनं तावद्यावन्नास्ति स्वसद्मनि ॥ ६७ ॥ ततस्ते ।
नगृहीतो सोद्यूतकारेण शत्रुणा । हारितं देहि मे द्रव्यं घृष्टयाद्यपराजितं ॥ ६८ ॥ ततो सो निष्ठुरालापैराकुलो भूत्पराजितः
वाक्यसुक्षरमात्रेण भङ्क्त्वा न समंजसं ॥ ६९ ॥ इत्याद्यकोटिनं नैनस्यात्प्राणांतेपि च सद्ध्रुवा । चपेटं वीदिकांसर्द्यमानिहंकुरु
सर्वतः ॥ ७० ॥ अरघट्ट जिनदासो नाम्ना क्षत्रियः कोपितोऽसवत् । एकामी हेममहास्वर्गे प्राणानस्य ततोऽहरत ॥ ७१ ॥ नाम्ना ग
तिर्संवर्ती हि । ज्ञानी हि वसुनिश्चितं । परस्यपरं विवादाद्वै जातः कोलाहलो महान् ॥ ७२ ॥ ऽश्येनतेन स्रष्टेन द्वीपि त्रियेण ।
प्रकोपतः । तस्यपापोदयाच्चैव । जिनदासोसिना हतः ॥ ७३ ॥ मूर्छितं तं समालोक्य । मापराक्षत्यलायितः ॥ ततः पौरजना ।
सर्वेऽदुष्टं तत्रागताः क्षणात् ॥ ७४ ॥ अर्हद्दासोपि तत्रैत्य दृष्टातं भ्रातरं निजं । क्षणादाकुलचित्तोपि । निन्येऽयत्नात्स्वसद्म
मनि ॥ ७५ ॥ आनीताः शस्त्रवैद्योपि तच्चिकित्सादिहेतवे । तथापि न समाधानं । न वेदस्य ऽरात्मनः ॥ ७६ ॥ तदित्त ऽश्वकर्मा
रो । प्रतीकारो हस्था खिलः । निसर्गतः खलेखं मिह्मनाप्युपकृतिर्यथा ॥ ७७ ॥ तं पतितं वाधमाने नं धर्मवाक्य दत्तं च दत्त ।
अर्हद्दासश्च तत्प्रीत्या । जैनसूत्रमवीवदत् ॥ ७८ ॥ त्रातास्त्वामिद्य त्वावतूर्ने । जीवो मिथ्यामतिः शठः । वंचमीति महाऽः ।
खं परावर्तैरनंतशः ॥ ७९ ॥ मिथ्यात्वं विषयाजोगाः । कषायावंधहेतवः । तन्नदूतादि कं कर्म लोके द्वयेऽपगाहितं ॥ ८० ॥

ध्यूतादिव्यसनासक्तानां । हतं मया द्रव्यबंधनं । इत्थमुक्त्वा महातीर्थं । कांभोसातं समाश्रयेत् ॥ ६१ ॥ तत्र गत्वा स्थितस्तत्र । प्राप्तो हन्ता
फलं मदत्त ॥ नूनं द्विदिपरत्रापि तीव्रदुःखं करिष्यति ॥ ६२ ॥ अर्हद्दासो यदेमांदि श्रुत्वा पूज्यवसीलुकः । करुणावृधर्मंयं ।
युक्तं जिनदासो गदादुरः । ६३ । अर्हद्दासं समुद्दिश्य जिनदासेनोक्तवचः । नूनं यदनिष्टकर्मं तस्यद्वौमयकारकृतं ॥ ६४ ॥ ग
तोयं मेहस्थाकालः मद्यस्यव्यसनाग्नये । अधमो कृपया भ्रातः सापराधं समुद्धर । ६५ । इह जन्मनि चं दुःखं यथा मेहि
तकारकः । परलोके पि धर्मोत्तमः । महायोग्यवतत्यथा । ६६ । अर्हद्दासोप्यदः श्रुत्वा तद्वचः कारणास्पदं । साधर्मे धर्मे
कार्यमध्य । मतिं धत्तेस्म शुद्धधीः ॥ ६७ ॥ अणुव्रतानि तस्यान्तो आहितानि मनीषिणा । सन्यासेन ततो शुद्धाय को श्रुत
पापयाकृतः ॥ ६८ । नष्टे निस्मृततस्थामो निर्णामया समक्वचो नृपं । अंत्यकेवलिनो जम्बू श्वतः भविष्यति ॥ ६९ ॥
अर्हद्दासः महदेहं सुत्रामिः संदेहं नविष्यति । विद्युत्माली सुरः सोयं जंबूनामंत्यकेवली ॥ ७० ॥ ततस्थापि परं रूपं । जंबू
स्वामिकथानकं । कथायथांतितु वीधाः मत्तुगया श्रूनंदेतेव ॥ ७१ । श्रुत्वार्थी नगवद्वाक्यं । मुदितो श्रेणिको नृपः ॥ य
प्रश्चालपितंमद्यं । यस्त्रोके स्मिन्नवराचरं ॥ ७२ । स्वालयं गंतुकामो सो प्रारस्तुभक्तवन्नतः ॥ गद्यपद्यादिमहावाक्यैर्जगा।
वदहंगुणानपि ॥ ७३ ॥ जयदेवमहादेव केवलज्ञानलोचन । कृपावारिनिधेनंद सर्वभूतहितंकर ॥ ७४ ॥ जयदेवा। ३७

धिदेवतं । घातिकर्म्मविनाशककृत । मोक्षमार्गोपमार्गस्थं । धर्मतीर्थप्रवर्त्तकः ॥ ९५ ॥ यथा त्वं शरणं स्वामिन् ।
र्मत्रिजगतामपि । तथा मे शरणं भूयाद्यावन्मोक्षं न संगमो विरतो ॥ ९६ ॥ इति स्तुत्वा जगामासौ श्रेष्ठिनिकेतन
गरं प्रति । ऊर्ध्वं जिनोदितं धर्म्मं कर्म्मं मर्म्मनिवर्हणं ॥ ९७ ॥ राज्यं कुर्वति भूपाले स्थितिकालागमक्रि ।
यायां ॥ अर्हद्दासाभिधः श्रेष्ठी ॥ राज्यकार्यधुरंधरः ॥ ९८ ॥ भार्या जिनमती तस्य । शीलवतीलज्जाशालिनी । प
परं नालंकृतास्त्वये । गुणैरपि विभूषिता ॥ ९९ ॥ तौ दंपती मिथः स्यातां स्नेहार्द्रौ सुखसंस्थितौ । नागाद्रि
मध्यगो वापि जैनधर्मपरायणौ ॥ १०० ॥ अथान्येद्युः सुखं सुप्ता सार्हद्दासस्य भामिनी । निशायाः पश्चि
मे यामे । ददर्श स्वप्नावलीं ॥ १०१ ॥ पश्यन्ति स्म शुभं स्वप्नं । जंबूफलकदंबकं ॥ भ्रमरालीसमालीढं । संमो
दिनयनप्रियं ॥ १०२ ॥ निर्धूमं वह्निनज्वालं । शालिक्षेत्रं च मांडलं । सारविंदं सरो यस्य भ्रमत ॥ मयूलांचय
नांनिधिं ॥ १०३ ॥ यथा शाश्वरीन्निशि स्वप्नान् । प्रातः स्वभर्तृवेदयत् ॥ आकर्ण्य श्रीमती प्रोक्तमर्हद्दासो हि
४८ = नंदितः ॥ १०४ ॥ यथा नंदरवः केकीनंदति स्म धनागमे ॥ अथ तौ संगमं गत्वा । नमस्कृत्वा गुरुं पुनः पुनः ॥ १
०५ ॥ पृच्छन्तं स्वप्नफलं वासौ । प्रविष्टो जिनमंदिरे ॥ सकलत्रो जिनेशादीनर्चयित्वा विशुद्धधीः ॥ १०६ ॥ प्रणम्य

मवमुनीशानं एकांते समाधिस्थं पतिः ॥ स्वामिन् नयनिशां तां मे पश्चिमं मम सतार्यया ॥ २०७ ॥ अनयास्सुखमाद्द
ष्ट्वा कांचित् स्वप्नावलीशुभा ॥ २०८ ॥ तस्याः फलं यथाम्नायं ब्रूहि सज्ज्ञानलोचन ॥ अथो वाच मुनिः स्वप्नफ
लं निस्मायाद्धृद्धिदं ॥ २०९ ॥ कामदेवसमः सूनुः स्याज्जिवफलदर्शनात् ॥ सबालो कायदीप्ताद्यैः संयुक्त्या
ति कर्मधन ॥ २१० ॥ मालिद्वयप्रेक्षणाद्धामो ॥ नविद्यातिलक्ष्मीपतिः ॥ भानुकमलाकराले काञ्चनाद्याद्योद
दाधृदा ॥ २११ ॥ पाथोधिदर्शनाद्धोक्षिज्ञवद्भिमुक्तरिद्ध्यति ॥ नद्यानांमुखसंप्राप्यै यांधर्ष्यति धर्मामृतं
॥ २१२ ॥ श्रुत्वा धर्मफलासुश्रेष्ठा सानंदमानसः ॥ मुनिहृंदं त्रिधा नत्वा ॥ श्रेष्ठी स्वगृहमागतः ॥ २१३ ॥ अनंत
रं दिवश्च्युत्वा ॥ विद्युन्मालि सुरोत्तमः ॥ गर्भं धनेससंक्रांतः ॥ श्रीमत्याः स्वर्गभ्रागतः ॥ २१४ ॥ ततस्तदिन ।
मारस्यमासी जिनमती तदा ॥ मालसांगीवधूवंगी सस्वेदानिलचुका ॥ २१५ ॥ आपाण्डुस्तनगंडश्च मायिल्या
न्मृदुलाखिगी ॥ तथापि श्रुत्सुनेत्रपर्थे ॥ रत्नगर्भोवनिर्यथा ॥ २१६ ॥ त्रिवलीतरंगमायाता तस्यागर्भस्थितेत्रि
शो ॥ वरमांगितिसंबाधा ॥ वर्द्धितायास्तुदोदरे ॥ २१७ ॥ अथास्यादोहदो जातः ॥ सुलसद्बोधिदायमंदः ॥ देवा
शास्त्रगुरूणांहि ॥ पूजायांप्रीतिरुत्तमा ॥ २१८ ॥ जिनबिंबप्रतिष्ठायां ॥ निष्ठायां पुण्यकर्मणः ॥ जीर्णचैत्या ३५

तयोर्घोरदानेनैव तद्बुद्धिर्वि ॥११९॥ तं सर्वं सूचयामास श्रेष्ठी प्रमुदितमानसः ॥ कृतार्थमात्मसल्लक्ष्मीवानयद्वालु
प्रदर्शनैः ॥१२०॥ नव मासानतिक्रम्य सुषुवे सा सुखं सुतं । तेजस्विनं महाकृतं । यथा प्राचीतमार्गरविं ॥१२
१॥ उत्तमफाल्गुनमासे शितपक्षे शुभे दिने ॥ रोहिणीसंस्थिते चंद्रे ॥ तथाप्यमितनिर्मले ॥१२२॥ जन्मोत्सवः
कृतस्तेन । श्रेष्ठिनानंदशालिना । बंधुवर्गैरशेषैश्च । तथा पौरजनैर्महत् ॥१२३॥ नेदुर्दुंदुभयः स्वर्गे पुष्पवृष्टिर्
बभूव तदा । ववुर्वाताः सुशीताश्च सुगंधाः पुष्परेणुभिः ॥१२४॥ सर्वत्रापि च तद्गेहे । जयकारमहाध्वनिः । श्रूयते
परमानंद । कारणं कर्णप्रियः ॥१२५॥ जगुर्गीतं सुगायनाः । कामिन्यो ललितस्वराः । हर्षान्नित्यं प्रकुर्वंति कुं ।
कुमाराणां मातरः ॥१२६॥ उच्छलैर्मणिमाणिक्यैः सुशुभ्रैस्तैर्गृहांगणं । तं च नवीनं शिशुवाकं कोटिमानाय महा ।
जसा ॥१२७॥ दानं प्रयच्छता तत्पुण्यार्थं ॥ श्रेष्ठिना धनकुंचयं ॥ दारिद्र्यं च लक्ष्म्या तत्स्यं पात्रेर्दारिद्र्यता ॥१२८॥ इति
कल्याणमालाभिर्लालितः सकलैः शुभैः ॥ जंबूस्वामीति नाम्नापि ख्यातः पित्रा सबंधुना ॥१२९॥ धात्र्यो नि
योजितास्तस्य । श्रेष्ठिना हितहेतवे ॥ मज्जने मंडने चापि संस्कारे क्रीडने पि च ॥१३०॥ ततो सो स्मितमात्रकं
स्पर्शानुमाणिक्यमिव । पित्रोर्मुदं ततान यो । वयस्य स्तुतवर्द्धितः ॥१३१॥ जगदानंदनेत्राणां सुखं स्वपदम् ।

जितं।कलाकलापंतस्यासीत्रिदशावंद्या जिनेयथा॥१३२॥मुग्धस्मितमहोदस्य गुरुवेदैर्वं डिकामलं॥तन्नापिपद्मान्मं
नस्तोष।जलधिर्वर्द्धतेतरां॥१३३॥यथैवंधःसरस्वत्यालक्ष्मार्द्धस्मितविभ्रमः॥कीर्त्तिर्वल्याविकामोस्य।सुरवधूमुग्धा
स्मजोसवत्॥१३४॥स्खलनत्पदंशनैरिंखन्लिखन्भूमिभुसंचरन्।मरेजावसुधारंकेरुकोरकंपदैरान्निवं॥१३५॥रत्नपांसु
प्रविक्रीड।मयर्यानिक्रैरेभमं।पित्रोर्मर्म्मनमिमंतोषं।मतत्त्वललिताकृतिः॥१३६॥प्रजानांदधदानंदं।गुणगारान्ना
दिशान्निजैः।कीर्त्तिज्योत्स्नापरीतांगः।सवनौबालचंद्रमाः॥१३७॥यालावस्थामतनिस्य।तस्याप्रत्युविरंवयः।
कौमारंदेवनाथानामभिवंतस्यमहौजसः॥१३८॥वपुःकांतंप्रियावाणी।मधुरंतस्यवीक्षितं।जगतःप्रीतिमातेनुः
सस्मितंचप्रजल्पितं॥१३९॥कलाश्चसकलास्तस्य।वृद्धिंप्रापुर्यायस्युः।इंदोरिवजगाह्लादनंदनस्यजगत्पतेः
१४०॥विश्वविद्येश्वरस्यास्यविद्याःपरिणतास्स्वयं।ननुजन्मांतरभ्यासःस्मृतिंपुष्णातिपुष्कलं॥१४१॥कलासु
कौशलंश्लाघ्यंविश्वविद्यासुपाटवं।क्रियासुकर्मठत्वंच।सतोजंमसिद्धमस्याविना॥१४२॥वाङ्मयंसकलंतस्य।प्रत्यक्षं
वाक्पतेरभूत्।येनविश्वस्यलोकस्यवाचस्पत्यादभूद्गुरुः॥१४३॥यथाक्षथास्यावर्द्धंते।गुणांज्ञावपुषामममं।तं।
यातथास्यजततोविधुनास्यागमब्दं॥१४४॥परमाश्वर्यथास्याभूत्स्वरमंविश्रुतोवदुः।आरोग्यंतत्रसौख्यंस्य।मे। ६०

दर्शयंस्तत्त्वविज्ञापनः ॥२४५॥ कदाचिल्लिपिसंख्यानां । गांधर्वादिकलागमं । अध्यापयत्सुधीर्मत्स्यसत्त्वयमत्यामयत्यग्रा

न् ॥२४६॥ छंदोविचित्यलंकार । प्रस्तारादिविवेचनैः । कदाचिज्ज्ञापयन्गोष्ठीं चित्रगोष्ठीकलागमैः ॥२४७॥ कदाचि

त्पदगोष्ठीभिः । काव्यगोष्ठीभिरन्यदा । वावदूकैः समं कैश्चिज्जल्पगोष्ठीभिरन्यदा ॥२४८॥ कैश्चिद्भक्तैः गीतगोष्ठीभि

र्नृत्यगोष्ठीभिरन्यदा । कदाचिद्वाद्यगोष्ठीभिर्वीणागोष्ठीभिरन्यदा ॥२४९॥ कश्चिद्विदूहिरूपेण नटैर्नानटनाटका

न् । नाट्यन्करतालैर्बलयमायन्नुपायिनः ॥२५०॥ कदाचित्कुक्कुटकोदंडौ । मंदाकिन्यास्तटामये । गांधर्वैश्चसमुद्गी

तं । स्वं सभाकरगायन्नयनश्राः ॥२५१॥ कदाचिद्दीर्घिकांतः सुसमं वयः कुमारकैः । जलक्रीडाविनोदेन रममाणाः स मा

संपादः ॥२५२॥ मारवंजलमामाद्य । मारवं जलकेलिभिः । तारवैः यंत्रकैः क्रीडन् । जलास्फालनतारवैः ॥२५३॥ कदा

चिन्नंदनस्पर्द्धितरुशोभां चितवनं । वनक्रीडां समातन्वन् स्वयस्परद्धितः शिष्टैः ॥२५४॥ इति कालोचितान्क्रीडा

विनोदांश्च सनिर्विशन् ॥ स्वस्वस्यादृष्टवयोयाया । जंतून्स्वामाक्कुमारकः ॥२५५॥ इति त्रिभुवनपतीनामर्चनीयात्रिसाम्य

मकलगुणमणीनामा । कारः पुण्यपूर्त्तिः । मदनृपतिकुमारोर्निर्विशन्कामभोगानरमत चिरमस्मिन्पुण्यगेहे स

देवः ॥२५६॥ तारालीतरलोदधस्मुरुचिरोवक्षस्थलामंगिनी । लक्ष्म्यादोलनवल्लरीमिवतांदारजाहिंस्म्युः । ज्या

स्नाभन्यमथाश्वकं परिदधत्कांचीकलापान्वितं रेजे सोप्ययदारको रुद्धसमेः क्रीडन्ययथं पुरःशिशुः ॥१४७॥ यस्मान्नु
न्यावियाकृताक्षिविसुरा । नंजंतिसो स्वयंवरं । यस्माद्यावनमदीनलनरवरास्तीर्थंकराश्चक्रिणः ॥ जायं नयलल्लद्र कश्च
वमुरखास्तत्वोरिगोविज्ञवः सेव्यो धर्ममहातरुः सत्कृतिनिर्यन्नाक्किमन्यैः परैः ॥१५५॥ ॥इतिश्रीजंबूस्वामिचरि
त्रेत्रापवित्रीयश्रीमत्तीर्थंकरोपदेशानुसारितस्याद्वादानवद्यगद्यपद्यविद्याविसारदा पं० राजमल्ल
विरचितेसाधुपामात्मजसाधुटोडरसमभ्यर्थितेनेजंबूस्वामिजातकर्मोत्सवद्वेशावविनादवर्णनो
नाम पंचमः सर्गः ॥ ॥संधिः ॥५॥ ॥छ॥ ॥श्री ॥जीयात्सदटोडरः साधुर्यस्य कीर्त्तिसमुज्वला
। विद्विग्नितास्तुविघ्नसैडः रिकजा मत्वा सुशारदी ॥१॥ ॥आशीर्वादः ॥ ॥ श्रीविविश्वे मुविधातारं ध
र्मतीर्थस्य नायकं । शीतलं तमहं वंदे । जस्य वाचः सुशीतलाः ॥२॥ अथास्य यौवने प्राप्ते वपुरासीन्मनोहरं । प्र
कृत्यैव शशी कांतः किं पुनः शरदागमे ॥३॥ निष्टप्तकनकच्छायं कामरूपं निरामयं । क्षीराब्धक्तं तजं दिव्य ।
संस्थानं वज्रसंहतं ॥४॥ सौंदर्यं स्य परं कोटिं दधानं मारनस्य च । अष्टोत्तरसहस्राणि लक्षणानामलंकृतं ॥५॥ म
निमग्नं मंदरं तस्य नवग्रैवेयकामिव बंधनं । विषदास्त्रादिभिरस्पृष्टं । निजरूपकलादिसद्भावि ॥६॥ यत्र वज्रमया स्थानिवा ५२

क्रौंचेद्वलयान्निव ॥ वज्रनाराचसंहननि । नमं हननमी सिवुः ॥ ७ ॥ त्रिदोषजमहातंको । नास्पदं देहश्रुःपदं । मरुतां
वलित्वांगानां ॥ नन्वमेरुरगोरुग ॥ ८ ॥ नदस्यरूपस्य मात्र परमौदारिकांगकं । महाभ्युदयनिःश्रेयःसाध्यानां सक
लकारणं ॥ ९ ॥ मानोन्मानप्रमाणानामन्यूनाधिकतां श्रितं ॥ संस्थानमाद्यमस्यासीच्चतुरस्रं समंततः ॥ १० ॥ तद
रूपलावण्यं ॥ यौवनाद्विगुणोद्गमैः ॥ आकृष्टाजनतानेत्रभृंगानानाजरमिर ॥ ११ ॥ आलोक्य तस्य सौंदर्यं सर्वाः
पौरजनास्त्रियः ॥ विद्धा मन्मथकोंडेन ॥ तत्र दुःस्मरपीडिताः ॥ १२ ॥ काश्चित्तद्वदनं दृष्ट्वा वीक्ष्यमाणा मुहुर्मुहुः
॥ ॥ व्रीडयाकुलचित्तास्तान्मुग्धकामातुरा सती ॥ १३ ॥ मुग्धावस्थापितारूना । नवयौवनशालिनी । का
श्चित्कामाग्निनादग्धा निःश्वसंती रिरंसया ॥ १४ ॥ काचित्प्रौढा रसज्ञा च पंडिता शास्त्रदर्शने । स्मरंती तद्गुणान
वश्चिनाति प्राप्तिनेवच ॥ १५ ॥ काचिद्विधातायने स्थित्वा दृष्ट्वा कार्यपराङ्मुखा ॥ यातु तद्दर्शनं ध्यानं सा शिलाघातु
लकृता ॥ १६ ॥ काचित्किंचिद्विह्वलंती ह्रानिःसरंति स्वसमनः ॥ अटति स्म महार्णवाध्या । यत्र तस्य गमागमः ॥ १७ ॥ काचि
त्तद्दर्शनायालं । मोत्सालापिविलंबिता ॥ कार्याद्गत्तस्यादेववितंतिस्मोत्तरपथि ॥ १८ ॥ काचिज्जन्मांतरप्रीत्या । स्नं
रंतस्समं परं । इत्थं तिष्ठन्निदाघेन नसकामाक्रियया नया ॥ १९ ॥ इत्यादिकाम्नदालोकाद्विरहव्याकुलीकृताः ॥ नाः

महीनाम तोय्यत्रत्र वर्गिनुं नरूमः कविः ॥२०॥ सुपुत्रो द्विवरं चैको यः स्यात्कुलदीपकः ॥ नव मूढ कुपुत्राणां । म
ह्वश्चारिणिकुलद्विषां ॥२१॥ कश्चित्तत्र वणिग्नाथः श्रुत्वा तद्गाममंत्रदः ॥ दातुकामः स्वस्वात्मीयां कन्यां सो कोवि
नाद्भुतं ॥२२॥ एकस्तत्र वणिग्नाथो वशोद्धी जिनताक्तिकः । श्रेष्ठी सागरदत्तोस्य । नार्यस्य प्रभावतीश्रुता ॥२३॥ द्वा
हितास्य तनयो नाम्ना । पद्मश्रीविद्युन्मानना । द्वितीयस्यो द्वयं चरां सि । नवाम्रमूलसालिनी ॥२४॥ धनदत्ताप्यरस्तत्र व
नेतत्त्व निधूरः । नार्यो कनकमालाद्दा । तस्यामी होत्तानाननना ॥२५॥ नाम्नाकनकश्रीपुत्री । तयोरामीत्किल स्वना
तन्नमौचस्मेवस्मीसा माकर्णीयचक्कुथा ॥२६॥ स्याद्योवैश्यवणे श्रेष्ठी । तत्रासी द्वनिजो यतिः । कांता विनयमाला स्य
लक्ष्मावृथ्यो निधनकः ॥२७॥ आत्मजा जास्मिथयोर्नाम्ना विनयश्रीरिति रिता ॥ कामध्वजवत्तच्चंगी । सर्वलक्ष्मविद्य ।
षिता ॥२८॥ तुर्यस्तत्र वणिग्दत्तो विद्यतेश्रीसमन्वितः । स्यात् विनयमती तस्य । नार्यास्या धीयति व्रता ॥२९॥ रू
पश्रीरिति विख्याता । तयोरासीत्सुता वरा । पक्वबिंबाधरा तन्वी । ह्यष्टयौवनया धरा ॥३०॥ स्थापिता सुस्थतस्ताय ।
तारुण्ये नवयौवनाः । मन्यमाना इवज्ञां प्राजे गोप्यतः स्मरस्तूपतेः ॥३१॥ तनो विचिंतितं तैस्थ । वाणिग्यवैरहो निशि
हृद्दमेवेक्षितं कार्यं । कृत्तैव्यमवश्यमर्थया ॥३२॥ वचारोपिपराभूज्यतत शीघ्रं समागताः । तद्वृंदे दातुकामा । ४२

स्तकन्यास्ताः जंबूस्वामिने ॥३३॥ अथैकदापि विद्युन्माली विज्ञसंतैः समसूत्राः ॥ अर्हद्दासश्रेष्ठिनो ग्रेहिनुध न्या।
सिद्धंगतुर्यो ॥३४॥ यन्त्वरूहमहाधृतः पुत्राद्धिकिस्त्वयावनः ॥ जंबूस्वामीतिविख्यातः ॥ त्रैलोक्येकशिघामणि
:॥३५॥ अथास्मत्वार्यनामार्थोदमोघाऊरुसद्वितः ॥ यत्कनंदनयाग्यास्युरस्मरूहकुमारिकाः ॥३६॥ दत्तास्ता
:अयसेस्मासिः कन्यास्युस्त्वद्वरोविताः ॥ जंबूस्वामीतितज्जन्मा वर्द्धतांप्रीतिरूत्तमा ॥३७॥ मुग्धासिः समममस्माकं।
५ स्पर मैत्रावः परस्परं ॥ यथास्त्वत्याः कृतावयमाजापरायणाः ॥३८॥ मप्रख्यं स्वरस्तापोपांश्रुत्वाश्रेष्ठीमुदंदधन् ॥ मासि
तोतः प्रेगत्वामतंजिमनमतीप्रिती ॥३९॥ आननंदत्ततोहर्षान्मंत्रायामंत्रितासती ॥ प्राज्ञः पुत्रोभवेनाय्यैः ॥ मासि
लाघास्वसावतः ॥४०॥ नद्धत्वापितताननित्वा ॥ श्रेष्ठीनानवदत्सुधीः ॥ अद्यायथाप्रितंकार्यं ॥ ऊर्द्धंधंन्नयसुत्तमं ॥४
१॥ अथाह्वयस्तीयाग्यो ॥ निश्चित्याद्धहमंजमा ॥ ससकारस्तुरस्कारः ॥ यस्तुस्तस्वालयंप्रति ॥४२॥ अथमंगलरी।
तिः माल्यंदानामयिसमस्तु ॥ एकत्रीक्रियतेनित्यं ॥ सामग्रीतत्रप्रत्यहं ॥४३॥ धनधान्यसुवर्णादिवस्त्रालंकरणा।
नि च ॥ मीयंतंत्यमहामोल्ये ॥ दत्वातेः मावक्षनके ः॥४४॥ पभमंडनचित्रादिसद्वंनिष्पाद्यतेनृशं ॥ परस्परंसमाहू
तो ॥ बंधवर्गोयतस्ततः ॥४५॥ इत्युत्सवसमारंभे ॥ वहारोपिवणिग्वराः ॥ सोत्साहाः सर्वकार्येषुजाताश्रानंदता

लिनः ॥ ४६ ॥ अथप्रत्यपरंजोवद्वसंतः मधुयोष्मितः । विद्वद्वा जीरणां तियत्रा गिरिचिन्वर्मैनिनवा निव ॥ ४७ ॥ आतप
त्रंदं धानौ सोमायः फुल्लेंदीवरसालात् ॥ प्रसूनैः स्वयश्चा मालां । न्यधान्मूर्द्धि समाधवः ॥ ४८ ॥ कोकिलालापवाचा
लंवनयत्र विराजते । आम्रकोरकवाणोघ्नदंतुवा कामिनं कूलं ॥ ४९ ॥ पुष्पसारपरागोपि दिक्षु सर्वासु यत्र वो । मा
न्यकामवकेनिव । क्षिप्तः स्वर्णो विमोहितुं ॥ ५० ॥ पुष्पफगंधैरिवाकृष्टा । यत्रायायत्रालिमालिका ॥ वनप्रमत्तिवंध्रु
वध्रेरवलना स्मरदंतिगनः ॥ ५१ ॥ मंदानिलावधोयत्र । सुगंधश्च सुशीतलः ॥ येनमानधनं तेन्तं ॥ मानिनीभिः पराजि
तं ॥ ५२ ॥ यत्राशोकतरुस्त्रेजेष्वतस्थापकहृष्टके । स्फुटितसद्दामांसं । पिंडा नूनं वियोगिनं ॥ ५३ ॥ रेणुः किंशु
कपुष्पाणां यत्रारक्तः स्वबीनिव । दग्धुं हृद्विरहार्त्तानां । चिता स्वप्रज्वलिता इव ॥ ५४ ॥ एवंविधे मधौ रेमे कुमारः सब्द
रक्षौः ॥ रम्यासु वनवीथिषु । मधुःकोपि परं स्वैरं ॥ ५५ ॥ तत्रयोरजनाश्चापि रमंते सकलत्रकाः ॥ कृत्योपवनवीथी
षु । क्रीडां मारयथेप्सितं ॥ ५६ ॥ पश्चात्स्नानार्थमीजरम्सुः । सर्वैतत्र जलाशये स्नात्वाथ गंडकर्मस्नेवत्वः स्वाल
यं प्रति ॥ ५७ ॥ मंडलित्रिम्लव सजाता मिथः संलापसाधयणोः । आस्थं गजमथो जानं वेगाद्दानयदैवा तिरे ॥ ५८ ॥ तत्रद्व्यं
त्रिकधानेमदकलकलोजनि । मंदडंउसिनादैश्च शोपानंदविधायिभिः ॥ ५९ ॥ श्रुत्वाकोलाहलं ध्यानं विस्पाति ६३

सममहाराजः। विषमसंग्रामसूत्रारब्धः पदेऽसौराजसंमतः ॥६०॥ सिद्धामोथ्यंपलावंधमऽमत्तत्रक्रोधवान्। त्र्या
वेगांडमदाविष्ट। भ्रमरालीविराजितः ॥६१॥ इरामदामहामत्रोसवघ्नूवानियादिनां। रामिश्रीकारनादश्च त्रामि
ताश्वगणाग्रणीः ॥६२॥ अंजनादिसमोदंतीविलक्षणोप्रसंजनः ॥ स्थूलकायःकृतीतानसेनवारणादयोदतत्र।
॥६३॥ दंताबलोपदंतायुरूखनवमृथिवीतले। मुंडादंडेनतत्रोद्धेसफिरद्वारिसंचयं ॥६४॥ तत्रैकाननवनंसद्वेरा
ढःश्रांतिविनाशनं। शुद्धिदवतरुफलानि। मूलान्मूलमितस्ततः ॥६५॥ आम्रजंबूसुजंबीर। नारंगनिकरांकि
तं। तमालतालकंकोली। कदंबालीविराजितं ॥६६॥ शाल्मकीशालमालाभिः पिचुमंदैरहिंतितं। द्राक्षाफ्लक।
खर्जूरं। दाडिमीफलसंमिश्रं ॥६७॥ जातीचंपकजादैश्च। मकरंदैःसुगंधिभिः। याठलाराममध्वीभिः। रमणीयंमनोह
रं ॥६८॥ नागवल्लीमहावल्ली। विल्वमकुलपल्लवैः। यत्तुवितंनसोसागे। श्रीखंडादिदलैरपि ॥६९॥ एलालवं
जातीनां। फलैःपुष्पैरलंकृतं। राजादनानालिकेरः। पूगीफलसमन्वितं ॥७०॥ केकिकेकारवाकीर्णं। कोकि।
लाकलनिस्वनं। किमत्रवर्ण्यतेनाऽनेन। श्लाघ्यंयत्त्रिदशैरपि ॥७१॥ तत्संबंधेहेलयादंती। वनेजेसपतिःकृगात ॥ या।
थाप्तुनतरालानोद्धेषयेमलिनंमनः ॥७२॥ यतस्ततःपलायंतस्तत्रकेविद्ध्यातुराः। कातरत्वंसमादाय। तत्र

नः सन्मुखं यस्तु । ७३ । केचिद्धामायपरित्यागेण पर्याकुलितचेतसः । यन्नाभेर्यंस्मामालंब्य मावध्यानाः पदं ददुः ॥ ७४ ॥
नाव्यमध्यात्किमत्राहो । चिंतयंतो न लज्जाश्चापि । नष्टमाः सन्मुखं गंडं । वं धनाय याश्च दंतिनः ॥ ७५ ॥ गौरमामप्यसूया त्वा
रः पश्यंति स्म परस्परं ॥ विमनस्का वसुस्तत्र निरुत्साहा निरुद्यमाः ॥ ७६ ॥ श्रेणिकस्तत्र भूपालो विद्यतवे समम द्रु
नः । नश्यत्रागकरग्रहीतुं तं सोपि मंदादृष्टतां गतः । ७७ ॥ जंबूस्वामिकुमारोमा । महावीर्यो महाबलः । तस्यांतिकमुपाय्या
म्हामि । न्नववालततो मनाक् ॥ ७८ ॥ तृणायं मन्यमानः सन् ॥ तं नाथ्यामनुदंतिनं । निलीकाधारयामास पुच्छमाकृष्य
धीरधीः ॥ ७९ ॥ वज्रास्थिविधनः सोगं वज्राकीलस्थवज्रवत् । वज्रेणापि न हन्येत । का कथा कीटहस्तिनः ॥ ८० ॥
यावत्सपौरुषः स्वीयः । ख्यातः सर्वोपि दंतिना । तत्कृत्तुतस्य नरो मांत्रः । सक्योवज्रातनोम्सदा ॥ ८१ ॥ अलं वज्राश ।
रीरस्य । दंतिनो विजयेन किं । अनुखं वादिह स्यात । नातिमाद्वं किमप्यहो ॥ ८२ ॥ उन्मदं विमदीकृत्यहाह्मि नं
कृणमावृतः । आरुरोह ततस्तूर्णं । दत्वा पादेव दंतयोः ॥ ८३ ॥ स्तोमुत्रोमहानागं । चालयामास दर्पहा । जंबू ।
स्वामिकुमारासौ । सहकृतः सर्वभूमिपः ॥ ८४ ॥ अहो बलं कुमारस्य । दृश्यतामद्भुतामेदं । रोडापि हेलया द ।
ती सवानेन वशीकृतः ॥ ८५ ॥ अहोपुण्यस्य माहात्म्यं । महनीयं महात्मनिः । येन हस्तगतं सर्वं यशः सौख्य । ४४

मथुराजयः ॥ ७७ ॥ इत्याद्यवीर्थं कुमारस्य नृपो विस्मयतां गतः । स्वासनस्यार्द्धं मागतं नीतवानथ नीतिवित् ॥ ७
८ ॥ सुप्रसंन्नमनाश्चापि श्लाघ्यं कुर्वन्मुनःपुनः ॥ तथ्योद्धारिवसुदर्वैः । पूजयामासमनक्षितः । स्वानस्यार्द्धं नागे ।
वानीतवानथ नीतिवित् ।१०। यानानागावद्गीहूतः । साक्षीजिमंनती धन्या । यद्भ्रलेवसमाजनि ॥ ७९ ॥ अथदुंदु
भिनादैस्तैः सार्द्धं नृपप्रज्ञातेर्हनो । पुराप्रवेशयामासदंतिनः स्मिरमिस्थितं ॥ ८० ॥ अत्यादरान्ततस्थापि तान्य
नीतः समभानि । पिष्टनामर्द्धितमाक्वास्नमंगलस्वरः स्मरं ॥ ८१ ॥ सिंहासनं निवेश्याशु । विनयानतमस्तकः । पि
तरापृच्छतां तासुद्यं । तन्नेत्ताप्रदितवकुथा ॥ ८२ ॥ कुशलं तेतनावश्यमविघ्नतोगजन्मथाय । इति कश्चित्कुमारं तं स्थ
ञ्जोतम्भकुयात्रिशा ॥ ८३ ॥ कृतेपुत्रवदत्सः मामकं कदलीदलसंन्निभं । क विरीडसमानागा । निंक्तं तस्तु कथ्यंमवय ।
॥ ८४ ॥ विस्मयस्य परां कोटिं मंदधीनाद्यसमभानि । तस्मात्कुदयोस्तु स्वजावत । पश्यतो तासुतानन ॥ ८५ ॥ यस्मा ।
त्सुन्यविद्याद्वे ॥ जंबूस्वामी कुमारकः । मान्योराजसभामध्ये । तन्मुगणं कृयतोंडुधेः ॥ ८६ ॥ इति जंबूस्वा ।
मिचरितेनुगस्त्रीपश्चिमतीर्थंकरोपदेशानुशासिस्यद्वादानवद्यगाद्यपद्यविद्याविसारदपंडितराज
मल्लविरचिते । साधुपासासुत साधुटोडरममस्वार्द्धिते जंबूस्वामिवसंतके । हस्तिवशीकरणं नाम

सप्तम्पर्वः॥संधि॥ ॥६॥ ॥श्री॥ ॥छ॥ ॥सर्वंतु श्रेयमेवाद्यः श्रीसर्वज्ञ जगद्गुरु वाङ्मय

॥श्रीसाधोः टोडरस्यात्मजस्य भ्यामंगजस्य वै ॥ ॥ ॥आसीर्वादः॥ ॥ ॥ अथ नाम तीर्थंक

रोर॥ हस्तिनीरं ज्ञवसंततोः॥ वासुपूज्यं सुमज्जयं ततुदे विघ्नौघ शांतये॥१॥ अथैकदा स मग्धार्य॥ स्विनरा

जिसुविहार आनमन्मौल्यालनिषेव्यचरणांबुज॥२॥ यत्तत्तिर्भूसर संकाश नामराली विराजते॥३॥ लील

यामासतत्रमलिच॥ जंबूस्वामिनिसंस्विते॥ निर्जितेतद्भवः कान्यान्नूपानोन जमीवद्य॥४॥ तत्राकस्मान्न

नामागोदागतः खचराधिपः॥ एकोप्यानमाश्रित जोति॥ तेजोभिर्दिंशावकं विस्मयद्व॥५॥ दिव्यंविमान॥

मारूढ॥ रणघंटाद्यलंकितं॥ व्योममार्गेत्य तस्माप्प॥ ससुतारोगः रूपांदिह॥६॥ स्विन्नावादीन्नतो भ्यर्च्य॥ रा

जानंश्रेणिकंप्रति॥ प्रश्रयानुद्धत्तवाक्यं नमस्कारस्तुरः सरं॥७॥ नाम्नासहस्थ्यस्तां गोत्ररंजत गिरित्तमः॥ राजं

स्तत्रवसंत्येव महाविद्याधरानराः॥८॥ तु धरेततत्रतिष्ठामिमकलत्रश्चिरासुखं॥ नाम्नाव्यामयातिश्च्यादृमसहा

यपराक्रमः॥ राजंस्तत्रवसंत्येव॥ महाविद्याधरानराः॥८॥ तु धरेततत्रतिष्ठामिसकलत्रश्चिरासुखं॥ नाम्ना

व्योनिश्चितानयमयावान्ना॥ यानित्रास्पदकारणं॥ श्रोतव्यामाद्वयास्यकथ्यमानामयाधुना॥१०॥ त्र्यमु॥

न्नतेमिरीशानो । नाम्नावैभल्लयावलः । अस्यदक्षिणदिग्भागे । केरलाहरिहाख्यया ॥ ११ ॥ मृगांकस्तत्रचू
पोस्तियशास्वीवकलानिधिः । तामिनी तस्य नाम्नापि विद्योतमालतीलता ॥ १२ ॥ साच मामम तोराज
स्याखिलगुणमंडिता । कांच नानासुतस्तुंगा । रोमराजीविराजिता ॥ १३ ॥ याविशालवती नाम्ना सुता स्याद
नयाः श्रुता । कंदर्प्पैकविलासांसा । निर्मिता विधिनाधुना ॥ १४ ॥ आकर्णांतविशाला । क्षपुपानयया धर
सतमकनकच्छाय । कान्त्या कांतस्तुलावती ॥ १५ ॥ अथान्यत्रैकदा मृगांकोत्यः । सोद्यो लिवेत्याधराधिपः । प्रल
तिस्मृतुनीशानं प्रश्रयो मूर्ध्निमानिव ॥ १६ ॥ क्रियावाग्मिनिपस्त्वा मिनुत्थ्वहिमे संशयच्छिदे । अस्मत्पुत्र्याः प
तिर्न्नेत्री । भविताको भूतले ॥ १७ ॥ आकर्ण्यैवद्वचस्तथ्या । सुवाचमुनिनायकः । ह्यालब्धिवदिक्केनो । प्रसरद्द
शनांशुभिः ॥ १८ ॥ पुरेराजस्तु हेरम्यश्रेणिको सिमहीपतिः । विद्यालवत्या सह्वत्सुत्या परिणेता भविष्यति ।
४नि ३ ॥ १९ ॥ श्रुत्वामुद्वैवचः पथ्यं । मृगांकोरुरुचेतरां । ततस्तामन्यस्मै । दातुंमत्र यद्रूप्यमासवत ॥ २० ॥ अथाविद्यायथि
नाथोत्ति रत्नचूलसमाह्वया । हंसद्वीपमलंकुर्वन् स्वमहिम्नामहोजसा ॥ २१ ॥ प्रार्थयामास सोन्यदा । का
न्यांतां कमलाननां । मृगांकोनददौतस्मै । मुनिवाक्यमलंघयन् ॥ २२ ॥ ततस्तेनातिरुष्टेन वध्यैवैरंगकोपिना

स्वावज्ञां मन्यमानेन कृतांतस्याविद्यकं ॥ २३ ॥ क्षेत्रग्रामैर्नृवंधनुः मरूं विविधमत्तं नमस्ययत्नने । तनयायाप्नमनात्र रत्न
वस्त्राणि निष्ठता ॥ २४ ॥ सर्वोप्युद्वासितो देशस्तस्य यात्र महर्द्धियुक् । धन धान्य समाकीर्णे ग्राम श्रेणिविराजि
तः ॥ २५ ॥ तद्विलोक्यनिवनानात्यस्य । दुर्गमाश्रयिविदारिता: ॥ आलकोलाहलेनालं । सर्वं स्वं तस्य मा कृतं ॥ २६ ॥ त
स्मात्त्वामतः सोपि शृगालकः हृष्टचित्तोस्थितः ॥ अधिदुर्गं समासीनः प्राणानुरक्षतियत्नतः ॥ २७ ॥ इत्थं तस
र्वे मैवैतत्तन्त्रत्यंविद्यते धुना ॥ तानादन्यत्रको वेत्तिधुरस्ताक्किंन विध्यति ॥ २८ ॥ अथ तत्र शृगालः कोपि । मा चध्या ।
नश्चसंयति । विधास्यामि समं यामं श्वोदिने हियथावलं ॥ २९ ॥ क्रमायं द्वात्र धर्मस्य मनुरूपद्वयदा स्व ॥ वरं प्राणा
त्ययस्तत्र । नान्यथा जीवितं वरं ॥ ३० ॥ मत्तानां न धनं प्राणाः । किंतु मानं धनं महत् ॥ प्राणत्यागे यशः स्तिष्टंत । मा
नत्यागे गयशः स्मृतिः ॥ ३१ ॥ जेद्दक्षारिवलंपूर्णां । तर्णं सयमास्तादाहवे ॥ पलायंति विना युद्धं । धिक्कृता नाम्प
मलीमसाः ॥ ३२ ॥ येतु धैर्यं विधायास्तु । युध्यं कुर्वंति धीधनाः ॥ इत्ताः स्तेचेव नासभ्या । धन्यास्तेत्र यशस्विनो
॥ ३३ ॥ राजनव्हं तव वोवधस्तत्राहं गंतुमुद्यमी ॥ आवश्यकमिदं कार्यं । विलवोन्हुचितो मम ॥ ३४ ॥ तथाप्य
लोकापलवक्रो । दर्शनं मानमुत्तमं ॥ इत्तांतं गदित्विंशापि स्थितोहं रूपमात्रतः ॥ ३५ ॥ अतः स्वामिंन्दुमया वदंति ४६

मात्रेण भस्मनः॥ राजन्नाज्ञाय यस्त्वाश्रु। यथा गल्लमिवेगतः॥ ३६॥ इत्युक्त्वा सानन्तोगामी। चरितं प्रभवानुयुग्यनः
जंबूस्वामित्यथोवाच। वचो विद्याधरं प्रति॥ ३७॥ तिष्ठति ष्कक्ष्कराजा व नवेत्सरूत्तनराधिपः॥ श्रेणिकाद्यं म
हामेत्रानिरूढिनाखिलश्रात्रवः॥ ३८॥ चतुरंगबलोपेतो महाधैर्यो महामतिः॥ सप्तांगारा ज्यपूर्णांगी गस्तौ जम्बी।
पद्मासांचयः॥ ३९॥ श्रुत्वावरः कुमारोक्तं खगो विस्मितमानसः॥ अवादीत्वं ममाध्याय ध्यक्ति पूर्वं वचोखिलं॥ ४
०॥ जुकुसुकं चद्याबालो हातुरधर्मो वितंद्यित॥ यदंबेतदमंत्रा विध्युक्त्वा तासनिवंधनं॥ ४१॥ यद्यो जनशतं दू
र॥ तस्थानां ध्वंतिनश्रुता॥ न श्रुतं तंन सत्यं त। कारूथ्यावीरकर्म्मगाः॥ ४२॥ अपि वर्त्तु गोवराह्वयं। नेत्रदाव्याम
चारिणः॥ कथं मामत्तव द्याडु॥ युष्माक महत्तेरहो॥ ४३॥ यथानेकः करास्फालै रहीनु जलसंस्थितं॥ प्रती
त्रीतियं ऊविंवंद्धि। तथा त्वभत्य जाल्पितं॥ ४४॥ अथवा हामामस्यदं चेत्यं ऊद्गात्रो मनो यथा॥ प्रांशुंगुरुफलं
लोक्तु तथा स्याद्वतद्यमः॥ ४५॥ यदि कश्चिद विद्यायादारुच्चकनकावलं॥ तदेयं घटतेत्र नंयुष्मदीयासमृद्ध
तिः॥ ४६॥ विना नावा पयोनाथं॥ यथा कश्चित्रितीर्षति॥ रत्नद्वलंतथा जेतुं युष्मदीया मनोरथः॥ ४७॥ राशि।
तव्यादिकान्मूमिर्दृतांतानां महस्त्रशः॥ तेन विद्याधरेणोक्तैर्वेर्यथा मम प्रतिसाधनं॥ ४८॥ मोघीकृत्वाथ सर्वोपि

णि|कुमारेणजल्पि त्विना||यावज्जैकेय्येथाजल्पे प्रतिदृष्टांतकोटिभिः||४९||मावदविद्यायतेवाच|मिथ्य
मतातपष्टिका||ज्ञानेकवलबोधश्रद्धाकोवेत्यन्यवलादलं||५०||इत्यानिरुत्तरोराजातः|खगाव्योमगतिमत्तदा
मृकाभूतस्थातस्थौ|दर्शितुंतत्पराक्रमं|५१||श्रेणिकस्तद्भावःश्रुत्वा सादंकारास्तवन्नृपः|वक्षिदंडधंटंहत्वं
किंविदाकुलमानसः||५२|| नूपोन्तृपः परामृश्य|खेदमायधरापातिः|किंचिकृत्तुंनशक्नोतिउर्ध्वरतत्रकर्माणि
||५३||नापितत्रगमस्वानास्ये|नक्रमोदानुमुत्तमंरं|युग्मकाष्ठाधिरूढंया|राज्ञादोलायतेमनः||५४||तदत्रावसा
रेधीरधीराजंबूस्वामिकुमारकः||कवेसान्नवसानंदं गंभीरतरयागिरा||५५||स्वामिन्नेनक्रिय कार्यं वृत्तमुमा
दान्नसिध्यति||श्राम्नांडिरसहस्रांशुस्तदेशोपितमोपहा||५६||कार्यस्यमाधनायाऽलंमादृशोपिनविद्भुति||
किंतुनश्रुष्मादीयासामाज्ञितासर्वतस्तथम्||५७||उक्तंजंबूकुमारेणस्वानंदमवविशत|श्रेणिकःश्रदधा
तिस्मशेकेनद्वंसद्दद्वत||५८|| ततश्चोविखलराड्वदं|सानंदोमगधाधिपः|एवंवेद्मायेत्रमर्मस्य|मर्यादास्याद्विवि
श्रुता||५९||आत्मजन्मसुतेनजीतः|मिवमन्यामहेवयं|कन्यालाभःपदार्थेषुकुत्रियांसुयशास्यः||६०||आग
नेमांत्वयाधीरफलानांहियरंपरां|गंतव्यंवरितंतत्र नायश्रेयोविलंबनं||६१||जंबूस्वामिकुमारोमस्तुकौ ५१

×आदेशितःकुमारोमाश्चोनानंदशालिना|असहायबलश्चैको निर्नीकोगंतुमुद्यतः|६२|अथोवावरखगाधीशो|नाम्नाव्योमगतिंप्रति|×कुं१

वीरकर्मरतो ॥ ६२ ॥ ततो स्वर्गेंद्रविमाने स्मिन्नात्मीये मां निवेशय । इत्थं नय स्वतत्त्वाश्चर्ययत्रास्ति रत्नकंबलकः ॥ ६४ ॥
श्रुत्वा चित्रास्पदं वाक्यमिदमाह खगाधिपः ॥ गतेनापि त्वया तत्र ॥ कर्त्तव्यं किमथार्त्तकः ॥ ६५ ॥ तावद्वक्त्रे स्वम ।
मस्तु । श्वापल्यस्य गात्रावकः ॥ यावद्व्याप्ति मुखं गारुडं च ॥ क्रुद्धो नायाति केशरी ॥ ६६ ॥ तावद्दुःखं परं सौम्यं । त्वमा
त्मीयं दर्पराजितं ॥ यावद्दंष्ट्राकरालो सौ कृतांतो नाद्यमिच्छति ॥ ६७ ॥ तावद्भूगणगणाः सर्वे संद्धरणे पुत्रसाह्वलाः
यावन्न स्यात्क्वचित्कालः प्रचंडो दावपावकः ॥ ६८ ॥ तावदाडंबरं धत्ते सर्वोप्यत्र गणो वरे । जावच्चंडानिलस्फो
टो । न वाया दंतिकुंजरः ॥ ६९ ॥ तावदाढ्यः स्वमारोग्यं यशः संपद्धनंजयः ॥ यावत्क्लेशो न यस्यायस्य । नो देत्यत्र ग
रीयसः ॥ ७० ॥ तावद्भूत्वब्रतं सारं । निर्मलं जैनधर्मवत् ॥ यावद्योषित्कटाक्षाणां । नापातेर्जर्जरं मनः । ७१
तावन्मूलगुणाः सर्वे । संतिष्ठेयो विधायिनः । यावद्ध्वंसी न रोषार्घ्य नेत्स्मसत्कृत्तकारणात् ॥ ७२ ॥ गौरवं ता
वदेवास्तु प्राणिनः कनकादिवत् ॥ यावन्न तापते दोन्या हे हीति द्वौ दुरक्षरौ ॥ ७३ ॥ तद्दत्त्वेवल्यानं तावत्स्फो
टं वालस्यालितं । रत्नकंबलस्पर्शाणो स्तु । यावत्तोजकरीकृतः ॥ ७४ ॥ इति कौतुककरं वाक्यं । श्रुत्वा दक्षो जगाद ।
मः । श्रुत्वं नः संदधत्स्थितो वक्तियंपायेप्रक्षालिष्यति ॥ ७५ ॥ तौ तो व्योमगते प्राह । मा वद त्वं कदाचन ॥ यत्कारिष्या

पिवालोहंतवंदक्रमिमं प्रतं ॥ ७६ ॥ ऊर्द्धं तिनवदंत्येव ऊर्द्धं निवपदंति च ॥ क्रमाङ्गमममथ्यास्ति धर्माः ऊर्द्धेन्व
दप्यपि ॥ ७७ ॥ स्वक्रमुक्तं कुमारेण गाथ्येवेदं मगधाधिपः । श्रेणिकोन्यातिविधेज्ञो । जातन्नेवेदरूपमस्मदा ॥ ७८ ॥ यद्य
त्रं संवृता व्योमवारिनत्र समवृत्तः । एकाकीतस्त्वनितोपि वालेयं किं करिष्यति ॥ ७९ ॥ मतेयदृःसपंदृोपि
प्रतिपदोऽईषिता खिलः ॥ भृंगाननाहतोपि मंदो । दृतस्थ्याष्टायदेनमः ॥ ८० ॥ दृतं जेन जरामदं । दृतःसापि जनेनकं
मः ॥ जलदेनापदृप्नंनितो प्रचंडोदवपावकः ॥ ८१ ॥ वायुः प्रवालयत्यन्नं नागिरीर्द्रमहोन्नतं । मिथ्याज्ञानेन संवेद
त्तजन्यांचोधकारवत् ॥ ८२ ॥ नवस्वात्मपरिज्ञाने यथास्त्र्योदयेतमः ॥ ग्रथयोषितकटाक्षेष्वदृतामन्मथ
ज्ञालिनः ॥ ८३ ॥ येन क्रोधमिनादग्धाः । सर्व्वःकर्म्मोदयाहताः ॥ कोप्यिक्रोधानलः सोपिनीतः शांतिं क्षमांस्त्र
सा ॥ ८४ ॥ दीक्षामादायतीर्थेशः ॥ सर्व्वसत्वहितंकरा ॥ निस्तयाउंजमानोपि ॥ स्वजपःस्पास्सुरनायकैः ॥ ८५
ग्रंथेकोयंवरस्त्वाई ॥ प्रह्नतस्तेजसांचयाः ॥ तमस्तोमं विधुन्वानो । नोदेतिकिंमुसाखुमान् ॥ ८६ ॥ सृक्तंच क्षु
द्रवाक्येष्व तत्परीक्षाक्षमं वचः ॥ यः कार्यसाधनायालमेकोपिवलक्ष्यायते ॥ ८७ ॥ इत्यादिकां वचोमालां र ।
चितां श्रेणिकेनतां ॥ धारयामास वामहिं ॥ मादरात्तन्नयोमगाः ॥ ८८ ॥ आज्ञया स्वापयामास खर्गादि । ४८

च्चैर्विमानके । जंबूस्वामिकुमारं तं मनोपम्यबलान्वितं ॥ ८९ ॥ व्योममार्गे तदा यानं गच्छति स्म त्वरान्वितं
शीघ्रमार्पयितुं स्थानं यथा वेगान्मनोजवः ॥ ९० ॥ अथानुतं सभूपोपि प्रतस्थे श्रेणिकस्तदा । चतुरंगबलो-
पेतः सार्द्धं सद्धैर्नरोत्कटैः ॥ ९१ ॥ तूर्याः प्रस्थानसंभिन्ना नेदुरामंद्रनिःस्वनाः ॥ आकालस्तनिताशंकामात-
न्वानाशिखंडिनां ॥ ९२ ॥ प्रचलत्तारथचक्राणां । चीत्कारैर्हयहेषितैः । बृंहितैश्च गजेंद्राणां वाद्याद्वैतं तदाभ-
वत् ॥ ९३ ॥ षडंगबलसामग्र्या संपन्नः पार्थिवैरमा । प्रतस्थे श्रेणिको भूपो रत्नचूलजगीषया ॥ ९४ ॥ म-
दान्धगजघटाबंधी रेजेमजयकेतनः । गिरीणामिव संघातः संचारी सहधातुभिः ॥ ९५ ॥ श्च्योतन्मदजला-
सार ॥ सिक्तभूमिमदद्विपैः । प्रतस्थे रुद्धदिक्चक्रैः ॥ शैलैरिव सनिर्झरैः ॥ ९६ ॥ जयस्तंबेरमा रेजुस्तुंगाः शृंगारि-
तांगकाः ॥ सांद्रसांध्यातपाक्रांताश्चलंत इव भूधराः ॥ ९७ ॥ वध्रमतंगजा रेजुः सज्जामजयकेतनाः ॥ कालशै-
ला इवायाता ॥ प्रभोः स्वबलदर्शने ॥ ९८ ॥ गजस्कंधगता रेजुरुद्गता विधृतांकुशाः ॥ प्रदीपोत्कटनेपथ्या-
दर्प्याः संदीपिता इव ॥ ९९ ॥ कौक्षेयकैर्निशातोग्रधाराग्रैः सादिनो भुवं ॥ मूर्त्तौ च्चयस्तुजोयाय । लग्नो द्वो-
स्वैः पराक्रमैः ॥ १०० ॥ धन्विनः सुरनाराचसंभृतेषुधयो बभुः । वनक्ष्मायां महाशाखाः । कोटरस्थैरिवाहिभिः

॥ १०१ ॥ रथिनोरथकच्छासुसंनद्धा चितहेतयः । संग्राममवार्द्धितरणे । प्रस्थितानाविकाइव ॥ १०२ ॥ सरोह
स्तुरसंतेजुः सादिरस्त्रतनुत्रकाः ॥ समुच्चवान्तर्निशातासि ॥ पाणयः पदरक्षणे ॥ १०३ ॥ प्रस्फुरः स्फुरदस्त्रौघा
न्तराः संदंशिताः परे ॥ कृत्यातिकाइवालीलाः सोल्कामेघाः समुद्गिताः ॥ १०४ ॥ करवालंकरालाग्रं करेह्न
ह्वास्तटोपरः ॥ पत्रपस्फुरत्वरसंतस्मिन् । स्वसौर्य्यंपरियजिवान् ॥ १०५ ॥ करायंविभ्रत्तरवडूंउलयन्कोप्यलान्
टः ॥ प्राभिमिन्कारिवानेन ॥ स्वामिसत्कारगौरवं ॥ १०६ ॥ महामस्कुरदवधाना । साधनानिप्रास्थितरे ॥ पादातद्दानि
काम्बाय । रथकच्छापरिक्षिदैः ॥ १०७ ॥ वसुमसंकुटत्स्थास्तैरन्नांश्वदयमोलयः ॥ मलालंलोकपालानांमंशातु
वमिवागताः ॥ १०८ ॥ परिविष्टानेरंतर्य्यं । प्राथिव पृथ्वीस्थूरं । स्वराश्वबलसामग्रीं । दर्शयंतोयथायथं ॥ १०९
स्वरेणाच स्तदाश्वीय खुरोद्धताः खलंधिनः ॥ रणाविघ्नितसंप्रेक्षाः । प्रचलत्कुमरांगणाः ॥ ११० ॥ समुन्नटरा
सप्रायैर्सटालापैर्महीश्वराः ॥ प्रयाणकोभितिप्राप्त ऊर्नजल्पैरपदिश्वोः ॥ १११ ॥ विरूपकमिदंस्तुप्रमारब्धंम
गधेशिना ॥ पेश्वर्य्यमदस्कद्धोराः । स्वैरिणः प्रसवाश्चवा ॥ ११२ ॥ उरपादातमश्वीयंरथकच्याश्वदान्तिकं । कमा
न्नरक्षितुरावेष्य । सपताकांरथंप्रभोः ॥ ११३ ॥ शनैः शनैर्जनेर्मुक्ता । विरेजुः प्रुरवीथयः । कल्लोलैरिवबेलो । ४९

द्वे ॥ महाब्धिमिव स्मयः ॥ ११४ ॥ उरांगनास्तिरुन्मुक्ताः सुमनोजलयोपयंतन । सो ध्वजानायनस्थानायिद्दाहिप्रोतैः
समंग्रतोः ॥ ११५ ॥ घरावद्भिद्युरोपश्राममंवचिह्नना धुना । ददृशे दक्षिपर्यंतमसंख्यमिवतद्दलं ॥ ११६ ॥ क्विपि ।
दंपलयक्तोत्साक्षुत्सितनंवरियिकूलं । किमुतत्रिजगत्समग्रीः प्रत्ययोयं विदिर्ज्जंतते ॥ ११७ ॥ क्वचित्स्नानाष्टहांतस्त्व वं ।
द्वकांतिशिलाश्रितान् । स्वयसोगानसंज्ञाकाद्य । किंनरान्प्रस्तुरेद्धन ॥ ११८ ॥ क्वचिल्लालापस्नेषु विलीनम
धुपावली । नमश्रुपावलीः । विलोकयस्वस्तकेशीनां । मस्मारप्रियया पितं ॥ ११९ ॥ यन्नायायान्सफलानुगान्म
वसंतोग्यसंपदः ॥ मार्यद्धुमाश्रमशाकोमहयानतुऊर्द्धतः ॥ १२० ॥ सरस्तारस्तु वापदप्सरोजरजसा ततः
सुवर्णकुट्टिमाशंका ॥ मध्ये स्वक्षदितव्रती ॥ १२१ ॥ वलरसु सिरारद्वे दोघामन्येनसस्य मो । करुणं रुदतीं वी
क्ष्य वक्रेवकाक्षकामिनी ॥ १२२ ॥ गवांगगानस्थायस्य ऊोघ्यदारण्यधारिणः । क्षीरमक्षनिवाजस्त्र । क्षरत्क्षी
रस्नुतां कितान् ॥ १२३ ॥ मोरनेयान्मस्तंगाय । मस्तुरवात स्वालांबुजान् । मृणालानियवतां साधयकिरताय ।
श्यडमंदान् ॥ १२४ ॥ वासकंदूरिसंतोषाद्धि वनिर्म्मलवियहं ॥ सो पश्यद्द्वायलस्येव यशः कोटि कृता स्तु
तं ॥ १२५ ॥ वप्रांतेषु वमाधानुमिवोत्पलमिवानताम् ॥ सुयच्छकणिसानम्र । कलमक्षेत्रमेक्षत ॥ १२६ ॥ ना

सत्यं फलयोगीति ह्स्त्रगां वक्तुमिवोद्यतो ॥ पश्यति स्म सरःपालीं राजन्यकपरिवृतः ॥१२७॥ सा वर्त्तमितनीला
ञ्जाः कंजरेणुश्रितस्तनीः ॥ ईक्षुदंडधनुर्यस्य स्थलीं श्लोकाकुर्वतीः स्त्रियः ॥ दृरिगातस्वनाकृष्टे वृंहितादं स
मंडलेः ॥ मालिगोप्योद्दरोरस्य सुदंतं तुर्यश्रृटिका ॥१२८॥ सुगंधिमुखवतिः स्वासाद्भ्रमराकुलीकृतीः ॥ मना
स्यजकु ईशालीनो पालिकाः कुलवालिका ॥१२९॥ मध्यस्थापि नदाताश्रितं नतायतरणित्वं ॥ नूनं तीव्रस्तना
यानां ॥ मध्यस्थमपितायकं ॥१३०॥ श्यामांगनासुधाज्ञानिधर्म्मविंदुसिरावलुः ॥ मुक्ताफलैर्विचित्रैरिवालकवि
स्वरणे ॥१३१॥ रथवाहरथान्ह्रौजस्तेजस्फेनिलोः मुखेः ॥ नाद्रिं तपति तिग्मांशो ॥ ममापि श्रमवल्लस्फराः ॥१३२॥
महाजवस्थपावक्त्राः कृधमंतः खुरानिव ॥ महोरस्काः स्फुरत्प्रोथा कृतंजग्मुर्महाहयाः ॥१३३॥ श्रुत्वा सद्यमक्षुता
प्रतिक्षानवलध्वनिं ॥ श्रुत्वावल्लवकृत्त्रस्तुसिर्य्यवोवनगोचराः ॥१३४॥ वलक्षोन्नादिशोनिर्य्या ॥ वलक्षोत्सादवनांत
रात ॥ सुरेसः स्तविस्तर्णाग ॥ सुरेनस्थसप्रयेणाः ॥१३५॥ प्रवोधजृंभनादास्यं ॥ व्यादद्दोकिलकेसरी ॥ नमस्त्वपत
र्यं किंचित ॥ पश्यंतनीवदशोनान ॥१३६॥ सरसोसरस साद्र्दं मुस्त्यन्त्योन्नानितः पतन ॥ स्वस्वपदवपदेः स्वैर
त्रूम्निमोन्नतकोशलाज ॥१३७॥ पाषाणेलिषितस्कंधे ॥ स्फधितानाग्निनेदरुणः ॥ खुरोत्खातावनिः सैन्ये ॥ दद ५०

द्वेषादिविषोग्निसीः ॥१३८॥ बहुरवश्रवोऽत्तमाध्यमाः कुरंडकाश्रगाः। विचरन्तावेयमानोगाः। महारण्यं तुराश्रयत्
॥१३९॥ वराहाहाररतिं मुक्त्वा वराहा मुक्तपल्वलाः। विनिःसृत्य स्फुरद्यूथाश्च। मृद्भिर्मोत्साद्दिनोत्सुताः ॥१४०॥ इति मत्त्वा
वनस्यैव प्राणाः प्रचलिता दृशे। प्रत्यासन्नं चिरादीक्षु। मैन्यक्षोन्नप्रसमुत्सिवि। ततो पि द्रुमुल्लंघ्य सोद्भूगं ह्यतनाह
तः। रेवासरित्तटे धीरो। विश्राममकरोत्कृती ॥१४१॥ ततस्तां स्वसमुत्तीर्य्य। प्रतस्थे केरलां प्रति। विमध्ये समकिय
कालं। नाम्ना कुरलधूर्धरे ॥१४२॥ प्रजयामासन्मीशान्तत्र विंवं जिनेशिनः। मुनीनपि महासत्त्वा। ततः प्रस्थानु
सुप्यतः ॥१४३॥ कियद्दूरे ततो गत्वा। निःसृत्य भगवद्धियः॥ श्रीमद्भ्रमापरोधाय। सेना सामंतसंवृतः ॥१४४॥ भ
ग्नापतावद्भुतं प्राप केरलानगरीं प्रति। जंबूस्वामिकुमारोसौ नंतो विद्याधरेणायः ॥१४५॥ तस्याः पार्श्वे स्थि
तं दृष्ट्वा मैन्यं केतुध्वजान्वितं। सविस्मितः कुमारोसो पृच्छति स्म नभोगतिं ॥१४६॥ किमिदं खेचराधीश मा
हाकोलाहलाकुलं। सच्चाकारं त्विमे चामी शुद्धाहिनः संश्रयच्छिदे ॥१४७॥ ततो वादीन्नसौ गामी। कुमारं प्रति
प्रश्रयात् ॥ मैयं सेनास्थिता वालि। रत्नचूलस्पतद्विषः ॥१४८॥ योमया ताणि विद्याहृत्पूर्व्वं सद्धारिना कृतः ॥
कन्यायाश्रामहामाना। संगं मन्यो क्तिरोधवान् ॥१४९॥ तद्धामि तत्सुजेनायं देशः। सर्व्वोपि कोपतः। मृगां।

कोयन्नयाज्ञीनो । उग्रोमाश्रित्य तिष्ठति ॥ १५० ॥ अजय्यो निर्जितानेक शात्रवोयं खगेश्वरः । विराधराधि
नाथैस्तैः संसेव्य पदपंकजः ॥ १५१ ॥ खगादितद्वचः श्रुत्वा कुमारो ह्यलिनास्तव ॥ यथाप्रकालितं तोसं जनैात्ल ।
जलयोगतः ॥ १५२ ॥ स्वहस्तविमानं तो । तावत्तोमगतेश्रुगात् ॥ यावत्तारम्बहुलमप्यत्रमिवल्लमुद्यते ॥ १५३ ॥
ततो विमानमुत्सृज्याहत्य सेनामवाविशत् ॥ पश्चाल्लितस्ततः सैन्यं कौतुकेन कुतूहली ॥ १५४ ॥ ददर्श दत्तै कु
मारं तं सुंदरं मारसन्निभं ॥ जजल्युश्च किं विस्मिथमस्मिन्निकास्तराः ॥ १५५ ॥ अहो देवाधिनाथाय । मायातो त्ती
लयास्वतः । दानवो वाहिनाथो वा । कामदेवोथवागतः ॥ १५६ ॥ द्रष्टुं वा मैन्यमस्माकमाजगामत्रारीयतिः अ
थ कश्चिन्महाभागो । लक्ष्मीवान्किं वनिकपति ॥ १५७ ॥ सेवितुं रत्नचूलस्य पदद्वंद्वं खगोथवा ॥ मा भूमात्परवक
मसम हायधिया किमु ॥ १५८ ॥ अथ कश्चिन्महीपालो । दंडं दातुमिवागतः । जीवितस्य कृते व्याजात्वदा धनं तु
न्नेह मुत्रमे ॥ १५९ ॥ अथ कश्चिच्छलान्वेषी धूर्तो विषधरो नरः । वावदूकश्च वाचालः । पाटचाश्चित्तरंजकः ॥ १
६० ॥ एवं तत्सैन्यलोकेषु । नानावाक्यं वदत्स्वपि । जंबूस्वामिकुमारो सो गतस्तद्वारि तत्क्षणात् ॥ १६१ ॥ अथा
वोचत्सनिर्भीको । रेरे द्वाःपाल काह्वय । संदिष्टं मम नीत्वाशु खगस्याग्रे निवेदय ॥ १६२ ॥ अहं स्तो ग्यगो केन । ५२

पादयित्वाथप्रेषितः ॥ तत्सर्वंबकुमित्वामितत्रंसाम्यकरंवचः ॥ १६३ ॥ श्रुत्वादंडधराद्वाःस्था । सम्यास्थानेग
तोजवात् । प्रसंनचेतसमांगेन । प्रवोचत्सविचक्षणः ॥ १६४ ॥ देवकश्चिन्नरोवाम्मीद्वारिस्थितवानिह ॥ वा
कुमित्वतिसाम्येवत्तुभ्यंसंदर्शनोत्सुकः ॥ १६५ ॥ श्रुत्वारत्नशिखस्तत्रापिततद्वचःश्रुतिपेशलं ॥ मंक्षुप्रवेशय ।
स्वेनमित्युवाचेमत्सरीखगः ॥ १६६ ॥ आज्ञामादायद्वाःस्थेनतत्समीपेप्रवेशितः । जंबूस्वामिकुमाराख्याद्वा ।
लक्षोन्यायवदुत्तविः ॥ १६७ ॥ प्रविष्टःसादिदीपेवातिगंभोभ्रुरविस्तनले । मंद्रंतेजःस्वगेहानांतिरस्कुर्वन् ।
स्वकांतिभिः ॥ १६८ ॥ दृष्ट्वातंरत्नचूलोथक्षणंविस्मयमाययौः । कथंसंत्राविदुतत्त्वमस्यकांतिमतःस्वनः ।
१६९ ॥ यत्किंचिदुचितंवाक्यंनमस्कारादिक्रियादिकं । नकृतंचाटुवाडुवाक्यंवास्थीयतेनेनस्तंभवत् ॥ १७० ॥ श्र
नंककश्चिद्दक्षोयंदेवोवामानवोथवा । परी[illegible]मायातो । मद्बलस्यापिगौरवात् ॥ १७१ ॥ चिंतयन्निति
यपप्रच्छरत्नचूलकुमारकं ॥ आगतस्त्वंकुतोदेशात् किमर्थंममसन्निधौ ॥ १७२ ॥ श्रुत्वावोचत्कुमारस्तंरत्नचूलं ।
खगंप्रति । नीतिमार्गंसमाश्रित्य । तद्विबोधयितुंजवात् ॥ १७३ ॥ त्वंजहीहिदुराग्रहमिहामुत्रदुःखदं । आ
यमास्कारंखगाधीशमहादुर्गतिकारणं ॥ १७४ ॥ संतियाधिप्रमदश्रासुलसानिपदेपदे । तवानयैविवि

साध्यं नेति विनिश्चेध्रुनाद्यं ॥१७५॥ अथ यद्बलसामर्थ्यान्मानुष्यं बहु मिश्चकं । इदमङ्गविलीमोक्षं दद्यते तेन ।
वाद्दवत् ॥१७६॥ यतश्चास्मिन्नवावर्त्तेयं तवः कर्म्मशालिनः । विघ्नं तेव हवोज मंयपर्य्यंतं नियथां ॥१७७॥ कर्म्मनो
नाविधंतत्र । विविज्ञसमयाकृतः ॥ तस्मत्स्यमज्ञानाः । नाजीवाद्धेश्यः स्मृताः ॥१७८॥ ॥ तत्क्रंच ॥ ॥ अत्र
ध्यशक्तिर्नेवितव्यतायाहेतुद्वयाविः कृतकार्य्यलिंगा । अनीश्वरो जंतुरहंक्रियार्त्तः संहत्य कार्य्येष्विति साध्व
वादीः ॥१॥ विनेतिश्चत्योर्नंतत्तोक्ति मोक्षो नित्यं शिवं वांछति नाम्यलाभः । तथापि चाल्लो नयकामवश्या त्र
यास्वयं तद्यतश्च्यवादीः ॥२॥ अलं मह्योपि मल्लाय तस्मै चाप्यल मन्याकः । तस्मादय्यलमन्योस्ति संसर
स्येहशी स्थितिः ॥१७९॥ न कोपि विजयीश्चद्धानिः प्रस्फुट विद्धितिनः । संस्मृतावत्रजीवानां । प्रत्यक्षंयमसह्य
णात् ॥१८०॥ रत्नचूलरवगाधीशो । सद्विचारपरोसवा । बलिनोप्युत्पथारूढाः । क्षणान्नश्याः प्रमादिनः ॥१८
१॥ यथादर्प्यलवावेशा । श्रूयंते रावणादयः । स्वच्छा वा नायकाः पात्रा श्चन्ना स्त्रा दुर्गतिं गताः ॥१८२॥ इत्थं कन्याद ।
दावादो श्रेणिकायमहीक्षिते । नवतेयकथं दातुं सोवितादर्प्येशोस्तयात् ॥१८३॥ नवायांस्तात्रक्षमोषि ।
संगराघत्पलायनं । जीवनस्य कृते धीमान् । कः पिबेद्ध्रुवसो विषं ॥१८४॥ तत्पश्चीदरवगाधीशा प्रमादं मा वि ५२

श्रेहितो। गर्द्धितं तदिदं वाक्यं। वक्तव्यं न त्वया क्वचित्॥१७५॥ इति सत्क्रियवचः श्रुत्वैवं गुप्तितां त्वा पित्री न लां
मालमुक्तान्तरां मेने। विरहीव खगस्तदा॥१७६॥ ततस्तायेद्रकागः क्रोधारुक्तोचित्त स्फुरिताधरः। काले क्रोध
नलक्ष्माल्लो खगो वाचमुदीरयत्॥१७७॥ हंत मन्ये सिर्वालयुग्मस्या गतोसूहे॥ अत्र बद्धोमित ता नाम्य
गतिस्त्वाद्दक्भटस्यवै॥१७८॥ श्रुत्वा वैश्रुवितं वाक्यं विस्मेर वर्द्धनं॥ वदन्नलक्रमे हंत स्वामि कार्यं विना।
शाकृत॥१७९॥ वाच्यावाच्यं न वेत्सि त्वं। न वेत्सि च बलाबलं। केवलं वाचाद्को मिथ्या दर्पं नाटयन्निव॥१८०॥
त्वामुद्दामितुं नालं यथा श्रेष्ठोपि कौशिकः। वाचालस्त्वं तथाहंत। नालं वक्तुमिदं वचः॥१८१॥ जीरकः किमु
हे माण्डिं सेतुमुद्धर्तुमहते ज्ञाता॥ मृगांकः श्रेष्ठोपि को नालं मामाराधयितुं ध्रुवं॥१८२॥ वयं विद्याधरा इत्थं श्रेणि।
को भूमिगोचरः॥ आवयोर्बलसामर्थ्यतुल्यता न कदाचन॥१८३॥ आलकोलाहले। नालं तद्वाचं यमीत्तव।
द्वौ। मयासार्धं युधि सुभ्यैः। मध्यामयातु वेगतः॥१८४॥ इत्युक्तास्तन्नलः। सान्त्वितो निश्चितमानसः। समुद्र इव गं
भीरः। निस्तरंगो ह्यनाकुलः॥१८५॥ अथ निर्घोषवद्धाक्य। श्रीवज्रजंघकुमारकः। वज्रसंहननोपेत। श्रीदो
र्दण्डविक्रमः॥१८६॥ रत्न चूलखगाधीशा। यत्त्वयोक्तं समस्मरात्। दर्प्पोसावमहं मन्ये तत्सर्द्धं हेतुदर्शितं

॥१९७॥ यद्दृशास्योपि विधात्वृत्तो नूगोचरेण सः। राघवेणाबलादेव स्वकृतासहस्रैरन्यकैः॥१९८॥ वाप्य
स्यापि विधेन वियज्ञामित्रमंजसा। सोपि जज्ञे रितो वायौ दृष्टिनैषेपतन्निह॥१९९॥ आकार्ण्य दंदवम
स्य। जातकोपेन तेन वै। प्रेरिताः क्षिद्विधात्रीथ मुस्राता मिलितास्तदा॥२००॥ ततस्ते दृष्टुं कुमार स्तु॥ जंघन्त्वा
मिबलान्वितः। मूढे रक्षातत दीजैः॥ शस्त्रैः कुंतादिभिः शितैः॥२०१॥ यावद्युद्धं तु कुर्वंतौ योगास टाश्राक्षम
हश्रकाः। दोर्भ्यां भूर्यं कुमारेण। नीतास्ते जममंदिरं॥२०२॥ ततः प्रभृति स्वुधस्य प्रारंभः स्यात्समुत्तरः
पकतोयं कुमारस्यान्यतो सटकोटयः॥२०३॥ कियत्कालं कुमारेण योद्धारो बलशालिनः॥ आतिथ्यं
यमगेहस्य नीता दोर्दंडविक्रमैः॥२०४॥ पेरवंचे किं महाशस्त्रै। राहो स्विद्धारकारकैः। अथ वैतन्म किम।
पमस्त्रैर्घ्नतस्पार रौरिव॥२०५॥ अथ व्योमगतिर्ज्ञात्वा। द्वौ मिथो योद्धुमुद्यतौ। कुमारस्यापार्श्वयामास।
सकृपाणं निशितं स्फुरन्॥२०६॥ अथावोचत्कुमारः स नाम्नाकाशगतिस्तदा। आविश्य विमानं मे घा
तयास्किलं महत्तु॥२०७॥ श्रुत्वा तेन कुमारेण। वाचा शस्त्रेण खंडितं। नभिन्नं तं श्रुत्वा तिरं श्रेष्ठस्य॥ वाक्यं
चाप्रियोहितं॥२०८॥ सुहृदत्र स्थितेनापि। किं किल प्राणरक्षया। सदानामास्त्वेभूत। मास्थितेशरणात् ५३

दुःखः ॥२०९॥ ॥ चक्रं हि ॥ ॥ ब्रह्मचारिव्रतांनारी ॥ मरस्य मरणं व्रतां ॥ दारुण्या पिशुनं लक्ष्मी ॥ निस्पृ
हस्य ष्टणं जगत् ॥२॥ द्विदीपेतितरांतस्य हस्तो पकूलता तदा ॥ दारिता रिपले ह्निप्रा ॥ यमजि क्षयजिह्वरी ॥
२१० ॥ यत्र कुर्यात्प्रहारं स ॥ पकूयाणि : कुमारक : ॥ तत्रा रिमस्तकस्तोमो न्ययतस्तु वि वगतः ॥ २११ ॥ अमि
कृतमराधातं कर्त्तुं तोषु कर्त्तुं नोऽकुमारकं ॥ मध्येनिरर्थकाजाताः स्त्वनद्रलस्य सैनिकाः ॥ २१२ ॥ वज्रकाय
स्यतस्यात्र ॥ रोमांशोपि न विद्यते ॥ निर्जितस्मर मेन्येषु किमयां गयातै रपि ॥ २१३ ॥ कुर्वन्कुर्वंतितत्रास्मि
न्सावक्षनतयावहे ॥ स्थातुं न स्फुरतः कोपि ॥ नशशाकस्त टोत्तमाः ॥ २१४ ॥ यथातिग्मकरस्त्वेको ॥ हंति
संतमसं जवान् ॥ मघ्नतायस्तथासोपि ॥ जघान रिपुसंहतिं ॥ २१५ ॥ अथात्रावसरे देवाह्केनचित्तत्रचा
रिणा ॥ मृगांकस्य वरेणाशु गत्वा तत्र निवेदितं ॥ २१६ ॥ देवकश्चित्समायातो सवलस्य विपाकतः ॥ अ
त्रैवेन्यमहारण्ये ॥ कालदावानलोपमाः ॥ २१७ ॥ अवनायुद्धं करोत्येष ॥ निर्जितं संजति स्थितः ॥ हन्यमून्य
स्तिनारीणां ॥ कृत्ययाव ध्याविग्रहः ॥ २१८ ॥ संवच्छ स्नावकीयोघ मित्रोवापूर्वजन्मनः ॥ अलसुयमात्र
तेनापि च ह्यपो शून्निमा निव ॥ २१९ ॥ अथवास्त्रेति कस्मायां ॥ कश्चिद्वीरायणी र्सेटः ॥ तदादेशाव्रह्म

दत्त। योद्धुं वीरैरुभागामत॥२२०॥ दवस्तुक्षेत्रेरणेद्वंकर्णगोचरतांगते। रामांचितांगाः केचिद् दृष्ट्वेति
वसंविति:॥२२१॥ ततस्तूर्णसमरूाशूरूर्द्धं निदलेः समं॥ पादाताश्वरथवातैर्युद्धाहितेः खगराय॥२२२
ते ऽः संग्राममत्येर्थश्च॥ आसनाग्नगलद्रूणः॥ कृतहृदस्य नमैन्यं। निरूणामउरादहिः॥२२३॥ ततोऽडं ऽ।
शिनिर्घोषैर्वनहृलोप्यनिर्जितः। ज्वलितः क्रोधाग्निनायेर्धुंर्कृतातः कोपितः किमु॥२२४॥ अथ द्वास्याव।
सेनास्या। मरद्भ्रुं धुप्रसुल्वणां। हाहाकारकरं राज। कृतत्तीषणानिःस्वनं॥२२५॥ दंतिनां दंतिलिः सार्द्ध। म
स्वैरस्वारथैरथा॥ यथास्वंद्युयुद्धुः मदिरव गाश्वापि खगेरमा॥२२६॥ यावान्मद्योपिसंग्रामो। याहज्ञान।
स्तदानयोः॥ अग्राक्रांतदर्शनं तावल्लायुद्देहुंरूमावयं॥२२७॥ केचिन्निरर्तार्थवायत्र॥ गलद्धोणितवारिधि:
हृदयाक्षेदसंनिल्ला। नावकर्डरश्मिवस्रनु॥२२८॥ यत्रोन्नितेखुरोत्खाताद्दंचरेरजाभिस्थिते। धनुर्टंकार
नादेन॥ जातः प्रतिसटौरेटाः॥२२९॥ सैनिकाश्वखुरक्षुन्ना॥ धूलीनिच्छादिते घेरे। दिनं रात्रीयते स्मा
थ॥ गगनेव रुक्षायते॥२३०॥ ज्ञायतेस्मस्वदोयत्र। स्मिथस्तत्लामदेशनात। रथोरथांगचात्कारै। घंटा।
टंकारितेर्गजः॥२३१॥ करिकूजानांचीत्कारोघ्या धनुष्मतां। सदस्फ्वारेरेकारशाब्दैः। प्रावर्त्तनतकश्चिन॥। ५४

॥२३२॥ केश्चिद्भटैः परनटा। नष्टा निर्जित्य संगरे॥ गजेर्गजा रथैः रथा। रथाः पत्तिश्च पत्तयः॥२३३॥ मन्य
न्यकैः परस्त्ररागाणां। मुखवेलमं क्षितैः शरैः। ततः कृपाणैः कुंतैश्च। मुद्गरै रथ पादिभिः॥२३४॥ केचिच्छिन्नाः
परासिन्ना नेश्चजीवा छिन्नः पर। करमर्द्दहताः केचिदंगैः कोपिकदर्थिताः॥२३५॥ यत्रासिल्लनसोत्साग।
वाणव्रातैरितो मुनः। छरूविद्युत्रमकारे। उद्दिनं जायते नटैः॥२३६॥ ग्रलंवर्णं नयावास्य॥ जातश्च का।
लसेवा महत्॥ स्वीयायं पारकीयायं। सेदः कर्त्तुं न शाक्यते॥२३७॥ केचिदंत्राणि संवीक्ष्य॥ निर्गतान्युदरा
दगुः॥ छिन्नान् मिलुवत्केशा। नटाङ्ः हतयाकतः॥२३८॥ कश्चित्केशान् समाकृष्य॥ लुनाव शिरस्त
दा। मारयामीत्यमुं शाश्वत्। मत्वा क्षत्वतिकाश्चन॥२३९॥ युद्धं चक्रुः कवंधानि लीषगायन्न संगरे॥ काक।
श्वामशिरस्त्राणां नत्तुरेरपि संघुषां॥२४०॥ वाद्यमाय्यं प्रकुर्वं तो॥ युद्धमुद्धतमुल्वणं॥ कुमाररत्नचूले।
हो। ददर्श मृगलांछनः॥२४१॥ लीलया तत्कुमारं। विद्धेदनिजसायकैः। अर्द्धचंद्रमुखैः रूक्षैः स्वामिनः।
केतनं पुनः॥२४२॥ रत्नचूलस्य यद्यानं। विमानं तवाम्बरगे। आधिरोढुं समीहेन यावच्छमिगतः खगः॥२
४३॥ तावन्मुद्गरघातेन शिरस्यनमताडयत्॥ जंबूस्वामी महावाहुः॥ पिनद्धः समरांगणे॥२४४॥ वज्रासं

हननोपेतोऽजूँयोधेरिकर्म्मणि ॥ अथाश्वान्मृगांकः महातिमपंस्वीयमाद्दरात् । कायमायतितोऽमरसोऽ
गांकेन पराजितः ॥२४५॥ अब्रवीत्स स्मितः सोयं नत्वं वेत्सि कथं पत्नी । विद्याधीशोऽन वृद्धो यो । रत्नचूलाय मा
न्मोह ॥२४६॥ जंबूस्वामिकुमारेण । वाणै रूँरूँरिति श्रुत्वा । विमानाद्भूमिमानीतो । बद्धः स्वभुजपंजरे ॥२४
७॥ माहंसमनिशृहीतस्तु दोर्भ्यां नभ्यंगतो हृदा ॥ वद्धोस्मि मेऽनिकास्तस्य नेत्रेषु सर्वदिक्षो दिशः ॥२४८॥ नत
स्तेवूत्सृदैः रुद्वा अनीताः स्वामिनोंतिके । सर्वे गलितमाना स्वास्तस्थुरत्य हृतौजसः ॥२४९॥ तुष्टो मृगांकः
विद्यास्वश्वके जयजयारवं । सर्वे विद्याधरास्तत्र । संस्तुवंति कुमारकं ॥२५०॥ धन्योसि त्वं महाप्राज्ञ त्वया निर्ज्जि
तमन्मथ ॥ क्वापि धर्मस्य तेनत्य । मद्य जातं कृतं त्वया ॥२५१॥ नेदुरानंदतूर्याणि गाढं गिगानविवारिधेः ॥ मृ
दंगपटहादीनि । मैन्ये केरलभूपतेः ॥२५२॥ वंदिभिर्दाजयारावं । चक्रुरानंदशालिनः । वर्म यंत्तो मद्वार्यो
कुमारस्य जयावहः ॥२५३॥ व्योमगतिश्च सानंदोऽकारयामास तत्क्षणे ॥ प्रीतिवर्द्धनमत्यंतं जंबूस्वामिमृ
गांकयोः ॥२५४॥ ययोल्लब्धः कुमारेण जातु संवितं वजना । सहस्राष्टमितान् हृत्वा । लीलया खेचराधि
पान् ॥२५५॥ एकपदं सदा सेव्यो । धर्मो सौख्यमन्ताप्सुतिः । यद्धियाकाकुमारेण जयश्रीः किंकरीकृता ॥ ५५

॥२५६॥ ॥इति जंबूस्वामिचरित्रे तगावद्ब्र्यपश्चिमतीर्थंकरोपदेशानुसारिणि स्याद्वादानवद्यगद्य।
पद्यविद्याविशारदपं० राजमल्लविरचिते साधुपासात्मजसाधुटोडरसमभ्यर्थितेनिर्मिते नरनत्रलावि
द्याधरप्रतिबद्धलब्धजंबूस्वामिविजयवर्णनोनाम सप्तमः सर्गः॥ ॥संधिः॥७॥ विजयस्वातिमा।
द्यव्यपातिनं स्वपरोक्षमाला मितविधेहिवं भूर्द्धि श्रीसाधुटोडरः॥१॥ ॥आशीर्वादः। श्री
विमलं विमलज्ञानं। संस्तुवे विमलाह्वयः॥ अनंतं वानंतवीर्याद्यं॥ वंदेनंतगुणात्मयोः॥१॥ अथायज्ञाकु
मारः। सर्वालिस्सामाह्वावर्नि। नाचयामास कारणं॥ इनि त्यामंस्रतिस्थिति॥२॥ अहो वह्निसंयोगाड
क्षीरं तं जलं कचित॥ तद्विद्व्यंगुणापेक्षं॥ शीतलं न स्वभावतः॥३॥ तद्विहस्तं ज्ञानं वन्हित्वं॥ स्थितिमासंस्र
तिस्थिति॥ अमाद्यधाक्षमानं धी॥ स्वभावाद्योनितियस्तुः॥४॥ ह्रषीकविषयाशक्ताः॥ केवलं सृतिमद्युस्ततः।
स्वयमत्य यतं गस्य॥ यथागाडक्रिरावधि॥५॥ अहो कथं विनसंप्राप्ता॥ सुकाश्या पिनक्षंतय॥ प्रयुतस्तल्ला।
वृक्षोते॥ जायं तविषयाः स्वतः॥६॥ आपाके कडकं यस्य॥ किंपाकस्यानरोः फलं॥ तस्यारसे कथं स्वाद॥ वी
जं स्वित्तुमर्हति॥७॥ अथ ते विषयाज्ञानां॥ संप्राप्तावसुखं स्वतः॥ न्यायात्कथं कृते तेषां क्रियाः श्रेयस्कस

ःस्मृता ॥ ८ ॥ इदमेवाश्रितं किं विघ्नजातं निसर्ग्यतः । आदानमहदशं कार्यं मंगारादाहडःखवत् ॥ ९ ॥ परं
किंतु महद्भिन्नं । यदमी ज्ञानशालिनः ॥ के विज्ञा न पिसेवंते परलोकजिहासिनः ॥ १० ॥ अहो को पि महामो
हो । डस्त्याज्यो महातामपि ॥ यस्यानुभावतो जंतुरात्मीयं मनुते परं ॥ ११ ॥ मृगो मरीचिकां याति धावत्यात्र जला
शया । यथा तथा समज्ञानादीहिन विषयांस्सुखं ॥ १२ ॥ यथा पश्यति पित्तार्त्तः कंबुकं काचकामली । तथायं विष
यान्मेरवं । मिथ्याधतमसाततः ॥ १३ ॥ यथा वा वह्निशांत्यर्थं मिंधनं क्षिपति स्फुतं । तथा तृष्णोपशांत्यर्थं मज्ञः ।
सा द्विषयोन्मुखः ॥ १४ ॥ अथवालमलं तेन पाठेन ह्यथार्थतः । ऊर्ध्वतापि पराद्देशं निघ्नंतस्त्वात्मनो हितं ।
॥ १५ ॥ दृष्ट्वापि पतितानागर्ते । वृथा किं तेन चक्षुषा ॥ श्रुत्वा नाविषयं दीक्षितं किं ज्ञानेन महद्दृशा ॥ १६ ॥ जानतापि
मयाकारि हिंसाकर्म महत्तरं । तत्केवलं प्रमादाद्धा यद्देशत्वा यद्धाश्चर्यं ॥ १७ ॥ प्राणांते पि न हंतव्यः प्राणी का
श्चिदिति श्रुतिः ॥ मयात्वाद्यमहदशास्ते हता निर्दयचेतसा ॥ १८ ॥ अथ फलोदयमेवैतत्कृतं कर्मास्थितात्मसं ॥ आ
का = व्यते नान्यथा कर्तुं मातीर्थाधिपतेनपि ॥ १९ ॥ यत्स्फाटिको मणिः स्वच्छः । स्वभावादिति सावतः ॥ सोप्युपा
धिवलादेव रक्तपीतादितां व्रजेत् ॥ २० ॥ तथायं चिन्मनात्वेपि जीवोपि स्तींद्रियमोस्वभावात् ॥ ध्यन्ने मानदिना ५६

नाथाभ्युदयादिहकर्मणां ॥२१॥ ऊर्ध्वनालोचनामिद्धमास्ते यावत्कुमारकः ॥ मंक्षु तस्मादुड्डीयैनं रत्नवल्ला
क्षितिशृंखलैः ॥२२॥ अहो द्व्याश्रयवान् गुणैर्निर्गुणलक्षणाः ॥ अस्ता निर्वचनीयायं गुणवांश्च गुणस्त्वयि
॥२३॥ यत्परस्मादाज्ञाकृत्यांश्चापि मदोद्धताः ॥ असहायबलत्वात्त्वं निर्घोषमा विजयीत्वं भवेत् ॥२४॥ विना
भूतकृमं कोऽत्र ॥ फलितायातिनप्रतां ॥ कृते तव द्रक्षाः सोम्यकोऽपि विजित्य ग्रामं व्रजेत् ॥२५॥ ख्यालायामथ
तेषां स्वामिरत्नमिषाद्विषां ॥ कृते गगनगन्तारवेयाः ॥ खगश्चाकस्मिकं स्वतः ॥२६॥ स्वामिन् जंबूकुमारत्वं या
वद्वधेऽसि वीरहा ॥ अनेनापि मृगांकेन कृततावद्भयेरुसं ॥२७॥ तत्केन वर्णितुं स्वामिन् शक्यते तत्पुराधु
ना ॥ परवीरैरपि श्लाघ्यं ॥ कृतमध्यकृयैतो मया ॥ २८॥ श्रुत्वेतज्जातकोपः सरत्नचूलावदत्कुधः ॥ असहिष्णुर
तिक्रांतो ॥ मिथ्यावादान्निःसारथतः ॥२९॥ न तत्व राजयानूनं डः स्वमायस्वगाधिपः ॥ यन्मृषावादं कृते तत्र
मृगांकवल्लशोनात् ॥३०॥ ॥ तत्क्तंच ॥ ॥ नागुणी गुणिनं वेत्ति गुणी गुणिषु मत्सरी ॥ गुणी च
गुणिरागी च विरलः कोऽप्यहो मोहात्म ॥१॥ अहो व्योमगतेर्धीमन्नवक्तव्यं न मृषावदः ॥ खड्गधारे वितत्वं धा
मृतशेखरसन्निभं ॥३१॥ स्वामि जंबूकुमारेण केवलीनर्द्धितो बलः ॥ अजय्यापि मदीयायं ॥ प्रतंडेजावि ।

क्रमात् ॥३२॥ नास्ति विघ्नद्वयं वीरस्यैकः संग्रामसंकटे ॥ यदकरिष्यं महं हन्तुं तद्वद्यास्यामि संगमा ॥३३॥ कृतांत्रा
स्त्रैरुदस्त्रैरस्त्र। विद्यया धनसाधनैः ॥ पादातयोप्यलं हंतुं चादृशो मामकात्रमी ॥३४॥ बलवानबलेस यो यथा
गाढप्रहास्यतां ॥ बलिना विहतो हीनो विलक्षो न तथा परः ॥३५॥ यथा वारि त्रिरस्पृदी मायको निहतः त्रिव
लाघवं प्राप्तलग्नोपि हतोपि न तथा शिवः ॥३६॥ गौरवं किं वचेदस्ति युष्मदादिषु सांप्रतं ॥ नष्टं न किं विद्या
पि विद्यमान तया पयो ॥३७॥ तावत्रिशेष कुमारो मो मध्यस्थाः कौतुकी यथा ॥ मायया कारविद्युषासि युद्ध
मद्य विधीयतां ॥३८॥ वाक्यं रत्नशिखाक्रूरं कृष्णाकोष्ठं कपेक्षवं ॥ मथितेपि धनस्त्ररां स्पृते धूमध्वजो न किं
॥३९॥ अस्तवस्तुप्रमाणं यद्व्रतनूलवयोदितं ॥ हेमो लक्ष्यते न्यग्रो विशुद्धिः श्यामिकापि वा ॥४०॥ अधुनैव
प्रहाद्धमाद्वयोरुचितं पुनः ॥ विलंबं मा कार्षीः कोलाहिनश्चो नवसंगरे ॥४१॥ कातराणां विभिष्टे प्रस्त्री कृतः
मार्गसाधिक्तिकः ॥ मद्वतां हि प्रतिज्ञेव नियमो जावज्जीवनं ॥४२॥ इति मिथ्या वाक्संदर्भानंत्याणां योद्धं समुद्यते
कुमारस्तु यथास्थाने ॥ तस्थौ वाचंयमी वसः ॥४३॥ चिंतितं तत्कुमारेण किं त्रक्रियते धुना ॥ अयाद्वयोर्यथा स्ता
वं ॥ मध्यस्थमममस्तु अंदरं ॥४४॥ वास्यामिष्टगां कंचेत्रद्बलस्यापि लाघवं ॥ स्यात्ततमाद्विपक्षो मि विपक्षो रजत्र ५७

ल्तकः॥४५॥ रत्नचूलेनिषिद्धे स्मिन्नवन्यांस्यान्नजौरवं॥ स्वात्मीकर्षहितुरूपाति विजनाराधिनोरिपुः॥४६
श्रुत्वानमस्कृमारंतं मन्यमानो यथाखरु॥ रत्नचूलमृगांकौ द्वौ समजूतौस्तवनोरणे॥४७॥ नेऽः संग्रामसंयं
श्च सन्मुखं दलयोर्द्वयोः॥ सन्नद्धाः सुभटाः सर्वे सावधानारणे पुनः॥४८॥ सर्वेवस्तु मुलंयुद्धं चक्रुर्द्वेयोपि।
मौनिकाः॥ दृष्ट्वांतरौरवाकारं। केचिन्मूर्छांगताः क्षणात्॥४९॥ केचिद्धैर्यं समालंव्य। ऊर्ध्वतिष्ठमहाद्
वं॥ शिनोः शस्त्रेण दक्षेच्छघातयंतोरिमंडलं॥५०॥ नागेस्तत्र हतानागा अश्वावारैर्निषादिनः॥ अमिऊंत
सराघातैः पदैश्वापियदातयः॥५१॥ कारयामासतुर्युद्धं साहंकारौ परस्परं। रत्नचूलमृगांकौ द्वाविवरावणा
राघवौ॥५२॥ नरारामारस्तदायुद्धं हत्यांकृतमिवाल्वणं। नकोप्यन द्वयोर्मध्ये जितो वाथपराजितः॥५३
तत्क्षेरत्नचूलो सौमायायुद्धमचीकरत्॥ मृगांकस्तत्क्रियायोगेसावधानोस्तवत्तदा॥५४॥ पांश्चुभिः सक
लं सैन्यं सचक्रेव्याकुलीयदा। वायव्यास्त्रेणमृगांकौ सोहरत्नासकृत्गतो रजः॥५५॥ अथरत्नशिखेणा।
ग्नेः स्वदावानलकीलया॥ प्रक्षालितं मृगांकस्य सैन्यं सर्वं द्रुणादपि॥५६॥ मृगांकोजलहृष्यातन्निर्वा
पयदितस्ततः॥ इत्यादिसुचिरं मायाविवैरिणा युद्धमधुवस्ते॥५७॥ नागपाशेनततो बध्ना मृगांको मंत्रवत्सरः

रत्नचूलः खगेशानः संक्रुद्धहृदयो ऽभवत् ॥ ५८ ॥ ततो सौ विजयं दृष्ट्वा वक्षातं हृदये धनैः । आशालं गेनुसा प्र
वालिः स्वामिना दृष्टो ॥ ५९ ॥ रे मूढ कथयामि त्वं नीत्वैनं मृगलोचनं । मयि विद्यानिरूपिते । कोहि हन्तुं प्रगल्
भः ॥ ६० ॥ कः कुमः शोषयुद्धे स्वमादातुं मणिमुत्तमं । कालवक्त्रादिहात्मानं कोपात्त्रातुं समीहिते ॥ ६१ ॥ याति ।
नाद्य महामेरुं कश्चालयितुमिच्छति । स्वविद्यावामिहमय्यायुं क्वचोन्नाद्यधवः स्फारवं वदत ॥ ६२ ॥ तथा त्वं माम
तिक्रम्य सकंजास्यासि समप्रति । इदमेवं महच्चित्रं क्रीडयानादृतो यतः ॥ ६३ ॥ यदत्ययं कुमारो स्मिन् ॥ जेतुं स्वामि
निसंगरे । मन्मूर्त्ति स्यसंतस्थो योद्धुं रत्नशिखस्तदा ॥ ६४ ॥ अथावादत्कुमारो सौ रत्नचूलखगं प्रति ॥ आ
वाभ्यां केवलं युद्धं विधेयं किमथापरैः ॥ ६५ ॥ ततः सर्वानमूनात्थ्ये मौनिकोस्थु सदानि च । द्वावेवतस्तथुः स
ज्जौ कर्तुं संग्राममुद्यतौ ॥ ६६ ॥ ततो युद्धमभूद्घोरं द्वयोः शस्त्रैश्च दारुणैः । नानाविधैर्मिदातिहृष्टौ यणं ।
जयकांक्षिणोः ॥ ६७ ॥ मुमोच रत्नचूलोसौ नागास्त्रं स्वामिनं प्रति । न्यहृत्तं तत्कुमारेण गारुडास्त्रेण तत्क्षणा
त् ॥ ६८ ॥ पुनः कोपापरक्तः सन्नाग्नेयाणं ससर्ज सः । पुरस्त्राग्नमनदाभेगात्कुमारो जलवाहिनिस्तिः ॥ ६९ ॥
पुनस्तोमरघातेन हतो रत्नशिखायदा ॥ तदाहत्य कुमारं सवक्रं जयाह बाहुना ॥ ७० ॥ यावन्मा कंससा

५८

क्रोतिचक्रं रत्नशिखः खगः ॥ तावद्वेगात्कुमारेण क्षिप्तो बाणो जवादितो ॥ ७१ ॥ तेन बाणेन तच्चक्रं ॥ खं
डितं तीक्ष्णहेतिना न्यपतन्नकुजस्कंधे विद्युद्घातादिवद्रुमं ॥ ७२ ॥ तद्घातात्घूर्णमानांगं नागं वीक्ष्य ।
खगेश्वरः ॥ उन्माय वतताराशौ कुंतहस्तश्च कोपवान् ॥ ७३ ॥ तावत्कुंतं कुमारेण क्रोणात्तृतीयदंतिन
॥ हत्वाशु क्षिप्रहारेण पातितः पृथिवीतले ॥ ७४ ॥ न्यक्कृमानधनः सोयं जीवन्नारोप्य दंतिनि ॥ रत्नचूलः
कुमारेण बलाद्बद्धः खगाधिराट् ॥ ७५ ॥ तदासौ सुमुचे वृष्टिं गांधर्वधनालयात ॥ वयो व्योम्नि सर ।
कालेयथा क्षिप्ता धनात्यये ॥ ७६ ॥ अथ दृष्टि सुरास्तेतुः कुमारजयशासिनः ॥ दिशो दुंदुभिनादेन पूर
यंतानतो गगणे ॥ ७७ ॥ नद्धा कुमारजयारावं सर्वे तत्रिदशादयः ॥ सहायुगन्यद्वु मा स्वाद्वफलं सर्वे वहिमय
दः ॥ ७८ ॥ अथ प्रवेशयामासुः कुमारं केरलं प्रति ॥ नोर्यत्रिक महानादैः श्रेष्ठी गांधर्वादिक्षत्रिमीश्वराः ॥ ७९ ॥
यदाप्य परमानंदं । खगोव्योममतिक्तदा । स्तोतुं नरा क्यते सर्वो निरदशो घत्तयामता ॥ ८० ॥ अथ पौरा स्त्रि
यस्तत्र पीन स्तनस्तरानना ः । विक्षिप्तः सुमनो सुखैः । कुमारमन्वागताः ॥ ८१ ॥ काश्चित्त्योरांगताः स्तत्र जज
ल्पुश्चपरस्परं ॥ काश्चिन्मंगलो क्तानि गायंति स्म मुदान्विताः ॥ ८२ ॥ सखे दृश्यमामाश्चना स्रा[illegible]

रकं ॥ हेलयानिर्जितेजेनरत्नचूलखगाधिपः ॥ ५३ ॥ काश्चिद्वदंतिधन्योयंजीयाच्चिरतरंजयी ॥ अस्माकंयेन
मोचितायंरक्षितंनिघ्नतारिपुं ॥ ५४ ॥ अहोजिनमतीधन्या ॥ मार्द्दद्धासम्यक्त्वामिनी ॥ दत्रामामानूययागर्भे
धृतोयंसिंहविक्रमः ॥ ५५ ॥ धन्यश्चश्रेणिकोभूपोयस्पेताद्दक्सटोत्तमः ॥ एकोपल्लंसहस्त्राणां सटानामान
हानय ॥ ५६ ॥ अप्यायणमहाद्याथ्यांसोलांवनिकस्तुतैःकृता ॥ पदय्यस्वामिजगामाप्त ॥ तोरणंनृपयत्राभनः ॥ ५
७ ॥ तत्रश्शोभातिशायिद्वंनिर्म्मितंमणिमौक्तिकैः ॥ दृष्ट्वांदक्षकुमारस्मोहर्षंतस्थौमकौतुकी ॥ ५८ ॥ ततः श
नैःशनैःगच्छन्प्रविश्यार्च्यमंदिर ॥ आतवंच्छजगदानंदंस्वमोदय्यंछधर्मसूरिभिः ॥ ५९ ॥ नीत्वातत्रश्रृंगाकस्स
क्रियामग्राजनादिकां ॥ नविज्ञोदमवदकैष्यत्रमाहात्मभ्रमरः ॥ ६० ॥ सर्वंयत्रभवज्ञोज्यंश्रद्धस्निग्धंसुमा
सनं ॥ श्रृंगाकोय्यर्घ्यमामासन्तुकृयेस्वामिनःपुरः ॥ ६१ ॥ शुद्धंजंबूकुमारेण ॥ नानाव्यंजनसंस्कृतं ॥ ना
जनंस्वाडसंमिश्रमृतंपण्यफलादिवत् ॥ ६२ ॥ ततःकर्णैरतांश्लोकैश्चंदनादिद्रवैरपि ॥ अर्चितासौश्रृंगा
केणप्रीत्यासत्कारगौरवात् ॥ ६३ ॥ अथमध्येसभंस्निग्धांकुमारःकरुणापरः ॥ काकालयामुध्यावामुं र
त्नचूलंखगेश्वरं ॥ ६४ ॥ अपिवकोमलालापैःसूक्तिसंदर्भगर्भितैः ॥ खगंसंतापयामासकुमारोमारगौरवः ॥ ६५

॥९५॥ जयपराजयौ स्यातां । ऊर्द्धतां युद्धमाहवे ॥ विषादं खग मा कार्षीर्धैर्यं पुंसां निसर्गतः ॥९६॥ गच्छ
गच्छ यथास्थानं स्वसमृद्ध्यापि निर्वृतः । विहितश्च परीवारैः । स्वीयैः स्वीयसुखाश्रये ॥९७॥ अथ वादित्रनिह्ल
लोपि कुमारं प्रतिमाह्वयात् ॥ स्वामिनं चायया माहुर्द्रष्टुमिच्छामि श्रेणिकं ॥९८॥ स्थितावात्त्र कुमारः श्रेणिकश्चवि
मानेषु च ॥ ततो विमानमारुह्य प्रति स्वं श्रेणिकं प्रति ॥९९॥ प्रतस्थिवान्मृगांकोपि प्रतस्थे सकलत्रकः
आदाय प्रोद्वाहितुं कन्यां तां विशालवतीं मतीं ॥१००॥ तयोः सार्द्धं समादाय रत्नचूलोपि निःक्रियवान् । चलति
स्म विमानैः स्वैरमा पंचशतैः शुभैः ॥१०१॥ खगो गगनगत्याख्यो मुदा निर्वैरमानसः । अथागात्सत्कुमारं
तं स्वविमानमधिष्ठितः ॥१०२॥ अलंचक्रुर्दिशाचक्रं विमानैर्व्योमगाश्चमे ॥ किमेतदिति भूपालैराकुलैर्वी
क्षितं जवात् ॥१०३॥ ते सर्वेमत्कुमाराश्च संमेडुः केरलाचलं । यत्रास्ति श्रेणिको भूपो राजमंडलमंडितः ॥१०४
अथोत्तीर्य विमानानि स्वानि विद्यानरांगणे । आनताः श्रेणिकं सर्वे ते मृगांकादयः खगाः ॥१०५॥ श्रेणि
कोपि नतात्मानं समुत्थाय निजासनात् ॥ आलिलिंग कुमारं तमुत्सुकः परमादरात् ॥१०६॥ माक्ष्म साधर्मया
दृष्टाय च्चिरादपि सोत्सव । त्वयि दृष्टे महान्हर्षो यातो मे हार्दसंप्रति ॥१०७॥ ततो गगनगत्याख्य । स्तत्क्षणं

तमवीकथत्॥ यथाहृत्तं द्वयोरेवं तन्नथा श्रेणिकं प्रति ॥२०८॥ ततो सो दर्शयामास संज्ञया स्वमतसंज्ञया ॥ त
त्तन्नामविशिष्टं वा तं तं व्योमगतिः खगः ॥२०९॥ पयद्वौ वक्षगां कोयं ददौ तत्तनयां निजां ॥ एषास्य महती नार्या
नाम्ना स्याद्मालतीलता ॥२१०॥ पयरत्नशिखानाम्ना ख्यातो विद्याधराग्रणीः ॥ निर्जितो यः कुमारेण कुर्कोया
महतामपि ॥२११॥ श्रुत्वेवं तन्मुखाद्राजा मत्वा सोनिर्वृतिं परां ॥ यथा चिंत्रो दर्पोयमिं धुर्द्वीपेह मायमहांसमा ॥२१२॥
स्तुतिं चक्रे कुमारस्य श्रेणिकश्च मडार्मजः ॥ निसर्गोन्मकुक्ता घिद्वरं राज्ञि रूप क्रतो न किं ॥२१३॥ परिणीता च
मृगांकस्य तनया मा वरो चिता ॥ या विशालवती नाम्ना श्रेणिकस्य कृते पिता ॥२१४॥ तस्याश्चाद्ध कल्या
णे कृत्यं तेतु खगेश्वराः ॥ कामिन्यो गजगामिन्यो गायंति स्म समंगलं ॥२१५॥ मैत्रीतावाद्ध योश्वा परिवर्द्धलम्
गांकयोः ॥ मिथः कारायितस्तेन श्रेणिकेन महोजसा ॥२१६॥ सम्मा धय खगेशौ द्वौ राज्ञा सन्मानदानतः ॥ प्रे
षितो तो यथा स्थानं स्वालयं स्वालयं प्रति ॥२१७॥ खगो गगनगत्यां ह्रः सह तस्थ पुनः पुनः ॥ निजधामजगा
मास्तु स्वामिधर्मपरायणः ॥२१८॥ अथ तद्वै स्वलक्ष्मी श्रीः कुमरं राजगृहं प्रति ॥ तां विशालवतीनाद्या मानंदो म
गधाधिपः ॥२१९॥ नद्यालं घमहीपालो विंध्याचलमहाटवीं ॥ तां विशालवतीं वन्यां चा ॥ दर्शयन्निव कौतुक ६०

॥१२०॥ हे मृगाक्षि निरीक्ष्य त्वद्दृग्भ्यां निर्जितो मृगः ॥ स्पर्द्धां कर्त्तुं समायातास्त्वन्नेत्रैः सममंजसा ॥१२१॥ त्व
द्वलोकाय बालेंदुसुंदरी गजयूथपान् यत्क्रमेणोपमीयते तव गतिर्लीलया नया ॥१२२॥ इतः केशरिणां य।
स्य वल्गा तं तं तनूदरि ॥ यन्मध्यया निर्जितो नूनं कांदिशीकः सस्थौ सया ॥१२३॥ इतो वराहानुपश्यामि वराहार पये
धरे ॥ तत्त्वातस्तु स्तनकानेव मुरवव्यादाय संध्यकान् ॥१२४॥ विशालाक्षि निरीक्षस्व कपिहं दानपीहतान् ॥ न
वचित्रवमक्कारो निर्जितायेन मर्यतः ॥१२५॥ कोकिलायाः कलालाप माकर्णे रापिकस्वने ॥ यन्मत्वया ।
मधुरध्वनेर्हर्षेनांते पितिरस्कृतः ॥१२६॥ इतो हंसकृतं पार्श्वं शृयतां शुकसारिणि ॥ श्रुत्वा ते नूपुरारावं स्वां कर्द्
यां हूनि मसम्मरं ॥१२७॥ चकपक्षि निरीक्षस्व सरसारिशुसुंदरि ॥ त्वत्कंठालं विनी मालायया स्वमनमां च।
यि ॥१२८॥ इत्यन्यत्कण्डगां यस्य त्वकोराक्षि विलक्षतां ॥ गतं तद्वदनं वीक्ष्य चंद्रोदयविशंकया ॥१२९॥ वात
कध्वनिमाराधैर्द्वे शुणुस्नेहानुकारिणी ॥ एतं तंपरम प्रीतिपावकं शोपप्रियोप्रिय ॥१३०॥ मंजरी पिंजरांय।
स्यमुग्धे सहतच्छ्मावली ॥ नवकर्णावतंसास्यां मया द्धमानां सुकोरकैः ॥१३१॥ गुंजद्द्विरेफहंदानिय शापदय व
नांतरे ॥ वहुणस्थोद्रूपाणि लिखितान्यक्षराणि वै ॥१३२॥ इतो दंदवनं पश्य केकिकेकारवाकुलं ।

सेनारजश्चयाकीर्णो ॥ धूनागमस्फुरंकया ॥१३३॥ इतः पत्र्यसरोजालीं प्रफुल्लंदीवरानने ॥ शोणमार्त्तंडबि
रफेश्च स्फुटीननजिहासयः ॥१३४॥ अर्ईयल्लविनंवल्ली मल्लगोचरतामय ॥ व्यक्तडकरसंस्पर्शे तोकघैतीस्वदल
रिति ॥१३५॥ कांतेकांतिडभ्रश्रेतान् ॥ प्रस्पसुमनसांवयान् ॥ धन्मुखामोदमादाय दधतः श्रियमुत्तमां ॥१३६॥
इतिप्रकृतिमाधुर्यगणं श्रोतांमंदशेयत्नयं ॥ श्रियायोश्रेणिकाभूयः प्रापराजगृहंपुरं ॥१३७॥ तत्राप्युपवने
श्रीमान् स्फुरंतस्तोमसेनिकः ॥ ददर्शोथमुनिंनाम्ना सोधर्म्मं धर्म्मतत्परः ॥१३८॥ धर्म्मोपदेशनिरतं त्रि
धैः परिशानैर्वृतं ॥ श्रावकोक्षवत्तुश्चैव स्वर्गेस्वप्रतिमाखितं ॥१३९॥ वंदतिस्ममहाराजागत्रिः परीत्यत्रिशुद्धि
तः ॥ पुनिमाईकुमारेण ॥ सकलत्रोमहेश्वरः ॥१४०॥ मूयस्तद्दर्शनाम्नूनं ॥ मन्यमानः स्फुतार्थतां ॥ निजधा
म्निप्रवेशाय चचालपतनाधुतः ॥१४१॥ विश्राजराजगृहेराजा श्रोसयाश्रुष्ठसेनतरां ॥ साईजयश्रियावापि
रज्यलक्ष्म्यानकेवलं ॥१४२॥ धर्म्मकल्पद्रुमः सेव्यः किमन्येर्वद्रुजल्पनैः ॥ यज्यापादर्थकामादिफ
लंस्याल्यावनंमहत् ॥१४३॥ ॥इतिश्रीजंबूस्वामिचरित्रे नागवल्लीप्रश्रिमनार्थंकरोपदेशानुसारिता
स्याद्वादानवद्यमद्यपद्यविद्याविशारदपं॰ राजमल्लविरचिते साधुपामात्मजसाधुटोडरसमच्च ६१

त्रितजंबूस्वामिश्रेणिकमहाराजराजगृहस्त्रवेशवर्णनोनामप्रथमःसर्गः॥ ॥संधि॥ ॥छ॥ ॥श्री॥
सद्गुरूनाचक्षुधर्मरुक्तिवृत्तावोसद्धानयो धर्माधर्मफलेरमास्तवञ्योसाधुरोढत॥१॥इत्याक्षेत्रीदः
सुमेत्रथजंबूकुमारएवचिंतितंनिजमानसे।कुतःपुण्योदयादेतन्मयालब्धंयशो॥२॥तस्मिन्प्रस्ययात्सु
मागतोमुनिसंनिधे॥तंप्रणम्यविशुद्धविनयावनताननः॥२॥सोधर्मनाथंस्तुवंधर्मतीर्थंकरंधर्ममि
घ्रयो।शांतिनाथंगुनंनौमिशांतयेशष्टकर्मणां॥३॥क्रियथाकिंविद्धहिमेशंसयाछिंदे।कोहंकुतःस
मायातःकस्मात्पुन्याद्विपाकतः॥४॥जन्मांतरस्यवृत्तांतंजानुमिच्छामितन्मुखात्।चक्षुपेक्षायरःस्वामि
निस्पृहःसुखदुःखयोः॥५॥शत्रौमित्रोसमानस्त्वंजीवितेमरणेसमः॥स्तुतिनिंदासमःसोमोदास्यंवाह
रिचंदने॥६॥वंदेनिस्तारिणंवाचंत्रोचंमुनेसत्क्रियवत्सल॥जीवस्तुरक्षस्त्वमेवासिकृपालुःसर्वजंतुषु॥७॥अ
थोवाचमुनिर्वाग्मीसोधर्माधर्मदेशकः।शृणुवत्सवदेतद्वृत्तांतंपूर्वजन्मनः॥८॥इहैवमगधेदेशे॥
वर्द्धमानाभिधावरःग्रामोस्तितत्रविप्रोद्वेहोस्यातामासन्नलव्यको॥९॥रावदेवस्तुज्येष्ठःस्यात्त्वघीया
न्नवदेवकः॥भ्रमादादायदीक्षांनो जैनींसिद्धसुखप्रदां॥१०॥सन्यासेमरणंकृत्वाभस्वर्गलक्ष्मीश्वयंवरे

जातोसमरकुमाराह्वैः काेवतोत्रिदशालये ॥१०॥ स्वायुरंतेततश्च्युत्वासमवत्यनोयथाक्रमात ॥ वक्रादंतस्यस्य
सात्मभूसुः सागरवत्प्रभाः ॥११॥ तावद्देववरः सोयमायात्रागात्द्विजोत्तमः ॥ लब्धीजानपिसंजातोसर्वदेववरः ।
श्रयः ॥१२॥ चक्रवर्त्तीमहापद्मोविख्यातः स्वाराज्ययाम्युवि ॥ तत्सुतोजनिमाहात्म्यात्राम्नाशिवकुमारकः ॥१३॥
तत्राप्युत्तोनदादायव्रतंघोरतयान्वितं ॥ श्रंतेसमाधिनाहत्वाजातोब्रह्मोत्तरेमरो ॥१४॥ विमानेश्रीप्रभेजा
तो ॥ तत्रदेववरोद्विजः ॥ तावदेवः प्रभुत्वनोजलकांतानिधिमरः ॥१५॥ दशसागरपर्यंतंभुक्त्वासोगान्निरंतरं
स्वायुरंतेततश्च्युत्वापितस्युत्पद्यनोहिसारते ॥१६॥ इहैवभरतक्षेत्रेनगरालीविराजिते ॥ जनधर्मसमायुक्तैरम्येसुनि
वृंदसमन्विते ॥१७॥ संवाहनपुरंनाम्नाततोस्तिनगरंवरं ॥ सोधर्यंक्तिरालीढंवरसत्वनिर्विभूषितं ॥१८॥ भूपति
स्तत्रनाम्नाभिस्कप्रतिष्ठः प्रतिष्ठिते ॥ जैनधर्मसमोजालीत्मुविनुपदःपदोयमा ॥१९॥ भार्यास्यपवतीतस्यना
म्नाधर्मसमन्विता ॥ पदवक्षासुशीलाद्यासौदर्ययुगशालिनी ॥२०॥ तावद्देववरोज्यायाद्योयस्तत्राम ।
राहिवि ॥ च्युत्वासागरदत्तस्यसौयंतस्याः सुतोजनि ॥२१॥ सोधर्मइतिनाम्नाधिराज्ञः ख्यातः सर्वभुवना ॥ क्रम
हद्धिसमासाद्यजातोनिःशेषशास्त्रवित ॥२२॥ कुमारावस्थयाप्राप्तनिश्चोक्तकुलदीपकः ॥ ॥ अथा ६२

नेकः सधर्माश्रीशः सुप्रतिष्ठः कलत्रयुक् ॥ समवादिस्थितिंजन्मिप्राप्तोचारम्यवंदितुं ॥२३॥ वर्द्धमानमुखा
नत्रऋद्धाधर्मोपदेशनां ॥ सद्यश्चोत्पन्ननिर्वेदो लोगस्यस्वपराक्रमः ॥२४॥ नाचयामास स्वचित्ते ॥ संसा
रासारतांचलां ॥ क्षणिकत्वादिनादीनां वारिबुद्बुदसंनिभां ॥२५॥ दीक्षांजयाहनेमैत्रीस्वर्गमुक्तिसुखप्र
दां सर्वसंगविमुक्तात्माहानयोवाष्टकर्मणां ॥२६॥ दिवसैः कतिभिर्निर्विकः ऋतस्तपोनवन्मुनिः ॥ गा
णधरस्तुयोजातोवर्द्धमानजिनेशिनः ॥२७॥ सोधर्मोपितितः पश्चाद्दीक्ष्यतंगणनायकं ॥ जातसंवेगनि
र्वेदः प्रवव्राजमहाफलिनः ॥२८॥ क्रमात्प्राप्यस्ववत्तस्यपंचमोगणनायकः ॥ सोहंसुधर्मनामास्मित्वत्क्र
मेचराधुना ॥२९॥ योज्ञायायान्मनावेदेवास्त्वझवांस्तुनवदेवकाः ॥ एवंसर्वांतराख्यानंजानीहित्वंमुनि
श्रयात् ॥३०॥ वत्सकर्मवशाद्जीवास्तवावर्तेतुमंतिहि ॥ आलस्यमानाः स्वात्मीयांतावंकर्मविनाश
कं ॥३१॥ चेहितता दिवस्कन्नाविद्युन्मालिवरामरः ॥ आर्हद्दासगृहेसमुत्पन्नः सर्वसुखाकरः ॥३२॥ ।
याश्चतस्रापितद्देव्याः क्रमाच्च्युत्वास्मृतः ॥ याश्चास्तास्तनयाजातांचद्विदद्राह्रिश्रेष्ठिनां ॥३३॥ ताश्च ।
नश्रीपितद्भार्यो भविष्यंतिविचारहिताः ॥ सर्वेस्नेहानुकारिण्यास्सर्वंतंप्रतिमोक्षुकाः ॥३४॥ श्रुत्वासर्वं

तरंस्तस्यमात्कृत्वाकारिष्यनेत्सुखात् ॥ एवंद्धर्चरवैराग्यो जंबूस्वामिकुमारकः ॥ ३५ ॥ मुनिमुद्दिश्य विज्ञप्ति
मकरोद्विनयान्वितः ॥ प्रतिबुद्धः कुमारोसौ निर्विण्णो सर्वदेहिनां ॥ ३६ ॥ मुने निर्व्याजवत्सस्व जातेच्छा
द्धरणेमम ॥ तथाद्यापि कृपानाथ मामुद्धर भवार्णवात् ॥ ३७ ॥ प्रसादं कुरु मे दीक्षां देहि निर्ग्रंथलक्षणं ॥ नि
स्पृहस्य तपोगस्य ॥ सस्पृहस्यात्मदर्शने ॥ ३८ ॥ आकर्ण्येदं वचस्तस्य कुमारस्य महामुनिः ॥ कथं सात्र व
त्वतः ममाधुना करंव्यः ॥ ३९ ॥ जानन्नप्यवधिज्ञानाद्बाल मामन्नतत्पकं ॥ नामासमितिमंत्रुद्धोजगौ
कोमलयागिरा ॥ ४० ॥ अवस्थेयं कृतेवस्सवयोलीलानुसारिणी ॥ घोदंद्री कार्यमंसौम्य कुद्देरं मद्दनाम।
पि ॥ ४१ ॥ अथरे सर्वथा किंवा वर्द्धनेतव चेतसि ॥ एकत्रः स्वगृहे गत्वा कुरु कृत्यं मयोदितं ॥ ४२ ॥ तं ध्रुवं
समाहूय समादृत्य मा थ गौरवात् ॥ समाधुनन तयाकृत्वा कृतव्यं च यरस्परं ॥ ४३ ॥ पश्चात्कृ दानेनैर्ग्रंथीं दीक्षां
कर्मक्षयंकरां ॥ एष क्रमः समाम्नायात्स्वीकृतः सर्वसूरिभिः ॥ ४४ ॥ श्रुत्वेदं जंबूकुमारो सो प्रोक्तं सो।
धर्मसूरिणा ॥ चिंतयामास स्वे चित्ते ॥ किं कर्तव्यं मयाधुना ॥ ४५ ॥ वेदस भ निमगच्छेयमहं स्वात्महत्या।
हिंह ॥ गुरोराज्ञाविलोपः स्यात्मनश्रेयस्करः स्मृतः ॥ ४६ ॥ ततो वश्यं हि गंतव्यं मया स्वामालये जवात् ॥

पश्चादागत्य दीक्षां तां ग्रहीष्यामि तयोदितं ॥ ४७ ॥ निश्चित्येति तन्मस्तकृत्य गुरुं सो धर्म्ममंत्रकं । जंबू
स्वामिकुमारो सो जगामाशु निजालयं ॥ ४८ ॥ गत्वाथ त्वरितं तत्र स्वांतो जिनमतीं प्रति ॥ निश्चयमनाः स्वपि
त्राह्वां सर्व्वां तां मध्यवाक्यतः ॥ ४९ ॥ मातर्ह्यूनं विजानीहि निर्विन्नोहं स्व वादिति ॥ इमः प्राग्गिष्ठुटाद्वारं
कर्त्तव्यं मयका श्रुचि ॥ ५० ॥ वक्यं पेस्कृतमात्रेण मातर्जिनमती सती ॥ पवनेनेरिता वेगाद्विमद्वत्यवया ।
मिनी ॥ ५१ ॥ अहो वत्स किमाख्यातं वज्रसंपातनिष्ठुरं ॥ कारणं किमकस्मात्त्वयादत्र कार्य्ये निदर्शने ॥ ५२
अथोत्तरप्रदानेन समाक्षेन चिकीर्षया ॥ कथिता निजकुमारेण सुनिवाक्यानि तानि वै ॥ ५३ ॥ श्रुत्वा जिनम
तीतस्मात्स्ववांतरवात्रिकं धर्म्मवृद्धितया किंचित्समाधानमुपाददे ॥ ५४ ॥ मार्हद्दासायतनः सर्वं स्वतां
तं गदति स्म वै ॥ वत्स मां गास्कुमारोयं जैनीं दीक्षां जिघृक्षति ॥ ५५ ॥ अर्हद्दासो निशम्यैतन्मूर्च्छां प्राप्तः क्ष
णात्क्षिति ॥ महामोहोदयादेव हाहाकारं रटन्निति ॥ ५६ ॥ ततः कथंचिज्ज्ञायायाद्येरुक्तिमेषोपि वनिकानिति:
विललाप यथात्यर्थं तथाकोयर्म्मयस्कवि: ॥ ५७ ॥ अर्हद्दासेन तत्ह्रिप्र कश्चिद्दासमी विचक्षणः ॥ प्रषि
तस्तत्कथंप्रोक्तुं वर्द्धिदन्नाहिमभानि ॥ ५८ ॥ आदिष्टस्त्वरितं गत्वा समं देशादरः सुधीः ॥ सर्व्वं निवेदयत् ।

मामयथासर्वेसमवेक्षकं ॥ ५९ ॥ अहो दैवमस्माकं यदभ्यांसमसकृना: । प्राप्ताश्चापीवनंश्यामायिङ्गक
र्मोदयादिह ॥ ६० ॥ आकर्णेदिंवचस्तीक्ष्णं दुःखदं शाल्वयानवत् । श्रेष्ठिनस्तं महाजातिं श्वशुरो पिवकंपि
र ॥ ६१ ॥ इवंतिस्मश्वाकांता: क्षणंविस्मितमानसा: ॥ किमन्यत्रकुमारोयमुद्वहत्कर्तुमिच्छति ॥ ६२ ॥ नावन
मपवमंग्रहे: श्रेष्ठिनिरुक्तोमदाकुल: । वदसोम्यवन्मत्तथ्यं कारणंकिमिहात्मनो ॥ ६३ ॥ ससंदेहाद्रोवादी आ
तुर्यांतरयागिरा । अहो स्वामिकुमारोयंतितिक्षुर्भवचारिध: ॥ ६४ ॥ निश्चयात्कामभोगेभ्यो निस्पृहोदुःख ।
तालुक: ॥ मस्पृहो मुक्तिकामन्यां जैनीदीक्षां ग्रहीष्यति ॥ ६५ ॥ श्रुत्वातेवनिजानाथा: । क्षणाद्विलक्षतांगतन
: ॥ बोधयित्वंनु स्वकन्यास्तायच्छुद्धोजग्मुर्निजालयं ॥ ६६ ॥ तत्रगत्वासमाहूयनीताश्चाप्यनुशासितु ॥ ता:
कन्या: कुलशीलत्वं नजहुर्लोकशास्त्रविधि ॥ ६७ ॥ उवाचजंबूकुमारोयंश्रूयतेभोगनिस्पृह: । स्वतान्यादायु
माहितत प:स्वीं सिमुक्तये ॥ ६८ ॥ तत्रस्त्रीणांयथाकामंकामोद्धानिस्तुसांप्रतं ॥ सवतीनांसमुद्धादिसेव ।
स्वाध्वरापर: ॥ ६९ ॥ निशम्येतिपितुर्वाक्यं यमश्री: कंपितातदा । प्रमादाद्धाकथंविद्वे प्राणिहत्याव ।
योगिराट् ॥ ७० ॥ तातमावदद्वक्षेत्रमंतव्रीडाकरांमयि । प्राणांतेपिनकर्तव्याकामहानिर्मदात्मभि: ॥ ७१ ६४

×शहितानोगतरा
यस्यकर्माणो
मिविपाकतः वा
निरावरूपाया
सगतानयावन
✗ ॥७०॥ ३४

२॥ एककव्ययथोदेवः सर्वदोषविवर्जितः॥ अर्हन् जिनस्तदाख्यातो धर्मश्चैको महात्मनां॥७३॥ तथा जं
बूकुमारोयं तत्रैवैको हि मामकः॥ नापरः कश्चिदेवाते निरयमोमानि सर्गतः॥७४॥ धिग्योगोच्छ्रियया त्य
क्त्वा निंद्रजालोयमाग्निह॥ पतगच्छति दीक्षायं व्यंतरयपतोरताः॥७५॥ अथ देवो विनीमयं नागसंपदः।
नीदृशी॥ अस्माकं नागयसंयोगादेरन्तर्व्यतिभान॥७६॥ तदापि नमनस्तायाप्तविता मस्तु निश्चयात्॥ ना
न्यथा ज्ञाक्यते कर्तुं यज्ञाव्यं तन्न विच्यति॥७७॥ अलमत्र वहुकेन ततानघार्चं यमीनव॥ मद्यो थापतिरेको मज
बूस्वामि कुमारकः॥७९॥ ऋद्धसागरदत्ताख्यः श्रेष्ठी बुद्धिविचक्षणः॥ सर्वान्निवेदयामास रतं संदेशमर्हं
प्रति॥८०॥ श्रुत्वा वचो हस्ताप्यगच्छत्प्रश्चिनिजालये॥ जगाद सर्वे तन्न द्वं यथा कन्या कथानकं॥८१॥ अथ
तादृश्यतां गच्छतु सानुरक्ताय लं स्थितः॥ अहो नंदकमोकाद्दहुं मंतः परविपत्तयः॥८२॥ इति कर्तव्यता मूढः
मोदृक्ता मावणिक्यातिः॥ गच्छा प्रतिक्रमारं तं विज्ञाप्तिमकारो हन्ती॥८३॥ एकमेव दिनं वस विवादानंत।
रंतव॥ व्ययातानिः सहास्थानं कर्तव्यं चैकदाः किलः॥८४॥ मामकी प्रार्थना पुत्र मामेषा विधीदृशा॥ प।
श्चाद्यत्रातते तु स्यं तत्र यथा विधीयतां॥८५॥ निरादो पि कुमारः स पितुरन्यागृहानदा॥ तयस्तु वाचता।

तचं। माविषादः स्वचेतसि ॥ ७६ ॥ ततोमंगल्यतूर्याणि पंचानां श्रेष्ठिनां ग्रहे ॥ प्रनेदुरानंदतूर्यपृष्ठ सहित्याश्च
मुखवाजवात् ॥ ७७ ॥ कलगीतानि कामिन्यो गायंति सम्मुदान्विताः ॥ संत्रस्तास्तद्गमेनेत्रास्ताः पतिनान्नतयाधराः ॥ ७
७ ॥ नष्टहोपितसामग्र्या याकाचनगरसिद्धिताः ॥ सद्धतयावचालासाक्ष्वाक्ष्ढः कुमारकः ॥ ७९ ॥ धानलिवोद्य।
संघोष्ठं वदिन्नंदेः कृशब्दकैः ॥ पवज्ञिस्तयतो श्मनं श्रत्याज्ञिर्लत्रकीजनैः ॥ ८० ॥ पारंगणादिमहोत्के द्वृत्यमा
नापदेपदे ॥ प्रापजंबूकुमारस्य ॥ वाहिदत्तम्यमद्मनि ॥ ८१ ॥ तत्रोर्यदुरगात्सर्वमुपविष्टस्य तुष्टिकां ॥ मेघगंभी
रनिःस्वानो ॥ धीरो मंदरकंदवत् ॥ ८२ ॥ अथानाता सिरत्यर्थे सुब्धमप्रतेष्टनी कस्यहाणमनिष्टापि प्रेष्टवि
धिवमाश्रदि ॥ ८३ ॥ विवाहानांतरेमर्घ्यस्वर्णरत्नादिपावनं ॥ दत्तंसागरदत्ताद्यैर्दानपियंयदत्तोचितं ॥ ८४ ॥ पा
ट्टकूलानिसूक्ष्माणि विचित्राणि वस्त्राणि च ॥ वरायाङ्कहितास्योभागिस्तुष्टिप्रवालकात् ॥ ८५ ॥ सत्कर्पूर
सुमिश्राणि कुंकुमादीनि सम्मुदे ॥ पल्लंकाश्नयानाद्विवस्त्रनिवनिजोत्कटः ॥ ८६ ॥ हस्त्यश्वधनधान्यादि
दासीदासादिकं तथा यत्तत्रमंगहेकिं चित्तसर्वंस्वामिनेदत्तः ॥ ८७ ॥ तदादायसकन्याभिः संवध्ववसनांच।
लैः ॥ रजन्यांसहकांताभिर्नानाविधमहोत्सवैः ॥ ८८ ॥ पवज्ञिर्द्वंदिन्नदेश्च श्रत्याज्ञिर्लत्रकीजनैः ॥ अर्हद्दासा।

गृहे प्राप्य। स्वामी जंबूकुमारकः॥९९॥ यत्तत्रास्तु चितं किंचित्तद्यत्प्रासंगिकमुत्तमं॥ तत्सर्वं विनयान्नत्वा नमद्देहा।
मास्युपादद्वे॥१००॥ यः कश्चित्तत्र दानाद्यैः सोपि दानेन प्रीणितः॥ प्रश्रयाद्वापि यः कश्चित्सत्कृतः सतथा कि।
ल॥१०१॥ जिनमत्यापि सोज्ञाहात् स्वयं दीव कुमानिताः॥ यथास्वं यद्दस्तु लादितास्यादतत्रसुसत्कृताः॥१०
२॥ सन्मानतस्ततः सर्वे प्रायान्निजं निजं गृहं॥ निद्राघूर्णितनेत्राश्च वभूवुः शयनोद्यताः॥१०३॥ सहतासिः कु।
मारश्च स्वस्य कनकमंदिरे। स्थापितस्तद्वयस्यालीजनैः सस्मितलोचनैः॥१०४॥ अथ ज्वालस्तु दीपश्च दीपिताः ज्ञापव
सुखु॥ हेमतल्पाद्यशय्यायां स्थितस्तासिः सहासकौ॥१०५॥ तत्र वात्यंयमी वस्त्र तल्पा स्वामी विरक्तितः॥ मंचि
तं चापि तन्मध्ये पद्मपत्रं जले यथा॥१०६॥ नापि वक्ति न पश्येत्तु सुरूपास्वपि तासु वै॥ स्थितः स्थिरतरः स्वामीनि
स्तरंगसमुद्रवत्॥१०७॥ ताराणां निकरो रेजे तदाद्योम्नीव निर्मलः॥ यामिनीकामिनीभूषाहेतुमुक्ताकदंव
कः॥१०८॥ अथ ता मंजरीरिभ्रक्षलतिस्मरानतः॥ प्रत्युपायैरसम्यश्च मांत्तिलाघोरिरिं मया॥१०९॥ रूपगम
कं न तस्थिवा। तासिः कामातुरात्मभिः॥ मंदं मंदमथालापं कुर्वंतीतिस्तिः परस्परं॥११०॥ कामाकुलानिंदासि
श्चतांघ्रलाद्विसुदिश्वया। आरब्धस्मरमंचेष्टानानाश्रृंगारवार्तया॥११२॥ दर्शयंत्काम्मुकीकाविलासहारमिया

स्तनौ ॥ दृष्टौ बिल्वफलाकारौ यौवनं सोन्नतौ घटौ ॥ २२२ ॥ काश्चिन्नाभिं सुगंभीरां दर्शयन्ती स्खलाद् इह ॥ काचि
द्रूरुद्वयाह्नसंधत्ते स्वमिंजलीलया ॥ २२३ ॥ काचिद्दृढहासादिन मंगर्रंतममर्मभिन्नित । वक्षश्चापेन वोद्धाद्धास्वामि
नं प्रति मस्मरा ॥ २२४ ॥ काचिद्दृक्कोणलीलाभिः स्वसाक्षकर्तुमसीहते । हावभावविलासाद्यैः काचित्क्रांतं विमोहति
काचिद्रागांश्च गायंती यंत्र मध्ये निमिश्रितान् । काचिन्नृत्यति वैदग्ध्यात् जितुं स्वामिनो मनः ॥ २२५ ॥ इत्यादिविविध
स्त्रीवैदग्ध्यतः स्वयाटवं । न दृष्टा मामकाश्च तस्याः पितन्मनो मोहितुं मनाक् ॥ २२६ ॥ इति सुकृतविपाका स्वामिजंबूकु
मारः । सकलसुखनिधानो मारमातंगसिंहः । कृतपरिणायकर्म्माधर्मतो निर्विरक्तो विषयविरतचेतास्त्वाभाम
न्नतया ॥ २२७ ॥ ॥ इति श्रीजंबूस्वामिचरित्रे सगवद्धुपश्रीमतीश्लोकरापदेशानुसरितस्याद्वादानव।
द्यगद्यपद्यविद्याविशारदपं० राजमल्लविरचिते साधुपासात्मज साधुटोडर समभ्यर्थिते जंबूस्वामिपरि
णयनोत्सववर्णनो नाम नवमः सर्गः ॥ ॥ संधिः ॥ ९ ॥ नववर्णाधिताः समस्यास्मारत्नाप्रमोहिने ।
साधुपासांगजस्यास्याश्रेयसे तत्र टोडरः ॥ १ ॥ ॥ इत्याशीर्वादः ॥ ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥ ॥ कुंथुंकु
श्वादिसद्दयं धर्मतीर्थविधायकं । अरं चारिविनाशाय वंदे मुक्तिवधूवरं ॥ १ ॥ अथ तामांवतस्मृशां दृष्ट्वा पंचवा

विक्रियं ॥ निर्द्धेविदे विदांवर्यो जंबूस्वामी तदर्थेहकृत् ॥ २ ॥ हा धिगज्ञानमेवैतन्मोहकर्मोदयादिह ॥ यन्मनावानु।
मन्यते जीवाः दुःखं हि सौख्यवत् ॥ ३ ॥ तथा मरीचिकां यातु तृष्णगो ध्वंसति वाञ्छया ॥ तथा प्राणिगणश्चायमिष्टदे
हयिकं सुखं ॥ ४ ॥ यथार्कतूलनं ऊर्ध्वं नाडीरोनश्वरैः स्वरैः ॥ अज्ञानश्रवस्तुः यां डांमनुते हि वरंवरं ॥ ५ ॥ तत्सो।
ख्यं यन्निराबाधं साक्षीः स्वात्मसुखात्मये ॥ निर्वापेक्ष्मं यो नित्यमव्यवाधमतीन्द्रियं ॥ ६ ॥ इदं त्वाह्यं सुखं नासं
मयरंवा क्षणभंगरं स्मरं ॥ वंधहेतुरनित्यं तत्तद्धेयं हि महात्मभिः ॥ ७ ॥ अध्यानंदमजानानो जनः प्रज्ञापराधतः ॥ विषयं
श समाश्राक्षः सुखं वदति मूढधीः ॥ ८ ॥ किं वास्मिन्सुखमस्या जीवो मज्जति दुर्गतौ ॥ यो मिथ्याशेहदं द्वयार्थावा
गुरयाम्भुगः ॥ ९ ॥ आहो हि विषयं वदंत्यन्ये दददुःखकापिशायकं ॥ वृथा वैतदहं मन्ये चेदथो यो पिदं जगत्या ॥ १० ॥ यामामं।
दे विलोकेश्वरंदं दर्ध्यंते हि काम्सुकाः ॥ कलकामामिनाद गद्धाः शराधाते मृगा इव ॥ ११ ॥ असारेपि वत्कार्यं मायु।
ध्यते ज्ञावाः कथं ॥ त्यक्तानीद्रियसौख्यादि संदतिवत दुर्मदाः ॥ १२ ॥ यदंगा गर्हितं किंचित्तन्मदं स्त्रीकुटीरके।
वेश्वा स्त्रावायमनमांसं संभृते कीकशोच्चये ॥ १३ ॥ सुंदरं वापि यद्वस्तु प्रतं वा यन्निसर्गतः ॥ वपुः संसर्गतो नूनं यासि
दुर्गंधतां क्षणात् ॥ १४ ॥ अलक्कोलाहलेनालमिमाः सर्वाश्च योषितः ॥ मनोहराणि विधं ध्याय धात्रा याशा विनिर्मि

ताः ॥ १५ ॥ एवं सर्वं तयाख्याते यावत्स्वामी निवेदितमि ॥ तावत्सोवाच यत्पद्मश्री कामिन्नोपि वज्रः प्राति ॥ १६ ॥ अरे ।
भ्रमिन्निर्गुणो त्वं सि किं कृते नापि दाहुना ॥ वाणः कुर्वीति किं यं हे मन्मथ स्याद्विमर्दहा ॥ १७ ॥ यथा धेनहृते नेमसपि
गानेन वधिरे नहि ॥ कातरे किं कृपाणेन किं लक्ष्म्या कृपणे हि था ॥ १८ ॥ मरवे समीहितकारी चवत्र्ने तेयाह स्वां नय ॥ प्र
घ्नं तपः फलं त्यक्त्वा पुनः कर्तुं समीहिते ॥ १९ ॥ यथा कश्चिन्नरो मूर्खैः सिद्धमन्त्रं स्वसमीपनि ॥ त्यक्त्वा ज्ञानात्पुमादादा ।
नि ॥ कुर्वन्ति हास्यमेतत्पाहो ॥ २० ॥ तपसां हि फलं सौख्यं तत्स्वर्गे वा महीतले ॥ प्राप्तं वापि जना नित्यं न मध्यं दत्ते तोज
उः ॥ २१ ॥ वयं त्वं सा समानर्थः सप्रीतः स्वर्गसान्निध्यं ॥ वस्तु धर्मः त्वं गृहे संपत् उत्कृष्टं किमतः परं ॥ २२ ॥ सर्वस्वाधीनमुत्
सृज्य ॥ तपः कर्तुं समीहिते ॥ तत्रमा प्राप्य तेनो यादृक्स्व क्षत्राहितस्त्वयं ॥ २३ ॥ मरव्यः कथानकं तेकं रम्यं दृष्टांतरूः ।
मिजं ॥ सावधानतयाख्यातं तुष्णा सिद्धं स्यादहं यदि ॥ २४ ॥ श्रापंतिस्मवतान्मित्रोमाश्चर्यः सकुमारकाः ॥ पद्मश्री
रवदत्सोमया धनदत्तकथानकं ॥ २५ ॥ यथात्र हालिकः कश्चित् धनदत्तो नामनाप्यभूत् ॥ तस्य भार्या यथा नाम्नी
वर्त्तते स्म सुदारिद्रिता ॥ २६ ॥ तयोर्जातः सुतस्त्वेको नाम्नावै भवलोवली ॥ अप्येकाकी मनिस्यातो गृहकार्ये क्षमो :
क्षमी ॥ २७ ॥ अथ देववशात्तस्य हालिकस्य मृतावधू ॥ लब्ध्वा लक्ष्मीर्यथा स्वप्ने दृष्टनष्टा तव कुरणात् ॥ २८ ॥ ६५

हालिकेनततःपश्चादक्षाद्याप्युसुतंवरं ॥ परिणीतापरा स्वस्मै दृष्ट्वेनापि सकामिना ॥२९॥ योऽहंत्वया क्षमिता
मयं सहष्टिवर्षैमितःस्वयं । तया मार्द्धं रतिक्रीडां काष्टैन्नास्तेम कामुकः ॥३०॥ अथानेद्यान्निन्ने रीषे सा मुकीका
मिनासह ॥ कथं विद्याणयु क्रोधजाता मानम धिष्ठिता ॥३१॥ ततास्तुनेन तु कामामोस्व प्रियां प्र सादयन् ॥ नवा
च हालिकः कामी नाडवाक्यं वदन्निति ॥३२॥ प्रिये प्रिये वदस्वासु मन्मुखाद्व्यमांप्रति । कोपस्य कारणं किं स्या
द्वाकस्मात् प्रियेमयि ॥३३॥ वदत्येवं हृष्टस्त्र्यापि मानुष्कूलो यिन्तन्रीर ॥ मा मां स्पृश करेणेति सा वदत्क्रोधशालि
नी ॥३४॥ अलं त्वया प्रियेणापि मद्वचोकर्वताशठ ॥ अज्ञाना द्विष्नतापीति तत्त्वक्षणम जानता ॥३५॥ ॥तेनो
च ॥ ॥पानीयंच रसः शीतं परा बलं सादरं रसः ॥ रसोगुणायुतास्ताभ्यो मिष्टश्चा नं नतरो रसः ॥३६॥ इत्याकर्ण्य सत्या
योक्तं सूक्ष्मवाचः प्रियं वदः । वद प्रिये मया चाशु कर्त्तव्यं त्वन्मनीषितं ॥३७॥ ललितास्तु न यो नेह सेविया प्राज्ञयाप्त्रा
सा ॥ नंदनं सबलं नाम्ना घातयैनं सुनिश्चयात् ॥३८॥ श्रुत्वेति कंपमानो सो हालिकः पुनरब्रवीत् ॥ वदस्तु गंधमहाका
ष्टमेतत्कर्म्मं दधे कथं ॥३९॥ किं श्रेयस्तद्धधेनापि दग्धीयस्व प्रिये मम ॥ न हि कार्यमनुद्दिश्य मंदश्चापि प्रवर्त्तते ॥
४० ॥ हालिकं प्रतिमावादीद्वक्ति संदर्सयागिरा ॥ हन्तेत्र मित्र महाश्रेयो शावी तिष्ठ शृणु तद्यथा ॥४१॥ सत्यमि

न्यतः कोपिद्वयापास्यंतिममोदरात् ॥ तेमद्वैयस्यदासत्वं करिष्यंतिनसंशयः ॥ ४२ ॥ अनेयसर्वथावध्यः कृतनंतरे।
र्द्धे प्रहितान् ॥ मारितेद्भुवतेसर्वेस्वाधीनास्युः सुखावहाः ॥ ४३ ॥ एवंतद्वचनेरौष्ट्रस्यवत्सनमाम सोपिसः ॥ किंविक्र
मणिकस्तन्हालिकंपुनरब्रवीत् ॥ ४४ ॥ मुग्धेनिरापराधंतंमारयामिसुतंकथं ॥ अपिचैकं हस्माघिवोढारं विन
याविते ॥ ४५ ॥ यदिवामारितेत्वस्मिन्राजोदंडस्तयोनवेत् ॥ बांधवाश्चापितेसर्वेदोषंदास्यंतिसर्वरं ॥ ४६ ॥ पुनर्डा
ह्नोलितामाचेभ्रातरं हालिकंप्रति वधेनं सर्वथालन्त्रेन्यथानावयोः सुखं ॥ ४७ ॥ अतः परंतुमज्ञेनयत्नाविधं।
स्मनवौ ॥ इह्यचेत्तेकरिष्यंतिनिर्दिघ्नंसुखमावयोः ॥ ४८ ॥ अप्युपायंवतेवक्ष्मियथातस्यवधः कृते नापिस्यात्प्रति
नीतिः स्याद्यापिस्पर्ध्यतिबांधवाः ॥ ४९ ॥ यदासौलांगलंमंदंमंदंवाहयतिस्फुटं ॥ तदात्वमपतः पश्चाद्धाटयाती
ववेगतः ॥ ५० ॥ त्वत्स्त्रंगेर्वृसीतिः स्याल्लीवर्द्दैः प्रातोदादंतिताडितैः ॥ मारयेनमनायासमाद्ययाथार्द्धेर्विवक्षितं ॥
॥ ५१ ॥ एवंकृतेनस्यालोदंडदास्यतितेक्षचित् ॥ नापिवंधुजनाःसर्वेस्वस्यादोषंवदासमनाक् ॥ ५२ ॥ सायेनकृत्र
तियत्नामोकामांस्फहालिकः कुधीः ॥ तथास्थितिवदस्याचेतामास्वाम्यपथ्यजनः ॥ ५३ ॥ आलिंग्यासितुरवी
न्यसत्तुष्टामोस्वमानसे ॥ कामकेलिंतथाचकेप्रियासुरतपंडिता ॥ ५४ ॥ अथवस्तुनामसर्वमाकर्णितंया। ६५

योदितं । रूपेणेनापयं हं हन्तं मम ह्यमनुरक्तयोः ॥ ५५ ॥ ग्रामरूढायपागेव तत्रागात्सबलः सुतः हालिकस्तद
ग्रामोदंतुकामस्वनंदनं ॥ ५६ ॥ हालिकोपि यावत्स्वजनकस्तत्र गच्छति । तावत्तन्नंदनेनाशु क्षेत्रे संवाहितं हलं ।
॥ ५७ ॥ अथ गत्वा ददर्शासौ पामराश्वान्य जंबरं ॥ मूलोन्मूलं हि कर्षाणां शालिक्षेत्रं हलास्यतः ॥ ५८ । दृष्ट्वाथ हा
लिको वादीदरे पुत्र महाशठ । श्रांत्या कष्टकरं स्नेन मत्कृत क्षेत्रं कराषि किं ॥ ५९ ॥ नवात्व पुत्रोसो तातनजीसेत्राम्मय
मयदं ॥ प्रोन्मूल्य रोपयिष्यामि नवां स्वात्मसुखाप्तये ॥ ६० ॥ सममाकर्ण्य वचस्तस्य पित्राप्युक्तं सुबुद्धितः सिक्तं त्वज
सिरेषु नव्यं को क्षमिरे जड ॥ ६१ ॥ बलात्तथापि स पुत्रो पि वचश्श्रावेसमस्त्विद्ध वाक् ॥ तातेनैवं दुष्करस्याश्रुतात्रोयकृ ।
ल्यितं त्वया ॥ ६२ ॥ हत्वाद्य मांसुसत्ताकं पुत्रं वो स्मि सिन्ना विन ॥ सुखाद्धं कांतया सार्द्धं तातबुद्धिस्तवेदृशी ॥ ६३ ॥ पुत्र
वाक्यासमूर्षोपि जातः प्रतिबुद्धनां स्वरणात् ॥ इरायाद्वीत्त्वयं वालनेनखुरशक्योनमाहंवं ॥ ६४ ॥ शुद्धवचस्तत ह स्व
मीजंद्व ऊमारकः ॥ स्वाधीनाः संपदस्तत्का संदिग्धाः पुनरक्षिते ॥ ६५ ॥ पतत्सर्वं कथा हृत्तं श्रुत्वा प्रोवाच धीधनः । नि
रीहापि यथा वक्ति । धर्माख्यानं मुजो गिराइ ॥ ६६ ॥ प्रियांकथानकं स्तवद्धो धावि क्षायकं । मावक्षनतयाश्राव्यं
नवतीसिमयेोदितं ॥ ६७ ॥ विंध्याचले महानव्यां स्थनश्चैको मतंगजः । वषी [illegible] रणेव नर्मदां प्रति सोप्यगात् ॥ ६

७॥ तत्रकालेवरंकश्चित्प्रदेशमार्गेणापिवायसः ॥ अष्टगात्रकरंकस्थो लोलकायः पिपासिताशिताः ॥ ६८ ॥ मेघोजलं
यथाधवत्यानितोसोमहांबुधौ ॥ काकस्तन्निश्रितयासरससंलुब्धमानसः ॥ ६९ ॥ नद्यितंतद्वपुस्तत्रगंगमयाद्येकल
वारिभिः ॥ काकेनगंतुमारब्धमुड्डीनेनमहांबुधौ ॥ ७० ॥ उड्डीयोड्डीययावच्चयातिपश्यतिदिग्मुखं ॥ स्थानंनयामत
रुंशैलंविश्रामार्थंनकिंचन ॥ ७१ ॥ कियत्कालंभवंस्तत्रपतितोथमहार्णवे ॥ अस्यकंकामित्युक्त्वावराकोयंकृतां
गतः ॥ ७२ ॥ यथातन्मांसलुब्धेनपापासात्वायदनीदृशी ॥ तथाहंनसहिष्यामिकांताःकांतवपुर्श्रमाः ॥ ७३ ॥ तोक्कारवा
श्रुत्वालोगानुबुधसंसारंसत्वानु ॥ तत्याकार्ममोनिमज्जंतंतुच्छोद्रेकोनवांबुधौ ॥ ७४ ॥ दृष्टांतेनप्रतिबुद्धमैतंतत्यश्र
श्रीकथानकं ॥ कनककेरथोवाचकथांकैहृहलावहां ॥ ७५ ॥ कैलाशेपर्वतेरम्यकापिष्ठेकोनवक्रिटल ॥ देवयोगा
दथानेद्युःशैलशृंगमधिष्ठितः ॥ ७६ ॥ पतितश्चाथततोवेगात्खंडखंडितविग्रहः ॥ अकामनिर्जरायोगात्कृत्वाजातः
खगाधिपः ॥ ७७ ॥ एकदासमुनिंनत्वापप्रच्छस्वभवांतरं ॥ मुनिरूचेयथाहत्तंसावधिज्ञानचक्षुषा ॥ ७८ ॥ उराजन्म
निविधिशाद्वयासीत्करिश्रमः ॥ कैलासाद्वास्वयंपतित्वाश्रुत्वाजातोसिखगःशुभात् ॥ ७९ ॥ श्रुत्वेतिवचनंरम्यंपाप
नंमुनिनोदितं ॥ निःशंकिकायस्वगोनाश्रुस्वापितंतद्धिद्विया ॥ ८० ॥ यतःस्थानाक्तपरिंच्चाजातोविद्याधरोत्तरः ॥ ६०

नूनंततः खेगाम्ब्रवादिवोदंतंविताढ्यगान ॥ ७१ ॥ अतएवमयावस्यंकर्त्तव्यंमरणंवरं । ततः कोलाशाद्रूराय्यात्य
तिव्राध्यतथापि धे ॥ ७२ ॥ विघ्नउक्त्वैकदावादीशिवगोमिजप्रियांप्रति ॥ यथामनीषितंस्वस्यप्राणघातमयस्तवकं
॥ ७३ ॥ प्रियमर्घेहिसुप्राप्यंस्वर्गमोक्षादिकंफलं । केवलंशोलक्षदायात्यातेनाष्टविशंक्या ॥ ७४ ॥ सत्तुवेचः
समाकर्ण्येलिललापातिदुःखिता । नर्योविद्याधरस्यात्रविक्लादानमानसा ॥ ७५ ॥ कांतकांतममहाप्राज्ञह
थामरणमिच्छसि । विद्याधरोसिनाथत्वंकर्म्मलंकिमतःपरं ॥ ७६ ॥ तद्वाक्यंघ्राथप्रियावाक्यंशेलस्थंगात्यपातमः
॥ शुद्धाङध्यानयोगेनयातोरक्षाननः कपिः ॥ ७७ ॥ सखोयथाखगोमूर्खोवांछुस्वात्स्वाध्रनसंपदः ॥ शतसाथापन्म
योजातस्तथास्माकीयनायकः ॥ ७८ ॥ प्राप्तास्थ्रापिमहारम्यास्त्यक्त्वासर्वोहिसंपदः । तावित्यस्तासमहितप्रा
प्येतेनयमानवा ॥ ७९ ॥ जंबूस्वामीतदाकर्ण्यमर्द्धकनकश्रियोदितं ॥ प्रावाचेत्तरंबाजादेकंविद्वत्थांकरेंन ।
॥ ८० ॥ विंध्याद्रौवल्लवाक्षश्रिदामीकामातुरः कपिः ॥ असहिष्णुःकपीन्सर्वान्हन्यमानेवनेतरान् ॥ ८१ ॥ जा
तंजातंस्वतायायाः । स्ववउत्तमपिहन्यतः ॥ एकाकीसुरतक्रीडांकर्तुकर्मावनांतके ॥ ८२ ॥ अथैकदातत्सुत्रो
पिजातोनऊाच्छततदा ॥ देवाद्दधिमगाऊोप्युःस्थितःस्वस्यर्द्धकोटरे ॥ ८३ ॥ ततः क्रमेणजातोसोऽवास्थरा ।

तुरः कपिः ॥ सार्थ्यामन्यमानश्च मातरं तं मुमुचे मी ॥ ९४ ॥ दृष्टोऽन्येन तत्पित्रा वानरेण समागतः ॥ स उद्दतः
पातेन हृतं तुंना तो बलादिह ॥ ९५ ॥ करोति स्म स फूत्कारं रक्षाम्यक्षुं बिलौघगणः ॥ सोऽपि दंतैर्नखघातैश्च ॥ तातो को-
पादद्राक्कपिं ॥ ९६ ॥ तदा तौ मिथः सक्रोधमकार्ष्टां युद्धमुल्बणं ॥ नखैर्दन्ताग्रिघातैस्तैर्जर्जरौ जनकात्मजौ ॥ ९७
स भग्नो वृद्धकपिर्वेगादपलायत विग्रहात् ॥ लब्धः कोऽप्यपरः स्पष्टो निर्भीकः तरुणः कपिः ॥ ९८ ॥ तावद्यावद्धिनास्ति ।
स्म वानरं वृद्धमेव तं ॥ तरुणो विजयी भूत्वा व्याघुटतः स्वयूथं प्रति ॥ ९९ ॥ अथ पिपासया तूर्णं ग्रीष्मसंशुष्कतालुकः
संप्रति क्षीणजलं पातुमीप्सितो यः सपंकिले ॥ १०० ॥ पीत्वाथ कलुषं तोयं ततो निःसर्तुमक्षमः ॥ ह्यातुरो विषयाङ्के
ष्वमृतस्तत्र कर्दमे यथा ॥ १०१ ॥ तथा नाहं सवामत्र संसारे प्रियवादिनि ॥ निर्मग्नं विषयेष्वन्वेः ॥ कस्को मां हि समुद्धर-
त ॥ १०२ ॥ इत्युत्तरबलादेव कनकश्रीरस्थीरसूत् ॥ विनयश्रीः स्वतीयातेया कथा कोषकोशाला ॥ १०३ ॥ एकः कश्चि-
दरिद्रोऽहि संखनामा निकुश्चित् ॥ मध्येवनं स प्रत्यूषे याति काष्ठादिहेतवे ॥ १०४ ॥ ततश्चैधनमानीय विक्रीया ।
थ यथार्थैतैः ॥ क्लेशेन वर्द्धनं तस्य स्तबेश्मा तितरोदयात् ॥ १०५ ॥ एकदाप्य वनमूलस्थ ब्राह्मणं किंचित्ततोऽधिकं ॥ नाज-
नादवशिष्टं स्यादिकं रूपकमात्रकं ॥ १०६ ॥ ततो विशुष्यद्दीनो मोसार्यया मम कंतदा ॥ आपद्गतादिदेतोत्तद्दृष्ट ९०

मौनं निक्षिप्तवानिह ॥ १०७ ॥ अथ कश्चित्स्ववासी च माधस्तात्तत्र कानने ॥ रत्नसांडं सुनिक्षिप्य गतस्तीर्थादिके द्रुमः
॥ १०८ ॥ काननं भ्रमता तेन दृष्टं तद्दैवयोगतः । निक्षिप्तं च ततो न्यत्र लोभात्तत्र विमूढधीमता ॥ १०९ ॥ प्रत्यहं रत्नमेकैकं ।
गृहीत्वा मिषजनः ततः ॥ इत्यानंदमनाश्वासो वेगात्स्वर्णं स्वसद्मनि ॥ ११० ॥ गत्वा गेहे दारिद्र्यो सौ सर्व्वा प्रतिनिवेदयन् ।
रत्नसांडं मया प्राप्तं प्रिये पुण्योदयादिह ॥ १११ ॥ स्थापितं तच्च कांतारे मया वाच्यं प्रयत्नतः । सत्यं जानीहि हे कांते नान्य
थावच्मि कर्हिचित् ॥ ११२ ॥ श्रुत्वाश्चर्यं वती सा यातो जाता रोमांचिता तदा । तर्ह्येथास्तु हे कांत चिरंजीवी च वै कंस
व ॥ ११३ ॥ अथ मयोदितं मंत्र मवश्यं क्रियतां त्वया । मं चितास्त्यपकः स्वर्हे यो मे संस्थल स्कृतं ॥ ११४ ॥ मो पितत्वैव
मन्त्राश्चा रत्नसांडं सुकैशलात् ॥ त्वमहं च तथा ह्येव कार्य्योचः कर्म्म सांप्रतं ॥ ११५ ॥ प्रामाणितं दरिद्रेण मोहात्म
योदितं वचः ॥ वरं वरं त्वयो क्तं यत्कांते वैदग्ध्यशालिनी ॥ ११६ ॥ ततस्तौ दंपती स्यातां का ह्याकर्द्दरस्थौ मो ॥ तद्धना त्रि
रश्यानी त्वावि ज्ञाय रक्तकिंलरो ॥ ११७ ॥ एवं व्यातीयमाने च काले कियति चानयोः ॥ देवादत्तपतिः सोयमागतस्तत्र
कानने ॥ ११८ ॥ यथा स्थाने निरीक्षाश्च न लब्धं रत्नसांडकं । ततश्चोद्यमवाज्ञातोऽयत्नतत्र निरीक्षणे ॥ ११९ ॥ चिराल्लन्ना
ब्धं धनेशेन रत्नसांडं स्वपुन्यतः ॥ नीत्वातत्त्वाय गतः सोयं सानंदः स्वालयं प्रति ॥ १२० ॥ उद्दौघनयत्त्रा लक्ष्मीश्चैंव

लापि स्वसा वतः ॥ विना छायाप्यन्यस्थानेन कथं लब्धसुखादिह ॥ १२१ ॥ एकदोद्यानादर्ककोलं तौ रिक्तौ यावत्...पश्यति
हत्वा हत्वा शिरः स्वीयं रोदिति स्म जडोऽधमः ॥ १२२ ॥ स्वस्तांडेन तेनालं मम स्वं दैवोपि स्तूपकः ॥ सं चिंतितोपि विनश्यान्नेत्रेन
सार्द्धं स्वकुः कृतात् ॥ १२३ ॥ हा वंचितोस्म्यहं शून्यं दैवेन विधिना किना ॥ यतो लब्धमपि स्थानं दानायाय न तु कृत्य ॥ २
थो स्वयंभूगतुं जते नैव लक्ष्मी प्राप्तामपि हृदयः ॥ पश्चात्त्रायपरोक्षर्थः संरक्षवस्त्रं विध्यति ॥ १२४ ॥ जंबूस्वामिनिशम्य
तद्विनयश्री कथानकं ॥ प्राचिकथांतरं व्याजाद्हाकंपं श्रुत्वा रसपदं ॥ १२५ ॥ आसीद्दक्षिणपुरः कश्चिद्बलवदत्त इतीरि
तः ॥ वणिगुपायजगाम स्व कांतारं वर्त्म दुर्गमं ॥ १२६ ॥ कुदैवात्तत्र मत्तश्च गजो दुर्मदः सात्युष्णः ॥ दृष्टुं तं वणिजं के
पात्कृतांत इव निर्दयः ॥ १२७ ॥ तद्भीतेः वणिजो नाथः प्रपलायन्नितस्ततः ॥ वटप्रारोहमालंब्य स्थितः कूपांतराल
तः ॥ १२८ ॥ तत्र प्रारोहमूलं तत्कृंतंतं मूषकद्वयं ॥ सितासितं च वर्णेन संददर्श वणिग्वरः ॥ १२९ ॥ चिंतितं तेन चित्ते स्वे
किं कर्तव्यं मयाधुना ॥ कूपगर्ते पतिष्ये चेद्विषये चेज्जविषये तखंडतां ॥ १३० ॥ चिंतयन्निति यावत्स स्थितो धीर
तया वणिक् ॥ तावत्कूपस्य पश्चात्तागोजगरं ददृष्टवान्नहो ॥ १३१ ॥ कंपमानोऽथ तद्भीतेरंतरे तत्र कूपके ॥ पार्श्वे वाल्मीक
रंध्रात् विनिर्गतानाशीविषणाहृयः ॥ १३२ ॥ यादृशं वणिजोदुःखं तत्राजायत संकटे ॥ विना व्याकुलचित्तस्य कः कृमो ७१

वक्तुमंजसा ॥ १३३ ॥ अथ नागोरोऽथवान्योत्थपदमुद्यद्बाहु सुधमी ॥ आत्मस्कंधधवलोनेह ध्वनति स्म महाक्रमं ॥ १३
४ ॥ स्थितानां तत्र वटावासे सुतोमाक्षिक कमभ्रमनः ॥ एकस्तत्स्योन्मुखस्याभे मधुबिंदुरपीयतत ॥ १३५ ॥ सतेन
निर्वृतिं लिलेहयथा लब्धं मनीषितं ॥ नत्नमं स्थानमवैत मयाप्राप्तं वदन्निति ॥ १३६ ॥ अत्रांतरे खगः कश्चिदंबरस्थोम
वर्त्मनि ॥ दृष्ट्वाडुस्थं तमुत्तीर्य विमानादित्यवोचदन ॥ १३७ ॥ रेरेमूढ खगोऽहं त्वामुद्धर्तुमलं त्वरा ॥ मामकं भुज
मालंब्य निःस्व रस्थाश्रसंकटात ॥ १३८ ॥ श्रुत्वावदीस मूढात्मा तद्रसास्वादलोलुपः ॥ प्रतीक्षस्व खगेशाद्यं मधु रेव
संपतन्मधु ॥ १३९ ॥ तावत्सुखेनतिष्ठामि जीव्योवाहं यस्थितः ॥ मधुबिंदुरसास्वादान्नतो निःसरणे न किं ॥ १४०
आयवन्नापि कूपाक्रांतः खगोऽप्ययो वदत्सुधीः ॥ रेरेमूढानभिज्ञोऽसि मर्त्तुमिच्छसि किं हवात ॥ १४१ ॥ नेत्रसेमरणं या
स्ये स्थितं तेऽस्निमित्ततः ॥ बिंदुमात्रस्यलोभेन माजाहि यमसंदिरं ॥ १४२ ॥ आलको लाहलेनालं यदि जीवितुमि
च्छसि ॥ आलंबयस्व मे बाहुं विलंबो नुचितस्तव ॥ १४३ ॥ इत्यादि विविधैर्वाक्यैर्बोधितोपि खगेंद्रिणा ॥ नागाम
न्माईवंश्योरसनेंद्रियवंचितः ॥ १४४ ॥ आकर्ण्येदं वचस्तस्य मधुकामस्य दुर्धिया ॥ विद्याधरो जगामाश्रुस
त्वरं स्वास्पदं प्रति ॥ १४५ ॥ अथ प्राप्तः सपंचत्वं आर घोडातपीडितः ॥ व्याकुली भूयप्राणांते हाहाकारं रटन्निति

||१४६|| कृतेपि यत्र देवामो लब्धदत्तोयं निकृन्ततः || युगमध्यकसं क्षिन्नावतारोद्ध समन्वितः ||१४७|| कृयांनः।
प्रपतन्नाम्युत्तक्लितौ जगरेपासः || कालस्त्वयेण तेनाहो लब्धदत्तो च पाणिग्रहणा ||१४८|| तथाहं न विश्वालाद्विसुख
लेग्राम्यहेतवे | कालवक्र महाशीमविश्राम्यात्महन्तास्तवत्र ||१४९|| निर्धूतदास्त्वामिवाकद्यात्माविनश्रीः सुश्रीरपि
श्रुत्वोवाच कथं कुर्यां | रूपश्री रूपशालिनी ||१५०|| अथ कदा समायातः प्राहद्भालो मनोहरः || नवांसोदे मंदी
नागेन्द्रद्वितीकार्णवं जवात् ||१५१|| रुद्धक्षिप्रागिसद्धो गिवारिपूरे र्महीतले विद्युद्धाकार सं वस्तयो | पिजनक दंव
कः ||१५२|| गमनागमनास्यां च कर्दमीकृतभूतलः || महाद्भिर्नतमस्तोमातिनोहितादिवाकरः ||१५३|| अथ चैवं वि
धे काले वर्त्तमाने महीतले कृकलासः क्षुधाक्रान्तो निर्गतोऽत्र कृतो बिलात् ||१५४|| तेन पर्यटता दृष्टो दंदशूको।
तिरसिमपणः || अंजनाभो तिविस्तमूर्ध्वलजिह्वांचलः क्षुधः ||१५५|| कृकलासमर्यं तमालोक्य कालस्त्वयं स्वरः स्थितं | न
नास्ते कृकलाशायं | सा ताश्चिंता तु रोलयात् ||१५६|| जीविष्ये हं कथं देव केनोपायेन सांप्रतं || चिंतयन्निति तिहेग
द्धिवेश्रानकौ वालये ||१५७|| आगोप्यितमथ प्राप्य श्लिष्टे श्चिन दंशानान्वितं || कुधात्रीमामहोका स्वापाणिनां प्रा
णसंकटे ||१५८|| तत्रापि ये स्त्रिणं शुस्त्वा कृकलासं सरीसृपः || गच्छतिस्म ततो यायेत क्षुरं च जिह्वया ||१५९|| ९२

विशन्मत्तद्विपेंद्रस्यानुकूलो भविलेशयः । संक्लिष्टस्तैः क्षुधाक्रांतैः मंक्षु यवकार्यथा ॥ १६० ॥ तथायमामकः स्वा-
मी विवेकरहितो जडः । प्रव्रज्यां संत्यजन्नस्मीमुक्तज्ञः सोस्तवियति ॥ १६१ ॥ श्रुत्वा जंबूकुमारोसौ वाक्यं स्यात्प्रिय-
द्विते ॥ कथयेत्तत्प्रतिबोधाय रम्यां कथां तदंतरं ॥ १६२ ॥ आसीन्मजंबुकः कश्चिद्वर्त्तीविख्यातभूतले ॥ एकदा तु वि-
तावर्षी जगाम नगरांतरं ॥ १६३ ॥ तत्र जरद्गवं चैकं मृतं दृष्ट्वा प्रहर्षितः । अद्य संपत्स्यते नूनं यथास्वं मे मनोरथाः ॥ १-
६४ ॥ चिंतयित्वा प्रविष्टः स तत्कलेवरपंजरे । सकृत्य स्थितिं तत्र स्थानात्रासीत्तज्जनं नीगता ॥ १६५ ॥ प्रातःकाले प्रसंजा-
ते दृष्टः पौरजनैरहो ॥ तदस्थिपंजरान्निर्यातुं निःसर्तुमपि न क्षमः ॥ १६६ ॥ चिंताव्याकुलितः सोयं चिंतितिस्म
निजहृदि अद्य मे मरणं नूनं संप्राप्तं दैवयोगतः ॥ १६७ ॥ अथ पौरजनः कश्चित्स्वपकार्णाद्वयं तथा ॥ पुच्छकं चलुना
तिस्म सिद्धये पिक्षिया कुधीः ॥ १६८ ॥ चिंतितं जंबुकेनेदं जीविष्ये वद्दं मनाक्षु ॥ ईदृशोपि कथं चिह्नेन न सं भ्रम
किमप्यहो ॥ १६९ ॥ अथ कश्चिद्धिटस्तस्य रदान् उत्पाटयबाश्मना ॥ नाद्गागामक्षतो स्वस्य तत्रीकरणाहेतुतः ॥ १७०
अचिंतयत्तदा सोपि दैवजाप्ये कथंचन ॥ ईदृशोपि प्रदोषेद्य नूनं यामिव नांतरं ॥ १७१ ॥ चिंतयन्निति तत्रो सुख-
नाधेर्मारितिः क्रणात ॥ संक्लिष्टस्य श्रगालो सौ रसनाव द्रागोयथा ॥ १७२ ॥ तथाहं नरविक्रमाभि विषयांक्षीन

मूढधीः॥ प्रियजानादिकः प्राज्ञो दृष्ट्वा तत्त्वं यथा पतेत्॥ १७३॥ ममाशाकं हन्त्यो कार्यैरायत्यांकः समुद्र त॥ नय।
रिक्षाक्रमंवेत वचोपि नवसंमतं॥ १७४॥ इत्थं नानाविकाराद्यैः संज्ञायैस्तत्रयापितो॥ नववालमनस्तस्य मनागपि
महात्मनः॥ १७५॥ अत्रांतरे तु राशाक्को नाम्ना विद्युच्चरो नरः। निशिकामलतागेहान्निर्गतश्चौरकर्मणि॥ १७६
सोधंसोधं भ्रमन्नेव चिंतयत्स्तलस्त्रोणाव॥ मार्द्दद्वामय्यदृष्टवान्प्रविष्टो दुष्टधीः खलु॥ १७७॥ मयागारकुमारा
त्पप्राप्रस्थ्रीतिव्य चिंतयत्॥ आदौ रत्नानि दृष्टामि किंचाय। श्यामि कौतुकं॥ १७८॥ वधूवरद्वयोरेवमिथः मंजल्प
कौतुकं॥ शृणोम्येकयुग्मतो ह्यतस्ततो मुक्तामितद्धन॥ १७९॥ इतिनिश्चित्य चित्ते स्तब्धस्तु स्यादुद्वयोरपि॥ वा।
तौ विद्युच्चरो नाम्ना दस्युकर्म्मरतो पियः॥ १८०॥ अत्र वाद्वयोर्यथाहस्त्रांतं वरकन्ययोः॥ परमाश्चर्य्यंपदो जातः
सोपि विद्युच्चरोस्तदा॥ १८१॥ अहो धैर्यमहो धैर्यं वार्त्तां तु के न श्राव्यते॥ यद्यस्तवापि मनो धैर्यं नापि सिन्नं वधू।
जनैः॥ १८२॥ अत्रांते कुमारस्य माता मोहाः खत्रिता॥ गमागमौ करोति स्य व्याकुला तन्त्रमनि॥ १८३॥ यच्य
तिस्ममहामहामोहस्तु दुहाराक्कुमारकः। किं जातमथ किं स्ता विवर्तमानमथातत्र किं॥ १८४॥ कामिनी कंचपा
शेकि मयत किमनोथवा॥ इतिसंचिंत्य दोलायमानारूढाः खिन्नामती॥ १८५॥ उदयपार्श्वेषु संलीनं तस्करं। ७३

संदर्दर्शसा। आदीक्षीनरीतावृकस्त्वोऽभ्रव महानिति ॥ २८६ ॥ ततो विद्युच्चरो वादीन्मा गच्छ मा भ्रमं ॥ अहं वि
द्युच्चरो नाम्ना चौरोऽस्मिन्धरातले ॥ २८७ ॥ चौर्यकर्म करोम्यत्र नित्यं वने नगरेत्वराट् ॥ अतः स्वं देहि तेमातर्व
ञ्छितं पिमहाधनं ॥ २८८ ॥ शृणु चित्तं त्वं गृहादेवस्तूपेरनादिकं मया। किमत्र बहुनोक्तेन यावद् घ्राविधीयते ॥ २८९
अथोवाच कुमारस्य माता विद्युच्चरं प्रति ॥ वत्स यच्चोवतत्तुभ्यं तद्गृहाण ममालयात् ॥ २९० ॥ ततो विद्युच्चरोऽगात्कं
वाक्यं जिनमतीं प्रति ॥ मातर्मर्त्यस्त्वमेविना नस्याद्द्यधनाऽङ्गने ॥ २९१ ॥ किंतु कौतुहलं चैतन्मया दृष्टमसूबंजं।
यच्च त्वां नमनो स्तिन्नं ॥ कदाऽहं त्वेरयो पितां ॥ २९२ ॥ कारणं तत्किमत्राहो मातरस्त्रि तितो वद ॥ अत स्त्वं मे स्वसा।
धर्माद्दहं भ्राता तथा तव ॥ २९३ ॥ श्रुत्वा जिनमती प्राह धैर्यमालंब्य तं प्रति ॥ भ्रातरेको मिसुतो मे सुपुत्रः कुल
दीपकः ॥ २९४ ॥ मोहरुद्धा हितोऽप्ययं तयो वां क्षेविरक्त धीः ॥ आप्रत्यूषोदयमस्यास्ति नियमः कायसेक्रचं ॥ अ
तेऽर्ज्जनमिसोद्यादाक्षांऽग्रहीष्यति न संशयः ॥ २९५ ॥ तद्वियोगाङ्कवारेण मे मनः खांत खंडितं ॥ नीयते तेन धुना त्रात
ज्ञोनामिन्नलचे तमा ॥ २९६ ॥ इत्युक्तं पुत्र त्वद्वदे वाद्य भूतिः सह संगमं ॥ कुजामुख्यं शब्दारं व्याकुलादं विलोक
य ॥ २९७ ॥ श्रुत्वा जिनमति कां जातीः कारुणिको महान् ॥ कवे मातर्मया ज्ञातं सर्वमेतत्कथानकं ॥ २९८

मा विज्ञास्त्वं सुमाधेस्मिन् कार्येऽकार्ये विदा मया ॥ यथा कथं चित्तल्याश्चैमं क्रुमो हि प्रवेशय ॥ १९९ ॥ मोहनं स्त्रं
स्तनं मंत्रं तंत्रं वापि वशीकरं ॥ यद्यावद्दुर्घटं किंचित्तत्सर्वं हेलया क्रिया ॥ २०० ॥ अथ तद्वधूवदनसरोजालिमा
ध्रुवं तं ॥ वस्तुत्वं न करोम्यतद्देयं मगानि श्रुवं ॥ २०१ ॥ एवं कृतप्रतिज्ञासौ यावद्दास्तवद्धिः स्वयं ॥ गत्वा जिनमतीत
तत्द्वारे शानकोः स्थिता ॥ २०२ ॥ अंगुल्यग्रैः कपाटस्य डगलं तत्र ऊर्ध्वं न्याय ॥ नावावत्रीडया किं चित्त्वानुर्ध्वं कनि
क्षिप्तदा ॥ २०३ ॥ आरक्षकद्रुमुद्धाद्धनी ताततः सूनुना तदा ॥ आशीर्दीनयराजानाय मत्ना पृणुतामतः ॥ २०४ ॥
अथ जंबूकुमारेण विज्ञप्ता विनयाद्दहा ॥ वत्सेंदशातामान: किमत्रागमकारणं ॥ २०५ ॥ ऊचे जिनमती पुत्र
त्वयि गार्तस्थिते गामत ॥ अनुयोजं मामकोश्रात. द्वोगिज्यान्द्ध चिंदशाके ॥ २०६ ॥ इदानीमसमाकं गार्पश्च त्रे ।
दहमहोत्सवं ॥ दूरादप्यागतोऽहं त्वं युष्मत्संदर्शनोत्सुकं ॥ २०७ ॥ श्रुत्वा जिनमतीवाक्यमूचे जंबूकुमारकः ।
अनयस्वाग्रेतोमातरागतं मम मातुलं ॥ २०८ ॥ प्रत्युत्याजोसमादाय मात्रानीतः सपश्च यात ॥ दस्युर्विंदु दूरो ।
नाम्ना तस्मिन्मयि समागतः ॥ २०९ ॥ मायामातुलमालोक्य जंबूस्वामी स्वगौरवात ॥ आलिलिंग महास्नेहात्
पल्यंकाऽस्थितात्त्वरा ॥ २१० ॥ इत्यतिस्मात्तथं स्वामिभोगाद्भिकुशालंघरं ॥ एतावन्नु दिनैश्चेवः ॥ वाञ्छितं मा ७८

तुलव्वया ॥२११॥ श्रुत्वा विघ्नहरो वादी ज्ञागिनेयक्षियातदा । वाणिज्यस्य कृते सौम्य श्रुणु यत्र मया स्थितं ॥२१२
दक्षिणस्यां दिशि प्राप्य समुद्रं मलयाचलं ॥ पटीरादि द्रुमाकीर्णं मयोत्तुंगमनोहरं ॥२१३॥ ग्रामं सिंहलद्वी
पं केरलं देशमुन्नतं । द्रविडं चैत्यपदहारामजैनलोकपरावृतं ॥२१४॥ वीणं कर्णाटमं संच कांचीजं कोलु कावट्टं ॥
कांवाडवरं सुकांत्याचे कोंचनास्तं मनोहरं ॥२१५॥ कोंकलं च ममामायसा द्वीपर्वतसुन्नतं ॥ महाराष्ट्रं च वेदर्भं दे ।
शं नानावनांकितं ॥२१६॥ विचित्रं नर्मदातीर प्रदेशं विंध्यपर्वतं । विंध्याटवीमसुल्लंघ्य ततश्चलितवानहं ॥२१७
आहीरदेशं संचहूलं ॥ भृगुकच्छपत्तनं महत् ॥ यत्र श्रीपालनृपालो धवलश्रेष्ठिनः सुतः ॥२१८॥ कोंकणं नगरं चा
थ किंकिंधनगरं स्फुटं ॥ इत्यादि कौतुकान्वेषी दृष्टं चैत्यकृतवानहं ॥२१९॥ पश्चिमायां च सौराष्ट्रदेसं संदृष्टवानहं
श्री निशं तीर्थकर्तृणां पंच कल्याणपावनं ॥२२०॥ यत्रोजयादिश्रृंगेषु नेमिनाथो जिनेश्वरः । त्यक्त्वा राजीम
तीसार्धं कृतवांश्चतपस्थिरं ॥२२१॥ संघदः संति सर्वाश्चतत्र कोचरणयंक्ति विः ॥ यतो मुक्ति मगान्नेमिः यदुवंशा
श्रीविभूषणाः ॥२२२॥ तिलकमालं विशालं च गत्वा दृष्टं चार्बुदाचलं ॥ लाटदेशं महारम्यं सर्वसंपन्नमन्वितं ॥२२३
नित्रकूटं गिरं मोम्यं देशं मालवसंज्ञकं ॥ परिजात्रमवेल्याश्चदेशं जैनालयांकितं ॥२२४॥ नत्रस्य [illegible]थो दृष

मयासाकं नरीखरी। जैनश्चैत्यालयोकारि यो मुनिंद्रैर्देः समाश्रिता ॥ २२५ ॥ काश्मीरं करहाटं च सिंधुदेशं समयकं
दृष्टवांश्चैलया वाहं किं द्वीपविवसायिनां ॥ २२६ ॥ ततः पूर्वं दिशानागकनोजं गौड देशकं ॥ अंगवंग कलिंगं च जा
लंधरमनुक्रमात् ॥ २२७ ॥ वाणारसी काम भूयं दृष्टवान्हं मादरात् ॥ यद्यद् दृष्टं मयासर्वं तत्सर्वं कथ्यते कियत् ॥ २
२८ ॥ इति विविधकथौघं सद्विवेकी मध्यप्राणपन्नयरयास्वियनीतिः कामिनी मध्यमस्थः ॥ तद्वत्तु विरतचित्तो वीरवाक्य
वकिंचित् जयति जगति पूज्यः स्वामिजंबूकुमारः ॥ ॥२२८॥ इतिश्रीजंबूस्वामिचरित्रे तगवन्नीपाश्रिमतो।
र्थकरोपदेशात् असरतिस्याद्वादानवद्यगद्यपद्यविद्याविशारदपं०राजमल्लविरचिते साधुपासात्मजसा
साधुटोडरसमभ्यर्थिते नाख्यां कथायां तुष्कविरक्तभूरागमनवर्णनो नाम दशमः पर्वः। ॥ संधिः ॥ ॥
धर्मर्द्धिप्रसादाद्धै संघेत्रीशास्तवं नंदतु। साधुपासांगजस्याहो तदश्री साधुटोडर ॥१॥ ॥ मल्लिमोह
महामल्लप्रतिमल्लमहं स्तुवे ॥ मुनिसुव्रतमाम्नातसुव्रतोयज्ञसंज्ञिकं ॥ १ ॥ अथ विद्युच्चरोवादीन्मायामातु
लसंज्ञकः ॥ मार्दवाद्वोड्ड मिश्चुस्तं जंबूस्वामिनमंजसा ॥ २ ॥ अहो जंबूकुमारत्वं महाभागो महोदयः ॥ का
मदेयसमोदीप्यावीर्योद्ध जिसमोबली ॥ ३ ॥ हिमरश्मिसमः सौम्ययशसात्र महीतले ॥ मेरुवद्धीरवीरस्त्वं गं ७५

नीरस्य समुद्भवम् ॥४॥ सानुमानिव तेजस्वी कंजवत्कोमलाशयः ॥ शरणागतमहारक्षणे वज्रपंजरः ॥५
दुर्लभं सा भोगसामग्री जायते हि महीतले ॥ सा सर्वापि त्वया प्राप्ता पूर्वोपार्जितपुण्यतः ॥६॥ दुर्लभं चैकमत्र ।
श्रेष्ठं वस्तु जातं स्वभावतः ॥ सा तु शक्तिर्न केषांचिद्यथा सत्यपि भोजने ॥७॥ परेषां भोजनं नास्ति भोक्तुं शक्तिः ।
प्रवर्तते ॥ द्रव्यं प्राप्य न भुंजीत यः स दैवेन वंचितः ॥८॥ यथा वा संति कामिन्यः कामोत्साहो न विद्यते ॥ अथ का
मोद्यमे तस्य कामिन्यो न कदाचन ॥९॥ यथा वा दानशक्तिश्च स्फूर्जेद् द्रव्यं न विद्यते ॥ अथ वा स्फूर्जेद् द्रव्यं दानशक्ति
र्न जायते ॥१०॥ दैवान्न द्रव्यं प्राप्यापि यो न भुंक्ते समृद्धधीः ॥ शशशृंगवद्व्यर्थं हेतिवत् ध्यायते जडः ॥११॥ यस्य
हेतोः स्तफलं शं चिकीर्षसि विचक्षणः ॥ सा भोगनिधिं पूर्णं तत्पुरवं वसुरस्थितं ॥१२॥ तस्य त्वं कारणं समान्नं न त
तः साधिकमीदृशं ॥ इदमाकूतं ते प्राज्ञ न परीक्षारूपमं कोविद ॥१३॥ एकं कथानकं रम्यं वच्मि दृष्टांतहेतवे ।
भोगिनयमहाभोगसाचक्षनतया श्रुणु ॥१४॥ तद्यथा कानने कश्चिद्दासीत्मोहतमंथरः । यथेष्टं कानने रमेत
कृतिस्म द्रुमात्रुक्तव ॥१५॥ एकदा भ्रमता तेन महाकूपतटे स्थितः ॥ आस्वादितो यथा स्वादाद्धीवयोलंब ।
मानया ॥१६॥ तद्दलानिश्च निश्चलेव लिखिता करणेन स्वादितं मक्षिकाजालान्मधुबिंदुं तथैवकं ॥१७॥ चिं

नयामामाविन्नेसरसास्वादवशीकृताः ॥ हदुस्याख्योऽर्द्धग्रासायांसाधिकंनतृविंदति ॥१८॥ निश्चिनेतिमि...
नाऽस्र्धग्रासवांप्रवक्रमे ॥ गंतुंपुनःपुनश्चोर्द्धग्रासंवांप्रतितृष्णातुराः ॥१९॥ किंबऊपमबलंमत्तत्रहतःकृपापत
लसौ ॥ जऊरांगोमहालोलाइदृवकरसोयथा ॥२०॥ तथात्वंनाविलोगार्द्धन्यस्काप्राप्ताहिसंपदं ॥ विकी।
र्षसितपश्चोऽथमज्ञानेनविमोहितः ॥२१॥ जंबूस्वामीततोवाचसूर्वेविघ्नकरंप्रति ॥ अत्रोत्तरप्रदंकिंचितसृणुमाम
कथांतरं ॥२२॥ एकोवणिग्वसुतःकश्चिसप्रकार्येरतोनवत ॥ एकदाव्यवसायार्थंगतोदेशांतरस्वतः ॥२३
मार्गेपिपासितःसोयमन्नकाननसंकटे ॥ स्यान्नदाजलमप्राप्यप्रभ्रांतापिनपीडितः ॥२४॥ निमृतोहंत्वत्यागो।
हादरण्येपतितोधुना ॥ नप्राप्नोमिजलंचेन्मेमरणंस्याद्धिनियात ॥२५॥ चिंतयन्नितियावत्सम्प्राप्तोवणिग्व।
नांतरे ॥ मुषितस्तावत्तत्रैवश्चोर्योकर्मपरायणैः ॥२६॥ ततःशोकपिपासाभ्यांपीडितोसौवणिग्वर ॥ मंतुंना।
लंपदंचैकंसुसुश्रायनरोस्थः ॥२७॥ ततसुप्तःसद्युद्गादीस्वप्नमेकंवनांतरे ॥ पयःपीत्वाकरोतिस्मजिह्व्यालो।
हनंतथा ॥२८॥ अथजायदरबःसचिंतयामासचेतसि ॥ कसरःकजलंतच्चजन्मयायोनमंजसा ॥२९॥ तद्व।
स्वप्ननिलांविद्धिमातुलेमांरसंपदंमहत्तोहिकथंस्नेहो ॥ नवेदत्तकदाचन ॥३०॥ इतिश्रुत्वाकुमारस्यवार्त्तांबि। १६

ध्वस्तरस्तदा ॥ जातो निकृंतरस्तस्य गेहे विष्ये कौंतादिवादिवत् ॥ ३१ ॥ अथ विद्यच्चरो दस्युर्भार्यया मातुलस्य या
ः ॥ निरस्तोपि कथं कांचिद्दयितामब्रवीत्सुनः ॥ ३२ ॥ एकः कश्चिद्वणिक्छुद्धो गृहमेधी द्वयारतः । तस्याप्रियाप्रवृत्त उ
मा पुंश्चलीनवयौवना ॥ ३३ ॥ सैकदा स्वगृहाद्दितगेहादपि निर्गता । विदारुत्तसुखं नेतुं स्वेच्छया कामलं
पटा ॥ ३४ ॥ गच्छंती सापि छन्नेन केनचिद्विप्लवितात्क्षणात् ॥ रंजिता मायिना तेन चाटुवाक्यकृता जात ॥ ३५ ॥
तामुद्दिश्य वदच्छूर्त्तः स्नेहकोमलया गिरा । सुंदरि त्वयि दृष्टायां मयि स्यात्स्नेहवर्द्धनं ॥ ३६ ॥ न जानीमो विद्या
लाद्धि कारणं तत्र कर्मणि । किंवा जन्मांतराद्बद्धो स्नेहाद्यापि वशिष्यते ॥ ३७ ॥ मा वादीर्त्वेदियं संस्नावर्न्ने ।
ते तव चेति ॥ तदाद्यमेव मे संत्रीनानन्यस्वान्याद्दृशः क्वचित् ॥ ३८ ॥ ततस्तो दंपती जातौ स्नेहद्वंद्वैः परस्परं ॥ का
मलीलासुखं द्वेतौ यथेच्छं सुरतप्रियौ ॥ ३९ ॥ ततः प्रभृति कालोगाक्रियाद्बहुजातरस्तयोः । एकदा सापि लुब्धा
स्यात्सार्द्धमन्येन कामिना ॥ ४० ॥ अथ दास्यारतं लुब्धो साक्षाल्लक्ष्मरशालिनी । निर्लज्जा निर्घृणा पापा माय
मिथ्यात्विशांसिनी ॥ ४१ ॥ मन्यस्यन्यद्वचस्यन्यत्कायेऽन्यद्देतियापितः ॥ अहो का पितकर्त्तव्यो विश्वासस्तासु ।
पंडितोः ॥ ४२ ॥ एकदा प्रथमो जारस्त्रिं तया मासङ्हृष्टधीः ॥ निशुद्धात्मा भिक्षुपंचैन मनया नार्यया सह ॥ ४३ ॥

सोपायः मगतः सीघ्रंतत्ररक्षकसन्निधिं ॥ क्रोधाविष्टो महारौद्रस्तेनस्वरितंतयोः ॥ ४४ ॥ तेनतत्ररक्षकस्य महांत्रि
श्रणुसाश्चर्यकारिणीं ॥ राज्ञो किंचिद्रुत्समागत्य रमतेमामकीवधू ॥ ४५ ॥ अथचेत्त्वंकथंचिद्वित्स्वंदृष्टमाधर्तुंनिम
ज्ञीषिके ॥ तदातेस्वर्णलक्षः स्यादित्युक्त्वासद्गृहेगमत ॥ ४६ ॥ क्रमात्क्रांतेनिशीथेजायत्वेवस्थितस्तदा ।
यः स्वैरोपपतिस्तस्याः दृष्टुंतत्स्वरितंस्वयं ॥ ४७ ॥ अथागतोक्रास्याद्वितियोपपतिःशनैः ॥ तदंकाश्रामस्तुत्वा
यतत्समीपेगतेस्वैरी ॥ ४८ ॥ तेननीतानराराज्ञोक्तुंयावत्कामातुरेणसा ॥ तावत्तत्रागतस्तत्रगौयहीतुंतलरक्षकः
॥ ४९ ॥ तत्रकोलाहलेजातेसाऽभूत्कपटान्विता ॥ पुनर्व्याघुट्यसुष्वापस्वोपपतिसन्निधौ ॥ ५० ॥ आगता ।
स्तमहारोषात्तलरक्षकस्तत्यकाः ॥ क्रुद्धः कोऽयमहो तिष्ठद्वितोवातस्करोथवा ॥ ५१ ॥ द्वितीयोपपतिर्नष्टेगाढ्वा
चान्वेषयंतुसा ॥ नजानेघूर्णमानांगोनिद्रयाहंसुषुप्तवान्ततः ॥ ५२ ॥ स्तोमुततस्मात्तोदृष्ट्वावद्धःस्वैर्यपतिःशनैः ॥ सा
हंयनाक्रमदैवतस्यायंचेतिविदंत्वपि ॥ ५३ ॥ तंनीत्वाऽऽरक्षकस्त्वानघातयंततःपदेपदे ॥ यष्टिमुष्टिप्रहारैश्चमहानि
र्दयमानसाः ॥ ५४ ॥ अथसाचिंतयामासममश्रेयःपलायनं ॥ अन्यथानियहोस्माकंभविष्यतिनसंशयः ॥ ५५
विमृश्येतितयाजारःशिक्षितःस्वयिवार्तया ॥ अथद्वौदंपतीत्वत्रागंतुंसार्धंसमुद्यतौ ॥ ५६ ॥ नीत्वापुरयस्थेकिं ७७

विदधे वस्त्रालंकरणादिकं । अत्र मंत्रं उ: स्वल्पं च जारेण मातृ वालसा ॥ ५७ ॥ मार्गे गाधं न दृष्ट्वा यत्पतिमन्योऽवद-
न्नदा । प्रियं वस्त्रादिकं मह्यं देहि स्नात्वा विशंकया ॥ ५८ ॥ मनुष्योऽपि यं गतोऽपारे स्नाय यामि सुनिश्चलं ॥ एकत्र सुस्थित
स्थाने वस्त्रालंकरणादिकं ॥ ५९ ॥ पश्चादागत्य स्वस्कंधे स्त्रीमारोप्य प्रयत्नतः ॥ वेगादुत्तारयिष्यामि निःप्रत्यू-
हतया प्रिये ॥ ६० ॥ स्वयं स्नात्वापि विश्वासान्मन्यमाना तथेति सा । ददौ स्वर्णादिकं तस्मै पतीनायातिस्वृद्धितः ॥ ६
१ ॥ मा स्वयं नाम्नि का स्त्रीवातस्नाय । धीः क्ताटेस्वावित् वस्तिकानि त्वया दृश्या डाकिनी विलयंकरा ॥ ६२ ॥ अथ पाती
र्यं गतः पारे तस्यास्तोऽपपाति रू:वात ॥ नागतः सुनरस्त्रा मोमेहु मे काकिनी मिमां ॥ ६३ ॥ सोवादेरमहादुःखेन मां
मुक्त्वे ह गतं त्वया । तेनोक्तं हे खले तत्र तिष्ठ त्वं पापशालिनि ॥ ६४ ॥ एतस्मिन्नंतरे काश्चि जंबुकः समुपागतः
नृत्युद्यन्वालयन्मांसखंडं मुखदेशतः ॥ ६५ ॥ जलादुच्छलितं मत्स्यमेकं दृष्ट्वा स जंबुकः ॥ धावति स्म महा-
लोत्साम्मुक्त्वा मांसं मुखे स्थितं ॥ ६६ ॥ लातुमर्हति यावत्स मत्स्योऽगात् ॥ गगिमध्यगः ॥ मांसपिंडमितो गृध्रो नी-
त्वा गात्काननांतरे ॥ ६७ ॥ नष्टमुभयं तमालोक्य जंबुकं देवचंचितं ॥ मा कामिनी उहामोक्षे: पंडितं मन्यमानसा ।
॥ ६८ ॥ अविचार्य कृतं चौतं जंबुके भवतीं पुषिना ॥ मुक्त्वा स्वाधीनमेवैतत्परायत्तं समीहिता ॥ ६९ ॥ पापे स्थित

वदद्भिस्त्रैर्भ मर्मोक्तिवचनं तदा ॥ त्वयापि किं कृतं मूर्खे यदुपात्तमानं सुनिश्चिता ॥ ७० ॥ अथ तिर्यग्जाताति वाच्या
वाच्यं हिताहितं ॥ एवं विमृश्य स्वसारार्थं दृष्ट्वा वाच्यरमानवत् ॥ ७१ ॥ तत्रोऽयमिति तां मुक्त्वा क्षेत्रे गाङ्गीयसमानि
तदासौ क्षुत्सुखी जाता नारीलिकायरथ्यथा ॥ ७२ ॥ तथाह्वमपि मागच्छता गिनेयोपदेशपाता ॥ त्यक्त्वा दुःखं स्थितं
लक्ष्मी ॥ मित्रवत् इरेस्थिता मदा ॥ ७३ ॥ कश्चेजंतुकुमारो सोऽयं कथं श्रुतिपशालां ॥ प्रसरद्दृश्यानऊपातितनिजा। ऊपाति
लयः ॥ ७४ ॥ आसीद्वाणिक्सुतः कश्चिद्वाहनव्यवसायवान् ॥ एकदा पोतमारूह्य सोऽगाद्द्वीपांतरं क्वचित् ॥ ७५ ॥
सर्ववस्तु सुविक्रीय रत्नमेकं समग्रहीत ॥ ततः स्वगृहमुद्दिश्य प्रचचाल वणिग्वरः ॥ ७६ ॥ चिंतयन्निति स्वचित्ते का
र्यसंदोहमीहितं ॥ हस्ते संस्थाप्य तद्रत्नं विलोकयन्मुहुर्मुहुः ॥ ७७ ॥ वेलाकूलमितः प्राप्य विक्रीयेदं महन्मा
णिं ॥ गृहीष्यामि गजाश्वादि विविधं वस्तु सुंदरं ॥ ७८ ॥ ततो नृपसमो भूत्वा यास्यामि निजपत्तनं ॥ श्रियावशोऽस
नापूर्णो मंत्रिभृत्यादिसेवितः ॥ ७९ ॥ तत्रापि स्वगृहे स्थित्वा राजेंद्रवन्मिसुखं यथा ॥ लालयंस्तनयोत्रादिपत्न्य
नुयायिसुसम्मितं ॥ ८० ॥ एवं चिंतयतस्तस्य पयःप्रवहनमपीयतत् ॥ हस्ताद्धि प्रमादाद्वाऽद्य वार्धौ महाश्मा
न ॥ ८१ ॥ मोघीभूतास्ततस्तस्य चिंतिताश्च मनोरथाः ॥ नष्टश्च पते महारत्ने हाहाकारं प्रकुर्वता ॥ ८२ ॥ तथा दृं ७८

नराविच्छामि मातुल त्वमवैक्षितः॥ त्यक्त्वा धर्मफलं सौख्यं दुःखं भुंजामि संप्रति॥ ७३॥ इत्युत्तर प्रदानेन।
स्वामिना कथितं नवं। निरस्तो मातुलो नाम्ना वोरो विघ्नचरेरलक्षत्॥ ७४॥ पुनराह कथामेकां दस्युर्विश्वं यत्प्रमादा
हतोपि गुरजाहतं करोति म ध्वरध्वनिं॥ ७५॥ तद्यथा घातुकः कश्चिद्विद्धो व्याघ्रो सिद्धस्तु धरः॥ नाम्ना दृढप्रहारीति
विध्याद्रौ संवसन्निति॥ ७६॥ तेनैकदा हतो वन्यो कुंजर बाणसंहतेः॥ वारि पातुं तृषाक्रांतः समागच्छत् जला-
शयं॥ ७७॥ देवात्सोपि स्थितो जिह्वोदष्टः सर्पेण तत्क्षणात्॥ अथ सापि धनुर्घातान्मृतश्चास्तु तु जंगमः॥ ७८
मृतोसौ तेषु जीवेषु गजसिंहाहि भुस्पृतं। आगतस्तत्र गोमायुः क्षुधितः कालनोदितः॥ ७९॥ पतितं चापि वी-
क्ष्यासु गजं सिंहं सरीसृपं॥ धनुश्चापि सह संगो जातोत्लालाहुत्तुस्मया॥ ८०॥ चिंतितिस्मार्थ गोमायुः कुं-
जरोयं स्थूलो महान्॥ तद्भक्ष्यामि षण्मासं यावदेनं सुनिश्चलः॥ ८१॥ ततो मासमेकपर्यंतं तमखंडं नरकलेवरं त-
तोप्येकदिनं यावत्सर्पं तो भक्षामि निश्चितं॥ ८२॥ इमे यथास्थिताः सर्वे तिष्ठंतु कुंजरादयः। तावदद्य मयाना-
ज्याज्यावद्भ्रायुरणपद्यहिं॥ ८३॥ इति तं भक्षमाणो सो गोमायुः पापपाकतः॥ इतस्तु दृढबाणाघाता ताल्लु स्फटे
नडखितः॥ ८४॥ यथावक्रासुखं वेश्मां गोमायुर्दृष्टेत्सु मागमत्॥ तथात्वमेकिं कं सौख्यं त्यक्त्वा मा गच्छदाम्य।

तो ॥ ९५ ॥ मातुलोक्तं ततः श्रुत्वा प्रोचे जंबूकुमारकः ॥ किं विकथांतरं मां प्रति वाक्यादिदि मया ॥ ९६ ॥ गाढः
कर्मकरः कश्चिदासीदतिदरिद्रवान् ॥ वनादिंधनमानीय विक्रिय कुरुतेऽशनं ॥ ९७ ॥ अथैकदा महाभारं नी
त्वा स्कंधे कथंचन ॥ प्रतस्थे च वनमध्यात्स्वालयं प्रतियन्नतः ॥ ९८ ॥ भाराक्रांतो ग्रीष्मपापात्मातप्तताल्लुश्चतृष्ण
या । क्षणं सुष्वाप श्रांतः सन्नयं भारस्तरोरधः ॥ ९९ ॥ सुप्तः सस्वप्नमापाक्षीन्निद्रया कर्मकारकः ॥ साम्राज्य
पदमारूढं स्वात्मानं समपश्यत ॥ १०० ॥ आसीनं विष्टरे रम्ये मणिमौक्तिकभूषिते । चलच्चामरसंघातैर्वीज्य
मानं सुकर्मजः ॥ १०१ ॥ वंदिवृंदजयारावैः स्तूयमानं मनोहरैः ॥ क्वापि जावतमध्यस्थं कामकेलिरसाकुलं ॥ १
०२ ॥ राजाश्चादिपरीवारो वेष्टितो राजमंदिरे ॥ अत्रांतरे सपादाभ्यां ताडितो जाग्रुमुहूर्त्तिः ॥ १०३ ॥ भार्ययास्व
स्य तत्रेत्य क्षुधायीडितया बलात् ॥ उत्थितो जागरूकः स चिंतयामास कर्म्मकृत् ॥ १०४ ॥ क्वेयं लक्ष्मीः क्व सा
म्राज्यं दृष्टं स्वप्ने क्षणादपि ॥ तद्वन्मामकलत्राद्धि स्वप्नसाम्राज्यसन्निभं ॥ १०५ ॥ ज्ञानादिदृग्गणिकं मद्वं मद्यः प्रा
णापहारि च ॥ मत्वेति मामकोऽधीमान् जनन्दुः स्वालयं व्रजेत् ॥ १०६ ॥ त्यक्त्वा स्वात्मान्नितं मार्गं स्वं जन्मसुखवि
नाशकृत् ॥ जंबूस्वामिकथां श्रुत्वा प्रोचे विद्युच्चरः सुधीः ॥ १०७ ॥ यामिनीपश्चिमस्तोग तुर्य्यं वापि कथानकं ॥ ९८

गकः कश्चिन्नटो लिङ्गो कला विज्ञानकोविदः ॥ १०८ ॥ आसीदन्नसुविख्यातो यथा नाम कृतहला ॥ आ
थैकदा नृपस्याग्रेन नर्त्तनवङ्गकोझालात् ॥ १०९ ॥ नन नर्तकी स्तिः समाकीर्ण्णः सालं कारिणिरप्यसौ ॥ नन्दनन्त ।
पश्यता राज्ञा प्रसन्नमनसा तदा ॥ ११० ॥ दत्तं स्वर्णादिकं तस्याः पट्टकूलादिकं तथा ॥ राज्ञः प्रमादनीहात ते
सुखं सुप्तस्तत्र निद्रया ॥ १११ ॥ राजन्यां जागरूकत्वाज्जंबुकं भक्षकानटाः ॥ अथ सुप्रभाते तस्य द्वानत्र्यकादिजनप्र
पि ॥ ११२ ॥ नटव्यथे स्वदा तस्वा जायन्नुवस्याय धीः ॥ जायता वितितं तेन वंचकत्वं क्षियामिया ॥ ११३ ॥ नीत्वा हे ।
मादिसर्वस्वं गत्वे यं नीत्वं देत्तरे ॥ यथोत्यलं कृतं तेन बीत्वा सर्वस्वमंजसा ॥ ११४ ॥ गंतुकामो धृतस्वर्णं जाग्रद्वि
र्म्लेर्नकीजनैः ॥ चौरत्वमाप्तिमुक्तोऽस्त्नैर्नीतो नृपस्य सन्निधिं ॥ ११५ ॥ दृष्ट्वा रुष्टेन नृपेन हतं चौरो वितंहियत ॥ त
कृत्वं गामिनया हो जंबूस्वामिन्महामते ॥ ११६ ॥ मा गा वक्तु त्वं लालायसो यावत्स्वां कदाचन ॥ जंबूस्वामी नि ज
गातन्मातुलाकं कथानकं ॥ ११७ ॥ किंचित्कथांतरं रम्यं शीवावप्रति ताखिताः ॥ वाराणस्यां सुविख्यातो नृपा
पासीन्महत्तरः ॥ ११८ ॥ आख्यया लोकपालो सौ राज्यसार धुरंधरः ॥ तस्य राज्ञी तु नाम्ना स्याद्दृढ्यपट्टा मनोरमा
कंदर्पस्य धनुर्ज्जेप्ति जिंगाषारिव नृपत्तेः ॥ ११९ ॥ अथान्येद्युः सभूमीशो ॥ जगामाश्वस्थलीमयं ॥ आखेट

कोकूपाशात्कोपन्याहं भुवनांतरं ॥ १२० ॥ अत्रांतरे महाराज्ञस्तस्य मनोरमा ॥ कास्तुकीरंचुको मामीकामवशा
निपीडिता ॥ १२१ ॥ कृतं कांतिसमास्थाय विदग्धामानिसारिकां ॥ चित्तस्थं शृदमाहूतं दूतीमिवेदयत ॥ १२२ ॥ मात
मेंत्वं विजानीहि तद्यथा मोदमद्य मो कंतारांकृपितकामं दयितं तत्परमानसां ॥ १२३ ॥ तस्य मे शरणं त्रेया:
मायतामद्य नुग्रहे ॥ आनयस्वाशु गत्वाथ सुंदरं तरुणान्तरं ॥ १२४ ॥ ततः सोथ महायाया दूतीमाह मिवांचन:।
मयात्र मातुकूलायां मा दोस्त्वं कुरु सुंदरि ॥ १२५ ॥ मोहयामि स्वया तेनोनि:कामि मायि जोगिनं ॥ कां कथा न
रकीटानां कामाज्ञावशवर्त्तिनां ॥ १२६ ॥ अंतरदेचयोगाद्येस्व मोथ स्थितया तया ॥ दृष्ट: कोपि पुवा योग्याय
र्द्धं टंकस्तवलीलया ॥ १२७ ॥ नमूताच गरुड इति ख्यात :स्वर्णकार: इंटोरुक: ॥ अयमेवो चितां रंतुं तया चेत्य वलंचित:
॥ १२८ ॥ दृष्टांतं भूगाशावदूतीं दूतीं प्रत्याह पुंश्चली ॥ पवमानन यसोपायं जीवितस्य कृतेनम ॥ १२९ ॥ प्रतस्थेत्वमा
तदादेशाद्दूती माया न्वितामती ॥ आनयामास तं वेगा स्त्रिनायत्र मनोरमा ॥ १३० ॥ सा राज्ञी रंतुकामां तं याव
न्नीत्वा स्वसद्मनि ॥ शय्यातले समायातामस्मरासुरतोत्सवा ॥ १३१ ॥ तावद्दै वाद्राजा रूढो दूयोध्यत्र समागत:
भूतातत्र मस्त्रायोगाद्वि जपमान: सुरामरे: ॥ १३२ ॥ आगच्छंतं तमालोक्य राजानं स्वर्णकारक: ॥ व्याकुलोत्र ६०

ऽयाक्रांतः कंपमानो भुजंगभुजः ॥१३३॥ गोपयित्वा ततया वंगं कौशल्या कूटकूपके । सन्मुखकी कूपकृपालः
स्नेहान्नीतः स्वसद्मनि ॥१३४॥ कामाक्रान्तः सनुमीत्राः षण्मासं स्थितवान्निह । मनोरमां मुखं वीक्ष्य जगौ धलु ।
ज्ञमक्षुत्रतः ॥१३५॥ जीवनस्य क्रते तन्त्र्यासमाश्रय ननतः । सुकोऽपि स्थितः क्षुत्क्लाद वह्निपीतिसमनोरमा ॥१३६॥
एवं यावत्सषण्मासं तिष्ठंस्तत्रातिदुःखितः ॥ पांडुरोगी महापापाज्जातो दुर्गंधवामितः ॥१३७॥ अथ कूप।
ऽयानिविः कूपे प्रक्षालितजलोऽ ॥ वंगः प्रणालिकाद्वारा निर्गत्यागात्सरित्तटे ॥१३८॥ तत्रत्यैः सर्वलोकैश्च
दृष्टः साश्चर्यमानसैः ॥ कोऽसि त्वं तेकथं या दुर्जातं कंचनसंन्निभं ॥१३९॥ वंगेनाक्तं महोलोका मत्स्योदर्यं वलो
कनात् । नोक्तं यानालकन्यास्ति नीतो हं परमादरात् ॥१४०॥ तत्रस्थां गत्वु कामं मां ज्ञात्वात्मीयिष्टहान्सुखं ॥ च
क्रोद्वेवर्णयमन्यंतं कोपाक्रांता स्तुताः स्वलाः ॥१४१॥ निसर्गातोऽपि यज्ञस्त्यं न वदंति कदाचन । किं पुनः कारणं
प्राप्य तद्यथा स्वर्णकारकः ॥१४२॥ ततश्चापि क्रमाद्देव पत्कश्चान्द्रे गृहं शाति । आगतश्चांगनामासो कथं कथ
मिवात्मना ॥१४३॥ तत्रानंति महावैद्यैर्नीतः सः सोपस्यमादरात् । सुगंधद्रव्यसंयोगैः शोषनोगोऽभवत् अथ
॥१४४॥ अथैकदागतस्तत्र वीथ्यां कार्यवशाद्धि । राजसौधसमीपस्थो दृष्टः सोपितया स्त्रिया ॥१४५॥ तथा

सम्भ्रमारामोचितं मस्तुद्दिश्य संज्ञया ॥ आगाद्धागतोऽन्येयोऽप्येकदेशो ममसभनि ॥ १४६ ॥ तेनोक्त मलस्ने दे काव्यकी
र्यो: खलेक्षुनायत्या प्रेंद्धेष्ट हाङः खं विस्मरामिनतद्धृणां ॥ १४७ ॥ अद्यापि न तन्मदेहाद्धे गंधं यातिसर्वतः ॥ नयस मर्त्यो
त्र्वमुक्तोऽहं नाविष्टद्यंकरोम्यतः ॥ १४८ ॥ तद्वत्वाहं स्तविद्ध्यामि सुखलेशाप्यहे तत्व ॥ तिर्यग्गादिगतिष्वादौ जातु
विड़ः खनाजनं ॥ १४९ ॥ वक्षोपलायितेनाल भात्तु लवं मदेहितं ॥ नाहमाद्यं स्मरवेत्तु जसमाधानशांतेरायि ॥ १५
० ॥ ज्ञात्वा विद्युच्चरो दस्युः कुमारं दृढमानसं ॥ स्तुतिं च के मुनिर्हिलः सांयास्वल्लत्तवः स्वतः ॥ १५१ ॥ अहो स्वामिन्न
होपाद धन्यामि त्वं जगत्त्रये ॥ मादृशां का कथा नाथ त्वं नजात्विदशैपपि ॥ १५२ ॥ संसारजलधेः पारं प्राप्तोसि
त्वं महामते ॥ धर्मकल्पतरोर्मूलं त्वं सेनाकर्म्मशत्रुतां ॥ १५३ ॥ इत्यादिस्तवनं कृत्वा तेनाविद्युच्चरेण वै ॥ निःशा
य मातमहतां तं गादितं तस्कारादिकं ॥ १५४ ॥ अत्रांतरे दिगासीत्याप्य कुवार्गमुत्तास्वरा ॥ जंबूकुमार संत्यक्तरा
गो ज्ञाते खिद्यांधुनि ॥ १५५ ॥ केचित्सहृदयास्तत्र ध्यानसंलीनमानसाः ॥ काव्यास्मर्गोपरा सव्यावबद्धः परमादरा
त ॥ १५६ ॥ केचिद्भक्तिजिनेशानां पूजां कर्त्तुं समुद्यताः ॥ गंधधूपादिसामग्रीस्वीकृत्यार्णावत्तुस्तरां ॥ १५७ ॥ तेना
वेगाडुदेतिस्मस्ता नु भातु दयाबलात ॥ स्वामिनं दृष्टुमेत्सुकाट्टदत्नेवगता मिताः ॥ १५८ ॥ यतप्रशाद्दन्महाःस ८१

त्वा॥ भुंजंतिसुखमत्युत्तं॥ शक्रचक्रपदंतैवसेव्योधर्म्मःसधार्म्मिकैः॥ २५७॥ इतिश्रीजंबूस्वामिचरित्रेऽत्रगद
श्रीपार्श्विमत्तार्थिकेरायदेशानुसारितस्याद्वादानवद्यगद्यपद्यविद्याविशारदपं०राजमल्लविरचितेसा
धुपासात्मजसाधुटोडरसमभ्यर्थितेविद्युच्चरकथावर्णनोनामएकादशमःसर्गः संधि॥११॥
॥ ॥शिवमस्तुसदातुसंजैनशासनशासनात्। साधुपासांगजस्यास्यसंघश्रीसाधुटोडर॥१॥ ॥
इतिश्रीआशीर्वादः॥ ॥ ॥छ॥ ॥श्री॥ नेमिनंनमस्सुराधीशैर्गर्भंचकल्याणभागिनं॥ नेमिधर्म्मरथस्यैव
नेमिनेमिजगत्स्तुतं॥२॥ अथप्रस्तावसमायातदक्षिणोदितिनागृहे॥ प्रवक्ष्यामितदेवाद्यैर्यथार्हत्तमस्तकमात्॥१॥ न
शांतस्यकथाहृत्तमश्रेष्ठश्रेणिकोनृपः॥ अर्हद्दासेनसंप्रोक्तंस्वतोगत्वान्यथालयं॥३॥ दृष्ट्वाणंबेलक्ष्मामासाद्यसांद्र
स्निग्धवशान्नृपः॥ धर्म्मबुद्ध्याऽनःसोयंजातश्चानंदनिर्भरः॥४॥ नेऽकेऽकेऽनयस्ताचश्रेणिकस्याजयातदा॥ केवलज्ञा
नसाम्राज्यपदावाप्तिजयावहः॥५॥ इदंगानकनादेश्च्यव्याघोषूवलयस्तदा॥ कल्याणविवर्त्तिश्रेणांत्यामम।
ग्रेयथामरेः॥६॥ आगतःश्रेणिकोभूयःसोत्सुकःश्रेष्ठिनोगृहे॥ स्वेद्दाऽक्षःसक्तुर्दृष्ट्वावंदितुंस्वामिपंकजं॥७॥ न
त्वकाद्विवशात्तिर्निर्विकारास्तिरस्यचै॥ वीरदेवाजमारूढंस्वामिनंसोपिजिज्ञपत्॥८॥ जातासमस्तसन्नूपयामा।

सस्वामिनंलक्षणादिभिः ॥ जानन्नपि विरागं तं सा वध्वंऽदर्शमात्मनः ॥ १९ ॥ चंदनादिभिर्वैरंगं सा ज्ञातं स्वामिनं ताव
त्तो ॥ यथा मेरौ जिनस्य स्पृह्नपेनवामरैर्जिना ॥ २० ॥ सज्जीयरं शिरस्तस्य ज्ञेगतामायतिज्ञा यिनं । स्वयंवरायमुक्ति
श्रीकामन्यास्वसंस्कृत ॥ २१ ॥ ततः सानुमतिर्ईश्वारूपातिः श्रेष्ठिनामक ॥ शिबिकायां स्वहस्ताभ्यां स्थापयामास
स्वामिनं ॥ २२ ॥ वनं गत्वा समुच्य कं स्वामिनं तपसः कृते ॥ सर्वेःपौरजनस्तत्रागमद्वीक्षितुमादरात् ॥ २३ ॥ सम्मकार्य्य
त्यतीत्यापि भावंतजिनमंहतिः ॥ अद्दृष्ट्वामिव संदष्टुं मा जगाम स कौतुकात् ॥ २४ ॥ मुक्ता नार्य्यो वसुर्कोपमामि ।
ङ्किसौ प्रव्यास्ति लायवान् ॥ धन्या यामिति सर्वे पि जजल्पुस्ते परस्परं ॥ २५ ॥ हाहाकारो महानासीनदा राजगृहे घरे ॥
केचित्त्वन्नहसंबद्धकामुमूर्छ्छुरवदुःखिताः ॥ २६ ॥ अत्रांतरे समायाता माता जिनमतीसती ॥ श्रवदर्स समाक्र
नंगरुदंवा विजल्पति ॥ २७ ॥ प्रतीक्ष्यस्व ऋणं जावत्वं मा मातरं प्रति । इतिदीनगिरं मोहादर्जितं तमुमुर्छया ।
॥ २८ ॥ नष्टं वक्षामिवालोक्य स्वसंभूता वदहूजनः । विललाप महामोहात् भ्रशोकांगिरसुन्निरव ॥ २९ ॥ हा नाथ हा
म॰ महाप्राण ॥ हा कंदर्प्पकलेवरा ॥ अनाथा वयमद्याहो विनाथ्या गाकृताः कथं ॥ ३० ॥ धिग्विवेकं येन दत्ता स्य तपसे
बुद्धिरुत्कटा पश्यतास्य महाडंबरं तत्क्षणमकर्बता ॥ ३१ ॥ अद्यापि शोक्षयानाथ प्रसीदकुरमादृवं ॥ सुंद्धा ८२

भोगाल्लोगासानित्यपुत्रस्नाः प्रियास्तदा ॥२२॥ रज्जुद्वयं कथं नाथ त्वां विना दीनहृत्तयः ॥ यथा चंद्राहते रात्रि
र्विते दीनगिरस्थिताः ॥२३॥ ततः सा पाप्यमालं च वंदनादि द्विवेरपि । पत्नीर्जिनमतीनीतातातास्थितनतां तदा ॥२
४॥ मा वत्सा ना तदा प्रोचे माता जिनमती सती । वीरवैराग्यमारूढं सा भिनं प्रतिपश्चयात् ॥२५॥ क्वेदं तव वत्स देहं च ।
कदलीगर्भकोमलं । खड्गधारानिरसं तत्र क्वेदं सुपृत्तरं तपः ॥२६॥ ग्रामं गुरुं ह्यहा लितावनि त्यं यथायाति स्वमस्तके ॥ त
थातपो विजानीहि । तस्मादप्यातिरिक्तं कं ॥२७॥ क्व तूंसूशयनं बाल कथं शक्तोऽपि छिडःस्वदं । वाङ्मुखीर्यकं क्व
ग्रामं भिक्षासि कथं निशं ॥२८॥ ग्रीष्मावर्षापरितिज्यापि नरो कोमलांगयो ॥ विनागाढः स्थितो हृत्वा कथं जास्य
वनांतरे ॥२९॥ इत्तावद्धश्च तन्नोपि न्नाहृते डं खिन्नाशयः ॥ ग काकिं ग्यानशोसंततावस्त्या छ्याइव ॥३०॥
इत्यादिवक्त्रालापैर्विलपंतीमिवातुरां ॥ मातरं प्रतिशोवा च जंबूस्वामी हृढाशयः ॥३१॥ मातः शोकं जही हिवं
का नरत्वं परित्यज ॥ सा वयाज्जस्त्नमेवे मामनित्यां संस्पृतिस्थितिं ॥३२॥ ग्रादौ वैषयिकं सौख्यं मातस्तु सोऽस्थितं म
या । वक्रा भोपि यत स्तादिनसमाहामहेश्वरं ॥३३॥ स्वर्गेपि यन्महासौगै स्तो गाढृप्तिमयं जः ॥ पाप्तिः स्वप्नं नि से ।
मंत्रीः स कथं तृप्तिमवाप्नुयात् ॥३४॥ न जाने कियतो वारान् सर्वं नारकः सुरः ॥ ति यैक्वापि नरश्चाहं । भ्रूत्वा

पुनःपुनः॥३४॥ ॥उक्तंच॥ ॥कतिनवाराङ्गयातिर्न्नरकगतिः। कतिनकतिनवारान्नत्रजातोस्मिकीट
:॥नियतमितिनकस्याप्यस्तिसौख्यंनरः खंजगतितरलरूपेकिंमुदाकिंशुचावा॥२॥ ॥इतिप्रवृत्तिवाक्यं
श्रुत्वासितिरष्टेतापमेः॥मातामप्रतिबोध्याशुनिरगाञ्जनिजालयात्॥३६॥ गत्वाबन्धुवर्नेनेजंतदामाविमुखाग्रहा।
त्॥त्रुटकंधनस्वर्णंदोमहागजस्यन्दनं॥३७॥ स्तुवंतिस्मतदानुष्णाःसर्वेप्यासन्नसव्यकाः॥त्रागायमन्यमानंतंप
दंसाम्राज्यमल्लितं॥३८॥ अथानंदसमायुक्तैः आगिकायांस्थितानितोद्भुताद्भुतैः सकाननं॥३९॥ फलपुष्प।
समाकीर्णंमकालेपिफलोदयं॥तदातत्काननंरेजेकिंचिन्न्यूनत्रिविष्टपं॥४०॥ अनिलोधूतशाखाग्रेश्चलमान।
रितस्ततः॥जंबूकुमारस्यागमोत्सवमिवातनोत्॥४१॥ तत्रसंमुनिमानम्यगुरुंसौधर्मसंज्ञकं॥ नयवि
हायथास्थानेकुमारोस्मिखंमुनेः॥४२॥ नन्नमांगमुविन्यस्यकृतांजलीकृतहस्तकं॥तेनजंबूकुमारेणविज्ञ म
प्तोमुनिरादरात॥४३॥ कृपासागरसद्धर्ममामुद्धरसंसारसागरात्॥नानाडंबरशतादवैर्नैमिकुंतंकुजानिशु॥४४॥
अथेमेकरुणांकृत्वादेहिदीक्षांसवापहां॥पावनींसमस्तहांसद्यैः कर्मनिर्मूलनक्षमां॥४५॥ लब्ध्वानुज्ञाःमस्थ्य
त्यागुरोःसर्वसमक्षतः॥अंगाडस्थारयामासन्नूषणानिविरक्तधीः॥४६॥ तावत्पुष्पस्रजामुक्तास्वकिरीटाय॥ ८३

केशित्तः ॥ हरीकृतावलादेव मनमथस्यात्रराज्यव ॥४७॥ अदिषपन्मुकुटं मूर्ध्नो देलयारत्ननिर्मितं ॥ मानोनत्य
मिवाशेषनिर्जयान्मोहभूपतेः ॥४८॥ ततोप्युत्तारयामास हारावल्यादि लंकृतान् ॥ मुद्रिकादीश्च मद्रत्ननिर्मि-
तानंगतः स्फुटं ॥४९॥ ततस्त्याज वस्त्राणि सूक्ष्माणि च निजांगयात् ॥ पटलानीव मायायाः स्वगात्रैर्व्विचक्षण
॥५०॥ तुंगात्कटि सूत्रं च घटितं मणिवेष्टितं ॥ दृढं बंधनमस्येव संसारस्य महाद्विषः ॥५१॥ ततः कुंडलयुग्मं च
न्यक्षत्तं कर्णयोः स्थितं ॥ वदतस्तव रथ्यस्येव चक्रद्वयमिवामुना ॥५२॥ कचलोचः कृतस्तेन कराभ्यां स्वस्य लील
या पंचमुष्टिजस्थान्नाय मोनमस्त्वा श्वसन्निति ॥५३॥ ततस्त्वं योगी करोतिस्म गुरोरादेशतः क्रमात ॥ श्रद्धान्मूलगु
णान्सर्वानष्टाविंशतिसंमितान् ॥५४॥ महाव्रतानि पंचैव स्मृताः समितयस्तथा ॥ इंद्रियाणां निरोधश्च पंच
धेतिप्रकीर्त्तिताः ॥५५॥ लोचश्चैकोप्युणो मुख्याः मोहावश्यक मत्क्रिया ॥ अचेलत्वं ततः प्रोक्तं मुख्यचारित्रकारिणि:
॥५६॥ अहिंसाव्रतमिद्धार्थं जतीनां स्नानवर्जनं ॥ पृथ्वीकायवनौशयनं वैराग्यादिविवृद्धये ॥५७॥ दंतकाष्ठादि
दक्षित्यं नाशोगार्थं कदाचन ॥५९॥ एते मूलगुणाः प्रोक्ताः श्रमणानां जिनेश्वरैः ॥ संत्युत्तरगुणाश्चापि ल
क्षाश्चतुरशीतिकाः ॥६०॥ सर्व्वव्यापारणं निषेधपालनया मुमुक्षुसिः ॥ यतसमुदितं सर्व्वं निश्चितं स्यान्मुनिव्रतं

॥६१॥ इत्यकं श्रुत्वा गिरास्तेन युरूणां सक्रुगौरवित्रि श्रुत्वा जंबूकुमारो मौ। सर्व्वं जयाश्रुद्धधी:॥६२॥ ततो जयउ श्रा
वकं स्वकुः सर्व्वे पि सं मुदा॥ श्रेणिकप्रमुखा भूपाः सर्व्वे पौरजनास्तथा॥६३॥ ततः केचिन्नृपाला: मुद्धसम्यक्त्व
भूषिता:। वरवृत्तमुनयो भूत्वं यथाजातस्वरूपका:॥६४॥ केचिन्मोहं हत्वा तेमात्र ह्लीवत्नकर्द्धिता: श्रावक
स्यव्रतान्युच्चैः स्तापि जगृहुः मादरात॥६५॥ अथ विद्युच्चरो दस्युर्द्धिरं कालवशागतः। सर्व्वसंगपरित्यागलक्षणं
व्रतमयहीत॥६६॥ सार्द्धं पंचशतैर्दस्युभिः वैराग्यान्मसंयमी। दस्युकर्मभरं नं: सर्व्वे: प्रभवादिमुसंज्ञिके:॥६७॥ अ
तः परं श्रुनिर्द्धिन: सोर्द्धदामावणिग्वर:॥ सकलसंयं हं त्यक्त्वा दृष्टोभून्मुनिकुंजर:॥६८॥ सुप्रभाद्यार्जितिकाया
र्द्धमाना जिनमतानिता:॥ संसारासारतां मत्वा स्यादार्यिकाव्रतान्विता॥६९॥ पद्मश्रीप्रमुखा वध्वा वीरूसंमतिम
न्विति॥ सुप्रभांगणिना नत्वा हृस्तंतिस्म तपो महत॥७०॥ प्रणम्याश्च ततः सर्व्वान्सो धर्म्मादि मुनीश्वरान॥ जगमुः
श्रेणिकभूपाद्याः प्रतिमप्रसमुत्सुकाः॥७१॥ कृतार्थं मन्यमानः स्वात्मानं सद्धर्मान्विताः। कृत्वा यात्रां विविधिस्ता
न्विता वा स्वयमीवन॥७२॥ यथाशक्ति समाश्रयतेपि विद्युच्चराद्यः॥ नानोपवासंख्याश्च तत्सुद्धीनावलं विनः
॥७३॥ विश्वभ्राजत्सहेरमध्यरसो तास्कसंजतः। अहो गण्यपदार्थोयमायातो मूर्त्तिमानिव॥७४॥ आगहंतंतम ५४

लोकप्रहरादानप्रमत्तकाः। परोस्तुः श्रावकाः सर्वे श्रेयोर्हं वीतमत्सराः ॥७६॥ केचिच्चित्रमिवालोक्य संजजल्पु
सविस्मयं। योऽभूद्धयायुग्मीः पूर्वं सोयं यातो मुनीश्वरः ॥७७॥ अहो देवस्य वैचित्र्यं कर्म्मणां रसयाकृतः। केचिच्चि
त्किं कथं तादिज्ञानादनिन्द्यमादृशः ॥७८॥ केचिद्दानरसासक्ताः प्रतियाहितुमुत्सुकाः। तस्थुर्व्यग्राः स्ववीथ्यं
तर्मार्गे लोकनतत्पराः ॥७९॥ वंदंति स्म जनाः केचित्स्वामिनं त्वद्रूपं कारु। पवित्रीकारु नो वेस्म त्वं रणांबुजर
णुभिः ॥८०॥ तिष्ठ तिष्ठ त्रम अत्रेदेजंद्र स्वामिन्महामुने ॥ प्राप्यकाल्लं गृहांगणाद्ध निरवद्यं सन्ध्या यिंतं ॥८१॥ उ
हे वागच्छ मत्रेह मिहे वागच्छ मत्रेहे ॥ कश्चुरामेडितं तव्या मिथः केचिद्दितोस्तुतः ॥८२॥ काचिद्दवेवचय स्थियं मन्या
थाकारविग्रहः। सुकरांगः कथं कुर्यात्तयोऽङ्गः करमंजसा ॥८३॥ अग्रामहंदेना व्याजात्काचिदारान्निरीक्षि
तुं। कामदेवमिति त्वं देवमकाममपि स्वामिनं ॥८४॥ इत्यादिविविधालापैः संवदत्सु जनेष्वपि। अगादर्हिदास्य हर्म्या
सौ जिनदासस्य सद्मनि ॥८५॥ नवकोटिविशुद्धं स जग्राहाहारमल्पशः। अन्नदानातिशायित्वात्यंचाश्चर्यं तदं गणे
॥८६॥ भीचाहारं सुशुद्धात्मा निरीहोपि समभीहया ॥ कृतेर्य्यापथसंशुद्धिर्य्य वालातु वनं मुनिः ॥८६॥ कदंमाय।
वनस्यांते पार्श्वे सो धर्म्मसन्मुद्दनेः॥ सर्वतः सुतपः सिद्धौ निर्वाणस्य महोजसः ॥८७॥ अथ सो धर्म्मसंज्ञस्य सुके:

कतिपयैर्दिनैः ॥ प्रादुरासीत्ततस्तस्य केवलज्ञानमंजसा ॥ ८८ ॥ यदश्नुते स्म समग्रार्थं वर्द्धितानंतधर्मपीणः ॥ नरा
तिस्मतपश्चायं जंबूस्वामिमहामुनिः ॥ ८९ ॥ तयोनशनमाद्यं करोतिस्म समादरात् ॥ वेगादात्मविशुद्ध्यर्थम ।
क्तिसंख्याघुरस्मरं ॥ ९० ॥ द्वितीयमवमोदर्यं नरतिस्मतयामहत् ॥ एकग्रासादिकं तु जल्पादनं मजल्पमा ॥ ९१
विधाय मयसंरूपादि ॥ यथालुब्धमलुब्धकः ॥ इति संख्यानमंवततृतीयं तपश्चामदन ॥ ९२ ॥ समाचरत्स यकुर्यं र
रसानां परित्यागनं हृषीकाणां निग्रहाय स्मराङ्कस्य शांतये ॥ ९३ ॥ शून्यागारवनाद्यद्रौ चकार वसतिं वशी
तपादः पंचमं नाम्ना विविक्तशय्यनाशनं ॥ ९४ ॥ षष्ठसंज्ञं समाप्तानं कायक्लेशानिघं तपः ॥ मद्रौपमर्यै जेत्रा
स्वकर्तव्यं सुमनीश्चिनिः ॥ ९५ ॥ इदं बाह्यंतपः खोदावर्द्धीरी तिस्मदुलया ॥ जंबूस्वामिमहाधर्यो धैर्यास्पकयदं मस्त
९६ आभ्यंतरं तपः प्रोक्तं प्रायश्चित्तं यदादिमं ॥ कुमारः स्वीकरोतिस्मलब्धाद्व्यर्थालिधानकं ॥ ९७ ॥ निश्चया
दात्मधर्मेषु मोक्षमार्गेषु वृद्धता ॥ विनयं तमकार्षीत्स यथास्वंपरमोद्धितु ॥ ९८ ॥ नातिक्रमात्मुनीशानां नमस्का ।
रक्रियादितु ॥ वैयावृत्त्यं तपः प्रोक्तं तच्चनीयं सुखप्रदं ॥ ९९ ॥ शुद्धस्वात्मानुभूतेः स्यादस्यामात्परमं तपः ॥ स्वा ।
ध्यायं निश्चयाच्छुद्धं चतुर्थमकरोन्मुनिः ॥ १०० ॥ शरीरोपधिनिर्देषु ममत्वपरिवर्जनं ॥ व्युत्सर्गो ख्यं तपस्तच्चपंचमं

मुनिनासकृतं ॥१०१॥ ततोप्यनुत्तरध्यानंतपःषष्ठमनुत्तरं ॥ कृत्स्नचिंतानिरोधेनयत्रैतन्यावलंबनं ॥१०२॥ घा
तित्रास्यांतरंसुदंतन्नयोस्तुक्तिकारणं ॥ मुनिर्निर्विलमनासर्वंनिरतिचारमाचरेत् ॥१०३॥ अथ्यानिव्यक्तकस्यापथ्यथा
यातस्वरूपतः ॥ गुप्तायुप्तित्रयेणाद्वैघोऽज्ञानोयोगनिग्रहात् ॥१०४॥ कषायारिविमुंजेनुवध्यवद्भूरखावलो ॥ ब्र
ह्माप्रमभजेत्रात्वंसन्मुखंयोहुमुद्धतः ॥१०५॥ मन्मथस्यप्रियामाराजंतिंप्रागेवनिघ्नता ॥ प्रवारिनात्नटोमा
शेहलयाजेननिर्जितः ॥१०६॥ द्वादशांगमहाविद्यावारिधेःपारगःसुधीः ॥ प्रत्यनावादिनेदनेनैकधात्मप्रयं
कः ॥१०७॥ एवमष्टादशाष्टानांवितिक्रांतान्यवब्दकां ॥ जंबूस्वामिनिघोरायंतपःऊर्ध्वंतिनेकधा ॥१०८॥ तपा
मासमितपक्षेसप्तम्यांचतुष्ठेलदिने ॥ निर्वाणंप्रायसोधर्मोविष्णुलावलमस्तकात् ॥१०९॥ अनंतसुखयाथो।
धोनिमग्नंवलस्थितं ॥ अनंतदर्शनज्ञानंतमहंनोमिश्रियसे ॥११०॥ तत्रैवादनियामाद्धेव्यवधानवनिप्रज्ञोः ॥ ना
त्यन्नंकेवलज्ञानंजंबूस्वामिमुनेस्तदा ॥१११॥ नष्टमोहारिपोज्ञानदर्शनावरणक्षये ॥ आमीत्यघ्नासनस्कमया।
ज्ञानंबीर्यांतराहतेःक्षये ॥११२॥ ततःकेवलपूजार्थंमाजग्मुस्त्रिदशालयाः ॥ सपरिवाराःमोआह्वानिजर्द्धांदिसम
न्विताः ॥ प्रणेमुस्तिःपरीत्याथस्वामिनंत्रिजगद्गुरुं ॥११३॥ नद्वैर्ण्यजयारावमुद्धरंतोमराधिपाः ॥ प्रजयिन्व

थसामग्र्यानुकृष्टः प्रभुमादरात् ॥ ११५ ॥ गद्यपद्यादिमध्वैरैरनोपम्यैः सुरेश्वरा ॥ जयप्रचंडकंदर्पसर्पदर्पापह
पुंसा ॥ ११६ ॥ जयकेवलमार्तंडप्रकाशितजगत्त्रय ॥ स्तुत्वेति वज्री श्रीमानोत्रैः प्रांत्यकेवलिनं जिनं ॥ ११७ ॥ ययुर्द्देवानि
जं धाममन्यमानाः कृतार्थतां ॥ विजहार्षततोन्यमोघ्रिततो गंधकुट्टीजिनः ॥ ११८ ॥ मगधादिमहादेशमथुरादिपु
रीस्तथा ॥ कुर्वंश्च धर्म्मोपदेशं स केवलज्ञानलोचनः ॥ ११९ ॥ वर्षाष्टादशपर्यंतं स्थितस्तत्र जिनाधिपः ॥ ततो जग
मनिर्व्वाणं केवलाद्विपुलाचलात् ॥ १२० ॥ कर्म्माष्टकविनिर्म्मुक्तः शाश्वतानंतसौख्यभाक् ॥ ततोनंतरमेवा
भावद्देहासौ मुनीश्वरः ॥ १२१ ॥ अंते सल्लेखनां कृत्वा पद्मेसूद्दिविदेवराट् ॥ नाम्ना जिनमती सापि कृत्वा सल्लेखनां
शुभां ॥ १२२ ॥ ब्रह्मोत्तरे सुरेंद्रोभूत्स्त्रीत्वायो पि कुलिंगकं ॥ ततोवधृत्य तत्रस्ता वासुपूज्यजिनालये ॥ १२३ ॥ स्तुत्वा
चंपापुरे तत्र देवा जातामर्द्धिकाः ॥ अथ विद्युद्रो नाम्नाय पर्यटन्निह सन्मुनिः ॥ १२४ ॥ एकादशांगविद्यायामधीति
विदध्नयः ॥ अथानेयुः सनिः संगो मुनिपंचशतैर्वृतः ॥ १२५ ॥ मथुरायां महोद्यानप्रदेशं प्रागमन्मुदा ॥ तदागाच्च
संवेलस्कंधं सानुरक्ता च लंघितः ॥ १२६ ॥ घोरोपसर्गमेतेषां स्वयं दृष्टुमिवाक्षमः ॥ अपदेवी चंडमारीति काचि
द्दहनदेवता ॥ १२७ ॥ मुनेः पंचदिनान्यत्र स्थातव्यं न त्वयाधुना ॥ आगत्य ममयात्राया यैर्हतं प्रेतादयात्विदः ॥ १२८ ॥ ८६

कुप्रावाधं करिष्यंति युष्माकं मा च मद्रुमां । अतस्त्वेनं त्वरित्यज्य स्थानमन्यत्र गम्यतां ॥१२९॥ इत्युक्ते मित्रं त्यज ।
तिज्ञासंजमध्यानमिच्छये । इत्युक्त्वा मागतान्सर्गं चंडमारीनिलालये ॥१३०॥ रुचेविद्युद्वरः प्राज्ञो मुनीन्द्रं दिश
साम्प्रतः ॥ अहो हरिगणाच्चयं मा कुर्वंतु दुष्कृतक्रियां ॥१३१॥ निःप्रमादं तया चातः स्थानादन्यत्र गम्यतां ॥ अद्यत्वेतन्मु
नयः केचित्सुभुन्निः शंकितमानसाः ॥१३२॥ अस्तंगते दिवानाथे नयं कालोचितक्रिया ॥ विध्यतां कीदृशो धर्मः
स्वामिन्निः शंकितमानसः ॥१३३॥ उपसर्गसहो योगी प्रसिद्धः परमागमे ॥ नवक्त्रय थानाभ्यं ना चिकर्मध्रुवात्र
तं ॥१३४॥ तिष्ठामो वयमद्यैव रजन्यां मौनवृत्तयः ॥ निश्चयं चेतदुक्त्वा संघातस्तो विद्युद्वरो मुनिः ॥१३५॥ नक्तं या
गं प्रतिष्ठाप्य मौनमालंब्य धीरधीः । ततो ध्यानममसाध्यानममागामास्यं च रौद्रकर्मणा ॥१३६॥ विश्वं जिघत्सुमायया ।
तोलयः कालश्चंडकर्मणा । अत्रांतरे समायाताः तत्र प्रेताश्च राक्षसाः ॥१३७॥ इतो मुतश्च धावंतो नीपरणा ह
तिध्वरकाः ॥ केचिन्मसकदंडाः नादं दष्ट कनिनाः ॥१३८॥ केचित्कुकुटाकाराः सतीक्ष्णनखपंजकाः । फेत्का
रादिरवं केचित् कुर्वंतो ति भयानकाः ॥१३९॥ नवमस्तुलालयं तु द्वे मीमरवं जानितम्नाः । सद्यः शोणितमंलि
प्त कायाः केचित्सपाणयः ॥१४०॥ निर्व्यो दुर्मानि त्रीमास्याः कंठबद्धास्थिमंजयाः रक्ता लाव्यादानास्याः केचि

द्गताश्च मूर्द्धजाः ॥१४१॥ उरस्थरुंडमालाभे हसंतश्च वलीलया ॥ गृहाणेनं गृहाणेनं मारयेति वचोन्विताः ॥१४२॥
मुक्तांकाररवैरौद्रा रोषदष्टाधराः परे ॥ मध्यामामस्फालयमं हत्वानं तडयंत्युक्कितीषणाः ॥१४३॥ प्रयत्नं मरु मार्येक
विमं त्रासनिर्दयाः ॥ इत्यादि विविधोपायैः ॥ पापाः पापक्रियारताः ॥१४४॥ चक्रुर्म्मद्दीयमर्येंते मुनीनां नावत्कुम मक्रा।
मं ॥ तदा विघ्नहृत्वरा धीराधीरा महाधैर्यपरायणाः ॥ चिंतयन्निति चित्तेस्वे शुद्धाद्वादशभावनाः ॥१४५॥ जीवनाशं प्रय
रितिजय ॥ क्षमामन्यां न मादरात् ॥ इत्याकिं विकारस्त्वं तत्क्षमन्यमानः स्थिरोस्तवत ॥१४६॥ ततो यथास्त्वमन्यापि मुनयः
स्वस्थचेतसः ॥ उपर्यसहाजाना ॥ जातेसंस्थतिलक्षणाः ॥१४७॥ स्वाध्यायनिरताः केचित्केचिद्ध्यानावलंबिनः ॥ के
चित्कर्म्मविपाकज्ञा मत्स्यमेरुरिवाचलाः ॥१४८॥ धर्म्मः सर्वसुखाकरो हितकरो धर्म्मं बुधाश्चिन्वते धर्म्मेणैव समा।
प्यते शिवसुखं धर्म्माय तस्मै नमः ॥ धर्मान्नास्त्यपरः सुहृद्भवभृतां धर्म्मस्य मूलं दया तस्मिंश्च जिनधर्म शर्म्म निर
तं धर्म्मे मतिर्द्धार्यतां ॥१४९॥ इति श्री जंबूस्वामिचरित्रे सगावच्छ्रीपश्चिमताढ्यकरोपदेशात्मुमारितस्या द्वाद
नवद्यगद्यपद्यविद्याविशारदपं० राजमल्लविरचिते साधुपासात्मजसाधुटोडरममत्यर्थिते जंबूस्वामि
निर्वाणगमनवर्णनो नाम द्वादसमः पर्वः ॥ ॥ संधि ॥ ॥१२॥ ॥छ॥ ॥ ॥ स्वयात्मकार्मेण ॥ ६१

जंबूस्वामीनिः कर्मतो छिन्नः ॥ साधुयामां गजसकलसुमतश्री साधुटोडर ॥ ॥ ॥ इत्याशीर्वादः ॥

॥ ९० ॥ पार्श्वनाथमर्हंतं नेमिहंतारं विघ्नकर्मणां ॥ वर्धमानं मुनाम्यापि श्रमाणामाद्यनिजोत्तमं ॥ १ ॥ अथोपस
र्गसंस्तूतेतर विघ्नस्वरादयः ॥ मुनयोस्ताय मामासुरिमाः षोडशभावनाः ॥ २ ॥ अनित्याशरणावैसंसारैकत्वानु
चिंतनं । एकत्वचिंतनं चैव मन्यत्वं च ततः परं ॥ ३ ॥ अशुच्याश्रवसंज्ञे द्वे संवरो निर्जरा मतः ॥ लोकसंज्ञा तथा बोधि
दुर्लभो धर्मएव च ॥ ४ ॥ संवेगवर्द्धनायैता मेषां तत्त्वानुचिंतनं ॥ अनुप्रेक्षाख्यता नाम्ना द्वादशैवानुप्रेक्षाः ॥ ५
ये जाता जांति यास्यंति यमिनः पदमव्ययं ॥ द्वादशैताश्चिताः सर्वोस्ता वधियि वा सुभावनाः ॥ ६ ॥ अन्यत्व महिमव
तद्वस्तु जातं चराचरं ॥ वैभाविक स्वभावं च कर्मणा रसपाकसात ॥ ७ ॥ आफलोदयमेवैतत कर्मद्री च्छदिवस्त्वा
तः ॥ तन्निर्माणं कथं लोके नित्यं संविनु मर्हति ॥ ८ ॥ अतः कर्मोदया जाताः पर्यायाव्ययरादयः ॥ स्वाबुरत्व
कमात्रवाछिन्ना क्षितरुणसंयुराः ॥ ९ ॥ प्रमाणाद्वागमाद्वापि स्वानुभूतेः समभूतः ॥ तेषामनित्यसंसिद्धो कोवि
मुह्येत्यगल्ल धीः ॥ १० ॥ कुवावधिं सहस्रांशु रुदेत्य च महीतले ॥ कुच्छावधिं तथा जीवा नत्यद्यंते च हुर्मतो ॥ ११
यथाहं तान्फलं पक्वं विश्लिष्टमनुगूतलं ॥ आवश्यकं पतत्येत तथा तत्तनुच्युतो यमी ॥ १२ ॥ जीवितं चलं लोके

जलबुंबुदसन्निभं ॥ रोगैः संमिश्रिता ऽत्तोगा जराक्रांतं हि यौवनं ॥१३॥ सौंदर्यंतरुणांधिमिसंपदो विपदंतकाः
मधुबिंदूपमं सौख्यं दुःखप्रसरं ॥१४॥ इंद्रियाराज्यसामग्रीबलान्यंगमानि च ॥ इंद्रजालसमानानि रा
ज्यानि धनानि च ॥१५॥ पुत्रपौत्रकलत्रादिमित्रवर्गा ध्रुवमक्षनाः ॥ संध्यावद्दलरूपाश्च दृष्टनष्टास्वरूपाणं ॥१६॥ इ।
त्यध्रुवं जगत्सर्वं नित्यश्चात्मा मनातनः ॥ अतः सज्जनलोकर्त्तव्यं ममत्वं वधुरादिषु ॥१७॥ अनित्यानुप्रेक्षा ॥ ॥ भ्रमता
म्यलवावर्ते जंतोर्नास्ति त्वत्तभयो ॥ यमारातिगृहीतस्यानेकोपि शरणं स्वच्छं ॥१८॥ यथा व्याघ्रगृहीतस्य मृगशाव
स्य कानने ॥ तथापोदयाद्दृते कश्चिद्रक्षितुं न क्षमो गिनः ॥१९॥ अणिमादिगुणोपेतानां तेषामपि दिवौकसां ॥ त्रिद
प्रभृतिरेवास्ति का कथान्यशरीरिणां ॥२०॥ मणिमंत्रौषधाद्यानि तानि च सर्वाणि मंत्रपदे ॥ यावद्दृष्टकाकरालो मा
यमो नायाति सन्मुखं ॥२१॥ कृतांतेन गृहीतात्मा सोऽपि तेन यदा तदा ॥ इंद्रचक्रधरवगेंद्राद्यैः त्रातुं न शक्यते ॥२
२॥ सर्वत्र शरणं विश्वं मरणं जिनशासनं ॥ उपादेयतया साक्षात् गृहीतव्यं प्रयत्नतः ॥२३॥ अर्हंतः शरणं सिद्धाः
साधवः शरणं धर्म ॥ शरणं तत्प्रणीतश्च धर्मः सर्वत्र धीमतां ॥२४॥ सर्वत्र निधीधनेर्कः धर्मः कार्यः सदा हि
धा ॥ व्यवहारक्रियारूपो निश्चयादात्मदर्शनं ॥२५॥ अशरणानुप्रेक्षा ॥२॥ ॥ द्रव्यं क्षेत्रं तथा कालो भवो भा १०

वसत्येवच ॥ एतज्ञोपयदाम्नायात्संसारः पंचधा स्मृतः ॥२६॥ तावन्नमद्रव्यसंसारो लक्ष्योस्त्मात्र्वदर्शिभिः
कर्म्मनोकर्मसंस्थ्ये नवुफलादानलक्षणः ॥२७॥ गृहीताश्चागृहीताश्च मिश्राश्चापि निसर्गतः । विद्यते पुद्ग
लास्त्रेधा लोकेस्मिन्निचिताः स्फुटं ॥२८॥ तद्विवक्षितजीवेन तेत्रिधा येपि पुद्गलाः । कर्म्मनोकर्म्मतां येन नी
ताश्चावारान्ननंतशः ॥२९॥ भुक्त्वा त्यक्ताश्च नश्चापि पुनर्नीता पुनस्तथा । एवं समुदितः सर्वो द्रव्यसंसार उच्यते ।
॥३०॥ सोप्यनेनैव जीवेन कृतत्तत्सुद्धोस्यनंतशः । क्षेत्रमाकाशदेशाः स्याततत्राणुप्रमितो गिनः ॥३१॥ हानिवृ
द्धिक्रमाद्व्याप्ता जन्मना मृत्युनाथवा ॥ कनकाद्रिमहाम्नांधः संत्यष्टौ मध्यदेशकाः ॥३२॥ विदधानां गोस्तना
कारंमं लोकस्य मध्यगाः ॥ अथकश्चिद्धस्तदारंसं कश्चिद्रूपो विवक्षिताः ॥३३॥ तावत्ताव नष्टदेशांश्च नीत्वोत्प
न्नानिजोदरे । क्षुद्रकायः सोस्तिकालेनस्त्रोत्पन्नोसमृत्युत्र चित् ॥३४॥ एकं देशमतिक्रम्य ततैवोत्पद्यते पुनः
एवं क्रमात्परित्यज्यतमेकैकं प्रदेशकं ॥३५॥ क्वचिन्मंसृतौ जीवो मृत्वा मृत्वा पुनः पुनः । यावत्तु सर्वलोकस्य
सर्वदेशाः प्रपूरिताः ॥३६॥ सर्वत्यकेन जीवेन जन्मना मृत्युना तथा ॥ तदा समुदितः सोयं क्षेत्रसंसारलक्षण
ः ॥३७॥ सोप्यवश्यं कृतोनेन जन्मीवारान्ननंतसः ॥ निरंशाः समयः कालः सोपि संलक्षितो जिनैः ॥३८॥ त्रयो णोः

पर्य्यंतेनामंदगत्याश्रुद्धस्पृशमानतः ॥ ऋग्गोऽमर्ध्यंवसर्प्पौणीस्यां देहादादीनांस्वभावतः ॥ ३९ ॥ लब्धा च द्वौ च विधानोदोका
लनदैर्यथाक्रमं ॥ ४० ॥ तत्र यथावसर्प्पिणी कालो यावद्दशप्रमाणकः । साप्युत्सर्प्पिणी कालस्तावानेव जिनागमात
॥ ४१ ॥ कोटीकोटीर्दशादानां वार्द्धीणांस्वस्य संख्यया । प्रमाणं तत्र प्रत्येकं दर्शितं विश्वदर्शिभिः ॥ ४२ ॥ तस्यामारभ्य
मानयामाद्येकस्मिन्निरंशके । लब्ध्वा जन्म यदा कश्चिज्जीवेत्पारंलकस्तदा ॥ ४३ ॥ मुक्त्वा स्वायुर्यथाकालं मृत्वा तत्पन्न
श्च कुत्रचित् ॥ पुनस्तस्यां द्वितीयस्मिन् श्रुत्वात्पन्नोऽभवेत्तदा ॥ ४४ ॥ इति क्रमेणनिरंशाः समस्मयाश्चैकमात्रकः ॥ विज्ञे
यायं क्रमः सद्भिर्नान्यादृशः क्रमः क्वचित् ॥ ४५ ॥ यावंतः समयास्तस्यास्तज्यमाना निरंशकाः ॥ नीतास्सर्वेपि जी
वनजन्मना मृत्युना वते ॥ ४६ ॥ तदायंमेलितः सर्वैः कालसंस्मृतिरिष्यते ॥ साप्युक्तभूतस्वद्धैस्यजीवस्यानंतशः
स्फुटं ॥ ४७ ॥ सर्वाजीवस्य पर्यायैः ॥ सोप्यस्थ्युस्थकर्म्मसात् ॥ नारकश्चापि तिर्यग्वा देवश्चास्त्विदत्तद्विधः ॥ ४८ ॥ य
स्मराणां त्रयस्त्रिंशदद्ययादि विनारके ॥ तत्कर्षेणापकर्षेण सहस्राणि दशास्थितिः ॥ ४९ ॥ तत्र वद्धा नरः कश्चि
त्त्वीं स्थितिमल्पतमां ॥ मृत्वास्थितास्तत्राथ वंशस्येतयतस्ततः ॥ ५० ॥ यदा तु देवयोगात्स स्थितिं चद्भातिताद्दशीं
प्रारंलकस्तदा जेयो नान्यथा सर्वसंस्मृतेः ॥ ५१ ॥ जघन्यस्थितिवर्षाणां यावंतः समयाः स्मृताः ॥ तावतो वारन ८९

मकोप्यनंतोजातः पुनः पुनः ॥५२॥ ततः साधिकमेकेन तेनाप्येकेन साधिकं ॥ समयेन यदायुः स्यादुत्कृष्टमानं शरीरि।
णां ॥५३॥ तदाप्येवं क्रमोज्ञेयो नान्यथा तदतिक्रमात् ॥ क्रमाद्धीनाधिकस्थित्या विना ह्येवं कदाचन ॥५४॥ यद्वर्द्ध
मानं क्रमादायुः सर्वोत्कर्षं यदा भवेत् ॥ पर्याप्तसर्वसंसारिदेवनारकयोस्तदा ॥५५॥ एवं तिर्यग्मनुष्याणां ॥
स्थितिरांतर्मुहूर्त्तिकी ॥ त्र्यपकर्षेऽपकर्षेण त्रिपल्योपमसंमिता ॥५६॥ अथारभ्य जघन्याद्धाद्वृद्धं समयाधिकं
॥ पुनर्वृद्ध्या क्रमादायुर्यावतोत्कर्षतां व्रजेत् ॥५७॥ तावानेकीकृतः सर्वैः संघट्टः समयव्रातः ॥ उच्यते भवसंसा
रस्तत्त्वज्ञैर्विदांवरैः ॥५८॥ सोप्यनेनैव जीवेन संगृहीतो ह्यनंतशः ॥ उक्तो नित्यनिगोताद्याः सद्वेणाथ टनाच्छ।
रं ॥५९॥ भावो जीवस्य पर्यायः परिणामगुणात्मकः ॥ सचाशुद्धश्च शुद्धश्च द्विधा स्यान्नयविस्तरागतः ॥६०॥ पा
रध्यात्मकं कर्म ज्ञानाद्यावरणं स्वतः ॥ तद्विपाकनिमित्तश्च जातोऽशुद्धः स जन्मिनः ॥६१॥ कृत्स्नकर्मक्षये यस्तु।
भावो जीवस्य निःक्षयः ॥ स शुद्ध इति विज्ञेयो यथासौ ह्यमतींद्रियं ॥६२॥ तत्राप्यशुद्धकत्वाद्दशुद्धपरिवर्त्तनं
शुद्धेतरविशेषस्तत्पदार्थान्नानतिरवरश्चगभवत् ॥६३॥ स्थितेरध्यवसायानां स्थानानानीह्यसंख्यया ॥ पतितानि चतुः
स्थाने ह्लोकासंख्यातभावत्राः ॥६४॥ एवमध्यवसायानामनुभागे यितलक्षणां ॥ पतितानि च षट्स्थानेष्वलौ।

कासंख्यंमात्रकाः ॥६५॥ लोकासंख्यातमात्राणियोगस्थानानिसंख्यया ॥ यांतितानिचतुःस्थानेवृद्धिहानि।
क्रमादिति ॥६६॥ अतस्त्वेषामनंताःस्युर्भेदास्तेचनिरंशकाः ॥ उत्कृष्टोत्कृष्टस्थाश्चजघन्याप्यजघन्यकः ॥६७
सर्वाजघन्यादारभ्ययावदुत्कृष्टतांनयेत् ॥ जीवःसर्वाणिभावान्नावाद्भावसंसारइत्ययं ॥६८॥ **उक्तं च** ॥ पढमंखका।
अंतगदोआदिगदेसंकमेदियरको ॥ दोणिवियगंतूणंतंआदिगदेसंकमेदितदियरको ॥२॥ कृतेनित्यनिगोता।
द्वात्तत्संसारचयतः ॥ एषापिभावसंसारप्राप्तोमंदैरनंतशः ॥६९॥ पंचप्रकारसंसारंमत्वामोक्षसुखार्थिनः ॥
निःसंसारंनिजात्मानंत्रिशुध्याराधयंतुते ॥७०॥ **संसारानुप्रेक्षा** ॥ ॥एकोऽयमस्वतावश्यादनादिनिधनःस्वा।
तः पर्यायार्थादनेकत्वेप्यात्मानिश्चयमात्रतः ॥७१॥ एकाकीभ्रमतेदीनोमोहकर्मोहतःशठः ॥ कुर्वौधस्ति
र्यग्गालोकदेशोप्यद्वैरितामृतः ॥७२॥ कदाचिन्नारकंदुःखमेकाकीसहतेजडः ॥ नकोपितत्रमाताद्यंकुर्या।
द्धावदितिदुःकरणं ॥७३॥ एकोऽयंस्वर्गसौख्यानिभुंक्तेपुण्योदयादिह ॥ तिर्यक्त्वेपिनरत्वेपिसहायपरिवर्जितः
॥७४॥ उत्पद्यतेथसंचत्वंयातिजीवोरुदन्निव ॥ तदापिस्त्रजयोश्चादिमित्रबांधवसज्जनाः ॥७५॥ येकलत्रा।
दयस्तेननापिसर्वेपदंददुः ॥ त्रसस्थावरकायेषुअरकयोनिसतामसु। ॥७६॥ एकाकीभ्रमतप्राणीनाना। ८०

न्मशोकाद्यपीडितः ॥ सम्यग्दृक् कोपि तत्राहो क्षणं यावदिति स्फुटं ॥ ७७ ॥ एकस्तपोग्निना हत्वा कर्म्मारातीन् स्व
पौरुषात् ॥ केवलज्ञानसाम्राज्यं निर्वृत्यं यदमश्नुते ॥ ७८ ॥ इत्येकत्वं परिज्ञाय जंतोः संसारमोक्षयोः ॥ सावधान
तयादेयो मोक्षोनंतसुखात्मकः ॥ ७९ ॥ एकत्वानुप्रेक्षा ॥ वपुषोपि विभिन्नोत्र जीवः संलक्ष्यते स्वयं । लक्ष
णाद्यतः स्युस्तत्कथं स्वीयाः सुतादयः ॥ ८० ॥ जीवात्यंतेंद्रियाणांहि भिन्नलक्षणतोपि निश्चयात् ॥ मनःकाय
वचांसीव कर्म्मजत्वं विशेषतः ॥ ८१ ॥ येत्र रागादयो भावा मोहकर्म्मोदयात्मकाः ॥ चिदात्मनासमात्रैते मद्धे भिन्ना ।
श्चेतनत्वस्वरूपतः ॥ ८२ ॥ जीवस्थानगुणस्थानबंधस्थानान्यपि क्रमात् ॥ योगस्थानानि भिन्नानि स्वात्मनः सदा ।
थायतः ॥ ८३ ॥ बंधाद्यध्यवसायानां स्थानानीत्थं च निश्च ॥ भिन्नलक्षणलक्ष्यत्वादन्यानीव चिदात्मनः ॥ ८४ ॥
धर्म्माधर्म्मनभःकालजीवद्रव्याण्यनंतशः ॥ विविक्तान्यपि तत्कोशो भिन्नान्यात्मचतुष्टयात् ॥ ८५ ॥ मूर्त्तद्रव्या
णावर्त्तोपि तुल्यदेशस्थितान्स्वतः ॥ एकदेशावगाहत्वे ज्ञानादन्योस्वभावतः ॥ ८६ ॥ वर्गाश्चापि यथा लक्ष्या स्व ।
येविंशति वर्गणाः ॥ अनात्मीयाश्च ते मत्तः स्पर्द्धकाद्गुणहानयः ॥ ८७ ॥ ज्ञानाद्यावृत्तिरूपाणि कर्म्माण्यष्टधा च ।
संख्यया ॥ नोकर्म्माण्यपि भिन्नानि चिद्रूपैकस्वरूपतः ॥ ८८ ॥ क्षायोपशमिका भावा मतिज्ञानादयः कर्मत

नसर्व्वेप्यस्यजीवस्यनसंतीतिविनिश्चयात् ॥८९॥ अलंबाह्यजनैरुल्परालकोलाहलाकुलैः ॥ मुक्त्वाचिन्मा
त्रमात्मानमनादिममृतःपरं ॥९०॥ सर्व्वमन्यत्परित्यज्ययोनन्यशरणंव्रजेत् ॥ अविराद्धन्नततमोक्षमानिप्तत्तमि
दंमम ॥९१॥ अन्यत्वानुप्रेक्षा ॥५॥ ॥ अशुचिःसर्व्वदेहोयंशुक्रशोणितयोनिजः ॥ असृग्मांसवसाकीर्णः
काकथ्यावाह्यवस्तुषु ॥९२॥ वर्च्चोमूत्रसमाकीर्णंचर्म्मवक्षास्थिसंचयं ॥ ज्ञातव्यंशुचिंजानीहिवीतसुद्धायत
एकं ॥९३॥ यत्किंचित्सुंदरंवस्तुपूतंवातन्निसर्गतः ॥ वपुःसंसर्गतस्तत्त्वंरागादशुचितांव्रजेत् ॥९४॥ जल
जंबालवल्लूनंकायशुद्धेनायलक्षिता ॥ सर्व्वेरागादयोभावाद्देयाश्चाशुचिमंदिराः ॥९५॥ रागसद्भावतोन्ननंत्रि
दशापिदिवौकसांशुचिः कृतस्मानतियांदग्मलैर्द्धिनात्मनां ॥९६॥ आत्मस्येकःसशुद्धात्मासिद्धयास्त्ययवाकृ
तः त्रिकालेपिशुचिःसाक्षात्स्वतोनंतगुणात्मकः ॥९७॥ यद्दिवादर्शनज्ञानचारित्राणिशुचीन्यहो ॥ सम्यक्त्व
दोषलक्षाणितन्मलापगमाद्धितैः ॥९८॥ अशुचित्वंपरित्यज्यशुचिर्योद्धामनीषिभिः ॥ चेतन्यलक्षणःसोयम
यमद्धोनिरूपणो ॥९९॥ अशुचित्वानुप्रेक्षा ॥ ॥ आश्रवःसद्विधःप्रोक्तोभावद्रव्यविभेदतः ॥ तत्ररागादयो
भावाःकर्म्मागमनहेतवः ॥१००॥ तस्मान्नावाश्रवोज्ञेयोरागभावःशरीरिणां ॥ तद्धेतोःकर्म्मरूपेणागतोवाभावा ९९

श्रवः स्मृतः ॥ १०१ ॥ मिथ्यात्वं च कषायाश्च योगा विरतयस्तथा । संति तावाश्रवस्यैते भेदाः श्रीजिनदर्शिताः
१०२ ॥ एभिर्द्वारैरसुजीवानामाश्रवं वीक्ष्य पुद्गलाः ॥ यथाम्भश्छिद्रयानस्य वारिमध्यस्थितस्य तत् ॥ १०३ ॥ तत्त्वार्थानां
मश्रद्धानं श्रद्धानं वा तदन्यथा ॥ मिथ्यात्वं प्रोच्यते प्राज्ञैस्तद्भेदादनेकधा ॥ १०४ ॥ सामान्यादेकमेवात्र मिथ्यात्वं
जातिरूपतः ॥ विशेषात्पंचधाख्या लोकासंख्यातमात्रतः ॥ १०५ ॥ एकमेकांतमिथ्यात्वं द्वितीयं विपरीतकं
तृतीयं विनयस्तुर्यं संशयाज्ञस्तु पंचमं ॥ १०६ ॥ उक्तं च ॥ एयंतबुद्धदरिसी विवरी बंभतावसो विनओ ।
इंदो वि य संसयिदो मक्कडिओ चेव अन्नाणी ॥ १०७ ॥ एतेषां लक्षणं प्राज्ञैर्ज्ञेयं परमागमात् ॥ यद्वा संख्यात
लोकास्युः सूक्ष्मास्ते बुद्धिगोचराः ॥ १०८ ॥ कषंत्यात्मानमेवात्र कषाया इति दर्शिताः ॥ पंचविंशतिसंख्या ।
का मोहकर्मोदयोद्भवाः ॥ १०९ ॥ क्रोधो मानश्च माया च लोभश्चेति चतुर्विधः ॥ प्रत्येकं तत्त्वनंतानुबंधिनः सम्य
दघ्ना ॥ ११० ॥ द्वितीयस्त्वणुघ्नः स्यादप्रत्याख्यानसंज्ञकः ॥ प्रत्याख्यानं तृतीयं स्यात्तुर्यं संज्वलनाख्यया ॥
॥ १११ ॥ एवं संमिलिताः सर्वे कषायाः षोडश स्मृताः ॥ नोकषायास्तथा ज्ञेया संख्यया नव तद्यथा ॥ ११२ ॥ हा
स्यारत्यरती च शोको भीतिस्तथैव च ॥ जुगुप्सा स्त्रीनरक्लीबवेदाश्चेति दर्शिताः क्रमात् ॥ ११३ ॥ एवमेकीकृताः

सर्वे पंचविंशतिसंख्यकाः ॥ कर्म्मास्रवस्य कर्त्तारस्तान्महानर्थेति भाषिनः ॥ २२४ ॥ अविरतिस्तु विख्याता मद्यंता
द्दृढत्राख्यया ॥ अंतर्भूता कषायेषु हास्याद्यास्तु प्रदेशिताः ॥ २२५ ॥ इंद्रियाणि च पंचैव मनः षष्ठमुदाहृतं ॥ तथा म
न्नियहात्मीक्रोधाद्या विरतिस्त्यापि ॥ २२६ ॥ पंचस्थावरजीवानां षट्कस्यापि त्रसस्य च ॥ प्राणातिपातो हिंसा
द्याश्चावेति मंमिता २२७ धर्म्मस्वात्मानुरक्तानां प्रमादो नवधा मतः ॥ हेतोः कर्म्मास्रवस्यास्य तदाः पं
चदशास्मृताः ॥ २२८ ॥ उक्तंच ॥ ॥ विकहा तह य कसाया ॥ इंदियनिद्दा तहेय पणयो गाय ॥ चउ चउ पण मेगेगं
तिय माया जप मरसा ॥ १ ॥ योगस्त्वात्मप्रदेशानां परिस्पंदस्त्रिधा मतः ॥ मनोवाक्कायरूपाणां कर्म्मणां
नां विपाकतः ॥ २२९ ॥ सोऽपि सत्यादिरूपेण भिद्यतेऽनेकधा बुधैः ॥ औदारिकादिसद्देहकाययोगोऽप्यनेक
धा ॥ २३० ॥ उक्तंच ॥ ॥ कम्मतणेण गपकंदयं तावं तु होदि हु विहं तु ॥ तं पुणु ग्रहविदव्वा ॥ अइदालसयं अ
संखलोगं वा ॥ १ ॥ नारतम्यात्मकं लक्ष्यं निकृष्टोत्कृष्टमध्यमं ॥ निरवद्यो यावत्येषां हि ॥ वेदितव्यं महागमात् ॥ २
३१ ॥ सर्व्वहेयं विजानीयादास्रवं परमार्हतः ॥ एको निरास्रवः स्वात्मा यात्व्योऽभ्युद्गानुसन्मितः ॥ २३२ ॥ आस्र
वानुप्रेक्षा ॥ ८ ॥ ॥ आस्रवाणां निरोधोऽयं संवरः प्रोच्यते बुधैः ॥ द्रव्यभावविभेदेन सोऽपि द्वेधा मतः ८२

त॥१२३॥ येनांशेन कषायाणां निग्रहः स्यात्सुदृष्टिनां ॥ तेनांशेन प्रजायेत संवरो नाम संज्ञकः ॥१२४॥ १

उक्तं च ॥ ॥ वदसमदीगुत्तीउ धम्माणुपेहा परीसहजओ य चारित्तं च बहुभेया णायव्वा भावसंवरविसेसा ॥

१॥ आ कर्म्मणामाश्रयाणां वा रागादीनामसावतः ॥ तारतम्यतया मापि प्रोच्यते द्रव्यसंवरः ॥१२५॥ अय

मकः सदा सेव्यः संवरो मोक्षसाधनं ॥ अथ्यलज्ञा विनाभूतः शुद्धः सेव्यस्त्रिदात्मकः ॥१२६॥ संवरानुप्रेक्षा ॥

११॥ निर्ज्जरापि द्विधा ज्ञेया सा बद्ध व्यपि निर्दतः ॥ अपि देकादशस्थानैः ख्याता संख्यगुणक्रमा ॥१२७॥ आ

त्मनः शुद्धभावेन गलत्येतत्सुराकृतं ॥ वेगाद्युक्त्सं कर्म्म सो भावनिर्ज्जरा ॥१२८॥ आत्मनः शुद्धभावस

तपसो तिशयादपि ॥ यः पातः पूर्वबद्धानां कर्म्मणां द्रव्यनिर्ज्जरा ॥१२९॥ यथाकालं समागत्य दत्वा कर्म्मा

रसं यवेत ॥ निर्ज्जरा सर्वजीवानां स्यात्सविपाकसंज्ञका ॥१३०॥ इयं मिथ्यादृशामेव यदा स्यादैव पूर्विका ॥ सु

क्षयेन तदा ज्ञेया मोहोदयपुरःसरा ॥१३१॥ सविपाका च या सा स्यात्संवरपूर्विका ॥ निर्ज्जरा सदृशामेव नापि

मिथ्यादृशां क्वचित् ॥१३२॥ निर्ज्जरालक्षणं ज्ञात्वा मोक्षसिद्धिर्मनीषिभिः ॥ सर्वादरेण संग्राह्या मामे कितप्य

दंगतः ॥१३३॥ निर्ज्जरानुप्रेक्षा ॥९॥ ॥ अधोवेत्रासनाकारो मध्ये स्याज्झल्लरीनिभः ॥१३४॥ मृदंगसदृशा

श्वाभ्रलोकस्थितिस्त्रिधा स्थितिः ॥ पापाः स्वपापपाकेन यत्र छेदनादिभिः । महादुःखं धात्रा रोगान् नारका नि
कैमरु ॥ १३५ ॥ केचित् पुण्योदयेनह स्वर्गे सुखसंपदाः ॥ भुंजंते दिव्यभोगांश्च सागरावधिजीविनः ॥ १३६ ॥ क्व
चित्सौख्यं क्वचिद्दुःखं मध्यलोके क्वचिद्द्वयं । प्राप्नुवंति नृतिर्यंचः पुण्यपापवशीकृताः ॥ १३७ ॥ लोकाग्रे शा
श्वतं धाम मनुष्यक्षेत्रसंमितं ॥ अनंतसुखसंपन्नाः सिद्धा यत्र वसंत्यहो ॥ १३८ ॥ एतल्लोकत्रयं ज्ञात्वा तन्मूर्ध्नि स्थं
शिवालयं ॥ हत्वा मोहं द्रुतं यत्नाद्ग्रस्य साध्यं तमर्हर्षयः ॥ १३९ ॥ लोकानुप्रेक्षा ॥ १० ॥ बोधिर्बोधनमित्युक्तं मन
स्य मनसा मनः ॥ दुर्लभा सा महीजीवानां बोधिर्दुर्लभेन लभ्यते ॥ १४० ॥ अनंतानंतजीवानां समानादि वनस्पतौ
॥ १४१ ॥ निःसरंति ततः केचित् कृतोनंतेप्यनेहसि । ततः कथं कथं चित् पृथिवीकायकादिषु ॥ १४२ ॥ त्रसत्वं ते ।
तथा दैवाद्दुर्गतौ लब्धमतिधिः ॥ ततः कृच्छ्रतमात्ते हि लाघवाद्दुष्कर्मगोः ॥ १४३ ॥ द्वींद्रियादिषु जायंते नि
स्थामिव दुर्गतौ ॥ पर्याप्तत्वं ततः कृच्छ्रात्प्राप्यंते प्राणिभिः क्वचित् ॥ १४४ ॥ प्रायोपर्याप्तका जीवा मंत्यत्र च हवो
यतः । तेषामुच्छ्वासमात्रेण जन्मानि मरणानि च ॥ १४५ ॥ संख्याख्याद्वादशाष्टत्वं जायंते दुःखजालिहो ॥ अन ।
न्तोपिभिः स्तयक्ष ध्यात्वंद्रियासवेत ॥ १४६ ॥ ततः कथं कथं चित् स्युः संज्ञिनो वनितामानवाः ॥ तत्राप्याजो रवा । ९३

खंडेष्विन्स्तुत्पन्तिर्दुर्लभा नृणां ॥१४७॥ तत्राप्युत्तमैः कुले जन्म दुर्लभं जैनधर्मणि ॥ प्राप्तेप्यायुः सुसंहननं व
त्तरानोग्यमेव च ॥१४८॥ तथोत्तरं सुदुःप्राप्यं प्राप्यते दैवयोगतः ॥ तत्रापि विषयांधानां धर्मबुद्धिस्तु दुर्लभा ।
॥१४९॥ प्राप्तायां धर्मबुद्धौ च दुर्लभं धर्मपाटवं ॥ प्राप्ते तस्मिन्नपि प्रायो दुर्लभा सद्गुरुदेशना ॥१५०॥ प्राप्ते
तस्यां कषायाणां निग्रहस्त्वाति दुर्लभः ॥ मतिर्यस्मिन्नवल्येव संयमः कर्मनाशकृत ॥१५१॥ लब्धे तस्मिन्नपि ।
प्राप्तकाललब्धिवशीकृतः ॥ शुद्धे चैतन्मात्रस्य बोधिलाभस्तु दुर्लभः ॥१५२॥ उक्तं च ॥ खवगं वसमवि मोहं दे
मणपारंग करणलद्धीए ॥ संसारे विसमामम माकरणं मम न जाणंतस्स ॥१॥ इदमत्राहितात्यर्थं विज्ञेयं परमा
र्थिभिः दुर्लभे बोधिलाभेस्मिन्प्रमादो दत्सुखे हि ॥१५३॥ बोधिदुर्लभानुप्रेक्षा ॥११॥ ॥ धर्मशब्दस्तु न ।
कार्थं प्रकार्थे प्रयुज्यते हि ॥ यस्मादुत्तमपदे धत्ते जीवं नीचैः पदादपि ॥१५४॥ धर्मो वस्तुस्वभावः स्यात्कर्म ।
निर्मूलनक्षमः ॥ तत्त्वेव श्रद्धचारित्रं साम्यं सत्वावस्थिदात्मनः ॥१५५॥ व्यवहारेण तस्योक्तौ ॥ धर्मः संजमसंत्सकः ॥ स
द्वं प्राणिदयामूलस्तपः शीलव्रतादिभिः ॥१५६॥ क्षिप्तोप्याश्रमाज्जेदात्प्रद्धसमितो नोर्द्धयोः ॥ त्रिक्षामद्दत्री ।
नज्ञानचारित्रोद्भवसेदतः ॥१५७॥ दशधापि तनो धर्मस्तथालक्षणसंभवात् ॥ उत्तमादौ क्षमादिर्या भे ।

देवं वेत्ति सत्यवाक् ॥१५८॥ शौचं संयम एवात्र तपस्त्यागस्तथोत्तमः ॥ आकिंचिन्यमथो जेयं ब्रह्मचर्यं सुख
करं ॥१५९॥ धर्मो सुवेद्यापायेयं सम्यग्ज्ञानात्प्रायकारकः ॥ पिता माता च बंधुश्च देवः स्वाध्यं गिनामिह ॥१६०॥ स
र्वेतिधीधनैः कार्यो धर्मे सुबुद्धिः सनातनः ॥ नहि कालकलौ काचिन्नेतव्या स्वहिषो विना ॥१६१॥ सर्वत्रापि हि शा
श्वन्यो विना धर्मेण प्राणिनां ॥ सर्वैतत्स्वहितं कार्यं यावत्कल्पनयाप्यलं ॥१६२॥ धर्मानुप्रेक्षा ॥ इति द्वादशानु
प्रेक्षा ॥१२॥ एवं चिंतयितस्ताहद्द्वादशाना वनाः ॥ अजातमिव तत्रासी द्वोरं वाप्युपसर्गकं ॥१६३॥ देहाज्जिन्नं
विदात्मानं स्वात्तु स्वैकमात्रतः विंधक्षरः समालिंब्य जयति स्म परीषहान् ॥१६४॥ व्यतीते चापसर्गेथ सुनिर्द्विः
सुब्रह्मवरो महान् ॥ स्वशुक्लध्यानी यथादित्यो तेजः पुंजस्वायुद्गतः ॥१६५॥ प्रातःकालेथ संजाते प्राप्य सद्गलेखगाधि
धे ॥ चतुर्विधाराधनां कृत्वा गाम स्वर्गोर्थसिद्धिके ॥१६६॥ त्रयस्त्रिंशत्समुद्रायुस्तत्र सोख्यं निरंतरं ॥ कर्णनं ता
ल्पुगणानां सर्वं वाचामगोचरं ॥१६७॥ स्वायुरंते ततश्च्युत्वा संप्राप्य वरमंवशः ॥ केवलं ज्ञानमुत्पाद्य गंता ततः ॥
परमां गतिं ॥१६८॥ नमस्तस्मै नमस्तस्मै नमोनंतसुखात्मने ॥ नमश्चानंतवीर्याय केवलज्ञानशालिने ॥१६९॥ श
तानां पंचसंख्याकाः ॥ प्रमादादि मुनीश्वराः ॥ इति संक्षेपनोक्त्वा हि वेयस्तु यथायथं ॥१७०॥ जंबूस्वामिजि ७४

नेशाम्यचरित्रमिदमुत्तमं ॥ जैनागमानुसारेण प्रोक्तमल्पधियामया ॥ २७१ ॥ यदत्र स्खलितं किंचित्प्रमादा
न्मारदेमम ॥ क्षंतव्यं जनास्तथ्या दितद्धेतव्यं जगल्गुते ॥ २७२ ॥ अपारे व्रातिगंभीरे महाशास्त्रेतिदुस्तरे ॥ को ना
सुष्पतिशास्त्राब्धौ विद्वानपि महातले ॥ २७३ ॥ जंबूस्वामिवज्ञामंप्रक्रतुतेषु मौनपथोयो जनः यं वांछारि
विशालकामगहनश्रेणीसुदावायमं ॥ रम्यात्मारख्यानिकेतनं खलु तपःश्रीजांबवीति चित्रं निशं ॥ रुर्वी धुंक
रुणापरः शिवसुखं वांछास्तिरम्याय दि ॥ २७४ ॥ येश्रृण्वंति चरित्रमुत्तममिदं श्रीजंबुनाम्नो मुनेर्नानाचित्र
कथाविभूषितमतिप्राचीणपुमं वोधनं ॥ तेषां स्याद्दुजा दुरापकर्मनिकुराणांबुद्धिः स्वयंस्वस्त्रि ॥ त्यक्त्वाशेषप्र
वादप्रमत्तसुषमाद्धंस्यात्सु धर्मास्पदं ॥ २७५ ॥ यावन्नीयं यावनीयं शास्त्रमेतन्मुनीश्वरो ॥ जंबूस्वामिस्वात्र
रामांदजनन्दकमं ॥ २७६ ॥ क्षंतव्यं मारदेदोषयदत्रगदितमया ॥ न्यूनाधिकं सर्वो किं चित्प्रमादाच्छ्रोतिनो
थवा ॥ २७७ ॥ जंबूस्वामिजिनाधीशोनाद्यान्मंगलसिद्धये ॥ सर्वतांतु विसात्सव्याः श्रीवीरातिमकेवली ॥ २
७८ ॥ इति श्रीजंबूस्वामिचरित्रे सगवढ्ढी पश्चिमतीर्थंकरोपदेशानुसारेन स्याद्वादानवद्यगद्यपद्यविद्या
विशारद पं० राजमल्लविरचिते साधुपासातमजसाधुटोडरसमसम्पार्द्धिते मुनिश्रीविद्युच्चरसर्वार्थं

सिद्धिगमनवर्णनो नाम त्रयोदशमोः पर्वः ॥१३॥ ॥श्राक्षानैरर्व्व वक्षाष्ट्यं यथेदं याति सल्लक्ष्मीं तो ता
णकल्याणमालाश्रिद्धंतां साधुसेडरः ॥ इति श्रीआसीर्वादः ॥ ॥श्रीरस्तु ॥ ॥

अथ संवत्सरे स्मिन्श्रीनृपविक्रमादित्यगताब्दसंवत् १६३२ वर्षे चैत्रसुदि अष्टमी सनिवासरे पुनर्वसुनक्षत्रे श्री
अर्गलपुरदुर्गे श्रीपातिसाहजलालदीनअकब्बरसाहिप्रवर्त्तमाने श्रीमत्काष्ठसंघे माथुरगच्छे पुष्करगणे लोहाचार्यं
न्वये भट्टारकश्रीमलयकीर्तिदेवा। तत्पट्टे भट्टारकश्रीगुणभद्रसूरिदेवा। तत्पट्टे भट्टारकश्रीभानुकीर्तिदेवा। तत्पट्टे
भट्टारकश्रीभानुकीर्ति कुमारसेन नाम ध्यायान। तदाम्नाये अग्रोतकान्वये गर्ग गोत्रे भदानिया। कोलवाम्नव्यं। सु
श्रावक साधुश्रीमदनु। तत्पुत्रा नाम साधुश्रीब्रह्म तद्भार्या साध्वी मारा तयोः पुत्र त्रय ३ जेष्ठपुत्र साधुरूपचंद। तस्य।
भार्या साध्वी जिनमति तस्य पुत्र २ प्रथम पुत्र साधुश्रीजसरथु। तस्य भार्या साध्वी गावो। तस्य पुत्र त्रय ३ प्रथम पुत्र।
साहलोरचंद। भार्या साध्वी प्यारी। तस्य पुत्र साहगरीबदासु। भार्या रूपमदे। तस्य पुत्र प्रथम पुत्र साह हेमराजु सा।
द्वितीय गरीबदास तृतीय पुत्र तुडरमलु। द्वितीय पुत्र हरिचंदु साहजसरथ पुत्र।
तृतीया साधुश्रीमल्लु। तद्भार्या साध्वी सावानी। तस्य पुत्र साधुश्री तेजपाल। भार्या छाजो। जसरथ त्रितीय पुत्र साधु ८५